

DÎVÂN-I KEBÎR'den

Seçmeler

CİLT 2

460. Bir avuç toprak, senin çaresiz bir aşîğın olursa şaşılmaz!

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün
(c. II, 544)

- Ey bir panlısı ile Uhud Dağı'nı paramparça eden Rabbim! Bir avuç toprak, Sen'in çaresiz bir aşîğın olursa şaşılmaz!
" A'raf Suresi, 7/143. ayete işaret var."
- Lutfeder de bir bakarsan, kayalar, taşlar mum olur; fakat kahr ile bakınca da, mum taş olur!
- Sen inlersen, feryad edersen, o zaman ölmüş gönlü diriltirsin, ona can verirsin, bir şeyler edersin; senin canının işi gücü budur!
- Can, sefer etmek, yolculuğa çıkmak ister; sen, onu sağlam bir bağla bağlarsın! Sonunda can, o bağı koparır da avare olur!
- Süleyman gidince Şeytan, padişahlar padişahı olur! Akıl ve sabır gidince nefs-ı emmare başkaldırır. seni emir kulu yapar; sana kötülükler, günahlar işletir.
- Aşk, bütün cihanı kaplamıştır ama, sen onun rengini bile göremezsin! Fakat onun ışığı bedene vurunca aşık olursun; betin benzin solar, sararırsın!
- Bir şehzade olmalı ki, yakutun müşterisi olsun; eşi az bulunur, değeri bir insan olmalı ki, senin aşk gamını çeksin!
- Cenab-ı Hakk; "Yeryüzü size beşiktir!" diye buyurdu. insan çocuk olmasaydı, beşiğe bağlı kalır mı idi? -
"Taha Süresi, 20/53. ayete işaret edilmektedir."
- Benim şu gölge varlığımın dönüp dolaşması, Hakk güneşinin yüzündendir' O münecim değildir ki, gönlü yıldızların emrinde olsun!

461. Bağlar, bahçeler ona selama durmuşlar; selviler de ayağa kalkmış!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. II, 549)

- * Haydi, tozmaması için yollara su serpin; sevgili geliyor! Bahçeye müjde verin; bahar kokusu geliyor!
- * Ayın ondördü gibi nurlu yüzlü olan sevgiliye yol açın. yol verin; o nurlar açarak geliyor!.
- Gökler heyecandan yarıldı; cihanda bir uğultu var! Etrafa anberler, miskler yayıldı; yarin bayrağı geliyor!
- Bağın, bahçenin yüzü güldü; gören göze hakikat çerağı geliyor! Gam bir kenara sıkıştı kaldı; ay, sanki bizim kucağımıza doğmada!..
- Ok, hedefe doğru uçup gidiyor! Padişah ava çıktı; biz neden oturmuş kalmışız? Haydi, gidelim; o padişaha av olalım!
- Bağlar, bahçeler ona selama durmuşlar; selviler ayağa kalkmış! Yeşil çemenler yaya olarak ona doğru koşuyorlar; goncalar da atlara binmiş geliyorlar!
- Gökyüzünde sevgili ile halvete girenler nasıl bir şarap içiyorlar ki, canlar mest oldu, yerlere yıkıldı, akıl da mahmurlaştı?

462, Onun mana şarabı yüzünden gökyüzünün damı bana konak olmuştur!

Miifte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün

(c. II, 547)

- 0 selvi gibi uzun boya posa karşı secde edersem ne olur? Ben, onun maddî varlığına değil, onu yaratanın kudretine, büyüklüğüne hayran oluyorum da secdeye kapanıyorum! Gönül gözü uyanık o aziz varlığa gözlerimi verirsem ne çıkar?
- Ben, onun sevgi şarabını içerim; zaten benden başka kim içebilir ki?.. 0 şarabı bugün bulmuş iken içsem de, yarına bırakmasam daha iyi olmaz mı?
- Çünkü onun şarabı, benim gönül arkadaşımıdır; onun yüzünden, gökyüzünün damı bana konak olmuştur! Aşk kanatlarını açarak oraya uçarsam ne olur?
- Ben gönlü tanımasam ne olur? Bırak; can da varsın gitsin, beden de gitsin! Ben, bunun için gam yemem, gam yemem, gam yemem! Çünkü ben, onun yüzünden yok oldum; gönülsüz, , bedensiz kaldım!

463. Bu dünya şarabının sarhoşluğu, gece uyuyunca geçer gider;
ilahî şarabın mestliği ise, insanı mezara kadar götürür!

Müstefilün, Müstef'ilün, Müstefilün, Müstefilün

(c. II, 537)

- Babacığım; bize şarabı sunan, bizi bizden alan sakîmize hizmetten başka bir işimiz yok! Ey sakî! Fazla şarap sun da biz, iyiden de, kötüden de kurtulalım!
 - Allah, bu dünyaya her insanı bir iş için getirdi ama, bizi işsizlik, hünersizlik sanatı için getirdi! Yani, bizim, dünyada aşktan başka bir işimiz yok; Allah, bizi dünyaya kendisini sevmemiz için getirdi!
 - Allahım; zaten bizden bir iş isteyecek olsaydın, bize aşk şarabını nasip etmezdin! Bu şarabı içenin başı hiç yere eğilir mi, dünya işlerine dalar mı; Sen'den başka kimsenin önünde eğilir mi?
 - İlahî şarapla mest olmuş, kendinden geçmiş kişi bir iş yapabilir mi? Mest olan kişi, şarap gibidir; şarap ne yaparsa o da onu yapar! İlahî şarap, hiç bir şeye ihtiyacı olmayan Cenab-ı Hakk'ın sevgisinden başka her şeyi, iki dünyayı bile ortadan kaldırır!
 - Üzüm suyundan yapılan bu dünya şarabının sarhoşluğu, gece uyuyunca geçer gider! Fakat ilahî şarabın mestliği, insanı mezara kadar götürür!
- "Şeyh Sadî hazretleri bir beytinde şöyle buyurmuş:
- "Şarabın verdiği sarhoşluk, gece yansına kadar devam eder ama, bir güzel yüzlü sakînin verdiği mestlik, kıyamete kadar sürer!"
- Ey gönül! Aklını başına al da, ilahî şarapla olduğundan da daha fazla mest ol; nereye gidersen git, hep mest olarak git! Yalnız kendine değil, başkalarına da o şaraptan içir, mest et! Onlar da bu şarabın zevkini duysunlar da, sana birkaç kadeh daha fazla sunsunlar!
 - Bu şarabı içtiğim için artık susayım, sükuta dalayım; gördüğüm lütfu, bulduğum keremi sayamayayım! Zaten o keremler, lütuflar sayıya sığmaz ki!..

464. Allah, beni aşk şarabından yaratmıştır,ölsem de,
çürüsem de ben, yine o aşkı!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 683)

- Benim mezarımın toprağından buğday biter de sen o buğdaydan ekmek yaparsan, onu yiyince sarhoşluğun artar!
- 0 buğdayın hamuru da deli olur, o ekmeği yapan da! 0 ekmeği pişiren tandır da yanarken aşka gelir de, sarhoşça beyitler söyler!
- Eğer sen, benim mezarımı ziyarete gelirsen, üstümdeki toprak yığınının neşe ile oynadığını görürsün!
- Kardeşim; benim mezarıma sakın defsiz gelme! Çünkü, Allah'ı sevenlere, O'nun huzurunda olanlara dertli olmak, kederli olmak yaraşmaz!
- Çenemi bağlamışlar; mezarda yatıp uyumuş gibiyim ama, ağzım sevgilinin lütf ettiği mezeleri çiğnemededir!
- Kefenimden bir parçacık yırtar da göğsüne bağlarsan, canından sarhoşluğa bir kapı açılır da, her yandan Hakk sarhoşlarının çalıp çağırmasını duyarsın; işin iş olur! Sana, her işten mutlaka uğurlu, hayırlı başka bir iş doğar!
- Allah, beni aşk şarabından yaratmıştır; ölsem de, çürüsem de ben, yine o aşkı!
- Ben, Hakk sevgisinin şarabıyla öyle kendimden geçmişim, öyle bir mest haldeyim ki, zaten benim aslım aşk !
- Söyle bakalım; şaraptan, sarhoşluktan başka ne doğar?
- Ruhum beni terk eder, Tebrizli Şemseddin'in ruhunun bulunduğu burca gider de, artık bir daha geri gelmez!

465. Bu aşk, yağmur gibidir; biz de otlar gibiyiz!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. II, 624)

- Her zerre, ezel güneşinin nuru içinde ilahî aşkla kendinden geçmiş, ayağını vurarak oynamaktadır

"-Yalnız insanlar, hayvanlar ve bitkiler canlı değildir. Cansız sandığımız şeyler, taşlar, topraklar, kullandığımız, giydiğimiz elbise, içtiğimiz su, her şey, her şey canlıdır. Kur'an'da; "Yerde gökte ne varsa her şey O'nu tesbih etmektedir. Ama siz, onların tesbihlerini duymuyorsunuz." diye buyurulmaktadır. Yeni buluşlar göstermiştir ki, bütün varlıkların atomları, bir proton etrafında baş döndürücü bir hızla dönüp durmadadır. Cansız olsalardı, bu dönüş, bu hareket olur mu idi? Nitekim eski hukema; "rüh-ı insanî", "ruh-ı hayvanî", "rüh-ı nebatî", "ruh-ı cemadî" diye, her şeyin ruhu olduğunu sezmişlerdir. Mevlana da, asırlarca önce "zerre" diye tavsif ettiği atomların canlı olduklarına işaret etmektedir."

- Şu yükseklerde bulunan gök, iki kat olmuş kambur felek bile o ilahî şarapla mest olmuş da; "Şu kirli, şu kötülüklerle dolu dünyadan uzaklaşın, yücelin; buralara gelin!" diye çan çalarak insanları gök sofrasına davet etmektedir.
- Bu aşk, mest olmuş da gelmiş; elest bağına girmiş, bir çok sıkıntılara katlanarak varlık üzümünü ayaklan altında ezip durmadadır.
- Aşk mest olmasaydı, ilahî şarabı sevmeseydi, onun bu bağda ne işi vardı? Ne sebeple gelip de bu bağda üzüm ezme sıkıntısına katlanacaktı?
- Zavallı sen de, ayak vurup duruyorsun ama, üzümü göremiyorsun! Halbuki, senin aşık ve sofu olan canın, varlık üzümünü ayakları altına almış, bir ar bile durmadan ezmekle meşguldür!
- "O dost, sanki bütün mihneti, bütün gamı, derdi bana veriyor!" diyorsun diyorsun ama, bağ senin olursa, o kimin üzümünü ezebilir ki? Yani, senin başına gelen bütün üzüntüler, belalar, üzüm gibi kaderin ayakları altında ezilerek benlikten kurtulmak ve mana şarabı olmaktadır!
- Ey canlar! Mademki o sevgilinin huzurundasınız, ayak vurun, oynayın! Belli olmaz; belki de mutluluk ayağı ayağınıza dokunur, seninle beraber oynamaya başlar!
- Ey can! Bu aşk, yağmur gibidir; biz de yapraklar ve otlar gibiyiz! Olabilir ki, bir gün yağmur çayır çimene, yaprağa, ota yağar da, onları yeşertir, geliştirir!

466. Ölümün ne olduğundan haberli olan aşıklar!

Fa'ilatün, Mefa'ilün, Fa'lün

(c. II, 972)

- Gerçeklerden haberli olarak ölen Hakk aşıkları, sevgilinin huzurunda şeker gibi erirler!
- Ruh aleminde, elest meclisinde ab-ı hayat içenler, bir başka tarzda ölürlər!
- Ötelerden haberdar olanlar, Hakk sevgisinde derlenip toplananlar, şu insan kalabalığı gibi olmazlar!
- Hak aşıkları, letafette melekleri bile geride bırakmışlardır! Bu sebeple, diğer insanlar gibi ölmek, onlardan uzaktır!
- Sen sanır mısın ki, arslanlar da köpekler gibi kapı dışında can verir?
- Hak aşıkları sevgi yolunda ölürlerse, onları can padişahı karşılar!
- Birbirlerinin canı kesilen, aynı emaneti, aynı canı taşıdıklarından haberdar olan Hakk aşıkları, birbirlerinin aşkıyla ölürlər!
- Aşıklar, gökyüzüne uçarlar; münkirler ise, cehennemin dibinde can verirler!
- Ölürlen Hakk aşıklarının gönül gözleri açılır da, öteleri, gayb alemini görürler! Başkaları ise, ölüm korkusu ile kör ve sağır olarak ölürlər!
- Geceleri ibadetle vakit geçirenler, Hakk korkusuyla uyumayanlar, ölüm zamanı gelince korkusuz, rahatça ölürlər!
- Bu dünyada boğaz derdine düşenler, sadece yemeyi, içmeyi düşünenler öküzleşirler, eşekler gibi ölürlər!
- Bugün yaşarken, Hakk'ın nazarından düşmemek isteyenler, o nazarı, o bakışı arayanlar, o bakışa karşı neşeli bir halde gülerek can bağışlarlar!
- Can padişahı, onları lütuf kucağına alır; onlar, öyle hor ve basit bir halde ölmezler!
- Ahlaklarını Mustafa (s.a.v.)'nın ahlakına benzetenler, Hz. Ebubekir gibi, Hz. Ömer gibi ölürlər!
- Aslında, Hakk aşıklarından ölüm uzaktır! Onlar, ne ölürlər ne de yok olurlar! Ben bu sözleri; "Şayet ölürlerse, böyle ölürlər!" diye söyledim!

467. Deliliğin bulunduğu yerde aklın ne işi var?

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. II, 609)

- Gam evinde oturup kalmak, manen zayıf ve az himmet sahibi olmaktır! Himmetsiz bir kişinin gönlünde nasıl olur da senin sevgi sırların bulunabilir?
- Neyi çok seviyorsan, neyin üstüne titriyorsan, bil ki, sen osun, senin değerini ancak odur! İşte bu yüzdendir ki, Hakk aşığının gönlü arşın da üstündedir!
- Şifa sandığın, peşinde koştuğun şeyin, senin için bir dert olduğundan haberin yoktur! Sana vefalı gibi kendini gösterenlerin, seni aldattıklarını, hile yaptıklarını, yüzüne güldüklerini anıyamıyorsun!
- Aşkın geldiği yere can sığabilir mi? Deliliğin bulunduğu yerde aklın ne işi var?
- Aşğın zümrüdankaya benzeyen gönlü, nasıl olur da şehvet tuzağına düşer? Böyle bir kuşun uçtuğu yer, ötelerde, varlık aleminden dışarıdır!
- Ey Tebrizli Şemsülhak! Musa şarabından bir kadeh iç de, kan kesilmiş olan her Nil nehri sana saf ve duru bir su olsun!

468. Ölüm, kaşla göz arasında; onu hatırlamaktan bile bize daha yakın!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 823)

- Ömür, yarınlar bağlanan ümitlerle geçip gitmede; gafilcesine kavgalarla, gürültülerle, didinmelerle tükenip durmadır!
- Sen aklını başına al da, ömrünü şu içinde bulunduğun bugün say! Bak bakalım, bugünü de hangi sevdalarla harcıyorsun?
- Gah cüzdanını para ile doldurmak kaygısı ile, gah iyi yemek, içmek ile bu aziz ömür geçip gitmede, her nefesde eksilmede!
- Ölüm, bizi birer birer çekip alıyor; onun heybetinden, korkusundan akıllı insanların bile beti benzi sararıp durmadır!
- Ölüm, yolda durmuş, bekliyor; efendi ise gezip tozma sevdasındadır!
- Ölüm, kaşla göz arasında; onu hatırlamaktan bile bize daha yakın! Fakat, gaflete dalanın akli nerelere gitmede, bilmem ki?..
- Seni besleyip şişmanlatmaya bakma! Çünkü o, sonunda toprağa verilecek, mezar kurtlarına yem olacak bir kurbandır! Sen, gönlünü manevî gıdalarla beslemeye bak; yücelere gidecek, şereflenecek olan odur!
- Bu leşe, yağlı ballı şeyleri az ver! Çünkü, tenini besleyen kişi, şehvetine, nefsanî arzulara kapılıyor; sonunda da rezil olup gidiyor!
- Sen, ruha manevî yiyecekler ver; yağlı ballı düşünüş, anlayış, buluş gıdaları ver de, gideceği yere güçlü kuvvetli gitsin!..

469. Kuşların adı geçince, gönül kuşum da uçmaya başlar!

Müstef'ilün, Müstefiliin, Müstefilün, Müstef'iliin

(c. II, 535)

- Senin sevgin, can ırmağında ab-ı hayat gibi akmadır! Aslında, ab-ı hayat bile sana gönül vermiş de, can ırmağında senin aşkınla akıp durmada, seni aramadır!
- Dünyada gördüğümüz, bildiğimiz bütün kuşlar, ötüşleri ile seni övmeler, seni zikretmedeler! Kuşların adı geçince, gönül kuşum da uçmaya başlar!
- Onların ötüşlerini duyarak, zikirlerini sezerek hoş bir halde, gülerek canımı vermek istiyorum! Bu can, sevgili zikredilirken bedenden çıkarsa, bu can veriş ne tatlı bir can verıştır, ne hoş bir ölümdür!
- Aslında, Allah'ı seven herkesin canından her an manevî bir duygu, ruhani bir özlem, mest olmuş, kendinden geçmiş, harap ve perişan bir halde ötelere, ta rahmet sahibinin arşına kadar gitmedir!
- Can nedir? Mana padişahlarının, ermişlerin küpüdür; içinde de gökyüzünün şarabı vardır! İşte bu yüzdendir ki, sözlerim de, aşıklar gibi, perişan ve dağınık halde ağızdan çıkıyor!

470. Sensiz hiç bir şey olmaz Allahım!

müfte'ilün, Mefailün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c.II,553)

- Komşuların, dostların yardımı olmasa bile bir iş yoluna girebilir ama, Sen'in takdirin olmasa, o iş asla olmaz! Sen'in aşkının yararı, şu gönlümdedir; onun başka yeri olamaz!

- Yarattığın güzel eserleri görerek, aklın gözü, Sen'in mestin olmuştur! Kudretinin, yaratma gücünün karşısında feleğin çarkı alçalmıştır! Zevk ve neşenin kulağı da Sen'in elindedir! Yani, zevki ve neşeyi de ancak Sen'in lütfunla duyarız; Sen'siz hiç bir şey olmaz Allahım!
- Can, Sen'in aşkınla coşar; gönül, Sen'in sevgi şarabıyla mest olur; akıl, Sen'in yarattığın güzellikler karşısında şaşırır kalır! Sen'siz hiç bir iş başa çıkmaz Allahım!
- Mevkiim, şerefim, malım mülküm hep Sen'in lütfun, ihsanındır; yediğim yemeği, içtiğim suyu da Sen lütfediyorsun! Sen'siz bunların hiç biri olmaz Allahım!
- Bazan vefaya doğru gidiyorsun, bazan cefaya doğru! Sen benimsin; nereye gidiyorsun? Hiç kimsenin işi Sen'siz başa çıkamaz!
- Sen'siz bir iş başa çıksaydı, Sen'in koyduğun kurallar gereğince işler yürüse idi, dünyanın altı üstüne gelirdi; herşey bozulur, altüst olurdu! Güzelliği ile dillere destan olan İrem Bağı cehennem kesilirdi! Sen'siz hiç bir iş başa çıkmaz Allahım!
- Dostum! Sen olmasan, Sen bana yardım etmesen, işim gücüm yıkılır gider! Ey benim can dostum, ey benim dert ortağım; Sen'siz hiç bir iş yürümez!
- Bana, Sen'siz yaşayış da hoş değildir, Sen'siz ölüm de hoş değildir! Gamından nasıl baş çekeyim, nasıl kurtulayım? Sen'siz hiç bir iş başa çıkmıyor ki!..
- Ey lütfuna, ihsanına dayandığım, güvendiğim Allahım! Ne söylersen söyleyeyim; iyiden kötüden ayrı değil; içinde iyi de var, kötü de var! Lutfet de Sen söyle: Sensiz hiç bir iş yürümüyor değil mi?

471. Aşıkların baharı

Müstef'ilün, Müstefilün, Müstef'ilün, Müstefilün

(c. II, 536)

- Yeryüzünü bağlar bahçeler haline getirmek, her tarafı yeşilliklerle, çiçeklerle süslemek için aşıkların baharı ötelere geldi!
- Bu gelen bahar, bildiğimiz bahar değildir; bu, aşıkların baharıdır! Bu bahar gelince, deniz incilerler dolar; acı sular, cennette akan kevser ırmağı kesilir; bütün taşlar la'l olur; şu topraktan yaratılmış olan beden de, baştan başa can halini alır!
- Aşıkların canları ve gözleri tufan bulutları gibi yağmurlar yağdırsa da, beden bulutu içinde bulunan gönülleri şimşekler gibi çakmada ve etrafı aydınlatmadadır!
- Biliyor musun, aşıkların gözleri aşkla neden tufan bulutu oldu, ağlamaya başladı? 0 ay, önce bulutlarla gizlendi de ondan!..
- Ne neşeli, ne hoş andır ki, o an, bulutlar ağlar; ne mübarek, ne tatlı bir zamandır ki, bulutlar ağlarken bulutların arasından şimşekler güler!
- Ne şaşılacak şeydir ki, ötelerde, can aleminde yağın aşk yağmurunun yüzbinlerce damlasından tek bir damla yeryüzüne düşmez! Eğer düşse, bütün dünya baştan başa yıkılır, harap olur!
- Aşk yağmurunun bir damlası yüzünden yeryüzü harabeye döner! Bir damlanın meydana getirdiği tufanda, niceleri Nuh aleyhisselamla birlikte aynı gemiye biner, niceleri de boğulur gider!

472. Gönlümün evini boşalttım, içinde bulunan her şeyi dışarı attım!

Mef'ulü, Mefa'iliin, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. II, 622)

- Birisi seninle ilgilenmeye, seninle konuşmaya cesaret eder diye can, kıskançlığından ötürü her saat, senin önünde ölüyor, diriliyor!
- Sen ayağını nereye bassan, topraktan bir insan baş kaldırır, hayat bulur! Hal böyleyken, kim kendindeki bir baş için senden vazgeçer, kim sana canım vermez?
- Senin latîf, manevî kokunu alarak uçtuğu gün, senden nasıl bir koku aldığını, ancak can bilir; başkası bilemez!
- Senin mahmurluğun bir an için başımda azalsa, başım feryada başlar ve başımda bulunan her kıl da, yana yakıla ağlar!
- Gönlümün evini boşalttım; içinde bulunan her şeyi dışarı attım da, orayı senin eşyanla doldurdum, döşedim! Aşkın günden güne artsın, çoğalsın diye ben, eriyip gitmede, eksilmedeyim!
- Şimdi canım, Tebrizli Şems'in aşkı ile denizdeki gemiler gibi ayaksız koşuyor!

473. Benim karanlık gecem, senin yüzünden bana gündüz oldu!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ülü,

(c. II, 620)

- Selvi ağacından, senin uzun boyunun kokusunu alıyorum; ay da bana, senin parlak. güzel yüzünün rengini haber veriyor!
- Dünyada görünen her parıltı, her nur, senin yüzünün nurundan doğuyor! Şarap da, yarın güneş doğunca her tarafın senin nurunla aydınlanacağı müjdesini veriyor!
- Bize, senin hiç kimseye benzemeyen tatlı gülüşünü hatırlatan gül, susene hoca oldu!
- Ne zaman senden kaçsam, uzaklaştım aşkınla savaşa girerim; her taraftan başıma senin sevdan hevesi gelir! içime bir ateş düşer de, senden kaçtığım halde, seni özler dururum!
- Haksızlıklarla, zulümlerle dolu olan şu dünyadan yücelince, ötelere gidince yok olurum fakat, yokluk aleminde bile kulağıma yine senin sesin, senin hey hey nefhaların gelir!
- Gönlümde duyduğum coşkunluklarla, fitnelerle dolu olan her feryad, her Figan, biliyorum ki, senin "ney"inden gelmektedir!
- Benim karanlık gecem, senin yüzünden bana gündüz oldu ama, gam çekmeye, üzülmeye, bu halden şikayet etmeye yer yok! Çünkü, senin sevgi deryan, koşarak bana gelmedir!
- Şu gökkubbenin altında akıllı başında kimse kalmadı! Çünkü, sağdan soldan, inden arkadan senin mana şarapların sunulmaktadır!
- Senin cevrenden cefandan korkarım, ürkerim fakat, cevrin, cefan gelip beni bulunca görürüm ki, o acı nesneler, senin denizinden geldikleri için tatlılaşmışlardır!

474. Ben kendimi, kendi benliğimi inkar ettim de, ona inandım, iman getirdim!

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün

(c. II, 543)

- Sevgili beni göğsüne bastırmış, sıkıp durmada; beni, başımı kaşımaya bile bırakmıyor!
 - Bazan beni deve katarı gibi arkasından çekip götürüyor; bazan da, baş komutan gibi öne sürüyor!
 - Benim bedenimi kan halinden geçirir, erlik suyu yapar; erlik suyundan geçirir, beni insan şekline sokar, bana akıl verir! Böylece, nasıl da derlenip toplandığımı, haşır sırrını açığa vurur!
- "Mü'minin Süresi 23/12, 13, 14. ayetlere işaret edilmektedir."
- Bazan yaşadığım vatandan beni güvercin gibi ötelere uçurur, sevdiklerimden ayırır; bazan da tutar, yüzlerce nazla niyazla yokluktan beni alır, huzuruna çıkarır!
 - Bazan gemi gibi denizin üstünde sefere çıkarır; bazan da demir yapıp çapasına bağlar, beni denize atar!
 - Bazan temizlenmek isteyenler için beni su yapar; bazan bahtsız kulunun yolunda beni diken eder, onu bana yaratır!
 - Ebedî sekiz cennet bile o padişaha yurt olamadı da, ne şaşılacak şeydir ki, ne mutlu haldir ki, şu gönlüm ona yurt oldu!
 - Ben, o can güzelinin birliğini, varlığını dilimle söyleyerek ona inanmadım, iman sahibi olmadım; kendime kafir oldum, yani kendi benliğimi inkar ettim de o vakit inandım, iman getirdim!
 - Ben, Cibrîl'le beraber uçuyordum; benim de altıyüz kanadım vardı! Mademki ona ulaştım, onu manen buldum, artık kanadı ne yapayım?
 - Ben, geceleri, gündüzleri can incisinin bekçisi idim; onu koruyordum. Şimdi, inci denizinin dibinde, kendi incimden vazgeçmiş bulunuyorum!

475. Denizde inciden başka ne acaip yaratıklar, ne şaşılacak şeyler var!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. II, 605)

- Dostum! Şeker mi daha iyidir, yoksa şekeri yapan mı? Ay mı daha güzeldir, ayı yaratan mı?
- Şekerden vazgeç, ayı da bırak; o yaratan bambaşka şeyler biliyor, bambaşka. şeyler yaratıyor!
- Denizde inciden başka ne acaip yaratıklar, ne şaşılacak şeyler var fakat, denizi yaratan, incileri, o acaip balıkları, çeşit çeşit varlıkları yaratan padişah bambaşka bir padişahdır!
- Şu ırmağın üstünde gördüğün dolaptan başka, akıl almaz, öyle görülmemiş, şaşılacak bir kainat dolabı var ki, bu sudan başka bir su ile bir an bile durmadan dinlenmeden dönmede, sayısız mahlukata can gıdaları hazırlamaktadır!
- Hamamın duvarına çizilen resim bile akılsız çizilmezken akıllı, haberi yaratanın bilgisi nice; onu sen düşün!
- Canlar vardır ki, sevdalılırlar; seher vaktinde kurulan o manevî, acaip meclis için şaşırmışlar, yememişler, içmemişler, uyumamışlardır!

* Sustum, sustum; artık sözü bıraktım! Kulağa görüş kabiliyeti veren, ona ötelerden ses duyuran sevgili söyleyin!

476. Bu paramparça olan gönlümü senin hayalinin önüne koydum da;

"Vefa böyle mi olur?" dedim!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. II, 551)

- Ey benim canım, ey benim cihanım! İki dünyada da senin yüzüne benzer bir yüz nerededir? Acaba böyle bir yüz var mı? Sen cana sitem edersen et; senden gelen sitem de yerindedir, tatlıdır!
- Mademki her tarafta senin yüzünün nuru var, senin zamanında, sen varken cihanda iki tane yüz olamaz! Çünkü, yeryüzünde bulunan yüzleri nurunla kaplamışsın, aydınlatmışsın! Artık senin yüzünden başka bir yüz bulunur mu?
- Senin yüzünü gören kişinin gözüne senden başka her şey, yeryüzünün definesi, gökyüzünün ayı da olsa, sönük ve değersiz görünür!
- Yüzü böyle nurlu ve güzel bir varlık, bir de aşk hevesine düşmüşse, o kul bile olsa, padişah onun kulu kölesi olur!
- Bu parça parça olan gönlümü senin hayalinin önüne korum da, vefaya ait sözler söylerse; "İnsaf et; vefa bu mudur?" derdim?

477. Ben, tamamıyla yok olmuşum, kendimden geçmişim, sen kesilmişim!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. II, 1031)

- Benim canımla senin canın birbirlerine öyle bağlanmışlar ki, bu halimizle biz, ister hayır olsun, ister şer, aynı renge boyanalım, birbirimizin aynı olalım!
- Ey şuh, neşeli dilberim; ey rengimin, halimin aslı; ey yükümdeki şeker; ey şeker yükümden de tatlı ve güzel dostum!
- Ey vuruşu sağlam ve yerinde; ey nükteli sözleri yarama merhem olan sevgili! Ben, tamamıyla yok olmuşum, kendimden geçmişim de, baştan başa sen kesilmişim
- " Arifane söylenmiş olan şu beyit, Hz. Mevlana'nın bu tamamlıyor:"
- Ey güzel ay; ey ay yüzlü sevgili! Yüzünü gösterdikçe bizim komşumuz idin! Şimdi evi birleştirdik; komşuluktan çıktık, aynı evde oturuyoruz!
- Sen, şimdi bir padişah gibi saldırışa geç, hücum et de, içerde senden başka ne varsa hepsi yok olup gitsin; "Allah çok büyüktür!" sırrı zuhur etsin!

478. 0 aşk şarabını akıllıya da, deliye de sun; ikisini de mest et!

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. II, 1019)

- Allah, bizi bu dünyaya niçin getirdi? Dünyayı fesatlarla, kötülüklerle dolduralım diye mi? Zaten onun zenciri, delileri büsbütün deli eder!
- Şaşılacak kadar güzel, şaşılacak kadar şuh bir aşk canımıza neşe verdi. Eve her gece yarısı mest, kendinden geçmiş bir halde habersizce geldi, içeri girdi.
- Ey aşk; kanımı içmişsin; sabrımı, kararımı almışsın! Senin gecenin, gündüzünün fitnesinden ben, seher vakti gibi gizlenmişim!
- Ey aşk! Ben, latîf bir hale gelsem de can gibi olsam, candan nasıl gizlenebilirim? Hatta, yokluk alemine yuvarlanıp gitsem, o aleme bile bakar, beni görürsün!
- Ey her yoklukta varlıklara sandık kesilen; ey yoklukta varlığa kapı açar Sen, bizi yarattığın vakit yokluktan getirmedi mi?
- Varlık seninle hoş; senin mestin! Yokluğun kulağı da senin elinde, varlığın kulağı da; ikisi de senin kulun, ikisi de senin yarattığın şey! İkisi de senin hükmünü kabul etmişler, "Başüstüne!" demişler!
- "Ben sen oldum; sen de ben oldun! Ben ten oldum; sen de can oldun! Öyle bir hale geldik ki bundan sonra hiç kimse; 'Sen ayrısın, ben ayıyım!' diyemez!"
- Köşkü yık; akıllıyı deli et, aklını elinden al! 0 aşk şarabını akıllıya da, deliye de sun; her ikisi de zarardan da kurtulsun, tehlikeden de!..

479. Sevgili ile bir konuşma.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilat

(c. II, 1022)

- Dün, seher vaktinde sevgili bana dedi ki: "Kendinden geçmişsin; hiç bir şeyden haberin yok! Bu hal ne zamana kadar sürecek?"
- Benim yüzümün güzelliğine gül bile haset ederken sen, bir dikene gönül vermişsin, ciğerini yaralamışsın, kanlar içinde kalmışsın!"
- "Ey uzun boyunun karşısında selvinin utanarak küçük bir fidan haline geldiği güzel varlık; ey yüzünün nurunu görüp güneşin bile karardığı sevgili!" dedim.
- Sevgili bana dedi ki: "Senin canın da, gönlün de benim! Neden şaşırıp kalmışsın? Sus; nefes bile alma! Gümüş renkli göğsüme başını koy; ağla, inle!"
- Ona dedim ki: "Sen, benim gönlümden de, canımdan da huzur*ve kararı aldın! Böylece, benim ne huzurum kaldı, ne kararım!" Bunu duyunca dedi ki:
- "Sen, benim denizimin bir damlasısın; daha fazla ne söylenip duruyorsun? Hemen denize dal da, sedef gibi canın incilerle dolsun!"

480. Sevgilim; beni insafsız ayrılığa terk etme!

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1041)

- Sevgilim! Beni böyle dostsuz bırakma; benden uzağa gitme; beni yalnız bırakma!
- Benim zavallı canım, insafın bulunmadığı bir yerde insaf dilenmeye geldi; beni, insafsız ayrılığa bırakma!
- Sen hekimsin; belki zamanın îsa'sısın! Gitme; bizi böyle hasta bırakma!
- Sen bana; "Mağara dostumsun!" dedin; beni mağarada böyle yalnız başıma bırakma!
- Sana, bir gece ayrılık çok az bir şey görünür ama, o ayrılığı bir de sen bana sor da, benim için çok uzun olan ayrılığa bırakma.

"Fuzulî merhumun şu beyti de bu konuyu terennüm eder:

"Şeb-i yeldayı miineccimle muvakkıt ne bilir
Mübtela-yı gama sor kim geceler kaç sa'at!"

(En uzun gecenin kaç saat olduğunu, yıldız bilgisi ile uğraşan, müneccim ile vakitleri belirleyen (muvakkıt) bilmez; sen onu, geceleri uyuyamayan gamlı kederli insanlara sor!)

- Az da olsa, gönlüme ateş düşürme; az da olsa, onu önemsiz sayma; beni bırakma!
- Nefsim, bitti gitti. Fakat, beni bir kerre daha dinle; beni bu sefer bırakma!

481. Neden yaratana değil de onun yarattığına gönül veriyorsun?

Mefulü, MeFa'ilü, MeFa'ilü, Fe'ulün

(c. II, 1036)

- Ey ümitle, korku ile dünya malı üzerinde titreyip duran kişi! Biraz da sana bu malları, bu nimetleri vereni, sana bakışı, görüşü bağışlayanı düşün, ona bak!
- Ey isteyen, ey aşık! Sana bu isteği vereni düşün; eseri yaratana gör! Neden yaratana değil de, onun yarattığı esere gönül veriyorsun?
- Etrafında bulunanlarla didismeye, savaşılmaya çekip götüren, yahut da sana huzur içinde, barış halinde yaşama duygusunu verene bak! O bazen seni dostlarla, halkla görüşmeye sevkeder. Bazen de seni yücelere doğru yolculuğa düşürür.
- O, hep sana bakıp durmada!.. Halbuki senin gözün sağda solda! O sana, dilsiz dudaksız söz söylemede; sense, kulağını dünya masalına vermişsin!
- Hayatta duyduğun ıstırap, keder şişlerini beden öküzüne saplayan o; öküzün akli ise hep hayhuyda! Hz. İsa yol arkadaşı olmuş ama, eşekçinin bundan haberi yok; o, hep eşeğini kollamada!
- Her öküz, her eşek sırtından, sağrısından modullanır; sen ise pişmanlık şişini göğsünden, gönlünden yiyorsun!
- Dünyada sana saplanan bela, felaket şişlerini senin sağırlaşmış gönlün anlamasa da, onun aşçısı, cehennemde seni o şişlerle kebab eder!

482. Aşıkların hali.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. II, 1018)

- Haydi gönül gözü; can gözünü aç da, aşıklara dikkatle bak! Onlar, gönül gibi karışık duygularla, karışık düşüncelerle alt üst olmuş, can gibi başsız ayaksız kalmış kişilerdir!
- Hepsi de bir şey kazanamadan çalışıp çabalamada; hepsi de tencere gibi kaynaşıp coşmadalar! Hepsi de riyadan, gösteriştan uzak, perdesiz örtüsüz! Hepsinin de gönlü Hakk'ın hükmüne karşı siper olmuş da, ne gelirse, canla başla şikayet etmeden kabul etmedeler!
- Onların gönülleri gülden de, bahçeden de daha neşeli; hatta onlar, selviden bile daha da hür boy atmışlar! Onlar, akıldan da, fikirden de üstünler; onlar, ab-ı hayattan bile temizdirler!
- Onlar, loş bir yere düşen güneşin ışığındaki zerrelere gibi havada titrer dururlar; onlara güneşin ışığı kaftan olmuştur! Onlar, balçıktan yaratılmışlar, balçığa ayak basmışlar ama, gönlün tam içinden başgöstermişlerdir!
- Onlar, kan denizlerinin dalgaları üstünden, yani dünya hayatının başlarına getirdiği çeşitli musibetlerden, belalardan geçip gitmişlerdir! Ufak dalgalarından, ufak köpüklerinden eteklerine bir zerre bile bulaşmamıştır da, tertemiz kalmışlardır!
- Onlar, gönül gibi dikenler içinde kalmışlar ama, insanlara neşe veren şarap gibi hapistedirler! Onlar, balçık içinde kalmış gönül gibidirler; onlar, gece içinde gizlenmiş seher gibidirler!
- Sen de, bir an için olsun, onların canlarına arkadaş olunca, onların kadehlerinden onların şarabını içince mest olursun, hoş bir hale gelirsün! Onların şarabı ile hayırdan da, şerden de kurtulursun!
- Oğlum; yeter, sus! Her kuş, bütün bir inciri yutabilir mi? Dudu kuşunun yiyeceği şekerdir; karganın yiyeceği ise, başka bir şeydir!

483. Yeryüzünün cüz'lerine bir bak; senin aşkına düşmüşler de, oynayıp duruyorlar!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. II, 1028)

- Ey benim canım! Senin kendin cana yakınsın, tatlısın, bal gibisin! Sözlerin de pek hoş, pek güzel; sanki onlar da bir başka çeşit bal! Ey aşk; senin her an canda, gönülde bir başka işin gücün var!
- Senin güzel yüzünü gören her canda, bağlar bahçeler meydana gelmektedir yeşillikler gülümsemededir! Kıvrıkcık saçlarının, her gönülde bir başka misk yağı var!
- Gökyüzünde dolaşan ay, senin aşkının yüzünden bazan zayıflıyor, inceliyor, bazan da bedir haline geliyor, dolunay oluyor! Böylece aşkın, aya bile yüzlerce dertler, hastalıklar vermektedir!
- Senin bahar mevsimin de, bağlara bahçelere ayrıca lütuflar, keremler başışlamaktadır ama, gönül yine de çayırıltaki yapraklar gibi titremeye; "Sonbahar gelince herşey altüst olur!" diye korkmadadır!
- Senin kapının toprağından olmayan her sürme, her ilaç gönül gözüne bir başka hastalık verir, bir başka dert getirir!
- Yeryüzünün cüz'lerine bir bak; senin aşkına düşmüşler de oynayıp durmadalar! Bir kısmı oynamayı bırakıp oturunca, yerine başka zerrelere gelip oynamaya başlarlar!
- Yeryüzünde cana yücelik de aşktan gelmeye, nur da aşktan gelmededir! Yeraltında bedene tohum gibi bitme, başkaldırma yine ondan gelmededir!
- Ne zamana kadar surete, harfe, söze bürünmüş gazeller söyleyip duracaksın? Sen, candan harfsiz, suretsiz, sözsüz bir başka gönül gazeli duy!

484. Düşüneyi, endişeyi bırak!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilün

(c. 111, 1122)

- Düşüneyi, kuruntuyu bırak; onlara gönlünde yer verme! Çünkü sen, çıplak bir kişi gibisin; düşünce de zemheri soğuşu gibidir; zemheriden kendini koru!
- Mihnetten, sıkıntıdan, ıztırdan kurtulma düşüncesine kapılmışsın! Bunlardan için sarıldığın düşünce, mihnetin, ıztırabın kaynağıdır!
- Sanat pazarında düşünce yoktur; orası, düşüncenin dışarısındadır; bunu böyle bil! O havaya kapılan, onun maskarası olan eserleri seyret, endişeden kurtul da, içinde huzuru bul!
- Binlerce kuş, yokluk aleminden uçup gelir; şu binlerce ok da, bir tek yaydan fırlar gider!
- Nutfeden, erlik tohumundan güçlü kuvvetli bir er yaratan Allah, uyuyana, uykusunda uçup gidecek bir yol açar!
- "Şu hayale kapılanlar yola düşsünler, acele etsinler!" diye her an yoklukta bir şekil gösterir!
- Mademki bana; "Sus!" dedi, emre uymam gerek! İşte ben de susuyorum! O emir sahibi, bir gün bunu kendisi açıklar!

485. Sen aşkı görmediysen, bari onun yaptığı işleri, güçleri seyret!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1101)

- Sevgilinin yumuşak yüzüne, yumuşacık yanağına bak; gözlerini aç da, onun bakışları ile insana kadehsiz şarap sunan gözlerini seyret!
- O çok kıymetli akik dudaklar gülünce, gönüllerin ona tutulduğunu gör!
- Sarhoşluktan başkaldır, uyan; uyan da, onun uyanık bahtının gücüne, kuvvetine yaptığı işlere bak!
- Ucu bucağı olmayan gönül bahçesine gir; gir de, o bahçenin sayısız tatlı meyvelerini seyret!
- O bahçenin oynayıp duran yemyeşil dallarına bak; etrafına hoş kokular yayan dikensiz güllerini seyret!
- Daha ne zamana kadar dünya nakışlarını, dünya güzellerini ve güzelliklerini dünya gül bahçelerinde seyre d alacaksın? Dön de, onun sırlarını, hikmetlerini düşün! Kara topraktan başkaldırıp çıkan çeşitli meyve ağaçlarındaki meyvelere o tadı, o kokuyu, o rengi, o güzelliği kim verdi? Yeraltında güllere, çiçeklere o güzel kokuyu kim aşıladi? O güzel renkler hangi ressamın fırçasından çıktı?
- Hayvanların ve bitkilerin tabiatlarındaki ağgözlülüğü gör de, ondan sonra onların tokgözlülüklerini, bol bol nimet verişlerini seyret

"Hayvanlar olsun, bitkiler olsun kendi soylarının devamı için hırsla çalışırlar, mahsul verirler. Bu dış görünüş, bütün varlıklar, bütün kainat insan için yaratılmış; "Sen olmasaydın yaratmazdım!" sırrı tecelli etmiştir. Mesela, şu tavukların yeme karşı gösterdikleri hırsı düşün; bir sene zarfında yumurtladıkları yumurtaları say! Onlar, kaç yumurta üzerinde yatarak civciv çıkaracaklardı? Arta kalan yumurtalar ne olacak? Arılar, hırsla kovanlarını balla doldururlar. Yaptıkları balın ancak onda birini kendileri yiyeceklerdir; üst tarafı kim için ? Bir elma ağacında yüzlerce elma var. Bunlar, kendi nesilleri için bolca meyve verdiler ama, elmalarda bulunan çekirdeklerin her birinin içinde bir elma ağacı gizli. Böylece, bir elma kaç ağaca gebe dir; üst tarafı ne olacak?"

- Hırs da, tokluk da aşkın işidir, sanatıdır! Sen aşkı görmediysen, bari onun yaptığı işleri güçleri seyret!
- Renkten renge giren aşkı görmediysen, ona gönül verip ağlayan, inleyen aşığın yüzünün rengine bak!

486. Dünya, binlerce yıllardan beri insanlara birbirlerinden miras kalmıştır!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. III, 1119)

- Yalnız kaldığın için üzölme! Şu kadarını bil ki; dünyada hiç kimse kimsesiz kalmaz! Birisi ile uyuşamazsan, anlaşılamazsan, onun yerine Allah bir başkasını senin karşına çıkarır!
- Ben bu evden gidersem, evi boşaltırsam, benim gibi bir başkası, yahut da benden beteri çıkar gelir!
- Dünya, binlerce yıllardan beri insanlara birbirlerinden miras kalmıştır; baba toprak altına gidince, oğul baba yerine geçer!
- Yalnız insanlar değil, hayvanlar da böyle! Böyle olmasaydı, dünyada bir tek canlı varlık göremezdin!
- Güneş, geceleyin gökyüzü damından çekilip gidince, güneşin yerini yıldızlar, yahut ay alır!
- İnsan bir hüneri, bir sanatı bırakınca, tabiatı gereği, bir başka işle, bir başka sanatla oyalanmaya koyulur!
- Çünkü, herkesin gönlüne bir memur tayin edilmiştir! Bu memur, onları işsiz güçsüz, sefersiz bırakmaz!

487. İlkbahar, bir dost elçisi olarak ötelerden çıkageldi!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefu'ilü, Fa'ilat

(c. III, 1121)

- Neşeli ilkbahar, dost elçisi olarak ötelerden çıkageldi! Dosttan gelen bu elçi, bizi çok sevindirdi; yerimizde duramıyoruz; kararsızız, mestiz, aşığız, mahmuruz!
- Ey göz, ey gönül çerağı! Siz de, hasret kaldığınız çemen güzellerini, yeşillik dilberlerini artık beklemeyiniz; onların hepsi de geldiler! Haydi; onları görmek için bahçeye çıkın!
- *Çıkınız; bahçelere, çayırıklara, çemenliklere gayb aleminden tanımadığınız garip kişi'ler geldiler, kondular; gelenleri karşılamak, onlara; "Hoşgeldiniz!" demek, hatırlarını sormak adettir!
- Görmüyor musunuz ? Gül, ötelerden kokular getirdi, güzel renkler getirdi; bahçede gelişini kutlamak istiyor! Diken, beraber yaşayacağı güler yüzlü efendisinin yüzünü seyretmek için süslendi, güzelleşti!
- Ey selvi ağacı! Kulak ver de dinle ki; susen, seni övmek, senin boyunu posunu anlatmak için ırmak kıyısına gitti; orada baştan ayağa kadar dil kesildi!

- Gonca, düğüm düğüm olmuş bir halde gül fidanında sallanıp duruyor ama, senin lütfun düğümleri çözer de, goncalardan hoş kokulu, güzel renkli güller açılır! Zaten senin lütfun, ihsanın toprağa akseder de, o toprakta çeşit çeşit, renk renk çiçekler biter; sonra, o çiçekleri yine geldikleri yere sağlar, döker!
- Sanki kıyamet koptu da, geçen sene aralık ayında çürüyüp gidenler, ocak ayında donanlar, ölüp gidenler kutlu ilkbahar gelince dirildiler, topraktan baş çıkardılar!
- Ölmüş tohum dirildi, tekrar hayata kavuştu! Böylece, şu kara toprağın gizlediği sır, şimdi meydana çıktı, kendini gösterdi!
- Meyveli dallar, ötelerden canlılara yararlı armağanlar getirdikleri için neşe ile nazlanmadadalar! Meyvesi olmayan kökler, eli boş geldikleri için utandılar da, yaprakların arkasına gizlendiler!
- Madde aleminde böyle olduğu gibi, mana aleminde de can ağaçları böyle olur! İyi ağaç, verimli ağaç belli olur, meydana çıkar, manevî meyveler verir; kötü ağaç da, verimsiz, bahtsız, zavallı bir halde kalır!

488. Halının tozları silkerek, sopa ile vurarak çıkarılabilir;

insanın içinde de manevî tozlar vardır!

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c.III, 1139)

- Mademki sevgili seni gamlı kederli görmek istiyor, artık neşe arama! Ey aziz av; sen, aşk arslanının iki pençesi arasındasın!
- Eğer sevgili senin başına gülsuyu dökerse, sen, o gülsuyunu Tatar diyarının miski olarak kabul et!
- Senin içinde gizli bir düşman var! O korkunç düşmanı, o nefis köpeğini cefadan, ıstıraptan başka hiç bir şey defedemez, içinden çıkaramaz!
- Birisi keçeye, haliya sopa ile vurup durursa, o sopalar keçeyi, halıyı dövmek için değil, tozlarını çıkarmak içindir!
- Senin içinde varlıktan, benlikten tozlar var; o tozlar, halının tozları gibi silkmekle birden bire geçmez!
- Bir bela gelince, bir derde, bir ızdıraba düşünce başına gelen zahmetlere katlanınca, gah uyurken, kah uyanırken o keder tozları sen farkına varmadan azar azar uçar giderler!
- Sen uyumak istemesen, uykudan kaçsan uyku seni yakalar da uyutursa, sevgilinin cefasını, o iyi işler başaran devasının zahirde yanlış görünen işlerini rüyada görürsün!
- Tahtayı yontmak, onu mahvetmek için değildir; doğramacının, marangozun gönlündeki isteğe uydurmak içindir!
- Bu yüzdendir ki, Allah yolundaki şerhlerin hepsi de hayırdır; onun hayır oluşu, güzelliği, sonunda meydana çıkar, görülür!
- Görmez misin; tabak, posta pislikler sürer durur; binlerce defa bu işi tekrarlar!
- Maksudı da, derideki gizli illetin çıkmasıdır! Derinin, azdan çoktan haberi bile yoktur ama, tabağın istediği, derinin temizlenmesidir!

489. Hakk'ın dergahına yol bulan, ancak görüştür!

Miifte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c.III, 1169)

- Günahlardan arınmış, tertemiz, güzel görünüşlü biri var mıdır ki, şu kirli yeryüzünden başını kaldırsın da, gökyüzüne, yücelere baksın?
- Toprak ve su ile yapılan balçıktan temizlenmiş biri var mıdır ki, aslı olan denizi seyretsin!
- Yahut da Kaf dağının beline ayak bassın da zümrüdkanının kanadını görsün?
- Nazar, bakış güneş yüzünden mest olunca, bakış da elsiz ayaksız bir hale gelir, görüş de!
- Aşk yüzünden yardım görmüş biri var mıdır ki, hep oraya baksın, orasını seyretsin?
- Su, ancak su ile temizlenir, saf bir hale gelir; görüş de görüşle düzene girer, görüş elde eder!
- Baştan başa görüş ol! Çünkü, Hakk'ın dergahına yol bulan ancak görüştür!

490. Benim canım, çıkardığı feryatlarla tanbura döndü!

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1168)

- Can, aşk meyhanesinde bağlanmış kalmış; ömür de başka mevsim istemiyor; hep baharı yaşıyor! Dikkat et de anla ki, ömür, bu çeşit yaşayışla!

- Ey canım, ey cihanım; benim canımın elinden tutunuz! Ey cihanın gözü; benim sözlerime kulak tut!
- Göğün hayali geldi, önüme durdu! Başını bağlamıştı, yorgundu; hasta gibi idi!
- Elimi tuttu, kendi başına koydu! "Dostun gamı ile perişanım; bana yardım edin!" demek istedi!
- Benim başımın ağrısı ne safradan, ne de harareten; başım aşk şarabından mahmur olmuş!
- Ey tatlılığı ile gönlümü avlayan güzel! Bunların hepsi de cilve; onun istediği ancak sensin! Gönlüm, sadece sana hayrandır, sana aşiktir!
- Benim canım, çıkardığı feryatlarla, yediği darbelerle tanbura döndü! Gönlümün halini, tanburun tellerinden çıkan feryatlardan anla!

491. Hakk'ın sevgili kuluna hitabı:

"Senin, mezarında en yakın dostun, candan arkadaşın benim!"

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'lün

(c. III, 1145)

- Bana bak, bana dikkat et ki, senin, mezarında en yakın dostun, candan arkadaşın benim! Dükkandan, evden, bütün seni sevenlerden ayrıldığı zaman seni, ben karşıladım; yapayalnız kaldığın vakit, seninle ben düşer kalkarım!
- Mezarda, benim selamımı duyarsın! Haberin olsun; zaten hiç bir vakit benden ayrı düşmedin, gözüme görünmez olmadın ki!
- Senin içinde, gölge varlığın ötesinde akıl gibi, düşünce gibi daima seninle beraberim; zevk aldığın, neşelendiğin, sıkıntılara düştüğün, bunaldığın zamanlarda da senin içindeyim; senden ayrı değilim!
- Ask mahmurluğu, armağan olarak sana mezarda manevî şaraplar sunar, güzel getirir; seni karanlıkta bırakmaz, mum uyandırır! Pis kokulan gidermek için buhur yakar, kebab verir. meze hazırlar! Kendi gözünle bak ki, hata etmeyesin! Şunu anla ki, gören de, görünen de hep O'dur!
- Hangi tarafa bakarsan bak, hep beni görürsün! Hatta ister kendine bak, ister birbirleri ile savaşanların çıkardığı gürültülere, ister yeryüzünde karınca gibi kaynaşan insan kalabalığına bak; hep beni görürsün!
- Ben, görünüşte insanım fakat, sakın ha sakın benim bu bedenime, bu gölge varlığıma bakarak yanılsın! Çünkü bu gölge varlığın ötesinde bulunan ruh, çok güzeldir, çok latiftir! Beden gibi çürüyecek, gelip geçecek değildir; sonsuzdur! Aşk ise serttir, pek kıskançtır!

492. Mademki Hz. Yusuf'a aşık değilsin, git, Züleyha'nın gamını çek!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. II, 1023)

- Şarap içeceksen, bari bizim dilberimizin elinden al, iç; güzel yüzlü, güzelliği ile alemleri yakıp yandıran sevgilimizin elinden iç!..
- Mecnun gibi sevgiye engel olan akıl perdesini yırtmak istiyorsan, cesur aşkı bul da, onun elinden kadehsiz verilen mekansızlık şarabını al, iç!..
- Eğer içinde bir sıkıntı varsa, gönlün daralmış ise, betin benzin solmuşsa, onun gül bahçesine git, orada otur; mahmur isen, onun seçkin mana şarabını iç!
- Bayezid-i Bistamî, Maruf-ı Kerhî hazretleri gibi Hakk dostları elde etmek istiyorsan, günahlarla dolu olan şu dünyada üzüm şarabı içme de, o yüce aleme ötelere git de, orada mana şarabı iç!..
- Yürü; bir işin varsa, git, işinin başına geç! Mademki Hz. Yusuf'a aşık değilsin. git, Züleyha'nın gamını ye!..

493. Sevgilim; bana can da, gönül de sana kurban etmek için verildi!

Mefa'ilün, Meff'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1042)

- Eğer sen benden incinirsen, ben, kendi canımdan incinirim, bıkarım, usanırım!
- Ey her şeyi güzel olan sevgili; bana can da, gönül de sana kurban etmek için verildi!
- Sen, gönlünün incindiğini söylemiyorsun; ama ben, o incinişi canımın içinden duyuyorum!
- Benim baharım geçer gider, gönlümdeki gül bahçesi de dikenlerle dolarsa, ben, bunu nasıl olur da bilmem?
- * Senin yolunda toprak olmayan beden, yılanı sepeti olsun; senin yolunda toprak olmayan can da, yılan kesilsin!

494. Bu yasemenlik Allah'ın bağındandır!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. II, 1049)

- Bir kere değil, yüz kere söyledim; "Hiddete, öfkeye kapılma, kimse ile kavgaya girişme!" dedim.
- Vefa ve sevgi çengine mızrab vurursan, usûlüne göre vur!
- Sen, pek iyi bilirsin ki, sert mızrab vurunca tel gevşer!
- Uyuma da, sen bize şarap sun! Biz mest olduk, harap bir halde uykuya daldık, fakat fitne uyumamış, uyanık! Bu, hoş bir hal değildir!
- Ben, kurnaz adam değilim; durmadan söylüyorum, sana öğüt veriyorum!
- Sevgilinin mahmur gözleri ise, benim bu öğütlerime gülüp duruyor!
- Onun güzel gözleri benimle alay ederek diyor ki: "Ne güzel söylüyorsun; haydi, bir daha söyle!..
- Örtülü, kapalı öğütlerini dinlemez, içime sindirmez isem, senden daha beter olurum!
- Sus; kıştan korkma! Bu yasemenlik Allah'ın bağındandır, Allah'ın bahçesindendir!

495. Sen, ezeldeki asıla bak; halen ulaştığın, içinde bulunduğun fer'e bakma!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. II, 1044)

- Sen, sakîye bak; onun verdiği şarapla mest olmuş kişiye bakma; Hz. Yusufun yüzüne bak; onun güzelliğini gör! Yoksa, bu güzelliğe hayran olarak Mısırlı kadınların kestikleri ellere
- Ey beden oltasına düşmüş can balığı! Sen, avcıya bak; oltaya bakma!..
- Başlangıçta. ezelde hep bir asıldık; sen, o asla bak? Şimdi ulaştığın ve hala içinde bulunduğun fer'e bakma!..
- Ezeldeki uçsuz bucaksız gül bahçesini hayal et de, ona bak! Şimdi ayağını; yaralayan şu dikene bakma!..
- Elinden kaçan kargaya bakma; sana mutluluk gölgesi düşüren devlet kuşuna bak!..
- Selvi gibi, başak gibi başını kaldır, yücelere, ötelere bak; menekşe gibi aşağılara, şu kirli dünyaya bakma!..
- Mademki ab-ı hayat Allah'ın lutfu ile senin derenden, ırmağından akmaya başladı, artık küpe, testiye kırılma bile bakma!..
- Sana varlığı bağışlayanın, mestliği verenin çevresinde dolaş! Yok olan, sende bulunmayan şeyler için ağlama, inleme; sende bulunan, var olan şeye de sevinme, onlara bakma!
- Kötü duygulardan, nefsanî isteklerden kurtulmuşlara bak; onlar yücelere, ötelere koşmadılar! Günahlarla kirlenenlere, dibe çöken tortulara bakma!..
- Kutsal suretlerle dolu olan dünyaya bak; yolunu bağlayan, fanî olan şekle, surete bakma!..
- Tuzağından kurtulan baykuşa bakma; aşk tuzağındaki kuşlara bak!..
- Pusuya yatmış, senden daha iyi söz söyleyen biri var; o, şimdi susmakta ama, sen onun susmasına bakma!..

496. Allah'ım benim adımı "Şarap İçenlerin Kölesi" koy;
ben, başka ad istemiyorum!

Mefa'ilün, Mefa-flün, Fe'ülün

(c. 11, 1045)

* Ey sakî! Her zamanki sunduğun kadehle değil, başka bir kadehle bana şarap sun da, canıma bir başka rahatlık, bir başka huzur ver!

- Bugün beni gör; yoksa, canın hakkı için olsun, başka günleri beklemeye sabrım yok!
- Bana bir zerrecik olsun merhametin varsa, acıyorsan, görüşmemizi bir başka zamana bırakma!..
- Beni kurtar; kurtar, kurtar ki, ben çok fena halde başka türlü bir tuzağa düştüm!
- Beni düşüncenin, endişenin eline bırakma! Çünkü düşünce de, insanın kanını bir başka türlü içerden emer durur!
- Sakî! O ham şarabı sunmaz isen, yüzlerce ham düşünce, yüzlerce ham hayal bana zahmet verir!
- Borcum varsa da, bu eski hırkayı rehin olarak al ve borç olarak bir başka kadeh ver!
- Allahım! Benim adımı; "Şarap İçenlerin Kölesi" koy; ben, başka ad istemiyorum!

497. Güzelliğinin gücü ile aklın elini ayağını bağladın da, akıl hiç bir iş yapamaz oldu!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1048)

- Ey sırlar sahibi, efendiler efendisi! Ey nurlar güneşinin güneşi olan aziz varlık!
- Ay yüzlüler senin güzelliğinin aşkı ile oyuna dalmışlar da, gökyüzü gibi dönüp duruyorlar.
- Güzelliğinin gücü ile aklın elini, ayağını bağladın da akıl hiç bir şey yapamaz oldu.
- Aşkının ateşinden ab-ı hayat fışkırmada. Ey dost onun suyu mu güzeldir, ateşi mi?
- 0 ateşten gül bahçeleri bitmiştir. 0 gül bahçeleri yüzünden de dünyalar dolusu güzeller feryad etmekte.
- Onların feryadı, her an ter ü taze olan, solmak nedir bilmeyen Hakk'ın bahçelerinin gülleri içindir. Dünya bahçelerinin pek az ömürlü olan gülleri için değildir.
- Biz onun aşkına layık olmadığımız için, aşkı bizden utanırsa da hiç kimse onun aşkını gizleyemez.
- Onun ayrılığı ateşle dolu bir mağara gibidir. Acaba bu mağaradan başımı çıkaracağım bir gün gelecek mi?
- Onun inkarından gönül gözleri perdelenmededir. 0 sevgilinin işinde sakın inkara kalkışma!
- Garaz ve hased perdesi olmasaydı, kardeşleri Yusufun yüzünü bir kurt gibi görmezlerdi.
- Hasetler, garazlar insandan, insanın canından doğar. Bu yüzden sen insan şeklini bırak da melek ol!
- Garaz tohumlan nefsin gıdasıdır. İnsan içine o tohumları ekerse çaresiz biterler.
- Öküz, elbette bülbül gibi ötemez. Uyanık olan akıl da mest olmanın, kendinden geçmenin zevkini bilemez.
- Ne kurttan Yusuf(a.s.)'ın güzel yüzündeki lütuflar doğar, ne de tavus kuşu yılan yumurtası yumurtlar.
- "Yann, öbür gün" diye diye şu yan kesici nefis, ömürleri aşırır durur.
- Zavallı insan, senin bütün ömrün ancak bugünkü yaşadığın ömürdür, başka gün değil! Geçip giden dünü, gelecek olan yarını düşünme! Bugününü iyi kullan, dinî ve insanî vazifelerini bugün yap, yarına bırakma, aklını başına al da hileci nefsin vadesine inanma!
- Benlikten, varlıktan kemerini çöz, bunlardan kendini kurtar da, hizmet kemerini kuşan, sana yabancı olan nefisten uzaklaş!
- Namaz kılarken yüzünü Bulgar güzeline çevirirsen bu namaz kabul edilmez.
- Misk istiyorsan tatar ceylanının otladığı ovaya gel!
- Göklerdeki, yerlerdeki eserlerde görülen değişmeyi, halden hale girmeyi görmüyor musun? Sen de ibadetle, insanî vazife ile kendini yenile! Bugününü dünkü gününden daha iyi olsun!
- Gam yiyenden de bir fayda görmeyecek hale geldikten, toprak olup gittikten sonra, senin güzel, paha biçilmez cevherini kim bilecek?
- Kendi nefsinin eşeğine hizmetçi olursan, ermişlerin halkasında elbette sana yer vermezler, seni aşağılarda bırakırlar.

498. Bu evde hasta iki aşık var: Hastalardan birisi benim,
birisi de benim hasta gönlüm.

Mefa'ülün, Mefa'ülün.Fe'ulün

(c. II, 1038)

- Ey güzellerin ayı! Bir kere daha doğ, bir kere daha gözlerimizi nurlandır! Çünkü senin gibi güzel başka bir sevgili olamaz.
- Dünyada benim, senin güzel yüzünü seyretmekten başka bir işim olmasın!
- Yüzünün güneşi doğunca, onun ışığı içinde titreyerek, o coşan her zerre senin eşsiz güzelliğini anlatır durur.
- Bu evde hasta iki aşık var: Hastalardan birisi benim, birisi de hasta gönlüm. » Allah'ım, sen acıdın, her ikisine de sağlık verdin. Fakat bu sağlık başka türlü lir sağlığa benziyor.

499. Toprak mest olmuş, yerlere serilmiştir. Ayak altında çiğnenmektedir.

Mef'ulü, Mefa'ülün, Fa'ulün

(c. II, 1055)

- Kardeşim incir satan bir kişiye, incir satmaktan daha iyi bir iş yoktur.
- Biz mest olarak yaşıyoruz. Mest olarak ölürüz. Mahşerde de mest olarak koşa koşa gideriz.
- Ölse de toprak olsak da kullarını besleyen, bütün yarattıklarına lutuflarda, ihsanlarda bulunan mana sakîsi bizimle beraberdir.

- Ayak altında çiğnenen toprağı hor görme! Onun yarattığı toprak güzelleşsin, hoş olsun! Çünkü o da aşıktır. Toprağın toprağı da can şarabı ile yoğrulmuştur.
 - 0 toprak çiçekler yetiştirir, güller bitirir. Biz burada da mestiz, orada da mestiz diye söylenir.
 - İnsan mest olunca daha da güzelleşir, fakat toprak insandan da daha fazla mest olmuş, yerlere serilmiştir. Ayak altında çiğnenmektedir.
 - İşte sen de mest olunca toprak kesilirsin, yerlere döşenirsin. Hayat gemisinin kaptanı artık demir alır, ötelere yolculuk başlar.
- * Böyle mest olup yerlere döşenmek, ayak altında çiğnenmek nasıl olur da güzel olmaz? Aklının iki gözünü aç da bak, hakîkati gör!

500. Kötü huy nasıl güzelleşir?

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1073)

- Benim kötü huyum var, sen beni mazur tut, hoş gör! Sevgilim senin güzel yüzün olmadıkça, benim bu kötü huyum nasıl güzelleşir?
- Sen olmayınca, ben kış mevsimi gibi soğuk bir hal alıyorum. Halk benden hoşlanmıyor, benim yüzümden azaba giriyor, fakat seninle beraber olunca hoş bir hal alıyorum. Güllük gülistanlık kesiliyorum, huyum bahar huyuna dönüyor.
- Sensiz olunca aklım başımda değil, melûlüm, yaşayıştan usanmış, bezmiş bir hale geliyorum. Ne söylesem ters düşüyor, kötü oluyor. 0 zaman ben akıldan utaniyorum, akıl da senin yüzünün nurundan utanıyor.
- Bozulmuş, kokmuş bir suyun kullanılır bir hale gelmesi için ne yapmalı? Onun tekrar ırmağa karışması lazımdır. Kötü huyumun düzelmesi, güzelleşmesi çaresi nedir; tekrar sevgilinin yüzünü görmektir.
- Can suyunu bu beden girdabında hapsedilmiş görüyorum da, hakikat denizine yol açayım diye toprağı kazıyorum.
- Senin ümitsiz zavallılara gizli olarak sunduğun bir şarabın mevcut olduğunu sezdikleri için ümitsizlerin hasretle feryadı göklere yükseliyor.
- 0 isterse seni kucaklasın, bağrına bassın, isterse seni istemesin, bir kenara çekilsin. Ey gönül! Sen mümkün oldukça gözünü sevgiliden ayırma!

501. Gam ve neşe

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. II, 1078)

- Ne mutlu sana, bu dünyada gönlüne ötelere haberler geliyor. Ne mutlu sana ki içinde manevî zevkler, tatlı duygular duyuyorsun.
 - Gam neşenin gölgesidir. Gam neşeyi kovalar. Onun arkasından koşar durur. Aklını başına al da kahkahalarla gülmeyi, fazla neşeli olmayı bırak! çünkü neşe ile gam birbirinden hiç ayrılmazlar.
- "Fazla güldüğünüz zaman gözyaşlarının dökülmesinin sebebi, gam ile neşenin daima beraber olduklarını anlatmak içindir. Peygamber kahkaha atmazdı, ama daima tebessüm ederdi.
Bir İranlı şair:
- "Bu dünyada bizim neşemiz nedir? Neye benzer? Kasap dükkanında kuzunun oynamasına!"
- Gam neşenin arkasında koştuğu gibi, gece de gündüzün peşinde koşar. Gündüzü görünce bil ki karanlık geceden kurtulmaya imkan yoktur.
 - Sen gamın peşinde koştukça, neşe de senin peşinde koşar, fakat sen neşenin arkasında koşarsan yol kavşağında gam önüne çıkar, yolunu keser.
 - İnsanda anlayış da kalmasın vehim de! Güzel de yok olsun, çirkin de! Kuru da kalmasın yaş da! İşte bu yüzden bizi çekip sömüren "zaman timsahını" düşün, ona göre davran!

502. Hayalinin sevdasına kapıldık da hayale döndük. Sevgilim ya seninle buluşursak ne hale geliriz?

Fa'ulün, Fa'ilatün, Fa'ulün, Fa'ilatün

(c. 11, 1034)

- Sevgilim yapma, sevgilim etme! Ey pek kurnaz ay yüzlüm gitme! Ne olur bir kerecik olsun görünce insanın içi açılan uğurlu yüzünü örtme!

- Sen Allah'ın bir deryasısın. Bütün halk, bütün yarattıkların balıklar gibi o deryanın içindeler. Onları kendinden mahrum edersen, onları karaya atarsan hepsi birden ölür giderler.
- Senin aşkından deli olmuş gönüle; "Yarın görüşürüz!" diye vaadde bulunma! Senin yarın deyişinden ötürü çıkan feryadlar gökleri aştı.
- Senin elinde olunca kendimizden geçeriz de başımızı ayağımızdan ayırdedemeyiz. Senin mestin olunca da, baş da düşer, sarık da!
- Senin lutufların, ihsanların peşindir, şikayet edilemez, ama ağyarın, sevgimizi çekemeyenlerin gönüllerini hoş etmek için şikayet etmiş gibi görünürüz.
- Aşk bana; "Ey hoca ne istiyorsun?" diye sordu. Ona; "Mahmurun başı meyhanenin kapısından başka nereyi ister?" dedim.
- Ey aşk benim bütün ayıplarımı, kusurlarımı gördüğün halde yine beni satın aldın. Bu ne kusurlu, ayıplı meta, bu ne kusur görmeyen lütuf sahibi bir alıcı?
- Padişahların hepsi de altın bağışlarlar. Halbuki sen öyle bir padişahlar padişahısın ki, "can" bağışlarsın. Senelerce önce ölmüş, çürümüş ölü bile senin yüzünden dirilir, mezardan baş çıkarır.
- Sevgilinin aşkı gönlümde ne elem bırakır, ne de keder! Kıskansa da can yolunu kesse, ben candan bile bıkarım.
- Sevgilinin bulutundan yağmur yağınca kumlarda bile yaseminler biter. Güneşi parlayınca her yer güllük gülistanlık kesilir.
- Sevgilim biz senin hayalinin sevdasına kapıldık da hayale döndük. Ya seninle buluşursak ne hale geliriz, kim bilir ne oluruz?
- Hepimiz de meyhanede şişeleri kırdık, ayaklarımız paralandı, tabanlarımız kesildi, bütün arkadaşlar mest, hepimiz mestiz. Sen düz yoldan başka bir yola sapma!

503. Arif kişi dünya nimetlerine doymuştur da,
gökyüzü nimetine gönül vermiştir.

Mef'ulü, Mefa'ilü, Mefa'ilü, Fe'ulün

(c. II, 1035)

- Ey altın sevdasına kapılan! Ey dünya nimetlerine aşık olarak ağlayıp inleyen zavallı! Ölüm gelmeyecek, kapıyı çalmayacak mı sanıyorsun?
- Düşün ki sen sayı ile verilen nefeslerini bitirmek üzeresin. Eşin ise bir başka koca düşüncesinde...
- Aklını başına al da ecel gelip kapıyı çalmadan önce, Hakk'ın emirlerine uy! Dînî ve insanî vazifelerini yerine getir!
- Adam olmaktan maksat, bakış ve görüş sahibi olmaktır. Ey anlayışa, görüşe, bakışa durmadan yağıp duran ilahî rahmet!
- Ey nuru güneşe de, aya da bol bol vuran eşsiz varlık! Sen bizim gözümüze, görüşümüze güneşte de, ayda da bulunmayan başka bir nur ver!
- Arif kişinin hatırı dünya nimetlerine doymuştur da başka bir nimete, gökyüzü nimetine gönül vermiştir. O başka bir şeye aşık olmuştur.
- *Arif kişi şunu anlamıştır ki, sen olmadıktan sonra, dünyanın suyunu içse, onun susuzluğu gitmez.
- *Sen dünyaya aşık olmuştun, onun nimetlerine kapılmışsın. Bu yüzden de bütün gece uyumaktasın, ağlayıp inliyorsun. Hiç olmazsa seher vakti uyan da Allah'ı zikret!
- Geceleyin de, seher vakti de uyuyup kalmayanlar, günün birinde ansızın o hakikat hazinesine kavuşmuşlardır.
- Hz. Musa bütün geceleri nur aradı da sonunda ağacın tepesinde hiç görülmemiş acayip bir nur gördü.
- Hz. Yakup canla, gönülle gecenin karanlık saçlarını yurt edindi de sonunda oğlunun yanağını, saçını öptü.
- Fakat maksat Hakk idi. Oğul bahane idi. Hiç bir peygamberin canı bir insana aşık olmaz.
- O Hz. Halil'in soyundandır. Batıla meyletmez. Fanî olan, batmaya mahkum olan şey onun gözüne diken kesilir.
- Ey can putu halini alan sevgili, güzel varlık! Sen bir resimden, bir kerpiçten ibaretsin. Senin Hakk'ı inkar etmen taştan yontulmuş puta tapanların yolundan başka nedir?
- Ey güzel gözleri nergisi çirkin bulan dilber! Bir an için olsun bana kulak ver, sana bir şey söyleyeceğim.
- Ey gözü; "Bana neden oldu, keşke olmasaydı!" gibi düşüncelere, kaygılara kapılmış kişi! Ey dost! Sen şu ana bak, geleceği bırak! Senin dostun sana peşin verilir.
- Ben dudaklarımı kapadım. Sana söyleyeceğimi göz yolu ile söylüyorum. Sarhoşluğu fanî olan, gelip giden herşey, başa yükür, yük!
- Hayır, hayır! Söyleyemeyeceğim. O görüş kuşudur, acayip bir kuştur. O hayırlara konmaz.

504. Hakk'ın sevdiği kuluna hitabı: "Ben senin yanımdayım, beni uzakta sanma!"

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. II, 1053)

- Senin yanımdayım, beni uzak görme! Benim yanımdasın, benden ayrılma!
- Mimardan, yani kendini yaratandan uzak düşen kişinin işi yolunda, uygun olur mu?
- Benim gözümle neşelenen göz parlar, keskinleşir, öteleri, gaybı görür. Duyduğu manevî zevkten ötürü mahmurlaşır.
- İçinde benim rüzgarımın estiği, sevgimin dolaştığı gönülde, manevî güller açar, nurlarla dolu gül bahçesi olur.
- Bensiz sana bir parmak bal verseler, o bir parmak baldır ama yüzlerce arısı vardır.
- Bensiz seni bir işe, bir yere amir tayin etseler, binlerce memurdan beter hale gelirsin. Bir emir kulu olursun.
- Halk, insanlar karınca gibidirler. Biz ise Süleyman'ız. Sus, sırlı ol, gizlen.

505. Seninle beraber bulunmayınca, ben cenneti bile istemem.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1062)

• Senin yüzünü görmedikten sonra, yüzlerce dünya güzeli görmüşüm ne önemi var? Senin sözün olmadıktan, senden bahsedilmedikten sonra yaşayışın sırrının sırrını duysam ne işime yarar?

*Seni ne Hz. Adem rüyasında gördü, ne de onun neslinden gelenler, onun «sovu sopu! Ben senin güzelliğini kimlere sorayım? Bütün insanlara teker teker sorsam bile bir anlatan çıkmaz.

• Ey güzelliklerden bile gizli olan aziz varlık! Seninle beraber bulunmadıktan sonra, ben cennette sonsuza kadar hürilerle dost olmuşum. Devlet bana yar olmuş, ben bunlardan hiç bir şey anlamam. Ben senden başka hiç bir şey istemem.

Yunus Emre Hz.leri de

"Cennet cennet dedikleri
Bir kaç köşkle bir kaç hürri
İsteyene ver onları,
Bana seni gerek seni!" diye niyazda bulunmadı mı?

• Ben her an senin şekerler gibi tatlı öfkeni görmedikten, ballar gibi hoş nazını çekmedikten sonra, ben mana padişahlarına bile nazlanmışım, onlar bile nazımı çekiyorlar, bunun ne faydası var?

• Ayrılık bulutu senin ay gibi parlak olan yüzünü örttükten sonra o bulut yağmur yerine gökten başıma inciler, mücevherler yağdırsa, bunda benim ne karım olur?

• Sarhoşlara mum da, sevgili de senin nurlu yüzündür. Senin yüzünü görmedikten sonra her taraf yüz binlerce şarap küpü ile dolmuş olsa ne çıkar?

• Sen yok iken Hızır senin yüzünü görürse, bana yazıklar olsun! Fakat yüzünü görmezse o her an ab-ı hayat içse ne faydası var?

• Çirkin binlerce kocadan arta kalan büyücü kadın gibi olan şu dünya, sana taht bağışlamış, baht bağışlamış, bütün alemin hazinelerini sana vermiş,"ne çıkar? Bunların hepsi yok olup gitmeyecekler mi?

• Ezelde siddıkların, gerçek velilerin canları senin yoluna dökülmüş, saçılmış, senin yüzünü görmedikten sonra ayrılığınla iki dünyada da en mazlum olan biri varsa, o da benim. Öyle farz et ki, zalim senin mazlumundan feryad ediyor. Varsın etsin ne çıkar?

• Ey Tebrizli Şems! Ben senin köpeklerinden bahsetmesem de, dünyadaki arslanları methetsem ayıp olmaz mı?

506. Can çocuğu okulun da, hocaların da hocası oldu.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. 11, 1065)

* Sevgilim, dudaklarınla lütuflarda bulundun. Bu lütufların sonsuza kadar levam etmesini dilerim. Sevgili zaten baştanbaşa lütufdan ibaret; Allah'ım sen onu sonsuza kadar yaşat!

• Ayın karanlık gecelere çok hakkı geçmiştir. Ey gündüzün gecenin Rabbi! sen onu daim kıl!-

"Hz.Mevlana'nın rubailerinin birisinde şöyle bir mısra var:
"Gecenin karanlığına katlandığı, ondan ürküp kaçmadığı için, Allah aya nurlar bağışladı."

* Hakikat yolunda ilerleyen ruh, bir çok güzel menzillere, konaklara ulaştı. Alahım sen onu bu hoş yolculuktan ayırma!

• Can çocuğu, okulun da hocaların da hocası oldu. Allahım sen bu çocuğu o okuldan ayırma!

• Din ordusunun yolunu Şems-i Tebrîzî aydınlatmadadır. Allah'ım onun yolunu aydınlattığı din ordusunu sonsuza kadar yürüt!

507. Bilmiyorum ki ben benden, kendimden kurtulup nerelere gideyim?

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1074)

• Sevgili bir şeye kızdı da acı sözler söylemeye başladı. Bilmiyorum ki nereye kaçayım? Yokluk aleminden "Haydi kalkın" diye feryadlar gelmeye başladı. Ben nerelere gideyim?

• Kapıda yüz binlerce şule, alev, yüzbinlerce meşale var. Kapıdaki kimdir, kapıyı kim çalıyor? Kapıyı çalan benim, başkası değil. Ben kendi kapımı çalıyorum ama ben nerelere gideyim? Ben beni arıyorum.

• İçeriden "Kapıdaki kimdir?" diyen de benim, kapıdan gidip halkayı çalan da ben! Bilmiyorum ki ben, benden kurtulup nerelere gideyim?

"Mesnevi'nin V. cildinin 668-670 numaralı beyitleri aynı konuyu beyan buyurmaktadır:

'Yaşadıkça, kanım damarlarımda dolaştıkça, kendimden kaçıyorum. Çünkü insanın kendinden kaçması kolay değildir. Başkasından kaçan, ondan kurtulunca rahatlar, bir yerde karar eder. Halbuki benim düşmanım da benim, benden kaçan da ben! Şu halde kıyamete kadar kaçmam gerek. Çünkü kaçarken kendimi de beraber götürüyorum, kendimden nasıl kurtulabilirim ki?"

• Kim beni iki gördü ise, ikiye ayrılmış sandı ise kahrından çatladı, ikiye bölündü. Eğer ben iki değil bir isem, ben hem suyum hem de yağ, ben, birbiri ile anlaşılamayan, barışamayan, bir bedende yaşayan iki kişiyim.

• Ben nasıl bir olabilirim ki? Saçlarım binlerce karanlıklar diyarı. Fakat nasıl iki olabilirim ki? Karanlık gecelerde parlayıp duran ay gibi meydandayım. Ben kendimi bırakarak nerelere gidebilirim?

• Sen beni bir kumaş hırsız gibi ne zamana kadar evin etrafında arayıp duracaksın? Halbuki hırsız evin dışında değil içinde, ve pencereden başını çıkarmada. Ben nerelere kaçayım bilmem ki?

• Bu kafesin her deliğinden başımı çıkarmadayım. Buluşma yurduna doğru kanat açıp uçmadayım. Ben nerelere gideyim?

• Bedenim bu kafesin içinde sevdalara düştü, yandı, yakıldı, fakat başım her an bu kafesten dışarılarda bulunuyor. Ben nerelere kaçayım bilmem ki?

508. Aslında söylediğimiz sözler bizim değildir. Bizim ötemizde bulunan, bize o sözleri söyletiyor.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1077)

* Her gece kendi kendimi kucaklayınca, kendimde sevgilimin kokusunu bulurum.

* Dün aşk bahçesine gitmiştim. Aklıma onu görmek hevesi düştü. Ona karşı duyduğum aşırı özlem, sevgi gönlümden taşı, gözlerimden coştı da gözyaşı ırmağı halinde akmaya başladı.

* Gözyaşları halinde akan sevgi ırmağının kıyısında her gülen gül, varlık, benlik dikeninden kurtulmuş, solmaktan eman bulmuştu. Dalından kesecek kılıçtan kendini kurtarmıştı.

* Çayırılıkta bulunan her ağaç, her ot oynamaktaydı, fakat benlik sevdasına kapılmış değersiz kişilerin gözleri onları görmüyordu.

* Ansızın o selvi boylu güzelimiz bir taraftan çıkageldi. Onun güzelliği karşısında bahçe kendinden geçti. Heyecana kapılan çınar el çırpmaya başladı.

• Yüz ateş gibi, şarap ateş gibi, aşk ateş gibi, bunların üçü de hoş. Can bu ateşler yüzünden alt üst olmuş, perişan olmuş, feryadlar içinde; "Nerelere kaçayım?" deyip duruyordu.

"Şeyh Galip hazretlerinin şu beyti Mevlana'nın beytine ne kadar benziyor:

"Bana duzahdan ey meh dem vurur gülzarlar sensiz
Dıraht ateş, nihâl ateş, gül ateş berk ü bar ateş!"

• Allah'ın (vahdet=) birlik dünyasında bu çeşit çeşit varlıklarda sayıya yer yoktur. Sayı beş duygu ile dört unsur arasında anlatılması zor olan bu konuları anlatmak için meydana gelmiş bir şey!

* Yüz binlerce tatlı elmaları teker teker saymayı düşünebilirsiniz. Onların hepsinin bir olmasını istiyorsan, onların hepsini sık, suyunu çıkar!

* Görmüyor musun? Yüzbinlerce üzüm tanesi, birer yuvarlak kabuk perdesinin içinde gizlenmişlerdir. Onlar ezilerek kabuk perdeleri yırtıldığı zaman padişahın şarabı olurlar.

* Harfleri saymaksızın gönülden beliren sözlerle dikkat et! Bu sözler nereden meydana geliyor? Sözlerin rengi yoktur, fakat bu kainatta her şeyi güzel, hoş bir şekilde yaratan, her şeyi akıl almaz bir halde tertip edenden bir şekle bürünüp gelir. Aslında o sözler bizim değildir. Bizim ötemizde bulunan birisi o sözleri bize söyletiyor.

• (Ey ay yüzlü sevgili! Sen olmayınca gül bahçesi bana cehennem gibi gelir. Ağaç ateş, fidan ateş, gül ateş, meyveler ve yapraklar bana hep ateş gibi görünür.)

• Güzel, tatlı sözler onun cemalinin; hoş olmayanlar da onun celalinin bir tecellîsidir.

• Tebrizli Şems, bir padişah gibi gönül tahtına oturmuş, benim şiirlerimde kullar, köle misali onun huzurunda saf bağlanmışlardır.

509. Ben senin yanında hoş bir haldeyim, evimi yık gitsin!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. 11, 1091)

• Sen beni bir dost, bir ahabb olarak sayma da, hiç olmazsa uzak yerlerden gelmiş, kimsesiz, garip bir misafir olarak kabul buyur! Beni bir emîr, bir başbuğ olarak görme de, senin kapında hizmetçi olan birisi say!

• Susuzluk hastalığına tutulmuş gibi senin aşkına susamış olan ben zavallıyı, sen susamış bir hasta yerine koyma da, ayırdetmeden herkese sunduğun rah-metinin, merhametinin şifa ilacından bana da sun!

• Sen beni güzel yüzüne aşık olmuş, onun nurunun özlemini çeken biri sanma da, her taşın güneşten bir nasibi, bir payı olduğu ışığını bana da düşür!

• Sen beni suçlarının bağışlanması için tövbe etmiş biri sanma, ama sen affedicisin, senin lütfun, ihsanın suçluların suçlarını yakmaz mı?

• Mademki senin yardımın olmadıkça ikiyüz kanatla da olsa uçulamıyor. Sen beni böyle bir tuzağa düşmüş sanma!

• Sen uyuyanları rüya alemine götürmedin mi? Onlara gizli bir temaşa, gizli bir seyir seyran bağışlamadın mı? Ne olur senin sevdana kapıldığı için uyuyamayan ben zavallıyı, uyanık değil de uyur say! Beni de gizli aleme götür, hiç olmazsa hayalinle beni sevindir!

• Mecnun senin yüzünden aklını kaybedip bağ, bahçe bulmadı mı? Delilikten hoşlanıp; "Sakin akıl aramayın, akıl yoluna düşmeyin!" demedi mi?

• Mademki senin mest gözlerin herkesin aklını alıyor, gönlünü harap ediyor. Sen benim mecnun gibi aklımı alıp, beni mutlu etmen için, ne olur ay gibi nurlu olan yüzünü, nar gibi olan yanağını benden gizleme!

• Coşup köpüren, dalgalanan, uçsuz bucaksız bir denize benzeyen aşkı, şekilsiz sayma! Şu resimler, şu şekiller zaten hep aşkın resimleri, aşkın şekilleridir!

• Sen beni şu dönüp duran gök kubbesine eş sanma, onunla beni bir tutma! Ben balçıktan yaratılmış öyle bir toprak harmanıyım ki ay bile bana hayran olmuş da etrafımda dönüp duruyor.

• Senin yanında ben hoş bir haldeyim, evimi yık gitsin! Ben Tatar ülkesinin miski ile değil, senin kokunla mest olmuşum.

• Putçuya söyle artık put yontmasın! Benim gönlüm puthane oldu. Başım da şaraphane, şarap yapılan yer oldu, meyhaneye gitme.

510. Bir çok defalar düştün, seni elinden tutup ben kaldırdım. Bir defa daha düşebilirsin. Bunu hatırla!

Mefa'ilün, Me'fa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1040)

• Sevgilim yeni baştan cefaya başladın, dediğini yapmadın, sözünde durmadın; bunu hatırla!

• Karanlık gecelerde beni yapayalnız, uyanık bıraktın da gittin. Yatağında hiç bir şey olmamış gibi rahatça uyudun; bunu hatırla!

• Düşmanın kulağına bir şeyler söylüyordun da beni görünce gizledin; bunu hatırla!

• "Düşmana karşı diken olacağım." dememiş miydin? Gittin ona karşı gül oldun, açıldın, saçıldın.

• Eteğine sıkıca sarıldım, yalvardım, yakardım. Sen eteğini sertçe çektin, beni bırakıp gittin; bunu hatırla!

• Sana yumuşaklıkla sitemler ediyordum. Sen ise bana ağır sözler söylüyordun; bunu hatırla!

• Bir çok defalar düştün. Seni elinden tutup ben kaldırdım. Bundan sonra dikkatli ol, bir defa daha düşebilirsin.

511. Beni sakın defnettiğiniz mezarda aramayınız. Ben orada değilim!

Mefulü, Me'fa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1054)

- Ey sevgili, ey her işte eşsiz olan güzel! Sen çok kumazsın, fakat seni seven de kurnaz!
- Ecel günü gelip de ben ölünce sakın defnettığınız mezarda beni aramayınız, ben orada degilim

"Mevlana'nın bu beyti, bir İsveç şairinin şu beytini hatırlattı:

Kimsenin görmediği bir güneş vardır.

Hiç ölüsü olmayan bir mezar vardır!

Hiç batmayan bir güneş vardır!"

1945 Sonrası İsveç Şiiri, Haz. L. Özkök, Peker Yay.

Hız.Mevlana'nın bir başka beyti de şöyle:

"Öldükten sonra bizim mezarımızı yeryüzünde aramayınız, arif kişilerin gönlü bizim mezarımızdır."

- Benim dirilmemi istiyorsan, bu işi vuslat rüzgarına bırak, ona ısmarla!
- Sensiz yaşamının tadı, zevki, neşesi yoktur. Sen neredeyse biz de oradayız.
- Sensiz bir damarımın bile akli başında ise, can damarım kopsun.
- Gül bahçesine benzeyen yüzünün güzelliği beni mest etti. Elimi dikenlere attım, ayağımı dikenlere bastım.
- Ey güzel varlık! Sensiz yaşayış bana haramdır. Sensiz baht uyanmaz.
- Zaten baht sensin, hayat da sensin. Geriye kalan addır, laftan, azardan, incinmeden başka bir şey değildir.
- Ey beni gönlünden çıkaran, beni unutan sevgili! Ne olur beni düşün, beni hatırla!

512. 0 benim canım, ben de o canın bedeniyim.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. II, 1016)

• Gerçekten de biz sizin gönül gözlerinizi açtık. Siz şimdi gizli şeyleri görmeye bakın! Gerçekten biz şimdi sizini aranızda bulunmadayız. Yardıma gelenden müjdeyi bekleyin.

• Ey seher vakti esen, ötelere gelen! Ey hoş haberler getiren rüzgar! Müjdeyi ver de gönlümü al! Ey müjdecisi! Elimde bir canım kaldı, o da sana feda olsun, onu da al!

* Senden manevî bir bakışa nail olunca, bizi öldürmek için çekilen kılıçlar bize kalkan olur, zırh olur. Yıkık yerler gül bahçesine döner. Dünyanın gözü aydın olur.

• Ey ısıracak dişleri kalmayan kahr! Ey kötürüm olduğu için yanımıza gelemeyen gam! Ey yüzlerce defa güldükçe gülen lütuf! Canlar zafere kavuştuğu için can da gülmede, cihan da!

• Zevkim, sefam göçüp gittiye de, aklım uykusuzluktan dağıldıysa da Cenab-ı Hakk'a yemin ederim ki yine de ruhum ondan vazgeçmedi. Allah'a yemin ederim ki yine de canım onun lütfunu inkar etmedi.

• Sanki ben onun bulutuyum, o da benim ay'ım! Sanki o benim gündüzüm oldu da, ben de ona geceyim. 0 benim canım, ben de o canın bedeniyim. Velhasıl; o güzelliğe, o parlaklığa ben hayranım. Daima; "Hayranın olayım senin!" diye yalvarıp duruyorum.

• İştienî, duyanı olmayan, kabul edilmeyen duadan; sefaatçisi bulunmayan gûnahtan; ilacı, hekimi ele geçmeyen dertten, o gümüş rengi bedenli sevgili olmadığı için yüzün sararıp solmasına ah olsun, yazıklar olsun.

513. İnsan öyle mest olmalı ki, hiç bir şeyden haberi olmamalı.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. II, 1051)

• Karanlık bastı, gece oldu, oldu ama bu gece benim için değil, yabancılar içindir. Çünkü sevgilimin yüzünün nuru ile benim gecelerim gündüz olarak geçmektedir.

• Butün dünyayı dikenler kaplasa, bütün dünya bahçeleri çiçekler yerine dikenlerle dolsa, fakat sevgilimin sayesinde biz dikenler arasına değil, gül bahçelerine dalmış oluruz.

• Dünya zelzelelerle harap olsa, yahut da baştan başa mamur ve abadan olsa, bunların hiç birisi bizi ilgilendirmez. Çünkü biz kendimiz sevgilinin aşkı ile rnest olmuş, harap olmuş, yerlere serilmişiz. Onun hiç bir şeyden haberi yoktur.

*Çünkü insanın bir şeyden haberi olması, onun büsbütün melûl olmasına, bıkmaya, usanmasına sebep olur. Ama haberlerin aslı şu ki, insan ilahî aşkla öyle mest olmalı ki, hiç bir şeyden haberi olmamalıdır-

"Mevlana bir Dîvan-ı Kebîr beytinde:

"Ben onu bunu bilmem. Ben aşk kadehi ile mestim." diyor.

514. Ey bütün aleme güneş olan güzel! Merhaba!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1066)

- *Merhaba ey ölümsüz can, ey muradına ermiş padişah! Ey her tali'i ölmüş kişilere ruh bağışlayan! Ey bütün dünyaya güneş olan güzel!
- *Bu dünya da öteki dünya da, her ikisi de senin emrinin kulu, kölesi olmuşlar sana boyun eğmişlerdir. Eğer istemiyorsan onları birbirine vur, ikisi de dağılsın gitsin! İstiyorsan onları koru, mamur et!
- *Varlık alemine yokluk güneşinin nurunu düşür de, herkesi cennet nimetlerini istemez ve cehennem ateşinden korkmaz bir hale getir!
- *Yoksulluk ile övünenleri, can korkusundan kurtar! Şu dünyada görünen bütün fanî güzellikleri, resimleri, nakışları, onları yapanın uğruna feda et!
- *Allah'ım lütuflarındaki, ihsanlarındaki bu sırları herkes anlamaz. Onları ancak yoklukta mahvolan, varlıktan tamamiyla kurtulan kişiler anlar.
- *Kaderin o kıvılcımlı belalar ateşinde, gönlün kırmızı altın gibi güldüğünü ren kişi çekinmeden, tiksinden canını feda eder.
- *Sen kendin, asıl altın ve inci madenindensin. Artık dünyada kimyalara başvurarak bakırları altın haline getirerek zengin olmaya uğraşmak senin için ayıptır.

515. Bir aşk ovası seyretmiştik; onu hatırla!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. II, 1063)

- İstemediğimiz halde ayrılık atına eyer vurdun. Bir tatlı ömür gibi gitmek istiyorsun, ama bizi unutma, bizi hatırla!
- Yeryüzünde de, gökyüzünde de sana çok çok temiz dostlar, iyi dostlar bulunur, fakat eski dostla ettiğin ahdi, yemini unutma, hatırla!
- Sana karşı kusurlar etmişim. Belki bu yüzden bana darıldın, kin gütmeye başladın! Fakat ey kin gütmeyen dost; beraber geçirdiğimiz geceleri unutma!
- Sen her gece yollarda ay değirmisini başına yastık edince, dizimizi yastık ettiğin geceleri unutma, hatırla!
- Senin sevdana kapılmışım. Ferhat gibi ayrılık dağını delmeye uğraşmışım. Ey yüzlerce Hüsrev, yüzlerce Şirin gibi nice güzeli kendine kul, köle eden güzel; beni hatırla!
- Bir deniz halini alan gözlerimin kıyısında, safran dalları ile, ağustos gülleri ile dopdolu bir aşk ovası seyretmiştik; onu hatırla!
- Ateşli dileklerim göklere yükselmede. Cebrail (a.s.) arşa çıkmış, arştan; "Amin, amin!" demede, bunu hatırla!
- Ey Tebrizli Şems! Senin yüzünü gördüğümünden beri benim dinim aşktır. Benim dinim senin yüzünle avunur. Bunları unutma, hatırla!

516. Bu dünyada gördüğümüz bağlardan,
bahçelerden başka bağlar, bahçeler de vardır!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün,

(c. III, 1094)

- *Sakî şarap kadehini bir kere daha doldur! Dünyada da ahirette de senin gibi sadık bir dost yoktur.
- *Sen meclisimize geldin, yüzünü gösterdin de, akıllı da fikri de aldın. Artık can Mansuruna her taraf bir başka darağacı oldu.
- *Can senin yüzünden deli divane oldu. Gönül de deniz halini aldı. Artık gönül nasıl olur da başka bir sevgiliye döner bakar?
- *Aşıklar meyhanesinde can, sakilik etmektedir. Bu yüzdendir ki, aşıklar gibi mest olmuş, kendinden geçmiş kişiler bulunmaz.
- *Aşk yolunda yürür, yol alırsan bilirsin, anlarsın ki, bu dünyada gördüğümüz bu bağlardan, bu gül bahçelerinden başka bağlar, başka gül bahçeleri de vardır.
- *Gönül ansızın beni aldı, o tanınmış aşk otağına götürdü. Ben, aşk otağındaki sultanın yüzünü görünce kendimden geçtim. Gönül de bir başka şekilde kendinden geçti.
- *Dünyayı güzel eserlerle süsleyen eşsiz sanatkarın aşkı ile geçmeyen ömrü sen ömür sayma, o kaybolup gitmiştir. Hakk yolunda hakikate varmak sözle olmaz, inandığını yaşamakla olur.
- "Hz.Mevlana bir beytinde aynı görüşü beyan buyurur:

"Aşksız geçen ömrü sen ömür sayma, onu hiç hesaba katma! Aşk ab-ı hayattır. Onu canla ve gönülle kabul et!"
(Dîvan-ı Kebîr, c. III, nr. 1129)

- Hak yolunda yürüyen aşık ilahî sevgiyi gönlünde hissedince onun için baht da budur, devlet de budur, zevk de budur, yaşayış da budur. Onun için bu aşktan, bu sevdadan başka bir alış veriş, başka bir kar yoktur.
- Deniz aşk yüzünden coşar köpürür. Kuş bu yüzden öter. Onların hepsinin de dileği bu aşk tuzağına her an yeni bir avın düşmesidir.
- Allah dünyayı gizli bir hazine gibi meydana çıkarınca, sevdalarla dolu olan her baş, boş durmadı. Onu bulmak için dünyada bir başka şeyi meydana getirdi.
- Şu dünyada nerede olursa olsun, bir güzel varsa, o gece gündüz kararsızdır. Kendi güzelliğine bir alıcı arar durur.
- Nerede bir ay yüzlü, nerede bir misk kokulu varsa, kendine ağlayıp inleyen bir aşığı müşteri gibi beklemektedir.
- Şu anda şu nefeste ben, onun mestiyim. Başka bir gün şu ter ü taze perdeden sırlarla dolu başka gazeller söylerim.

517. Aşk; kıyısı, dibi olmayan büyük bir denizdir.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1096)

- Eğer onun aşk sırrından haberin varsa, canını ver de sevgiliye öyle bak!
- Aşk kıyısı, dibi bulunmayan büyük bir denizdir. O denizin suyu baştan başa ateştir, dalgası da incidir.
- Onun incileri sırlardır. O sırların her biri de Hakk yolunda yürüyen yolcuyla manalar alemine götüren bir kılavuzdur.
- Dün gece mest olarak uyumuştum. Gece yarısı o ay yüzlü sevgili yanıma geldi.
- Ay ışığında sapsarı yüzümü gördü de acıdı ve sapsarı yüzümü gözyaşları ile ıslattı.
- Merhameti da bana vuslat şerbeti sundu. Bedenimde bulunan kılların her biri ayrı ayrı can buldu.

518. Hakk yolunda yürüyenlere, bu sebeplerden başka sebepler hazırlandı.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1104)

- *Aşıklıkta bir başka kapı açıldı. Şimdi Yüsuf(a.s)'in güzelliğinde bir başka parlaklık, bir başka güzellik var.
- *Aşk yolunda gözü kapalı olmayan uyanık olanlara müjdeler olsun! Ben dün gece bambaşka bir rüya gördüm.
- *Hakk yolunda yürüyenlere, şu sebeplerden başka sebepler hazırlandı.
- *Bulutlardan şarap yağmasa bile, yaşayış başka bir ab-ı hayat elde etti.
- *Dostlar huylarını değiştirdiler, asabî, serkeş oldular da, Allah bize uysal başka dostlar ihsan etti.
- *Aşıklara başka münbit bir ova, bir başka su dolabı verildi de, onlar aşk yeşilliklerini yeniden yeşerttiler.
- *Eğer aşk senin adını kötüye çıkarırsa gam yeme, aşkın başka adları, başka sanları da var!
- *Süfî; söz, harf bilmezse bilmesin! Aşk derdinî anlatan başka bir bab, başka bir bölüm var!

519. Dünya onun yüzünden alt üst olmuştur.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilat

(c.III, 1110)

- Sevgilinin dudaklarından şekerin haberi var mı? Yüzünün nurundan günesin, ayın haberi var mı?
- Onun nefesine karşı gül bahçelerinde esip duran ilkbahar rüzgarı ne söz edebilir?
- Dünya onun yüzünden alt üst olmuş, ayrılık acısı ile perişan olmuş, aşığın bundan haberi olabilir mi?
- Mademki can onun aşk sırlarına mahrem değildir, onun halinden haberi olanların ne haberi olabilir? Çünkü sırları ancak can bilir!
- Nergis bahçeye mahmur mahmur bakar durur ama, çayırlardan, çimenlerden onun ne haberi vardır?
- Her kavim, her toplum, kendi aralarında mest olmuşlardır da; "Başka kavimlerin bizim mest oluşumuzdan ne haberleri var?" diye söylenir dururlar.
- "Nasılsın? Gönlün nasıldır?" diye sordu, ama şu ciğeri yaralanmışın gönlünden ne haberi olacak?

520. Kendi cinsinden olmayanla düşüp kalkan münafık sayılır!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. III, 1116)

- * Ey güzel varlık! Herkes kendi cinsi ile uzlaşmış, kendi cinsi ile kaynaşmıştır. Herkes kendi tabiatına layık birisini dost edinmiştir.
- * Fakat gönlünde senin açtığın yara bulunan, hiç kimseyi seçmez. Senin avın olan nasıl olur da başkasına av olabilir?
- * Mademki lütfun, ihsanın bizi bizden aldı, kendimizden geçtik, lütfunu esirgeme, bizi sensiz bırakma!
- * Cins cins herkes, her şey kendi cinsi ile kaynaşır, herkes, her şey kendi cinsinden birisini seçer, alır.
- * Kendi cinsinden olmayanla düşüp kalkan münafık sayılır. Su ile yağ, katran ile kar bir arada bulunabilir mi?
- * Cinsinden olmayandan ayrılıp kendi cinsinden olana kavuşuncaya kadar, bululunduğu yerde susadıkça susar, susuzluğu arttıkça artar.
- * Kim senden kaçar da başkasından hoşlanırsa, kim seni bırakır başkası ile karar ederse;
- * Kim senin yanında suratını ekşiterek, bulut gibi somurtarak oturur, başkasının yanında ilkbahar gibi gönlü açılır gülerse;
- * 0 zaman anla ki; "Gayb alemindeki ay'dan benim nasibim yok, can şarabı, can kadehi ancak başımıza sersemlik veriyor." demek ister.
- * 0 ney sesi, o mana şarabı hatırına gelmiyor mu ki, şeytanın elinden hoş bir halde üzüm şarabı içiyorsun?
- * Ey zavallı sen şeytanın elinden yüzlerce kadeh şarap içiyorsun, ne fena hale düşeceğini yakında görürsün.
- * Burada başın düşük, yüzün asık, halinden memnun değilsin. Fakat bil ki, burada bir de dağ gibi kapkara bir nefis ejderhası var!
- * Kendi cinsin ile olunca süsen gibi dil kesilirsin, neşeli neşeli konuşursun. kendi cinsinden gayrısının yanında ise dilsiz olursun, hiç konuşmazsın. Kendi cinsinle olunca gül gibi açılırsın, kendi cinsinden gayrısı ile diken olursun.

521. Sen bu dünyada nereden geldiğini, nereye gideceğini aklına bile getirmedin.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1128)

- Onu yol başında gördüm, geceleyin ay gökyüzünde nasıl hızlı hızlı giderse, o da öyle hızlı hızlı gidiyordu. "Allah aşkına biraz yavaşla, bir an için olsun yavaş git!" dedim.
- "Ey ay'a benzeyen güzel!" dedim. "Ne olur bir an için olsun atının dizginini çek, yavaşla! Ey güneşe, güne benzeyen dilber! Çabucak geçerek gölgenden bizi mahrum etme!"
- Dedi ki: "Ben bir güneşim, senin gözlerin kamaşır. Beni görmeye gücün yetmez. Eğer sen bir an için beni görebilsen mahvolursun. Işığım seni senden alır, senden eser bile kalmaz."
- Çünkü sen bu tatsız, bu soğuk hayat yolculuğunda devamsız olan mal, mülk sevdasına kapıldın. Nereden geldiğini nereye gittiğini aklına bile getirmedin. Kendini lüzumsuz yere harcadın. Dünya nimetlerine olan susuzluğundan ötürü, dudakların kumdu, gözlerin yaşardı.
- Benim asıl burcum benim asıl nimetlerim, bu dünyada değildir, ötelerdedir. 0 pek acayip bir incidir, coşkunluklarla, hünerlerle doludur.
- Bu kadar çok çeşitli gaflet perdelerinin arkasında yenini yakarı yırtmışsın. Dünya sevgisi uğruna kendini kaybetmişsin.

522. Secde senliksiz, benliksiz, neliksiz, niteliksiz dur.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1095)

- 0 güzel elime bir süpürge verdi, "Haydi!" dedi, "Bununla denizden toz kopar!"
- Sonra o süpürgeyi ateşe attı yaktı. "Haydi!" dedi, "Ateşten bir süpürge getir!"
- Hayretler içinde kaldım da ona secde ettim. Bu halimi görünce dedi ki: "Bana öyle hoş, öyle candan secde et ki, secde eden olmasın!"
- Ben ona; "Secde eden olmadan nasıl secde edilir?" dedim. 0; "Secde neliksiz, niteliksiz, senliksiz, benliksiz olur." dedi.
- Ben boynumu önüne uzattım ve "Secde edenin başını kılıçla kes!" dedim.

- 0 kılıcını çekti, başımı kesti. Başım onun önüne düşünce, kesilmiş boynumdan yüz binlerce baş çıktı.
- Ben bir چراغ oldum, kandil oldum, her başım da birer fitil halini aldı. 0 zaman her taraf kıvılcımlarla doldu.
- Başımın her birinden mumlu kandiller çıkmaya başladı. Bu mumlar katar katar doğudan batıya kadar her tarafı kapladı, her tarafı nurlandırdı.
- La-mekan da, mekansızlık aleminde doğu, batı nedir? Karanlık bir külhan ile işe yarar bir hamamdan başka bir şey değil!
- Ey soğuk mizaçlı kişi! Senin yıkanmak için hamamda kullanılan gönül tasın nerede? Manevî kirlerini ne ile temizleyeceksin? Zavallı; temizlenemeden bu hamamın yıkanma yerinde ne zamana kadar oturup kalacaksın?
- Haydi hamamın yıkanma yerinden çık, ama büsbütün kirlenmemen için külhan tarafına gitme, çamaşırların bulunduğu soyunma yerine gel! Elbiselerini giyinirken orada bulunan resimleri seyret!
- 0 resimlerdeki gönül alan güzellerin güzelliklerini, lale bahçelerindeki lalelerin renklerini doya doya seyret!
- Onları seyrettikten sonra bir de pencereye bak! Çünkü hamamın soyunma yerinde gördüğün o renkler, o güzellikler pencereden gelen güneşin nuru ile, aksi ile büsbütün güzelleşti. Pencereden ışık gelmeseydi, karanlıklar içinde kalsaydın, o güzel resimleri göremezdin.
- Aslını ararsan, şu dünyadaki altı cihet, altı yön hamamdır. Hamamınsa sonu dur, pencere ise mekansızlık alemidir. Padişahın o güzel yüzü pencereden görünmektedir.
- Toprak ve su, balçıktan yaratılan insan, o cemalin akseden nurundan güzelleşti. Türkili'ne, Zengibar'a hayat yağdıran o yüzün nurudur.
- Gün geçti gitti, ama sözüm bitmedi. Ey gece ve gündüz! 0 güzeller güzeline söz bitmeden geçip gitmekten utanın! Yazıklar olsun size!
- Mana padişahı Tebrizli Şems, beni sarhoşluk içinde, sarhoşlukla mest edip bıraktı.

523. Sırrı ortaya koy, gizleme!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1106)

- Sırrı ortaya koy, gizleme, kulunu her an yüceltme!
- Sen herşeyin nereden geldiğini, neden olduğunu daha iyi bilirsin. Yanlışlar oldu ise, yapılmayacak işler yapıldıysa onları bizden gizleme!
- Köylü bile olsam, senin köylünüm. Köylünü kaba bulma, hor görme!
- Beni aşkta usta ettin ama yine de usta sayma, çırak olarak bil!
- Feryad etmem, "Oradan tutma!" diye bağırmam için zevkle benim boğazıma sarılıyorsun.
- Ben senin çör çöpünüm. Beni denize doğru sürükle, ama beni rast gele denize layık görme, beni denizine dök!
- Selahaddin tamamıyla elest meclisinden gelmiştir. Sakın onu bugünden, yarından sanma!

524. Bahçedeki selviler, gül fidanları neşeden secdeye kapanıyorlar.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. 111, 1130)

- Her an padişahın elinde bir şarap kadehi ile bir elçi geliyor. Elçi padişahın kadehini sununca, biz içimizde padişaha kavuşma ferahlığı duyuyoruz.
- 0 zaman akl-ı küll el çırpıyor, cüz'ler oynamaya başlıyorlar. Bahçelerdeki selviler, gül fidanları, neşeden secdeye kapanıyorlar.
- "Akl-ı küll, Allahın kudretinden ilk önce ortaya çıkan akıl, "Arş-ı a'zam, Cebrail, Hz. Muhammed'in nuru" olarak da düşünülür."
- 0 anda deniz, çırpınıyor, köpürüyor. Dağ bu yüzden la'l elbiseler giyiyor, Nuh bu halden coşuyor, ruh da utanıyor.
- Ey uzakları gören akıl! Şu huri gibi güzel olan sakîye bak! Ey kararsız bir hale gelen can ve gönül! Siz de mansur şarabını içenlerin ne hale geldiklerini seyrederiniz.
- Sağdan soldan gelen saadet müjdesini duy, sen seni seçtikçe, sen seni sevdikçe, sen seni buldukça bahtın safalar içinde safalara dalar.
- Gök kubbesi perdesini yırt, hesapsız cennet nimetlerini ye, kevser suları iç rahatla; hurileri kucakla!
- 0 kucağa gelince; ermişlere, hal sahiplerine o geceden hayal gibi görünen her şey, sonunda gerçekleşir, elde edilir.

525. Bana üzümden yapılmış yeryüzü şarabı verme!
Bana sevgi ile hazırlanmış gökyüzü şarabı ver!

Mefulü, Fa'ilatü, Mefa'ilii, Fa'ilat

(c. III, 1118)

- Ey benim avcılar beyim! Sen beni avladın. Şimdi sensiz ne zevkim ve neşem var, ne uykum, ne kararım!
- Gönlümün sahibi sensin, alış verişimin aslı esası sensin! Bu kadar cevri bu zavallıya reva görme!
- Ey aşk dünyasında bir sevgilisi bile olmayan kişi! Bir de bana bak, cihani dolaşıyorum. "Ey sevgili, ey sevgili, ey sevgili!" diye bağırıp seni arıyorum, seni çağırıyorum.
- Daha önce sunduğun o şaraptan sun! Sonra bakışınla o mest gözlerinden sunacağın şarapla mahmurluğumu gider!
- Bize üzümden yapılmış yeryüzü şarabı değil, sevgi ile hazırlanmış gökyüzü şarabı gönder! Gönder de yeryüzünde akli başında, ayık bir kimse kalmasın!
- Bir günde, bir bakışla binlerce iş başarısın. Bir de bana bak da, benim bu işimi de başar gitsin!

526. Ben, şarapla mest olmadım, senin güzelliğin ile mest oldum.

Müfte-ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1167)

- Ben şarapla, afyonla mest olmadım. Senin güzelliğinle mest oldum. Gel kucaklaşma zamanı geldi, kucaklaşma nerede?
- Haydi bahar mevsimi geldi. Mestane bir eda ile ağaç gibi, rüzgar gibi sığra, sen de bir yer tut!
- Taze dal rüzgar yüzünden bir yere tutundu. Bir kucak buldu da benim gibi kararsız bir halde oynamaya başladı.
- Bu haber gayb alemi güzellerine ulaştı da, gayb aleminden eşi görülmemiş yüzlerce güzel çıktılar, bahçeye geldiler.
- Lale, yüzünü, yanaklarını kızartarak dağdan indi. Sünbül, ayağı balçıklı olarak çimenlikten koştu, geldi.
- Süsen kılıçla, yasemin kalkanla, yeşillik yaya, ter ü taze gül atlı olarak geldiler.
- Fındık ağacı, haşhaş ovaya gelip kondular. Nane ile tere ırmak kıyısını seçtiler.
- Dostun dosttan bir yardım bulması için, bunların hepsinin arkları ayrı ayrıdır.
- BAHAN kutlamak arzusu ile şehirdeki bütün helvacılar geldiler. Şekerlerle, fıstıklarla dolu dükkanlar açtılar.
- Meyva satanlar da, tablaları meyvalarla dolu olarak geldiler. Etrafa meyvalar saçtılar, herkesi meyva ile doyurdular.
- Sen onu bunu bırak da, gülden bahset! Çünkü gül sevgilinin eteğindedir. Sevgilinin kokusundadır, durmadan onun güzel kokusunu anlat! Çünkü onun kokusu perilerin yandır. Çünkü periler gül kokusu ile beslenirler.
- Bülbül, kumru, daha yüzlerce kuş baharı kutlamak için bağa, bahçeye geldiler.
- Ey nergis! Ben senin küçük gözün gibi ağzımı kapadım, sustum. Artık çayırıltaki, çimenlikteki kuşların ötüşlerinin güzelliğini sen anlat, o hoş ötüşlere sen kulak ver!

527. Kopuz, kendisine mızrap vurarak çalsın diye
çalıcının ayaklarına yüzünü sürer, yalvarır.

Mef'ülü, Mefa'ilün, Mefulü, Mefa'ilün

(c. III, 1173)

- Doğru haberi, Hz. Peygamber'in sözünden duy! Mümin, yani Allah'a inanan kişi hakkında Peygamberimiz buyurmuştur ki: "Mümin kopuza benzer!"
- O peygamber en büyük mana padişahıdır. İşte o geldi. O ne güzel padişaktır. O ne güzel görüşlüdür. Onun teşrifi, onun gelişi ile dünya misk kokusu ile, anber kokusu ile doldu.
- Mademki mümin feryad edip ağlamada bir kopuzdur, kopuz birisi kendisine mızrap vurmamak feryad eder mi, ağlar mı?
- Büyükler büyüğü ferah geldi. Eksilmeyen, her an devam eden kerem geldi. Ayların ayı geldi.
- Kopuz, kendisine mızrap vurulmasını huy edinmiştir. Mızrap yemedikçe yerinde duramaz. Bu yüzden kendisine mızrap vurarak çalsın diye çalıcının ayaklarına yüzünü sürer, başını kor, yalvarır.
- Ruh da, dünya da, dünyanın süsleri de, yeşillikleri de, kırmızlıkları da, hakkın mana şarabından mest olmuşlardır.
- Sen de sus, mahrem ol da her an Rabbanî mecliste can şarabını ağızsız, dudaksız ve kadehsiz olarak gizlice iç, iç!

528. Ey seher vakti hayali gönlüme gelen sevgili!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1105)

- Ey her seher vakti hayali gönlüme gelen ve ay gibi baştan başa nur olarak hayal halinde gönlümde dolaşan sevgili!
- Senin güzelliğin bizim canımıza nakış olmuştur. O güzellik içimize bir karışık nur, bir ateş düşürür. Bizi yakar yandırır.
- Beni ateşlere atıyorsun, yakıp yandırıyorsun; sonra bana "Sabret!" diyorsun. Bilmiyorum insan ateşlerle dolu tandırın içine atılırsa yanarken nasıl sabreder?
- Hatırladın mı? Dün gece mest olarak gelmiştin, öyle güzeldin ki şaşırıp kaldım. Gelen ay mıdır, peri midir, yoksa hürri mi diye düşündüm.
- Söylediğin o tatlı sözler, o tatlı diller, o uzaktan yaptığın işaretler!..
- Elini dudağına götürüyor, bana hatırım için coşma demek istiyordun.
- Elini ağzına götürüyor; "Sabret!" demek istiyordun. "Hatırım için coşma, köpürme!" Fakat o la'l dudaklara sabredebilecek kişi nerede?
- Yüzünü göğze doğru kaldırıyor; "Allah'ım bana göz değdirme, kötü göz benim güzelliğimden uzak olsun!" demek istiyordun.
- Ey şekillerden, nakışlardan pak olan güzelim! Senin yüzünden her an gönül kapılarıma bir Yusuf atılmaktadır.

529. Sevgilim, gönül senin yüzünü seyrettiği halde yine de yüzünün hasretini çekiyor.

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c.III, 1117)

- Sevgilim; gönül senin yüzünü seyrettiği halde yine de yüzünün hasretini çekiyor, yine de seni görmeyi bekliyor. Can, senin gül bahçende mest olmuş. Güller arasında olduğu halde dikenlere dalmış gülü bekliyor.
- Ne tuhaf şey, gönül her an gönle bakmada, onun bakışının ışığından sağda bir huri, solda da çok güzel bir dilber!
- Biz her seher vaktinde gece ile gündüzün tuzağını yırtınca sevgiliden bir öpücük alırız. Ona yüzbinlerce defa secde ederiz.
- Şu aşkla geçen ömür geri gelmezse de ne çıkar? Biz bu yıl aşıkların sevdalarından meydana gelmiş bir halkadayız.
- Sen aşk çengini muvakkat sürecek nağmelerle değil, ebedî olarak devam edecek nağmelerle çal. Can aşk çenginin nağmeleri ile tel tel olmuş.
- Sel nasıl durup dinlenmeden ta denize kadar akıp giderse, can da elest vahdetinin, birliğinin manevî zevkini hatırlayınca mest olur, bedenden çıkar, gider.
- Cüz' küll yanından bir ok gibi fırlar, uçar gider; gider ama onun külliden başka gidecek bir yeri yoktur. Böylece cüz', külliden gider, yine külle gelir.
- Sadıkların, gerçek aşıkların canları o namlı, sanlı cana kavuşmak, ondan murada ermek için hep ona sarılmışlardır. Hep onun eteğini tutmuşlardır.

530. Sen cansın, hatta candan da öte bir şeysin!

Müstef'ilün, Fe'ulün, Müstef'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1113)

- Ey canların canlarının canı! Sen cansın, hatta candan da öte bir şeysin. Ey madenlerin kimyası! Sen bir madensin ama daha da ileri bir şeysin!
- Ey baki olan, batmak nedir bilmeyen güneş! Ey her yerin çarşısının, pazarının sakîsi! Ey zevk ve neşe kaynağı! Sen güzelliğisin, güzellikten de öte "aşka bir güzelliğisin, başka bir şeysin!
- Ey Hakk mazharı, ey eşi bulunmaz, şaşılıp kalınacak varlık! Sen her gaybı, her gaibi bilirsin. Daha da neler bilirsin neler.
- Afyona benzeyen aşkla, bazılarını Leyla edersin, bazılarını Mecnun! Ey nuru ile gökleri aydınlatan! Sen daha başka bir şeysin!
- Ey göğüslere nur, sabırlara ümit olan aziz varlık! Göklerdeki bulutları meçhul ufuklara doğru sürersin. Daha da neler edersin neler!
- Ey peygamberlerin övündükleri aziz varlık, ey velilerin manevî yiyeceği, ey gönül köşkünü yapan! Sen daha da neler yaparsın neler.

• Ey mağfiret hazinesi, ey merhamet denizi! Kapından başka dayanılacak kapı yok! Zaten senin kapından başka kapı yok!

531. Aşk uğrunda çektiğim dertler, cefalar, belalar geldiler, gözyaşlarıma karıştılar.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1138)

• Ben şu ana kadar sevgiliden ne dertler çektim, ne cefalar gördüm, ne acılara, ne ıstıraplara katlandım. Onun yüzünden çok belalara uğradım. Sonunda çektiğim dertler, cefalar, belalar geldiler, gözyaşlarıma karıştılar. Oradan ayrılmaz oldular, orayı vatan edindiler.

• Binlerce ateş, binlerce ah, duman, binlerce gam; bunların adı aşk! Binlerce dert, binlerce cefa; bunların adı da sevgili!

"Hz. Mevlana'nın çok tesiri altında kalan Şeyh Galip merhum bir şiirinde:

"Dert ve mihnettir beladır, adı aşk,
Bir marazdır ibtiladır, adı aşk,
Andadır raz-ı adem, sırr-ı vücud,
Hiçtir, yoktur, bekadır adı aşk" diye aşkı hoş bir şekilde anlatmışır.

• Kim kendi canına düşmansa, kendi canına susamışsa, buyursun; işte can verme meydanı burada! Ağlayıp inleyenleri, aşktan şikayetçi olanları, feryad edenleri öldürme zamanı geldi. Haydi buraya geliniz!

• Sevgilim yalvarırım sana, bana bak! O güzel bakışın nice yüzlerce cana değer. Ben sevgilinin beni öldürmesinden ne kaçıyorum, ne de korkuyorum.

• Öd ağacı gibi, mum gibi aşığını yakıp yandırmadıktan sonra aşkın ne değeri kalır? Yanmadıkça öd ağacı ile kuru dikenin ne farkı vardır?

• Arslan yüzlerce naz ettikten, sağda solda oyalandıktan sonra avını avlar. Ona av olma hevesi ile avlar, katar katar koşuşup durulur.

• Kanlar içinde can veren av; "Allah için olsun beni bir kere daha öldür!" diye ağlar durur.

• Aşk uğrunda can verenin, ölenin iki gözü, diri olan kişiye bakar da; "Ey akıllara dalmış, buz gibi dona kalmış zavallı! Gel aptalca kulağını kaşıyıp durma, ölümde hayat vardır!" der.

532. Biz günde beş vakitte, beş kere gayb aleminden gizlice ibadete çağrılmaktayız.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1140)

• Bir kere daha seher rüzgarı gibi eserek geldin, bir kere daha güneş gibi nurlar saçarak geldin.

• Şiddetli soğukların hüküm sürdüğü kış mevsimine rağmen Temmuz güneşi gibi gül bahçelerine sevinç uğultuları, neşeler saçmaya geldin.

• Binlerce üveyik kuşu; "Ku ku ku" (=Nerede, nerede, nerede?) diye bizi aramada. Binlerce bülbül, binlerce dudu bize doğru uçmadalar.

• Balıklar bizim haberimizi aldılar da denizi coşturdular, deniz mest oldu, kabına sığamaz oldu. Binlerce dalgalar kabardı, köpürdü, feryad ederek başlarını kıyılardaki kayalara çarpmaya başladı.

• Bize can kulağı gönül kulağı veren, akıl fikir başışlayan Allah'a yemin ederim ki, dünyada bir tek ayık, bir tek akıllı bırakmayacağız.

• Mustafa (s.a.v.) hakkı için, o mübarek zatın dört üstün dostu hakkı için, haber veriyorum: Gizliden gizliye gayb aleminden biz günde beş vakitte beş ibadete çağrılmaktayız.

533. Senin aşkının şarabından içtik, mest olduk.

Mefülü, Fa'ilatü, Mefa'ilü,, Fa'ilat

(c. III, 1120)

* Mestiz, kendimizde değiliz, sen ise perde arkasına girmişsin, bizden gizlenmişsin. Ey ay yüzlü güzelim! Bundan fazla bulut altında kalma!

* Kuşluk vakti senin yüzünden bir güneş doğdu, onun parlaklığını, güzelliğini tam görmek için damlara çıktık.

* Aşkının şarabından içtik, mest olduk. Güzellik güneşinin nuru başımızda parladı da, başımız elden gitti.

* Ey ruh aşıklarının gönül hevasına uyan çalgıcı! "Ten, tene nen ten" diye daha hoş, daha güzel bir can nağmesi çal!

* Çal da canlar ten hırkasından çıksınlar, herşeyden haberi olan can da hırka gibi kendinden geçsin!

* Saf şarabı sun, beden çer çöpünü yücelt de talihle kucaklaşalım, göğüs,öğüse gelelim!

* Gözler, perdelerin arkasında ne varsa onları görsün; görsün de evden barkdan, maldan mülkten kurtulsun!

534. 0 şarabı sun ki, kokusu ölüleri bile diriltir, mezarlardan çıkarır.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c.III, 1160)

- Ey ay gibi yedi kat göğün tanıdığı güzel! Nurunu göster, bizden gizleme!
- Biz aşıklarınız, seni görmek sevdasına kapıldık da çok uzun bir yoldan geldik.
- Ey gönlünde, canının içinde yüzbinlerce cennet, yüzbinlerce huri, yüzbinlerce köşkün bulunduğu sevgili!
- Damdan başını eğ de, hasta aşıklarına bir hoşça bak!
- Ey süfilerin sakîsi! Üzümden yapılmamış olan, küplerde bulunmayan o mana şarabından bize sun!
- 0 şarabı sun ki, coşkunluğunun kokusu ölüleri bile diriltir, mezarlarından çıkarır.

535. Sen aşkı kimseye sorma, aşka sor.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1097)

- Akıl aşk yoluna düşenlerin yolunu keser. Ey oğul; yol apaçık görünüyor. Akıl bağım çöz kopar!
- Aslında akıl bağıdır. Duygu insanı yanıltan bir his, hayvanî ruh da bu gerçeği bizden gizleyen bir perdedir. Hakîkatin, gerçek aşkın yolu, bu üçünden de gizlidir ey oğul!
- Akıldan, duygudan, hayvanî ruhun etkisinden kurtulunca; gerçek inanca Bu da senden umulur ey oğul!
- Kendinden, kendi benliğinden geçmeyen bir aşık, aşık değildir! Ey oğul! Şunu iyi bil ki: Dertsiz aşk bir masaldır!
- Aşk, ızdıraptan, dertten korkan nazlı, nazenin kişilerin harcı değildir. Ey oğul! Aşk, nefsine hakim olan yiğitlerin, pehlivanların işidir.
- Sen aşkı kimseye sorma, ancak aşka sor! Ey oğul! Aşk, inciler yağdıran bir buluttur.
- Aslında, aşkın benim tercümanlığıma, benim anlatmama ihtiyacı yoktur! Ey oğul; aşk kendi kendinin tercümanıdır.
- Yedinci kat göğün üstüne çıkmak istiyorsan, aşk senin için çok güzel bir merdivendir ey oğul!

536. Sen zamanın emrindesin, onun hükmü altındasın.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c.III, 1155)

- İnsanın huzur bulamadığı, içinde bir hoşluk bulamadığı, çabucak gelip geçen makamı, mevkii bırak da; sana da altın gibi değer veren, senin kıymetini takdir eden kişinin yanına git!
- Sonra bir yere takılıp kalma, çalış, çabala! Çünkü, ağaç bir yere takılıp kalmasaydı, bir yerden bir yere gidebilseydi, ne testere eziyeti çekerd, ne de balta yaraları alırdı.
- Haberin yok; sen zamanın emrindesin, onun hükmü altındasın, mekan ise geçeceğin yerdir! Şu halde aklını başına al da, kendine muvakkat da olsa huzur bulacağın bir mekan seç! Zamanın değerini bil! Onu boş yere harcama, yerinde ve güzel harca!
- Sonunda öyle bir hale gelirsın ki, mekan da, zaman da; mekandakiler de, zamandakiler de sana bir şey yapamazlar. Çünkü sen mekan ve zaman kaydından kurtulursun.
- Gecenin karanlığı bastı da, gök aynası gibi karardın, bir şeyler göstermez oldun, ama sonbahar rüzgarları yüzünden ağaç gibi betin benzin sararmadı, solmadı.

537. Sen güneşe doğduğu zaman bakma;
akşam üstü onu batarken seyret! Nasıl da sararır solar!

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1143)

- Neden böyle kupkuru dal halini almışsın? Sevgilinin yüzüne baksana; neden böyle sararmış bir yapraksın? İlkbaharı seyretsene!
- Rindler arasına gir; yapılması gereken en uygun iş bu! Çünkü, orada bitmez tükenmez şaraplar var! Sayısız güzeller var, sakîler var!

- Bil ki, aşk kararsız bir cihandır! Sen o cihandaki binlerce cansız ve kararsız aşığı seyret!

• Adını söyleyemediğim, gizlediğim o padişaha ulaşır, kavuşursan; o padişahın padişahlığı hakkı için ona, padişaha layık bir şekilde saygı göster!

• Gözüne sürme çekince, yüzünü tekrar bu tarafa doğru çevir de dertlerle, üzüntülerle, günahlarla kirlenmiş, tozlu dumanlı bu cihana bak!

- Bu cihanı kaplamış bulunan binlerce kirli duman, sis nedir? Sis sıyrılsın da sen ondaki güzel renge, yeşilliklere bak!-

"Tevfik Fikret merhüm, meşhur "Sis" manzumesinde yalnız İstanbul'u düşünmüş:

"Örtün, evet ey haile örtün, evet ey şehir!
Örtün ve müebbed uyu ey facire-i dehr!
Milyonla barındırdığın ecdad arasından,
Tek nasiye yoktur çıkacak pak ve dirahşan!"

(Ey kötülüklerle kirliliklerle dolu facia şehir, sis ile örtün! Ey dehrin kötü kadını olan İstanbul, örtün ebedî olarak uyu! Senin içinde barındırdığın milyonla ölü insan arasında lekesiz tek bir insan bulunmaz!" diye seslenmiş. Halbuki Mevlana bir şehri değil; bütün dünyayı sisli görüyor, kirli, dumanlı buluyor.

• Sen, güneşe doğduğu zaman bakma; onu akşam üstü batarken seyret! Nasıl da sararır solar, gücünü kaybettiği için utanır.

20-Rıza Tevfik merhum "Akşam Garipliği" adındaki şiirinde:

"Mağribi yakmıştı firkat ateşi,
Yuvaya dönmüştü her kuşun eşi,
Dağlara yaslanıp batan güneşi,
Yaralı, hastadır, yorgundur sandım.

Nuş ettim güneşin akan rengini,
Ruhumu haz ile yakan rengini,
Ufukta görünce o kan rengini,
Felekler ben gibi dilhundur sandım.' diye batan güneşi anlatmıştı.

• Ay da yusuvarlak olduğu zaman, sanki dilenmek için zenbilini gökyüzünde dolaştırır ama, sen onu, onbeş gün sonra seyret! Nasıl hor ve zavallı bir hale gelir! Nasıl süzülür, erir!

• Aklını başına al da şu dünyadaki fanî güzellere gönlünü kaptırma; sen ebedî sürecek olan güzellik denizine gel! Gel de buluşma kaynağına git! O gerçek ölümsüz sevgilinin iki mahmur gözünü seyret!

538. Aşkta haberi olmayan sürüyü, köpek sürüsü say!

Mefu'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1154)

• Şemseddin, Tebriz şehriden ay gibi doğup gelince; güneş ile ay, onun kölelik hizmetinde bulunmak için, bellerini bağlayıp divan durdular.

• Onun nurlu yüzü, gözlere göz olunca, insanların gözleri, yarattığı eserlerde Hakk'ı görme gücünü elde etti.

• Melekler, çavuşlar gibi onun önünde nara atarak yürümede idiler. Gökler başla, gözle huzurunda secdeye kapanmışlardı.

• Bu fanî baş gözü ile, onun yüzünü görmeye imkan yoktur! Çünkü nefis padişaha bakmaz, o güç onda yoktur.

• Ona saygı göstermeyen, önünde eğilmeyen kişinin ağacı, yokluk testerelerinden, balta yaralarından kurtulamadı.

• Şimdi o ay ayrılık bulutu içinde gizlendi. O ayrılık bulutu yüzünden iki gözümde yağmurlar yağıyor.

• Saray kethüdasının, nasıl padişahın cemalinden, güzel yüzünden haberi varsa, tıpkı bunun gibi evdeki eşyanın, herşeyin aşktan haberi vardır.

• Ondan haber almak istiyorsan, ondan haberi olmayanlarla az görüş, aşktan haberi olmayan sürüyü, köpek sürüsü say!

• Kalbi ölü arkadaş, seni ölü yıkayıcı yapar. Ölü koca ise, ölü yıkayandan beterdir.

539. Şu gördüğümüz gök kubbe döner ama, aşk gökleri daha da hızlı döner.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. III, 1159)

• Aşk candır! Senin aşkınsa, candan da daha can, candan da daha kıymetlidir. Aslında lütuf bir derman gibidir. Fakat o lütuf senden gelirse, dermandan da daha güzel bir derman olur.

• İnsan aşık olursa, pervane gibi sevgilisi uğrunda can vermek kolaydır. Sana aşık olan ise canını daha kolayca verir.

- Herkes, dünyada bulunan bütün canlı varlıklar, senin misafirindir, hepsi de senin ziyafet sofrandadır. Ama senin bu kölenin oğlu, daha da aziz bir misafirdir.
- Senin aşkın ebedî devlet madenidir. Fakat güzel yüzünü görmek, sana kavuşmak daha da zengin bir madendir.
- Bir Hint kılıcı gibi olan ayrılık keskindir. Fakat aşk kılıcı daha da keskindir.
- Her gönül senin arkandan dört kanatla uçuyor. Fakat bizim gönlümüzün yüz kanadı var! O yüzden daha da fazla uçuyor.
- Şu gördüğümüz gök kubbe döner ama, aşk gökleri daha da hızlı döner.
- Herkes aşk göklerinden korkar. Fakat o gök de senin gamınla senden daha da fazla korkuyor.

540. Bir insan hem aşık olsun, hem mest olsun,
sonra kalsın tövbe etsin. Sen buna inanma!

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. III, 1162)

- Ey çalgıcı, aşka dair nağmelere yeniden başla, sazını da bir iki tel daha pesten al, sesini de birazcık yavaşlat!
- " Bu gazelin ilk beyti Piruzanfer baskısı Divan-ı Kebîr'in 1161 numaralı gazelinin ilk beytinin aynıdır.
- Felek sana şarap sununca, yüksel, yücelere çık ve gök kubbesinin damında ev kur!
- Mestlik mülkünü elde edersen, kendinde olmamak şerefine nail olursun da, Büyük Selçuklu hükümdarı Sencer'in mülkü gözünden düşer.
- Mest ol, dostlarını da mest et! Kırmızı şarabın atına bin, ötelere doğru yol al!
- Mestlik dimağın damının yolundan çıkageldi. Ey akıl, ey düşünce! Sen de defol git, sen de artık kapının yolunu tut!
- Yeryüzünde, şu kara toprakta çok yol vardır. Kendine bir gemi yap da aşk denizine açıl!
- Manevî kanatlarım çıktı da uçtum. Sen de benim gibi aşk yemeği ye de kanatlan!
- Şu kara toprakta hiç üzüm yetişmese de iyi bil ki, aşk mestleri, yine bu aşk yolunda yürür giderler.
- Şişeci artık hiç kadeh yapmasa da, aşk şarabının görünmez kadehi yine bizim elimize geçer.
- Bir ruh zerresine şekil, nakış verirsen, onu beden elbisesi ile süslersen, o da sana; "Beni süslenmiş, şekil verilmiş bir dilber say!" der.
- Tövbe ettim, artık söylemeyeceğim, ama sen yine de mest olmuş aşığın tövbesini yalancı tövbe say!
- Bir insan hem aşık olsun, hem mest olsun, sonra da kalsın tövbe etsin; sen buna inanma!

Mefa'ilün, Pe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1151)

- * Kadeh kırıldı, şarabım kalmadı. Ben de mahmurum. Benim bu perişan halimi, manevî yakınlığımı ancak Şems-i Tebrizî mamur edebilir.
- * Çünkü o görüş aleminin padişahıdır. Keşif aleminin ışığıdır. Ruhlar onu uzaktan görünce canla başla ona secde ederler.
- * Harap olmuş binlerce can, binlerce gönül, elini uzatsın da, onları şaşkınlık denizinden çıkarıp kurtarsın diye ona secde etmedeler.
- * Gökler ve yerler küfür karanlığına gömülmüş olsalar, onun ışığı parlayınca her taraf aydınlanır, her taraf nurlanır.
- * Meleklerin ondan elde ettikleri, temizlik, paklık, şeytanlara da nasip olsa onların her biri güzelleşir, birer huri olurlar.
- * O nur, şeytana nasip olmasa bile yine de kerem perdeleri ile onu gizler.
- * Bayram gelerek lütuflara ve ihsanlara başlayınca, her tarafta düğün dernek kurulur. Her ağlayan neşeye gark olur, güler.
- O güneş Tebriz'den doğunca, bütün alemin zerreleri, sür sesi duymuş gibi canlanır, dirilirler.
- Ey seher rüzgarı! Allah aşkına tuz ekmek hakkı için lütfet! Bilirsin ki her seher vakti ben onun yüzünden sevinirim, neşelenirim. Sen de onun yüzünden sevinir, tatlı tatlı esersin.
- Ey seher rüzgarı! Gayb aleminin ta ötelerinden esip gelirken bir de oralara, gayb alemine uğra, bu işi ihmal etme, tenbellik etme!
- Oradan elde ettiğin kanatla üç bin yıllık yol bile olsa uç, onun verdiği kanatlarla o yol uzun gelmez!
- Kanadın yorulup uçamayacak kadar yorgun düşersen, ona secdeye kapan, gönlü yaralı, ayrılıktan canı hasta olan aşığın halinden bahset!
- Gözyaşları dökerek ona de ki: "Senden ayrıldığı andan beri günleri karardı, gece oldu, saçları kafur gibi ağardı."

- Sen öyle affedicisin ki, dünyadaki bütün suçluları merhamet denizine daldır, hepsinin suçunu örter ve bağışlarsın.
- Gören can gözü bile senin canını göremezken, gözü olmayan elbette mazurdur.
- Gözleri yaş dökerek ona yalvarırken, bir yolunu bul, ayağının bastığı topraktan al getir de, gözlerime sürme olarak çekeyim. Çünkü bu dert gittikçe artmada.
- Ey seher rüzgarı! Bu yolculuktan saadetle, kutlulukla dönünce, varlık alemi de, yokluk alemi de ateşlere yakarsın.
- Sürme olarak gözlerime çekeceğim toprağı bana getirirsen, sana, senin canına sayısız yıllar boyunca rahmetler olsun!

552. Kimin nabzı aşk ile atmıyorsa, Eflatun bile olsa sen onu eşek say!

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. III, 1161)

- Ey çalgıcı! Zevk ve işrete yeni baştan başla! Sazmı da bir iki tel daha pesten al, sesini yavaşlat!
- Kavgayı bırak da dostlarla uzlaş, hoş geçin, savaştan vazgeç! Eline kadehi ve sürahiye al!
- Gülün İutfuna bak! Dikenin suçunu görme! Sevgilinin saçlarının örgülerini aç, düğümleri çöz de etrafa miskler, anberler saç!
- Gökyüzü de yeryüzü de senin yüzünden semirmiş, güzelleşmiştir. Bir tek yıldızı da zayıf olarak kabul buyur!
- Baht da, devlet de senin ayağının toprağıdır. Sana lazım olan her şey kolaylaşmıştır. Onlar senin ayağına gelirler.
- Mademki saadet ve zafer senin kulun, kölen olmuştur. Senin düşmanların binlerce olsa ne çıkar?
- Ey gönül! Sana Kevser ırmağının suyu gerekse, sen aşk ateşini Kevser say!
- Kimin nabzı aşkla atmıyorsa, Eflatun bile olsa, sen onu eşek say!
- Aştan kanadı olmayan başı, sen kuyruktan da aşağı, değersiz bil!

553. Yıkılan beden evinin hikayesi

Mefa'ilün, Fe'iatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. 111, 1134)

- Neden değerli ve aziz ömrün varını, yoğunu nefis hırsızı çalıp götürüyor da, hayat kervanında yol alanlardan hiç bir ses çıkmıyor?
- Neden senin ömrünü çalan, seni Hakk'tan habersiz bırakan uykuya ve nefis hırsızına incinmiyorsun, kızmıyorsun da, sana doğru yolu haber veren, gösteren dosta inciniyor, kızılıyorsun?
- Seni kıran, seni inciten, senin şeyhindir. Sana öğüt verendir. Dünya sevgisi, su üstüne yapılan resme benzer. Kararı yoktur, geçer gider.
- Birisi durmadan içinde oturduğu eve gizlice; "Ey ev, sakın yıkılma, eğer yıkılacaksan bana haber ver!" diyordu.
- Bir gece ev, birdenbire yıkıldı. Adam ne dedi, bilir misiniz? Dedi ki: "Ey ev, bunca zamandır, sana söylediğim sözler, ettiğim vasiyetler ne oldu? Sözlerim sana hiç mi tesir etmedi?"
- Yıkılmadan önce bana haber ver, haber ver de çocuğumla çocuğumla kaçmak için bir çare bulayım, demedim miydi?
- Ey ev, bir habercik bile vermedin. Bu vefasızlık değil midir? İkimiz de senelerce beraber yaşamadık mı? Bunca yıllık dostluk, bunca yıllık sohbetler ne oldu? İnsafsızca başıma çöktün, yıkıldın da beni çoluk çocuğumla perişan bir halde, ağlar, inler vaziyette bıraktın."
- Ev dile geldi de dedi ki: "Gece gündüz kaç kere, ama kaç kere sana haber verdim.
- 'O tarafta, bu tarafta çöküntüler, yıkıntılar oldu. Gücüm kuvvetim kalmadı. Aklını başına al, vakit geldi, çökeceğim!' diye ağız açtım. Durumumu sana açıkça haber verdim.
- Sense çatlayan, ağız gibi açılan yerime öfke ile balçık sıvamaktaydın. Duvarlarım baştan başa deliklerle doldu. Sen o delikleri balçıkla tıkadın.
- Nerede ağız açtımsa, sen ağzımı kapattın, bırakmadın ki söyleyeyim! Ne diyeyim sana ey mimarbaşı?"
- Bu anlatılan ev beden evidir. Bunu böyle bil! Ağrılar sızılar, çöküntüleri, çatlakları göstermektedir. Ey hasta! Bedende hasıl olan ağrı ve sızı deliklerini sen ilaçla sıvamaktasın.
- O ilaç, o macun samanlı balçığa benzer, haydi bakalım sen durmadan yarıkları, çatlakları, delikleri samanlı balçıkla siva!
- Senin beden de ağzını açar, hal dili ile sana der ki: "Ben gittim, fakat hekim gelir onun ağzını kapatır, bedeni söyletmez."

- Mahmurluğu, sersemliği ölüm şarabından bil! Menekşe şarabını, nar şarabım bırak, vazgeç onlardan, ölüm şarabı sana yeter.
- Eğer içersen adet olarak iç! Çünkü bu bir yüz örtüsüdür. Fakat bütün sırları bilen Allah'tan içyüzünü nasıl gizlersin? Nasıl örtersin?
- İnabe şarabını yani pişman oluş, Allah'a yöneliş şarabını iç, hakkın sevgi ekmeğini ye, tövbeyi macun yap, günahın açtığı yaralara sür! İstiğfar gıdası ile gıdalan!
- Gönlünün, dininin nabzını tut, bak bakalım nasılsın? Bir kerecik de ibadet şişesini gözden geçir, manevî hastalığının ne olduğunu anlamaya çalış!
- Aklını başına al da Allah'a sığın, ona doğru kaç! Çünkü ab-ı hayat ondadır. Her nefeste ondan aman dile!
- Eğer bir kimse sana; "İstemek fayda vermez!" derse sen ona de ki: "İstek Allah'tan istenirse nasıl olur da fayda vermez?"
- Mürid nedir? Koşarak murad isteyendir. Dilek isteyenin, av avlayanındır.
- Sevgilim eğer beni istemediyse bana neden istek verdi? Ve o güzel yanaklarının hasreti ile yüzümü sararttı?
- Bakışları beni aşk okları ile paralamasaydı, neden şu gönlüm kan kesildi? Neden gözlerimden kanlı yaşlar akıyor?
- Sonbahar, ilkbaharı dilediği, özlediği için sararıp soldu, ah edip durmada. Bu sararıp solmalar, bu ah edişler sonunda bahar şeyhi onun baş ucuna gelip, İrişmedi mi?
- Baharı diledin, sonbahar dirildi, ölü bir halde kalmadı. Şu halde nasıl olur da Allah'ı dileyen leş kesilir, yol ortasında kalakalır, toprak olur gider?
- Bahçeye gel de; "Her şey nasıl yaptığını buluyor?" bir seyret! Her temiz tohum layık olduğu çiçeği açmadadır.
- Ey benim canım, baharın elbisesi de kürsüde vaaz edenlerin elbiseleri gibi vemyeşil. Ey dost! Artık sen sus da hal dilini, can dilini aç da o söylesin.

554. Münacat

Fa'ilatiin, Fa'ilatün, Fa'ilatiin, Fa'ilat

(c. III, 1180)

- Efendim ben yorgunum, perişanım, bilgisizlik karanlıkları içinde kalmışım. Sen aydınlık içindesin, gündüzlerdesin. Ben gecemin uzayıp gitmesinden şikayetçiyim. Kaçmak kurtulmak istiyorum ama, nereye kaçacağımı bilemiyorum.
- Sanki benim gecem ellerini uzatmış gündüzün eteğini tutmuş, onu bir yere bırakmıyor. Gecem kaçılacak yer, fakat sığınılacak yeri yok!
- Rabbimiz sana kavuşacağımız, seninle buluşacağımız gün bizi nurlandırdıkça nurlandır. Rabbimiz günahlarımızı affet, bize mağfiret elbisesi giydir!
- Rabbimiz bizim insanlarla aramızda olan dargınlıklar, kırgınlıklar, ancak bedenimiz yüzündendir. Rabbimiz şu beden duvarının ötesindeki dostluk bahçesi, aşk bahçesi ne de güzel bir bahçedir, ne de hoş bir bahçedir.
- Rabbimiz şu duvarı kaldır da aradaki engel, aradaki düşmanlıklar yok olsun! Rabbimiz gerçekten de günahlarımız yüzünden senden utanıyoruz, özür dilemedeyiz.

555. Herkes kendi cinsiyle uzlaşmış, kendi cinsiyle kaynaşmıştır.

Me'fulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. III, 1116)

- *Ey aziz dost, ey eşsiz sevgili! Herkes kendi cinsiyle uzlaşmış, kendi cinsiyle kaynaşmıştır. Herkes kendi tabiatına layık, kendi ruhuna uygun birisini dost edinmiştir.
- *Madem lütfun, sevgin bizi bizden aldı, kendimizden geçirdi. Lütfunu bizden esirgeme, sensiz bırakma bizi!
- *Cins cins herkes, herşey kendi cinsiyle kaynaşır. Herkes, her şey kendi cinsinden birisini, bir şeyi seçer.
- *Bu yüzdendir ki birisi cinsinden olmayanla düşüp kalkarsa, o, münafık sayılır. Bu hal su ile yağın, katranla karın beraber bulunuşuna benzer.
- *0 bahtsız kişi, cinsinden olmayandan ayrılıp, kendi cinsine kavuşuncaya .dar, bulunduğu yerde susadıkça susar, susuzluğu arttıkça artar.
- *Kim senden kaçır da başkasından hoşlanırsa, kim senden ürker, seni bırakır başkasıyla karar kılarsa;
- *0 aslından, kendi cinsinden ayrı düştüğü için sevdiği sandığının yanında suratını ekşiterek bulut gibi somurtkan oturur. Kendi cinsinden olanın yanındaysa ilkbahar gibi gönlü açılır, neşelenir.
- *0 kendi cinsiyle beraber olunca susam çiçeği gibi dil kesilir, cinsinden başkasının yanında dilsiz kalır. Kendi cinsiyle bir arada olunca gül gibi açılır, güzel kokular saçır. Cinsinden başkasına ise diken olur.

556. Yine gönül kuşum göğsümden uçmaya başladı.

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. III, 1198)

- Kaf Dağı'ndaki zümrüd-ı anka yine geldi. Yine gönül kuşu göğsümden uçmaya başladı.
- Aynlık gecesi kanlara gark olan göz, yine vuslat sabahının yüzünü görmeye başladı.
- Hz. Peygamber Efendimiz ile Hz. Ebubekir bir mağarada buluştular. Örümcek de mağaranın ağzına yine ağ örmeye başladı.
- Mısır'daki iffetli kadınlar yine Hz. Yusufun yüzünü gördüler, onun güzelliğine hayran oldular da turunc yerine ellerini doğradılar.
- Beden sarayında oturup duran ruh kadını aşık oldu da yine çarşafını başına aldı. Koşmaya başladı.
- Halil İbrahim'i seyrete, yine kendi parmağından belki süt emmeye başladı.
- Uyuyanların, uykuya dalanların fikir damına çıkan gönül, yine aşkımızla yıldızlan saymaya başladı.

557. Ben bedenden kurtuldum, ruh oldum.

Müfte'ilün, Fa'ilat, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1200)

- Ey ruhanîlerin sakîsi! Ben bedenden kurtuldum ruh oldum. Kalk, kalk da halk kıyametin ihtişamını debdebesini görsün.
- Dün gece sevgili beni çağırdı. Benim hakkımdaki hükmünü verdi. Korkudan bedenimde kan kalmadı. Sen bana acı da özümün gönül kanını doldur!
- * Ben öyle şaşılacak bir hale geldim ki, canın da, gönlün de düşmanı oldum. Onları içimden kovdum, artık ben bundan sonra cansız ve gönülsüz yaşayacağım. İçim padişaha av olmuş ama, dışım ondan kaçmadadır.
- * Ben her nefeste Circis peygamber gibi huzurunda ölürüm. Senin önüne baş koymak benden, keskin kılıcı vurmak da sendendir.
- * Ben kumlardan daha susuzum. Testiyi, kabı bırak! Can sakîsi de bir işe yaramaz. O, talihsiz ciğerimle dünden beri savaştadır.
- Ben gönlümün içkisini içtiğimden beri ciğerimden vazgeçtim. Beni kabre oydukları zaman, sen gönül kadehini çeyiz olarak benim yanıma koy!
- * Ey sevgili! Kadehi bırak, testi ile bana şarap sun! Çünkü benim küçücük kadehim ancak testidir. Ben kepçeyi ne yapayım?

558. Sen bugün rahmetten bir merdiven yaptın,
yücelere, ötelere göçmek istiyorsun.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1189)

- *Bu kış günü sen de bizim gibi düşünüyorsun, bugün zevk peşindesin, gezip dolaşmak, gönlünü eğlendirmek istiyorsun.
- *Sen bir güneşsin, biz de senin ışığındaki zerrelere. Sen bugün bizi başsız ve ayaksız ettin.
- *Sen bugün bizi Hz. İsa gibi dördüncü kat göğe çıkardın, güneşin yanına oturtun.
- *Ey gönül! Sen bugün kayaların gönlünden yüzlerce kaynak fışkırt! Bugün sözünde duruyor, bol bol bağışlarda bulunuyorsun.
- *Sen bugün rahmetten bir merdiven yaptın, yücelere, ta ötelere göçmek istiyorsun.
- *Bu ne devlet; senin yücelere çıkışın, göklere şereftir, mutluluktur.

559. Gel bugün seninle bir işim var!
Ben bugün gül sevdasına düştüm, gül arıyorum, gül!..

Mefa'ilün, Mefa'iliin, Fe'ülün

(c. III, nr 1184)

- Gel bugün seninle bir işim var! Ben bugün gül sevdasına düştüm. Gül arıyorum, gül!...
- Gönlüm elbiselerini yırtmada; bugün sevgili ile buluşma günüdür.

- Gel ey benim sevgilim gel! Gönlümü al! Çünkü bugün lütuf günüdür, başış günüdür.
- Ne olur sevgilim gel de güllerle, nar çiçekleri ile dolu olan güzel yüzünle bugün bizi neşelendir, güldür!
- Niçin canlar o dudakları görünce mest oldu, kendinden geçti bilir misin; bugün o dudaklarda bol bol mezeler var da, onun için!

560. Ey kırık gönlü sevindiren sevgili! Gönlüm kırılmadan önce kalk!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1190)

- *Ey uyuyup kalan aşık! Sevgiliyi anarak kalk, o mağara dostu geliyor.
- *Halka emniyet veren, huzur veren o üstün varlık geldi. Kalk, kalk da ondan nan dile!
- *Binlerce İsa'ya can veren geldi. Kalk ey geçen senenin ölmüş kişisi, kalk! Ey kullarını besleyip yetiştiren sakî! İki üç mahmurun hatırı için kalk! Ey yüzbinlerce hastaya ilaç olan; işte o kararsız biçare hasta şurada, kalk!
- *Ey lütfu hastanın elinden tutan aziz varlık; kalk ayağıma diken battı, sana îldim.
- *Ey güzelliği tertemiz canlara tuzak olan! İşte sana zavallı bir av; kalk da avla
- *Senin aşkının yüzünden gönül kan oldu. Kan da coştı kaynadı. Bütün bunları bize reva görme, kalk!
- *Zorda kaldım da hep sana; "Kalk, kalk!" dediysem, sen beni mazur gör; benim özürümü kabul et de kalk!
- *Ey mest bir halde uykuya dalmış nergis! Ey yanağı ve yüzü hoş olan diİber, haydi kalk!
- *Kalk kulunun ve senin bildiğin o şarapla kadehi doldur, bana sun! Ey kırık gönlü sevindiren sevgili! Gönlüm kırılmadan önce kalk!

571. Sevgilinin gamından neler çektiğimi benden sorma. Elini gönlümün üstüne koy, o söylesin

Müfte'ilün, Fa'ilat, Müfte'ilün,

(c. III, 1212)

- Sevgilinin gamından neler çektiğimi bana sorma! Elini gönlümün' üstüne koy, o söylesin! Gözlerimin içine bak, şarabı ve kadehi bana sorma!
 - Aşk ordu çekti, geldi, can alemini ele geçirdi. Artık sen, ben zavallının halini benden sorma, aşktan sor!
 - Aşıkların gönülleri, sevgilinin yüzünden kuş yüreği gibi çırpınıp duruyor. Aşıklığa ait nükteli, üstü örtülü sözleri, çırpınıp duran gönüllerden başkasına sorma!
 - Pencereden uçan kuşun özelliği nedir? Uçmak değil mi? Eğer sen kuş gibi isen kanadını aç, uç! "Kapı nerededir?" diye sorma, kapı senin ne işine yarar?
 - Aşığın babası da, anası da onun aşkıdır. Bu yüzden sen, babadan o kadar çok bahsetme, anayı da o kadar sorma!
 - Aşıkların gönülleri kızgın tandıra benzer. Tandıra gelince artık başka bir şey sorma!
 - Gönül kuşu, tandırdaki ateşe aşık ise pervane gibi kanadının yanması sana daha yakışır, daha hoştur. Artık kanadı sorma!
 - Sevgili ile sen, her ikiniz bir baş olduysanız, iki ayrı beden de bir beden olduysa, artık geri adım atma, artık şu başı da sorma!
 - İnsanoğlunun kulağı da, gözü de hangi toprakla doludur? Arayıp durdugun hazineyi, görülmesi gereken inciye sen, balçığa bulaşmış baş gözünden sorma! Sen onu gönül gözünden sor!-
- "Bu beyitte geçen hazine ile, insanda bulunan ilahî emanete, "kenz-i mahfî" (=gizli hazine)'ye işaret edilmektedir."

572. Sen bugünkü kıyameti gör de, yarınkı kıyameti hiç sorma!

Fa'ilatılın, Fa'ilatılın, Fa'ilatün

(c. 111, 1208)

- O güzel, o ay yüzlü sevgili olmayınca bizim halimiz nice olur? Sorma, hele aşkıdan başımıza ne geldiğini, neler çektiğimizi hiç sorma!
- Bak da gör, yerler de, gökler de onun yüzünün nuru ile doldu, onun boyunu bosunu, salınışını, edasını hiç sorma!
- Aşk gayreti ile inci daneleri gibi dökülen gözyaşlarıma bak, fakat aşk denizinin ne kadar saf olduğunu, dalgalarının ne kadar hoş olduğunu sorma!
- Gönlümüzün kanına ayağını basma, sevdadan da bana hiç bir şey sorma!

- Ayağını basma diye yalvardığım, gönlümün kanını gör, fakat kimseye ondan bahsetme, bir şey söyleme, o şuh, kavgacı güzeli de hiç sorma!
- Yüzbinlerce gönül kuşunun çok kanat çırtıkları için kanatlarının döküldüğünü gör, fakat Kaf Dağı'ndan, zümrüd-ı ankadan bir şey sorma!
- Onun aşkının belasında yüzlerce kıyamet var. Sen bugünkü kıyameti gör de, yarınki kıyameti hiç sorma!

573. Ey gönül, sen kendi hayalinden ürküp kaçıyorsun, sen kendi kendinden kaçıyorsun.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'iliin

(c. III, 1206)

- Onun dudağına kim yaklaşırsa, onu öpmek istese, önden arkadan yaralanır. Çünkü nerede balarısı varsa oraya yaklaşanı sokar.
- Onun yüzü bir gül bahçesidir. Orada yılan gizlenmiştir. Siyah saçları geceye benzer. Hırsızlar, gece bekçileri orada toplanırlar. Bu yüzden orada huzur yoktur.
- Sensiz cihanın ne hüneri, ne değeri vardır? Sensiz o nasıl var olabilir? Can la, cihan da senin kulun ve kölendir. Aslında can da sensin, cihan da sensin.
- Yüzlerce güneş, yüzlerce ay, senin nurundan alınmış birer parlıttır. Senin güneşin manevî olduğu için, hiç bir zaman batmaz.

"Hz. Mevlana bu beyti yediyüz sene önce söylemişti. O zamanki kozmoğrafyada, dünyada tek bir güneş olduğu sanılıyordu. Bugün onbeş milyar ışık yılı uzakta güneşler keşfediyorlar. Bu görüş, Mevlana'nın kerametlerinden birisi olamaz mı?"

- Gök senin mana suyunda döner, durur. Akıl senin hekimliğinin önüne bütün ecza sevablarını sunuyor.
- *Zerre zerre bütün yiyecekler, senin hudutsuz, sınırsız olan sofranın önünde dizilmişler, her nefeste bütün canlı varlıklara gıda olmak ümidi ile secdeye kapanarak ihsanını, lütfunu dilerler.
- *O sevgili elini açarak der ki: "Baharın çerçöpe nefesi ile verdiği hayatı, ben bütün cihana veririm."
- *Toprak nur yediği için, içinde gümüş ve altın vardır. Toprak aynı zamanda su içtiği için börülcüler, mercimekler bitirir.
- *Dünyada görülen çeşitli renkler, büyülere benzer. Aşk ise Hz. Musa'nın asasıdır. Ağzını açar da bir nefeste onların hepsini yutar.
- *Ey gönül, kendi nakşından, kendi hayalinden ne kadar çok korkuyor, ne adar çok kaçıyorsun? Arkana dön de bir bak! Senden başka kimse yok! Sen kendi kendinden kaçıyorsun.
- "Mevlana Mesnevî'nin V. cildinin 669. 670 numaralı beyitlerinde aynen şöyle söylemişti:
- "Başkasından kaçan adam ondan kurtulunca rahata kavuşur, karar kılar. Halbuki benim düşmanım da benim, benden kaçan da ben! Şu halde işim kıyamete kadar boyuna kaçmaktır. Ben kendimden kaçarken kendimi de beraber götürüyorum."
- Artık yeter! Sen sakanın atından da daha aşağı değilsin ya! Saka bir müşteri bulunca atın boynundaki çingırağı çıkarır.

574. Onun adını kim anarsa, mezarda kemikleri çürümez.

Mefa'iliin, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1235)

- Canla aradığım güzeli, burada bulunanlar arasında göremiyorum.
- Burada bulunanlar arasında yok, acaba nereye gitti? Bu mecliste ondan bir nişane, bir iz göremiyorum.
- Her yere, her tarafa bakıyorum. Onun gül bahçesinden bir iz göremiyorum.
- Müslümanlar; güzelliği ile etrafa nam sarmış olan o güzeli, mum gibi bu meclisin ortasında ışık saçarken görmüştüm. O nereye gitti?
- Adını söyle, onun adını kim anarsa mezarda kemikleri çürümez.
- Elini öpene ne mutlu! Can verirken onun adını ananın ağzı tatlılaşır.
- Yüzünü gördüğüme mi, yoksa huyunu öğrendiğime mi şükredeyim? Dünya onun bir eşini benzerini görememiştir.
- Yeryüzünün onu bulamamasına şaşmamalı. Gökyüzü bile onun aşkı ile dönüp duruyor.

575. Aşk bir tek candır, ama yüzlerce şekle girmiştir.

Mefulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

• Yüzü de güzel, saçı da güzel, hele alnına dökülen o kıvrım kıvrım kakülleri daha da güzel! Her an, her saat onun canına da, dinine de yüzlerce rahmet olsun.

*O her lahza, her saat bir önceki nazından, edasından daha da tatlı, daha da güzel. Haydi sevgilim, yeni bir eda, yeni bir işve göster.

*Büklüm büklüm saçlarını rüzgar karıştırınca, büklümlerinde yüzlerce Çin, yüzlerce Maçın ülkesi kaybolur.

*Ey benim gözüm; nefesini kes, sus! Gülüp duran, güzelliğinin anlatılmasına imkan olmayan o ay yüzlüye dikkatle bak! Ara vermeden onu seyret!

*Onun ab-ı hayatının üstünde, yüzlerce gökyüzü döner. Onun temkinli hizmetinde yüzlerce dağ, el pençe divan durur.

*Aşk bir tek candır, ama yüzlerce şekle girmiştir. Onun bu haline. bu kurnazlıklarına, oyunlarına baktım da şaşırdım, deli divane oldum.

*Görülmemiş güzellikler, işitilmemiş edalar, aşk şekline girmiş de, gelmiş anın karşısına çıkmış. Böylece aşk, canın gerçek ve ölümsüz güzelliğine kavuşmasını, anlatılamaz manevî zevkler duymasını sağlamıştır.

*Artık ben susayım, ey çalgıcı! Sen bu hali perdeye vur, çalgınla sen söyle! perdelerden çıkan nağmelerden, aşkın ihtişamını, debdebesini duy, güzelliğini işit!

576. Gündüzler senin güzel yüzünün aydınlığıdır, geceler ise siyah saçlarının gölgesidir.

Mef'ülü, Mefa'îlin, Mef'ulü, Mefa'îlün

(c. III, 1128)

*Ey ay yüzlülerin Yüsuf'u! Ey mevkii, şerefi. güzelliği hoş dilber! Ey Hüsrev, ey Şirin, ey yüzü gözü, bedeni güzel, hayali güzel varlık!

*Ey yüzü aya benzeyen sevgili! Sanki yüzün bir sudur, fakat o suyun içine iş düşmüştür. Hem ateşin görülmemiş bir ateş, hem dupduru, saf olan suyun çok hoş, çok tatlı bir su!

• Ey Allah'ın lütfunun, ihsanının şekle, sürete bürünmüş hali! Gerçekten de suretin hoş! Ey şekli ve sureti ruhanî güzel! Senin güzellik ve ululuk nurun pek hoş!

• Ey akılların sarhoşluğu! Artık sevgi ile bir coş! Ey buluşma sabahının pek hoş, pek doyulmaz olduğu dilber! Artık bizi birbirimize kavuşturmaya çalış!

• Gündüzler senin güzel yüzünün aydınlığıdır, geceler ise siyah saçlarının gölgesidir. Ey falı ve talihi güzel varlık! Bu gece ay gibi doğ!

• Eğer sen bana lütuflarda bulunur, kavuşturmakla sevindirirsen, yahut cefa ve imkansızlıklarla beni hırpalarsan, üzersen; mademki sen benim canımla karışmışsın, benim için yalnız safan değil, cefan da imkansızlığın da hoştur!

• Gönül bir gün bana dedi ki: "Ay elbette bir yıl olur, döner gelir." Can gönlün kulağına; "Ey gönül!" dedi, "Senin ay'ın da güzel, yılın da güzel!"

577. Şu tertemiz lütfu bak! Bir avuç toprağa mekansızlık aleminde yer vermede.

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Mefa'îlin, Mefa'îlün

(c. 111, 1225)

• Bizim önümüzde riyazet yoktur. Bütün lütuf ve bağış, bütün sevgi, gönül alış, bütün zevk ve safa içinde yaşama vardır. Rahat ve huzur vardır.

• Yoksulluktan bunalan, can bahçesinde yetişen meyveler elde eder. Bu lütuf yoksullara padişahıtan geliyor. Bundan ötesi süsten, gösterişten ibarettir!

• Onun yolu bütün görüştür. Sarayının her tarafı başköşedir. Beden eriyip gidiyorsa ne gam, sen cana bak; her an , cana canlar katmadadır.

• Şu tertemiz lütfu bak! Bir avuç toprağa mekansızlık aleminde yer vermededir.

• Nice körler, kötürümler onun yüzünden yol görür, yol alır oldular. Nice gamlıların canları onun lütfu ile şeker yiyen dudular oldular.

• Şu beş duygudan, dört unsurdan, altı yönden dışarıda nice hançersiz açılmış

yaralar vardır ki; bu yaralar, sakîsi ancak kan sunan, susamış aşkın eliyle açılmışlardır.

• Ben onun mumundan alev aldığım için, tatlı tatlı yanıyorum. Yarın ötelerde, ruh aleminde bana bağışlayacağı devlet yüzünden ben bugün çok sevinçliyim.

• Ben niçin toprak olmuşum, ayak altında çiğneniyorum? Neden aşağı bir hale düşmüşüm? Çünkü aşığı, mestim; onun bedenimi yırtan, harap eden aşkı yüzünden baştanbaşa can oldum.

• Onun yüzünden bu gönül nasıldır? Ne haldedir? Gönül onun yüzünden kanlara gark olmuştur. Onun yüzünden gökyüzünde gürültüler kopmuştur. canın feryadları ile, hay huyları ile doludur.

578. Ben, ötelerden geldiğim için, bu dünyaya ait olan altı yönden de,
beş duygudan da kurtuldum.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. III, 1231)

*Hoş bir haldesin, şeker gibi tatlısın. Sen çok büyük bir varlıksın. İran hükümdarı Cemşid senin bir kölendir. Güneş bile senin ayak basacağın yerlere serilmiş.

*Selvi boyunla sevine sevine gel, Allah'a yemin ederim ki; senden başka hiç kimsede bu naz, bu eda, bu güzellik olamaz. Rengi ile, kokusu ile hiç bir meyve sana benzeyemez. Bu güzellik, ne gökte vardır, ne ayda, ne de aya benzer güzellerde.

• Bu mecliste bizden, senden, bir de adı hoş sakiden başkasına yer yoktur. Tencere gibi kederlerle, gamlarla kaynayıp coş! Gel de safa şarabını, zevk şarabını kumlar gibi doymadan iç, iç! Ben ötelerden geldiğim için;

• Bu dünyaya ait olan altı yönden de, beş duygudan da kurtuldum. Hepsini de kırdım, geçirdim. Ya Rabbî! Bu beş duygu ile, bu altı yönle bu dünyada kim savaşılabir; nefsanî duygularını ayak altına alıp da üstün insan olabilir?

• Ey hoş nefesli güzel, ey şarap içinde şarap, ateş içinde ateş olan sevgili! Hiç bir hazırlığım yokken gaflet içinde geldim, senin tuzağına düştüm.

579. Aşk yüzünden değil midir ki, Hz. Musa'nın Tur dağı kendinden geçmiştir.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. III, 1215)

• Sevgilim, şu hoş gökyüzü de, yıldızlar da senin ay yüzünü görerek sarhoş olmuşlar; senin yüzün de güzel, kaşın, gözün, saçların da güzel! Senin her şeyin güzel ama, edan o kadar güzel ki, güzelliğe de sığmaz, güzellikten de üstün daha güzel!

• Gökler şimdiye kadar ne senin gibi bir can Leylası, ne de benim gibi bağı yanık bir Mecnun görmüştür. Zaten senin gibi bir Leyla ve benim gibi bir Mecnun dünyaya hiç bir zaman gelmemiştir ve gelmeyecektir!

• Yeryüzündeki bütün zerrelere, senin nağmenle oynarlarsa hiç onlara şaşılır mı? O aşk yüzünden değil midir ki Hz. Müsa'nın Tur dağı da kendinden geçmiş, oynayıp duruyor.

• Ey gönül! Altın sevdasına kapılmışsın, hünerler göstermedesin! Fakat altından da, hünerden de zenginleşmiş de, sonunda yere gömülmemiş bir Karun gördün mü?

• Zenginlik, para, pul, yüksek mevki; görünüşte göze hoş gelirler, güzel görünürler ama, onlarla gerçek güzelliğe, zevke, huzura yol yoktur. Onlar güzel bir panzehir içine gizlenmiş korkunç zehirdir. Dağ yılanının zehiri gibi bir zehirdir.

580. Senin canın Hakk meclisine, ilahî aşkla mest olarak gelsin,
bedenini bırak halk arasında, halktan biri olarak dolaşsın dursun!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1258)

*Sen bizimsin, gönlün bizim gibi neşelensin, gül bahçesindeki selvi gibi hür ol, salına salına uzun boyunu göster!

*Ey ince duygulu, zarif varlık! Sen aşk kalfalarından isen, aşk gibi gönülleri açmada usta ol!

• Eğer bir gam gelip de bizim huzurumuzu bozmak isterse, adalet emîn ol, insanları perişan ve huzursuz ettiği için onun boğazını sık, öldür, intikam al!

*Senin canın Hakk meclisine ilahî aşkla mest olarak gelsin! Bedenini bırak halk arasında, halktan biri olarak dolaşsın dursun!

*Bazan onun gül bahçesi gibi kokular, renkler, neşeler saç! Bazan bülbül gibi ağla, hoşça feryad et!

*Selvi uzun boyu ile gurura kapılıp, nazlı nazlı salındıkça ona karşı yerlere seril, toprak ol, gül bahçesi anber gibi hoş kokular saçmaya başlayınca, sen onları etrafa yaymak, insanlara yararlı olmak için rüzgar ol, es!

581. Ben kimim? Ben kendime ancak gam yemeyi, ızdırap çekmeyi layık buldum.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1246)

• Dün padişahımın sarayına gittim. Canımı, sakînin elindeki sürahinin içinde gördüm.

• Ona; "Ey sakîlerin canlarına can olan aziz varlık!" dedim. "Allah aşkına kadehi doldur, ahdini, peymanını, verdiğin sözü unutma!"

- Bir hoşça güldü de dedi ki: "Ey kerem sahibi, hizmette kusur etmem, sana saygı gösteririm."
- Güzel yüzü gibi parıl parıl parlayan şaraptan bir kadehe doldurdu da, kadehi öptü ve bana sundu.
- Birbiri üstüne bir kaç kadeh sundu. Onları içince içime bir ateş doldu. O ateş beni benden aldı, kendi ateşi madenine götürdü.
- Baht, kısmet, alın yazısı herkesi bir meyhaneye çeker götürür. Ben kimim? Ben kendime ancak gam yemeyi, ızdırap çekmeyi layık buldum.
- Ben susayım, susayım da, meclisin emîri kendi gizli meclisinin yüzbinlerce destanını size söylesin.

582. Seher vaktinde aşkının ezanını canımın kulağı işitir. O ezan aşığa der ki:
"Ateş gibi yakıcı belalarla dolu olan şu dünyadan sıçra, kurtul da gel benim sevgi ateşime gir, yan!"

Fe'ilatü, Fa'ilatün, Fe'ilatü, Fa'ilatün

(c. III, 1249)

*Senin güzelliğinin üzerlik tohumu oldum. Artık benim vatanım ateşin tam ortasıdır. Mademki ok senin okundur; elbette kolun ateşten yayı çeker.

*Aşığın canı yanınca sevgiliden baş çıkarır. Kim ateşinde yanmıştır da ateşin anı olmamıştır.

*Ancak gönlümü yak, gönlümden başkasını yakma! Çünkü bağrım senin ateşinle dağlanmış. Gönlüme bak da ateşten olan kılıcının açtığı yarayı gör!

*Ateşin çıkardığı kıvılcımlar, yanmış yakılmış kişiye sıçarsa, o kişide ateşten nişaneler, izler bulur.

*Senin aşkının gamı ateşlidir. Beni ağaç gibi kurutur. Ağaç kuruyunca da ateşte yanmaktan başka bir işe yaramaz.

*O kişi ne mutlu kişidir ki, onun yasemini de gülü de bahçede bitmez de, senin ateşinde biter. Ateşin safasını, ateşin dilinin tatlılığını ancak Halil İbrahim hazretleri bilir.

*Onun Halil'i duman gibi ateşe biner. Çünkü Halil sanki cehennem kapıcısı Malik'dir de ateşin dizgini onun elindedir.

*Seher vaktinde senin aşkının ezanını canımın kulağı işitir. O ezan aşığa derki: "Ateş gibi yakıcı ızdırapla, belalarla dolu olan şu dünyadan sıçra, kurtul da gel benim aşk ateşime gir, yan!"

*"Ateşlerle dolu ağızım, ateşin dilinden ne zamana kadar söz söyleyecek, ne amana kadar yanmıştan, yakılmıştan bahsedecek?" diye tandıra henzeyen gönlüm soruyor.

583. Kaybolan aşığı nerede aramalı?

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün
(c. III, 1221)

• Eğer bir aşık kaybolursa onu sevgilinin yanında arayın! Eğer aşık bir şeyden ürker, saklınırsa, onu sevgilinin mahallesinde arayınız.

• Eğer bu canımın bülbülü ansızın bu bedenden uçup giderse, onu dikenlerden sormayınız, onu o gül bahçesinde arayınız.

• Eğer onun aşkının hastası bu meclisten kaybolursa, onu fettan güzelin nergis gözlerinde arayınız.

• Sarhoş gönül günün birinde o şeyi taşa vurur parçalarsa, o zaman meyhaneye gidin, onu meyhaneciden arayın, sorun!

• Aklınızı başınıza alın, kaybolan aşığı şimşekler çaktıran, yıldırımlar yağdıran, aman vermeyen güneşin kucağında arayınız!

• Eğer bir hırsız duvara bir delik deler de aşığın varını yoğunu çalarsa; siz o hırsız, o kurnaz sevgilinin misk gibi kokan simsiyah saçları arasında arayınız!

• Ben, o sevgilinin nerede olduğunu, gönül diyarında bir pîrden sordum. Pîr parmağı ile beni işaret ederek; "Onu sırlar içinde arayınız!" dedi.

• Ben o pîre dedim ki: "Allah'a yemin ederim ki, işaret ettiğiniz sırlar sizsiniz!" Pîr; "Evet" dedi, "İncilerle dolu deniz benim, onu engin denizlerde arayınız!"

• Müslümanlar! O ne güzel bir incidir ki, nurları ile denizleri dolduruyor. Siz onu o nurlarda arayınız!

584. Yaşayan kişiler kimlerdir? Hakk'ın aşkı ile ölen kişilerdir.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(cIII,1242)

• Dünyada bütün nefsanî isteklerden kurtulma, hiç bir şeye aldırma, duygusuz, bayağı insanların sapık yolu mudur? Asla asla! Her iki dünya da bu yola düşenlerin, şehvanî duygulara sırt çevirenlerin kurbanı olsun, kölesi olsun.

"Biz dünyada zevk için yaşıyoruz." diyen Epicure (341-370) milattan asırlarca önce bu fikri ortaya atarak "Zevkiye mezhebi'ni kurmuştur. Bir çoklarının sandığı gibi Epicure veya Epikoros "Hayatın gayesi zevkdir." dediği zaman, ye iç eğlen, canının istediği herşeyi yap demek istememiştir. Bizim Ziya Paşa'mızın dediği gibi:

"İç bade, güzel sev var ise akl u şuurun,
Dünya varmış ya ki yokmuş ne umurun!"

(Aklın varsa, içki iç, güzelleri dost edin, dünya varmış, yokmuş diye ilgilenme. Sen gönlünün istediği gibi yaşamaya bak.) görüşünü benimsememiştir. Çünkü bizim zevk adını verdiğimiz şey, bedenimize ait nefsanî isteklerden asıl yaşayış, zevk ve safayı terk etmek, nefsinin ayak altına alarak ruhen temiz kalmaktır. Nitekim Epicure; "Bu hayatın gayesi zevktir." dediği halde, kendisi bir bahçe içinde bir kulübede yaşıyor. Tam bir derviş gibi bütün isteklerden kurtulmuştu. Bu şekilde nefsanî ve şehvanî isteklerden kendini kurtararak manevî zevki buluyordu. Namık Kemal merhum da bir beytinde:

"Kimi vicdana dokundu, kimi cism ü cana
Zevk namıyla ne yaptımsa pişman oldum"

demmişti. Fuzulî merhum da

"Bütün emelleri gönlünden eylemiş ib'ad
Ne verseler ana şakir ne kılsalar ana şad"

(Bütün istekleri gönlünden uzaklaştırmış, ne verseler ona şükrediyor, ne kötülük yapsalar Hakk'tan bilerek ondan memnun oluyor.) demmişti. Alman mütefekkeri Fichte (1782-1814):

"Bu dünyada da öteki dünyada da zevk için yaşayan kişiler, en kötü insanlardır." diye yazmıştır. Mevlana bu konuyu bir beyitte ne güzel hülasa etmiş.

*Ey dünyayı görüp de canı görmeyen kişi! Şunu bil ki dünya fanîdir ve bir nefesten ibarettir!

*Dünya dediğin bir yığın tozdur. Havaya yükseliyor, bu tozun içinde süpürge de kirlenmiş, süpüren de!

*Zavallı insan öldüğün, haşhaş gibi kırılıp döküldüğün gün, bu hayat meşgalesi, bu didinip durmalar neymiş görürsün, anlarsın.

"Mevlana'nın bu gazeli bendenize, Tanzimat Edebiyatı öncülerinden Pertev Paşa'nın Jean Jack Rousseau'dan tercüme ettiği "Ruhun ölümsüzlüğü" adındaki şu manzumeyi hatırlattı:

"Hab-ı pür-ıztıraptır bu hayat
Doğmuşuz ölmek üzere va hayfa
Var ise zerre zerre zevkiyat
Onu da kahr-ı dehr eder ifna

Gideriz böyle cehl ü gafletle
Ka'r-ı girdab-ı mevte hasretle
Türlü mihnetle, bin meşekkatle
Mahv ü kemnam eder bizi dünya

Bizse seyreyleyip bu bünyadı
Aranz tarhına nedir badi?
Haliki, halkı sırr-ı icadı

Cümleyi bilmek isteriz hala
Sıyrıhp ruh zulmet-i tenden
Süzülüp eyledikte azm-i vatan
O zaman hallolur bu şüphe ve zan

Bilinir hasılı nedir mana" (Bu hayat ızdıraplarla dolu bir rüya gibidir. Ne yazık ki biz ölmek için dünyaya gelmişiz. Yani anamızdan doğduğumuz andan itibaren ölüme doğru gideriz. Dünyada az da olsa zevkler vardır, fakat o zevkleri dünyanın kahrı burnumuzdan getirir. Bizler hayat yollarında bilgisizlikle, gafletle, hasretle ölüm girdabının derinliklerinde kaybolur gideriz. Akla gelmez çeşitli mihnetlerle, bin türlü meşekkatle dünya bizi mahveder, geçer gideriz. Adımız bile anılmaz olur. Halbuki bizler ölümü düşünmeden, kainatın nasıl yaratıldığına dair sebepler ararız. Yaratıcıyı, yaratılmışları, yaratılmanın sırlarını arar dururuz. Biz kendi halimize bakmadan her şeyi bilmek isteriz. Fakat ruhumuz beden karanlıklarından sıyrılarak geldiği yere ruh alemine kendi asıl vatanına gidince, o zaman şüphelerden ve zanlardan kurtulur. Hayatın ne olduğu belli olur.)

• Şu hem gizli, hem apaçık olan meydanda bulunan aşk, ne kadar kan dökücüdür, ne kadar zalimdir?

• Onun eliyle öldürüldüğün gün, yaşamaya kavuşacaksın. Yaşayan kişiler kimlerdir; aşk yüzünden ölen kişiler!

"Hallac-ı Mansur "Muhakkak ki ölümümde hayat vardır." demmişti.

• Aşkın gizli kalmasına imkan yok! Aşk olanın bütün sırları meydandadır.

• Aşk yoksa, zevk veren güzellik de yoktur! Bu ne güzelliştir; bu güzelliği alkışlayınız!

(c. III, 1232)

- Ey bülbül! Sabah şarabı içme zamanı geldi. Zühre yıldızı ile beraber şarkılar söyleyerek, gel sarhoşların arasına gir!
- Nerede bir mahrem varsa hemen onu uyandır, sevgiye mahrem olmayanları, sevgiden anlamayanları sakın güzel, tesirli sesinle uyandırma! Bırak o ham kişiler, o duygusuzlar mahşere kadar uyuyakalsınlar!
- Gönlün kulağına sevgiye dair, remizli sözleri yavaş yavaş söyle de küfür bile îmana gelsin, yüzlerce iman incisi ortaya dökülsün.
- Gökyüzünde padişahın aşkıdan ansızın bir şimşek çakar. 0 şimşek yüzünden aya bir ateş düşer.

586. Meleklerin bile mahrem olamadıkları o cemal, o güzellik,
insanlara meyletmezse yeridir.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. III, 1251)

- *Dudakları şekerin değerini düşürürse şaşmamalı, yüzü taze gülü beğenmezse haklıdır.
- *Bütün alem akıl padişahının kuludur, kölesidir. Fakat akıl padişahı da o güzele hizmet etmek için karşısında el pençe divan durursa yerindedir.
- *Gece zencisine kılıç çeken güneş padişahı, onun varlığını korumakta siper olursa doğrudur.
- *Meleklerin bile mahrem olamadıkları o güzellik, insanlara meyletmezse, insanları özlemmezse yeridir.
- *İnsan meleklerin yüksek iş ve güçlerini yapmaz. Yapmış olsa hepsinin uhdesinden gelmek gücündedir.
- *Ben bu gibi sözleri sayıp dururken, gökten şöyle bir ses duydum: "Bunlardan, bu sözlerden vazgeç ki yerine daha başka bir şey gelsin!"

587. Gönül onun derdinden ne zevklere dalmıştır.

Fe'ilatün, Fe'ilaîin, Fe'ilaîin, Fe'ilün

(c. III, 1253)

- Günlük halimiz; yaptığımız iyilikler, kötülükler, padişaha gizli değildir. Nefis baş kaldırırsa onu kulağından tutar da sürüye sürüye çeker.
- Can da, gönül de, gönlün aslı da bize O'nun bir lütfudur. Eğer 0 cana da, gönüle de can vermese, onlara başka kimin yardımı gelebilir?
- Gönül O'nun derdinden ne zevklere dalmıştır! Ne hoşluklar elde etmiştir! O'nun sayısız keremini, başışını sayıp dökmeye kalkma!
- Allah'ın aşkının gamı, hangi kervanın önünü vurmussa, o kervan iki dünyanın da dile gelmez, söze sığmaz karını elde etmiştir.
- O'nun ebedî hayat, ölümsüz yaşayış gerdanlığı ile şereflediğin günden beri, ölüm meleği Azrail gönlümden ümit kesti.
- Süsen, O'nun lütfundan dil oldu da, O'nu örmeye başladı. Selvi, hürriyeti O'ndan elde etti. Çünkü boyunu bosunu ona 0 bağışladı.
- Bülbül durmadan O'nu över durur. Çünkü bülbüle dili 0 öğretti. Gül O'nun yüzünden elbisesini yırtar. Çünkü gülün yanağına o güzel rengi 0 verdi.
- Kim bu toprağa ümit tohumu ektiye, O'nun bahar keremi ona, bire karşı yüz bağışlamıştır.
- Güneş, her akşam O'na secde eder. Bu secde yüzünden 0 padişaktan, ne ziyan gördü, ziyan görmek şöyle dursun, onun bedeni can bulmuştur.
- Güneş, her akşam O'na secde ederek batar gider. Yorgun, hasta, perişan bir halde batıp giden güneşe, seher vaktinde öyle genç ve parlak bir yüz bağışlar, gökyüzü, ay ve yıldızlar haset ederler de hasetlerinden ölürlər, kaybolup giderler.
- Kim bugün bu dünyada nefsanî arzularını, şehvetini gönülden söker atarsa, her vazgeçtiği, özlem duyduğu, nefsanî isteklerinin, arzularının her biri, mezarında ona bir huri olur, eş dost kesilir.
- Kim azgınlık yolunda at koşturursa, at ona çifteler atar, o çiftelerden perişan olur, gider.
- Sen şu gazeli yarıda bırak da ezel alemini düşün, o güzelliklere hayran ol, şaşır kal! Hiç bir şeye ihtiyacı olmayan, onları tamamlasın, hissettirsin.

588. Şu dünyada gördüğümüz güzeller, gönülde güzeli gizleyen perdedeki resimlerdir.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilaîin, Fa'ilat

(c. III, 1244)

- Ey Senayi; gelmiyorsan, git kendi işinle uğraş! Dünyada herkesin bir işi vardır. Sen kendi işinle oyalan!

*Şu kervanda bulunanların her biri kendi malını, kendi eşyasını, parasını pulunu çalmak için yol keser. Sen kervandan geri kal da kendi yükünün başında bulun! Yani onun bunun malını çalan zorbalara kendi ibadetlerinin, iyiliklerinin sevabını itmekte, günaha girmektedirler. Kervandan geri kalan, günaha girmedığı için kazançlıdır.

*Bunlar geçici güzellik verirler de geçici aşk alırlar. Sen şu iki kuru ırmağı geç de kendi kendinin ırmağı ol!

*Bu dostlar, insanın elinden tutarlar da çeke çeke yokluğa kadar götürürler. Onlardan elini çek de kendi kendinin elini tut, kendinle yetin!

*Şu dünyada gördüğümüz güzeller, gönüldeki güzeli gizleyen perdedeki isimlerdir. Perdeyi kaldır, içeri gir de, sevgilinle baş başa kal!

*Sen kendi güzelliğin ile kal, güzelleş, güzel şeyler düşün! İki alemde de vazgeç, kendi aleminde ol!

- Yürü, benliği artıran şarapla mest olma, aklını başına al da, o tertemiz yüzü görmeye çalış!

589. Dirilik seni görse ölmez, ebedî olarak diri kalır.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1243)

- İçeri gir ey neşenin aslının aslı! Neşelen, sevin ey ab-ı hayatın ab-ı hayatı! İçeriye ak, neşelen, sevin!

- Dirilik seni görse ölmez, ebedî olarak diri kalır. Ölü bile seni görse, senin can olduğunu anlar, neşelen, sevin!

• Böylece sen o ebedî şarabı her an bize sun da, elden çıkalım, kendimizden geçelim. Bundan ötesini artık sen bilirsın, neşelen, sevin!

• Hem arkadaşsın, hem nazık ve nazeninsin, hem bize ışıksın, hem şarapsın, hem cihansın, hem gizlisin, hem meydandasın, neşelen, sevin!

• Zaman zaman bize ötelerden, o cihandan hediyeler getiriyorsun. Getir, getir; pek hoş şeyler getiriyorsun, neşelen, sevin!

• Aşk şarabıyla mest olmuşların canları; varlarını yoklarını senin tarafına çekmedeler; çek onları, pek hoş çekiyorsun, neşelen, sevin!

• Ey cihani neşelendiren, sevindiren! Ey yeryüzünü baştan başa define haline getiren! Sonunda yeryüzü sana der ki: "Ey gökyüzünün eri, neşelen, sevin!"

590. Sen yol almayı bırakırsan, canın yol almaya başlar.
O zaman onun canından sana rahmetler gelir.

Mef'ulü, Fa'iliatiin, Mefulü,

(c. III, 1266)

• Nişansız, izi belli olmayan bir ruh var. Biz onun izine düşmüşüz, eserlerine dalmışız. O mekanı olmayan bir ruhtur. Fakat başımızdan ayakımıza kadar her birimiz onun mekanı olmuştur.

- Onu bulmak istiyorsan, bir an için olsun onu arama! Bilmek istiyorsan bir an için olsun onu bilme!

• Onu gizli gizli ararsan, apaçık meydanda oluşundan uzaksın. Apaçık görüldüğünden senin haberin yoktur. Onu apaçık olarak ararsan, bu sefer de onun gizliliğini göremezsin, perde altında kalırsın.

• Kesin bir burhan, bir delil elde eder de apaçık aramaktan, gizli aramaktan kurtulursan, o zaman ayaklarını uzat, emanını elde ederek uyu!

• Sen yol yürümeyi bırakırsan, canın yol almaya başlar. O zaman onun canından, onun ruhundan sana ne rahmetler gelir, ne rahmetler!

• Ey canımı hapseden aziz yarlık, ne zamana kadar dizginlerini kısacaksın? Atını onun dünyasına sür, beni ona kavuştur!

- Bedenin körlüğünü bil de, hırsa kapılmadan ayağını iyi bas! Çünkü beden, hırsı yüzünden ona tercüman olamaz.

• Görgüsüz ve basit insanlar gibi ne zamana kadar bir iki lokma ekmek için coşup duracaksın? Ne zamana kadar, onun kılıcını yiyeceksin?

581. Ben kimim? Ben kendime ancak gam yemeyi, ızdırap çekmeyi layık buldum.

Fa'ilatün, Fa'iliatiin, Fa-ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1246)

- Dün padişahımın sarayına gittim. Canımı, sakının elindeki sürahinin içinde gördüm.

- Ona; "Ey sakîlerin canlarına can olan aziz varlık!" dedim. "Allah aşkına kadehi doldur, ahdini, peymanını, verdiğin sözü unutma!"
- Bir hoşça güldü de dedi ki: "Ey kerem sahibi, hizmette kusur etmem, sana saygı gösteririm."
- Güzel yüzü gibi parıl parıl parlayan şaraptan bir kadehe doldurdu da, kadehi öptü ve bana sundu.
- Birbiri üstüne bir kaç kadeh sundu. Onları içince içime bir ateş doldu. O ateş beni benden aldı, kendi ateşi madenine götürdü.
- Baht, kısmet, alın yazısı herkesi bir meyhaneye çeker götürür. Ben kimim? Ben kendime ancak gam yemeyi, ızdırap çekmeyi layık buldum.
- Ben susayım, susayım da, meclisin emîri kendi gizli meclisinin yüzbinlerce destanını size söylesin.

582. Seher vaktinde aşkının ezanını canımın kulağı işitir. O ezan aşığa der ki:
"Ateş gibi yakıcı belalarla dolu olan şu dünyadan sıçra, kurtul da gel benim sevgi ateşime gir, yan!"

Fe'ilatü, Fa'ilatün, Fe'ilatü, Fa'ilatün

(c. III, 1249)

- *Senin güzelliğinin üzerlik tohumu oldum. Artık benim vatanım ateşin tam ortasıdır. Mademki ok senin okundur; elbette kolun ateşten yayı çeker.
- *Aşığın canı yanınca sevgiliden baş çıkarır. Kim ateşinde yanmıştır da ateşin anı olmamıştır.
- *Ancak gönlümü yak, gönlümden başkasını yakma! Çünkü bağrım senin ateşinle dağlanmıştır. Gönlüme bak da ateşten olan kılıcının açtığı yarayı gör!
- *Ateşin çıkardığı kıvılcımlar, yanmış yakılmış kişiye sıçarsa, o kişide ateşten nişaneler, izler bulur.
- *Senin aşkının gamı ateşlidir. Beni ağaç gibi kurutur. Ağaç kuruyunca da ateşte yanmaktan başka bir işe yaramaz.
- *O kişi ne mutlu kişidir ki, onun yasemini de gülü de bahçede bitmez de, senin ateşinde biter. Ateşin safasını, ateşin dilinin tatlılığını ancak Halil İbrahim hazretleri bilir.
- *Onun Halil'i duman gibi ateşe biner. Çünkü Halil sanki cehennem kapıcısı Malik'dir de ateşin dizgini onun elindedir.
- *Seher vaktinde senin aşkının ezanını canımın kulağı işitir. O ezan aşığa derki: "Ateş gibi yakıcı ızdırapla, belalarla dolu olan şu dünyadan sıçra, kurtul da gel benim aşk ateşime gir, yan!"
- *"Ateşlerle dolu ağzım, ateşin dilinden ne zamana kadar söz söyleyecek, ne amana kadar yanmıştan, yakılmıştan bahsedecek?" diye tandıra henzeyen gönlüm soruyor.

583. Kaybolan aşığı nerede aramalı?

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün
(c. III, 1221)

- Eğer bir aşık kaybolursa onu sevgilinin yanında arayın! Eğer aşık bir şeyden ürker, saklanırsa, onu sevgilinin mahallesinde arayınız.
- Eğer bu canımın bülbulü ansızın bu bedenden uçup giderse, onu dikenlerden sormayınız, onu o gül bahçesinde arayınız.
- Eğer onun aşkının hastası bu meclisten kaybolursa, onu fettan güzelin nergis gözlerinde arayınız.
- Sarhoş gönül günün birinde o şişeyi taşa vurur parçalarsa, o zaman meyhaneye gidin, onu meyhaneciden arayın, sorun!
- Aklınızı başınıza alın, kaybolan aşığı şimşekler çaktıran, yıldırımlar yağdıran, aman vermeyen güneşin kucağında arayınız!
- Eğer bir hırsız duvara bir delik deler de aşığın varını yoğunu çalarsa; siz o hırsız, o kurnaz sevgilinin misk gibi kokan simsiyah saçları arasında arayınız!
- Ben, o sevgilinin nerede olduğunu, gönül diyarında bir pîrden sordum. Pîr parmağı ile beni işaret ederek; "Onu sırlar içinde arayınız!" dedi.
- Ben o pîre dedim ki: "Allah'a yemin ederim ki, işaret ettiğiniz sırlar sizsiniz!" Pîr; "Evet" dedi, "İncilerle dolu deniz benim, onu engin denizlerde arayınız!"
- Müslümanlar! O ne güzel bir incidir ki, nurları ile denizleri dolduruyor. Siz onu o nurlarda arayınız!

584. Yaşayan kişiler kimlerdir? Hakk'ın aşkı ile ölen kişilerdir.

• Dünyada bütün nefsanî isteklerden kurtulma, hiç bir şeye aldırma, duygusuz, bayağı insanların sapık yolu mudur? Asla asla! Her iki dünya da bu yola düşenlerin, şehvanî duygulara sırt çevirenlerin kurbanı olsun, kölesi olsun.

"Biz dünyada zevk için yaşıyoruz." diyen Epicure (341-370) milattan asırlarca önce bu fikri ortaya atarak "Zevkiye mezhebi'ni kurmuştur. Bir çoklarının sandığı gibi Epicure veya Epikoros "Hayatın gayesi zevkdir." dediği zaman, ye iç eğlen, canının istediği herşeyi yap demek istememiştir. Bizim Ziya Paşa'mızın dediği gibi:

"İç bade, güzel sev var ise akl u şuurun,
Dünya varmış ya ki yokmuş ne umurun!"

(Aklın varsa, içki iç, güzelleri dost edin, dünya varmış, yokmuş diye ilgilenme. Sen gönlünün istediği gibi yaşamaya bak.) görüşünü benimsememiştir. Çünkü bizim zevk adını verdiğimiz şey, bedenimize ait nefsanî isteklerden asıl yaşayış, zevk ve safayı terk etmek, nefsinin ayak altına alarak ruhen temiz kalmaktır. Nitekim Epicure; "Bu hayatın gayesi zevktir." dediği halde, kendisi bir bahçe içinde bir kulübede yaşıyor. Tam bir derviş gibi bütün isteklerden kurtulmuştu. Bu şekilde nefsanî ve şehevanî isteklerden kendini kurtararak manevî zevki buluyordu. Namık Kemal merhum da bir beytinde:

"Kimi vicdana dokundu, kimi cism ü cana
Zevk namıyla ne yaptımsa pişman oldum"

demmişti. Fuzulî merhum da

"Bütün emelleri gönlünden eylemiş ib'ad
Ne verseler ana şakir ne kılsalar ana şad"

(Bütün istekleri gönlünden uzaklaştırmış, ne verseler ona şükrediyor, ne kötülük yapsalar Hakk'tan bilerek ondan memnun oluyor.) demmişti. Alman mütefekkeri Fichte (1782-1814):

"Bu dünyada da öteki dünyada da zevk için yaşayan kişiler, en kötü insanlardır." diye yazmıştır. Mevlana bu konuyu bir beyitte ne güzel hülâsa etmiş.

*Ey dünyayı görüp de canı görmeyen kişi! Şunu bil ki dünya fanîdir ve bir nefesten ibarettir!

*Dünya dediğin bir yığın tozdur. Havaya yükseliyor, bu tozun içinde süpürge de kirlenmiş, süpüren de!

*Zavallı insan öldüğün, haşhaş gibi kırılıp döküldüğün gün, bu hayat meşgalesi, bu didinip durmalar neymiş görürsün, anlarsın.

" Mevlana'nın bu gazeli bendenize, Tanzimat Edebiyatı öncülerinden Pertev Paşa'nın Jean Jack Rousseau'dan tercüme ettiği "Ruhun ölümsüzlüğü" adındaki şu manzumeyi hatırlattı:

"Hab-ı pür-ıztıraptır bu hayat
Doğmuşuz ölmek üzere va hayfa
Var ise zerre zerre zevkiyat
Onu da kahr-ı dehr eder ifna

Gideriz böyle cehl ü gafletle
Ka'r-ı girdab-ı mevte hasretle
Türlü mihnetle, bin meşekkatle
Mahv ü kemnam eder bizi dünya

Bizse seyreyleyip bu bünyadı
Aranz tarhına nedir badi?
Haliki, halkı sırr-ı icadı

Cümleyi bilmek isteriz hala
Sıyrıhp ruh zulmet-i tenden
Süzülüp eyledikte azm-i vatan
O zaman hallolur bu şüphe ve zan

Bililir hasılı nedir mana" (Bu hayat ıztıraplarla dolu bir rüya gibidir. Ne yazık ki biz ölmek için dünyaya gelmişiz. Yani anamızdan doğduğumuz andan itibaren ölüme doğru gideriz. Dünyada az da olsa zevkler vardır, fakat o zevkleri dünyanın kahır burnumuzdan getirir. Bizler hayat yollarında bilgisizlikle, gafletle, hasretle ölüm girdabının derinliklerinde kaybolur gideriz. Akla gelmez çeşitli mihnetlerle, bin türlü meşekkatle dünya bizi mahveder, geçer gideriz. Adımız bile anılmaz olur. Halbuki bizler ölümlü düşünmeden, kainatın nasıl yaratıldığına dair sebepler ararız. Yaratıcıyı, yaratılmışları, yaratılmanın sırlarını arar dururuz. Biz kendi halimize bakmadan her şeyi bilmek isteriz. Fakat ruhumuz beden karanlıklarından sıyrılarak geldiği yere ruh alemine kendi asıl vatanına gidince, o zaman şüphelerden ve zanlardan kurtulur. Hayatın ne olduğu belli olur.)

• Şu hem gizli, hem apaçık olan meydanda bulunan aşk, ne kadar kan dökücüdür, ne kadar zalimdir?

• Onun eliyle öldürüldüğün gün, yaşamaya kavuşacaksın. Yaşayan kişiler kimlerdir; aşk yüzünden ölen kişiler!

"Hallac-ı Mansur "Muhakkak ki ölümümde hayat vardır." demmişti.

• Aşkın gizli kalmasına imkan yok! Aşık olanın bütün sırları meydandadır.

• Aşk yoksa, zevk veren güzellik de yoktur! Bu ne güzelliştir; bu güzelliği alkışlayınız!

585. Bülbüle sesleniş.

Mef'ul , Mefa' il n, Meful i, Mefa' l n

(c. III, 1232)

- Ey bülbül! Sabah şarabı içme zaman  geldi. Zühre y ld z ile beraber şarkılar söyleyerek, gel sarhoşların arasına gir!
- Nerede bir mahrem varsa hemen onu uyandır, sevgiye mahrem olmayanları, sevgiden anlamayanları sak n güzel, tesirli sesinle uyandırma! Bırak o ham kişiler, o duygusuzlar maşere kadar uyuyakalsınlar!
- Gönlün kulağına sevgiye dair, remizli sözleri yavaş yavaş söyle de küfür bile  mana gelsin, yüzlerce iman incisi ortaya dökülsün.
- Gökyüzünde padişahın aşkından ansızın bir şimşek  akar. 0 şimşek yüzünden aya bir ateş düşer.

586. Meleklerin bile mahrem olamadıkları o cemel, o güzellik, insanlara meyletmezse yeridir.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe' l n

(c. III, 1251)

- *Dudakları şekerin değerini düşürse şaşmamalı, yüzü taze gülü beğenmezse haklıdır.
- *Bütün alem akıl padişah n n kuludur, kölesidir. Fakat akıl padişah  da o güzele hizmet etmek için karşısında el pençe divan durursa yerindedir.
- *Gece zencisine kılıç çeken güneş padişah , onun varlığını korumakta siper olursa doğrudur.
- *Meleklerin bile mahrem olamadıkları o güzellik, insanlara meyletmezse, insanları  zleme se yeridir.
- * nsan meleklerin yüksek iş ve güçlerini yapmaz. Yapmış olsa hepsinin uhdesinden gelmek gücündedir.
- *Ben bu gibi sözleri say p dururken, gökten şöyle bir ses duydum: "Bunlardan, bu sözlerden vazgeç ki yerine daha başka bir şey gelsin!"

587. Gönül onun derdinden ne zevklere dalmıştır.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe' l n

(c. III, 1253)

- Günlük halimiz; yaptığımız iyilikler, kötülükler, padişaha gizli değildir. Nefis baş kaldırırsa onu kulağından tutar da sürüye sürüye  eker.
- Can da, gönül de, gönlün aslı da bize O'nun bir lütfudur. Eğer 0 cana da, gönüle de can vermese, onlara başka kimin yardımı gelebilir?
- Gönül O'nun derdinden ne zevklere dalmıştır! Ne hoşluklar elde etmiştir! O'nun sayısız keremini, bağışını say p dökmeye kalkma!
- Allah' n aşkının gamı, hangi kervan n önünü vurm şsa, o kervan iki dünyanın da dile gelmez, söze s ğmaz kar n  elde etmiştir.
- O'nun ebedî hayat, ölümsüz yaşay ş gerdanlığı ile şerefle diğ n günden beri, ölüm meleği Azrail gönlümden  mit kesti.
- Süsen, O'nun lütfundan dil oldu da, O'nu örmeye başladı. Selvi, hürriyeti O'ndan elde etti. Çünkü boyunu bosunu ona 0 bağışladı.
- Bülbül durmadan O'nu  ver durur. Çünkü bülbüle dili 0 öğretti. G l O'nun yüzünden elbisesini yırtar. Çünkü g l n yanağına o güzel rengi 0 verdi.
- Kim bu toprağa  mit tohumu ektiye, O'nun bahar keremi ona, bire karşı yüz bağışlamıştır.
- Güneş, her akşam O'na secde eder. Bu secde yüzünden 0 padişahtan, ne ziyan gördü, ziyan görmek şöyle dursun, onun bedeni can bulmuştur.
- Güneş, her akşam O'na secde ederek batar gider. Yorgun, hasta, perişan bir halde batıp giden güneşe, seher vaktinde öyle genç ve parlak bir yüz bağışlar, gökyüzü, ay ve y ld zlar haset ederler de hasetlerinden ölürlür, kaybolup giderler.
- Kim bugün bu dünyada nefsanî arzularını, şehvetini gönülden söker atarsa, her vazgeçtiği,  zlem duyduğu, nefsanî isteklerinin, arzularının her biri, mezarında ona bir huri olur, eş dost kesilir.
- Kim azg nlık yolunda at koşturursa, at ona  ifteler atar, o  iftelerden perişan olur, gider.
- Sen şu gazeli yarıda bırak da ezel alemini düşün, o g zelli lere hayran ol, şaşır kal! Hiç bir şeye ihtiyaç olmayan, onları tamamlas n, hissettirsin.

588. Şu dünyada gördüğümüz güzeller, gönülde güzeli gizleyen perdedeki resimlerdir.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatiin, Fa'ilat

(c. III, 1244)

- Ey Senayi; gelmiyorsan, git kendi işinle uğraş! Dünyada herkesin bir işi vardır. Sen kendi işinle oyalan!

*Şu kervanda bulunanların her biri kendi malını, kendi eşyasını, parasını pulunu çalmak için yol keser. Sen kervandan geri kal da kendi yükünün başında bulun! Yani onun bunun malını çalan zorbalara kendi ibadetlerinin, iyiliklerinin sevabını itmekte, günaha girmektedirler. Kervandan geri kalan, günaha girmedikleri için kazançlıdır.

*Bunlar geçici güzellik verirler de geçici aşk alırlar. Sen şu iki kuru ırmağı geç de kendi kendinin ırmağı ol!

*Bu dostlar, insanın elinden tutarlar da çeke çeke yokluğa kadar götürürler. Onlardan elini çek de kendi kendinin elini tut, kendinle yetin!

*Şu dünyada gördüğümüz güzeller, gönüldeki güzeli gizleyen perdedeki esimlerdir. Perdeyi kaldır, içeri gir de, sevgilinle baş başa kal!

*Sen kendi güzelliğin ile kal, güzelleş, güzel şeyler düşün! İki alemde de vazgeç, kendi aleminde ol!

- Yürü, benliği artıran şarapla mest olma, aklını başına al da, o tertemiz yüzü görmeye çalış!

589. Dirilik seni görse ölmez, ebedî olarak diri kalır.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1243)

- İçeri gir ey neşenin aslının aslı! Neşelen, sevin ey ab-ı hayatın ab-ı hayatı! İçeriye ak, neşelen, sevin!

- Dirilik seni görse ölmez, ebedî olarak diri kalır. Ölü bile seni görse, senin can olduğunu anlar, neşelen, sevin!

• Böylece sen o ebedî şarabı her an bize sun da, elden çıkalım, kendimizden geçelim. Bundan ötesini artık sen bilirsın, neşelen, sevin!

• Hem arkadaşsın, hem nazik ve nazensin, hem bize ışıksın, hem şarapsın, hem cihansın, hem gizlisin, hem meydandasın, neşelen, sevin!

• Zaman zaman bize ötelerden, o cihandan hediyeler getiriyorsun. Getir, getir; pek hoş şeyler getiriyorsun, neşelen, sevin!

• Aşk şarabıyla mest olmuşların canları; varlarını yoklarını senin tarafına çekmedeler; çek onları, pek hoş çekiyorsun, neşelen, sevin!

• Ey cihani neşelendiren, sevindiren! Ey yeryüzünü baştan başa define haline getiren! Sonunda yeryüzü sana der ki: "Ey gökyüzünün eri, neşelen, sevin!"

590. Sen yol almayı bırakırsan, canın yol almaya başlar.
O zaman onun canından sana rahmetler gelir.

Mef'ulü, Fa'ilatiin, Mefulü,

(c. III, 1266)

• Nişansız, izi belli olmayan bir ruh var. Biz onun izine düşmüşüz, eserlerine dalmışız. O mekanı olmayan bir ruhtur. Fakat başımızdan ayağıma kadar her birimiz onun mekanı olmuştur.

- Onu bulmak istiyorsan, bir an için olsun onu arama! Bilmek istiyorsan bir an için olsun onu bilme!

• Onu gizli gizli ararsan, apaçık meydana oluşundan uzaksın. Apaçık görüldüğünden senin haberin yoktur. Onu apaçık olarak ararsan, bu sefer de onun gizliliğini göremezsin, perde altında kalırsın.

• Kesin bir burhan, bir delil elde eder de apaçık aramaktan, gizli aramaktan kurtulursan, o zaman ayaklarını uzat, emanını elde ederek uyu!

• Sen yol yürümeyi bırakırsan, canın yol almaya başlar. O zaman onun canından, onun ruhundan sana ne rahmetler gelir, ne rahmetler!

• Ey canımı hapseden aziz yarlık, ne zamana kadar dizginlerini kısıyorsun? Atını onun dünyasına sür, beni ona kavuştur!

- Bedenin körlüğünü bil de, hırsla kapılmadan ayağını iyi bas! Çünkü beden, hırslı yüzünden ona tercüman olamaz.

• Görgüsüz ve basit insanlar gibi ne zamana kadar bir iki lokma ekmek için coşup duracaksın? Ne zamana kadar, onun kılınıcı yiyeceksin?

591. Ben ölümden ebedî zevk ve safaya ulaşacağımı haber aldım.
Allah ölümü ebedî ömür peygamberi yapmış, onunla ölümsüzlüğü müjdeliyor.

Mefa'liin, Fa'ilatün, Mefa'liin, Fa'ilün

(c. III, 1284)

- Başını kaldır da bak! Haydi zevk ve safa meclisine varalım. Bedensiz can gibi bir an olsun zevk ve safanın kucağına kavuşalım. Onunla kucaklaşalım.
 - Ben ölümden ebedî zevke, ebedî ömre ulaşacağımı haber aldım. Cenab-ı Hakk'ın lütfuna bakınız ki, ölümü ebedî ömür peygamberi yapmış, onunla ölümsüzlüğü müjdeliyor.
 - Varlığımızın göbeğini ebedî zevk ve safa ile kestiler. Biz zevk ve safa anasından bayram günü doğduk.
 - İnsanların peşinde koştukları zevk ve safa nedir, diye bana sor, söyleyeyim:
- "Zevk ve safa şu dünyadaki zevk ve safayı terk etmektir. Aslında şu dünyada çekici, hoş bir şekle bürünerek karşımıza çıkan zevk ve safa, gelecek zevkin, gelecek safanın kapısının ancak dış halkasıdır."
- Ötelerde şu gördüğümüz hayat perdesinin ardında temiz rûhlar zevk ve safadadır. Nefsanî isteklere kapılarak şu dünyada arzu ettiğimiz zevk ve safa, onların zevk ve safalarının gölgeleridir.
 - Akınlı başına al da, altına benzeyen varlığını gerçek, ebedî zevk ve safaya ver, gama, kedere verme! Manevî zevk ve safaya layık olmayan altının toprak başına olsun!
 - Dur! Şu gök neden dönüp duruyor, sana söyleyeyim: Onu zevk, safa yıldızının parıltısı döndürüyor.
 - Dur! Deniz neden dalgalanıyor, köpürüyor, coşuyor sana söyleyeyim: Onu zevk ve safa incisinin nuru oynatıyor da ondan!
 - Şu yeryüzü, toprak neden hüriler, gılmanlar doğuruyor, sana söyleyeyim:
- Ona zevk ve safa anberinden kopup gelen rüzgar cennet kokuları verdi de ondan!
- Dur, dur! neden eser eser, gelir geçer sana söyleyeyim: Zevk ve safa defterine yaprak yaprak, fakat çabucak gelmeni ister de ondan!
 - Dur! Gece neden siyah perdeler geriyor, sana söyleyeyim: Ötelerde düşün var, demek var! Zevk ve safa çarşafına sarıl da düşün gel, demek ister de ondan!
- * Sana beşin de, dördün de, yedinin de sırrını söyledim ama, zevk ve safa tavlasında bir iki oyunla yenildim de bu yüzden söyleyemiyorum, susuyorum.

"Bu gazelde Hz. Mevlana, milattan asırlarca önce gelen Epikoros(341-370)'un felsefî görüşlerini hoş bir ifade ile hülâsa etmiştir. Bilindiği gibi Epikoros, "İnsanlar dünyada zevk ve safa için yaşarlar" görüşünü benimseyen "Zevkiyyeci doktorini"ni ortaya atmıştı. Epikoros bütün dünyevî zevklerden kendisini mahrum ederek manevî zevki duymuş, gelip geçici fanî zevklere sırtını çevirmiş bir bahçe içinde, bir kulübede yaşayarak nefesine hakim olma şerefine ermiştir."

592. Hz. Süleyman gönül gözüyle, can gözüyle gördü de,
bu yüzden bütün kuşların dillerini bildi.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1281)

- * Düşünce hüdhüdlerinden mademki onun nişanı, izi, belirtisi göründü; artık Süleyman'ın mülkü benimdir!
- "Neml Suresi, 27/20. ayete işaret var.
- * Hz. Süleyman'ın yüksek tahtının yerini peri ile dev bilmezler. Çünkü onun ahtı gözdür, bakıştır. Dünyası ise basiret, gönül gözü ile görüştür.
 - * Çünkü o, gönül gözüyle, can gözüyle görür de bu yüzden bütün kuşların dillerini bilir. Fakat hiç bir kuş onun diline yol bulamaz. Hiç bir kuş kendi anlayışı ile onun dilini bilemez.
 - * Onu ancak rindlerin arasında görebilirsin. Çünkü aşk araya girer, onu alır, rindlerin arasına sokar.
 - * Ötelerden uçup gelen gönül onun okudur. Yoksa onun çok güçlü olan ayını hangi yiğit çekebilir?
 - Aşkının sakîsi kime şarap sunduysa, kim o sakînin elinden şarap içtiyse, sen yine ona o şarabı sun, kadehi doldur, ver!

593. Kimi ekşi suratlı görürsen, bil ki o aşk ateşinden kaçmıştır.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. 111, 1274)

- Ey hoca! Neden yüzünü ekşitmişsin? Sen bu şeker ülkesinden, bu tatlılıklar diyarından git, burada herkes güler yüzlüdür. Burada kimse ekşi suratlı değildir.
- Ezel alemindeki gönül ülkesindeki tattan, şeker bile utanır. Sen böyle kaşın asık, çehren ekşi nereden geldin? Belli ki sen ötelerden, o neşe 'diyarından gelmemişsin.
- Dudu kuşları yani ermişler, gökyüzünde şekerler yemedeler. Sen niçin göklere uçmazsın, niçin bu kirli dünyada sürünür durursun? Niçin suratını asmışsın? Yüceleri, geldiğin yerleri hiç düşünmez misin? Yoksa oraları inkar mı ediyorsun?

• Seher vaktinde şarap içen, yani seher vaktini ibadetle geçiren, gündüz arslan avlar. Yani manen güçlü olduğu için hayatın zorluklarını yener. Fakat ayran içen kimsenin, yani dinî ve insanî vazifesini yapmayan kişinin bu dünyada da suratı asıktır, yarın ahirette de.

- İman sahibi de, iman da, din de zevklidir, tatlıdır. Helva tablasının ekşi olduğunu sen nerede gördün?
- Bu ekşiliğin hepsi cinsi cinsine gider. Ekşi, ekşi ile birlikte gider olduğundan ötürü, ekşilik de senin önünde ve yüzünde toplanmıştır.
- İlahî güneşin ışığı ile, sıcaklığı ile olgunlaşmayan meyve, şeker kamışı bile olsa ekşidir.
- Aşk güneşinin yakışına sabır gerektir. Sabret, şu uygunsuz hallerine, ekşi davranışlarına bak da bir iki gün sabret, olgunlaş, piş!
- Kimi ekşi suratlı görülen bil ki o, aşk ateşinden kaçmıştır. Hep gölge içinde kalan koruk, salkım, baştanbaşa ekşidir.

594. Vuslat sabahı gelinceye kadar, karanlık geceyi kucakla!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1241)

- Her kulağa gitmesin, ham adamlar duymasın diye, biz geceleri susarak inleriz, dilsiz, dudaksız feryad ederiz.
- Her ham kişinin burnuna kokusu gitmesin diye vefa tenceresinin kapağını örtüyoruz.
- Gece oldu, halkın coşkunluğu durdu. Kalk şimdi coşkunluğa başlamak sırası bizimdir.
- Bir müddet çalgı dinledik. Şimdi de kendinden geçen canın çalgısını dinleyelim.
- Can arslanını avladı da, tavşan avından bezdi, usandı.
- Şerden kaç, geceye dost olmaya bak! Çünkü gecenin örtüsünü gecenin başına örterler.
- Vuslat sabahı gelinceye kadar, karanlık geceyi kucakla!
- * Uyku nedir bilmeyen sevgilinin yüzünü hayal ettikçe, uykuyu unuttuk.
- * Gece nedir; maksat yüzünün örtüsü! O yüze rahmetler, aferinler.

595. Sana susamış kişiye kim su verebilir?

Fe'ülün, Fe'ulün, Fe'ülün, Fe'ul

(c. III, 1289)

- Senin aşkınla yanıp tutuşan kişinin devası ne olabilir? Sana susamış kişiye kim su verebilir?
- Seni seven hastalanır da çarşıda, pazarda dolaşır. Şekerler çiğneyerek senin dükkanını arar durur.
- Bağ sensin, gül bahçesi sensin, parlak gündüz de sensin. Gönlünü demir gibi katılaştırma, yüzünü görmekten bizi mahrum etme!
- Dertlerle, feryadlarla, mihnetlerle, horluklarla ne vakte kadar bizi sarayının dışında bekleteceksin.
- Ey ay! Sen gölgeni onun başı üstünden çekersen hümanın gölgesinden ona ne fayda vardır, ne de rahat!
- Bir an cemalini ve celalini görmezse canı da elemlere uğrar, dünyadan usanır, oturduğu yeri de elemler kaplar.
- Dünya onun güzelliği yüzünden cennete döner, çayırılar, çimenler dilsiz dudaksız onu överler.
- İnciler bağışlayan kimdir? Onun denize benzeyen eli, avucu.. Cana canlar katan kimdir? Yanağı, yüzü..
- Dünya senin gölgendir. Sen yürüyünce o da yürür. Var oluşu da senin nurundandır, yok oluşu da!
- Edep yolunu tutayım, iki dudağımı da kapayayım da sırlar açan dudakları söze gelsin. Artık o söylesin

596. Aşk Allah'ın Burak'ıdır. Onu yukarılara doğru koştur!

Mefa'ilün, Fe'ilatiin, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1283)

- Aşığa onun sırlar aleminden şöyle bir ses geldi: "Aşk Allah'ın Burak'ıdır. Onu yukarılara doğru koştur!"
- Allah kutlu etsin, yeryüzünde toprakta yaşayanlara nasıl bir rüzgar esti ki, onun nazındaki ateşten bile su gibi lütuflar coşup fışkırmada?
- Dünyada ay'dan balığa kadar ne varsa her şey Hakk'ın doğanının pençesine düşmüşün aşkıyla birer güvercin oldu.
- Aşıkların çehreleri kuyumcuların aşkından ve elindeki maharetin zevkinden altın rengine ve basılmış sikkelere döndü.

- Nefsânî istekleri tozduran o havada gönül kuşu acaba bizden ne gördü? Neden böyle uçup duruyor?
- Söyleme, kıskançlık her an elini ısıyor da: "Sevgiliden utanacağına onun işvesinden, edasından, aşkından utan." diyor.

597. O'nun derdini tanıyan deva istemez.

Mefa'îliin, Fe'ilatiin, Mefa'îlün, Fa'îliin

(c. III, 1287)

*O'nun beğenmesi, övmesi de, kusur görmesi, hatta sövmesi de başkasının değil benim olsun. Çünkü O'nun her iki hali de; olgunu da, hamı da benim için ab-ı hayattır.

*Şarabının mahmurluğu mu daha hoş, mestlik veriş mi? Ne olursa olsun canlarımız ebediyyen O'nun şarabının kadehi olsun.

*Ben O'nun sitemiyle, zulmüyle öyle mestim ki sitemi ile lütfunu, adaletini ayırdedemiyorum.

- Cefası, kaçıp giden canımı, yemle, tuzakla tuttu da, beni vefa kuşuna arkadaş etti.
- Canım gitmemek için çok bahaneler buldu. Ama baht 0 bahtsız adım adım yanına çekti.
- Onun derdini tanıyan deva istemez. Gönlünde O'nu hisseden, can kulağı ile O'nun adını duyan da kendinden geçer, kendinden nişan kalmaz, iz kalmaz.

"Fuzûlî merhum da:

"Aşk derdiyle hoşum el çek ilacımdan tabip,
Kılma derman kim, helakim zehir-i dermanındadır."

(Ey hekim' Ben aşk derdinden memnunum, hoşum. Bana ilaç verme! Çünkü benim helakim , senin vereceğin dermandadır.) diye yazmış.

598. Bu gördüğün tamamıyla odur! Çünkü onda maddî varlık kalmamıştır.

Mefa'îlün, Fe-ilatiin, Mefa'îliin, Fa'îlün

(c. III, 1282)

- Şu gördüğün tamamıyla odur. Çünkü onda maddî varlık kalmamıştır. Daha ilk dostluğunda işi bitti.
 - Benim aşk yolunda pek harap olmuş bir gönlüm var! Bir harabat ehli, bir meyhane dostu onu harap etti gitti.
 - Aşka dedi ki: Düşkün ve perişan birisini görmek istiyorsan gel, benim gönlümü gör! 0 tıpkı senin istediğin gibi bir düşkündür. Gel bu düşkünü, yerlere serilmiş olan zavallıyı yerinden kaldır!
 - Ona pek yaklaşma, uzaktan bak, içindeki ateşin alevleri seni de yakar.
 - Seni ateş sararsa, gözlerimin önüne gel de durumu gör! inciler sağan gözlerimden yaşlar sel gibi akmaktadır.
 - Hz. Musa'nın asasını taşa vurarak akıttığı kaynak suyunun örneğini bu kulun akan gözyaşlarında görürsün.
- "Bakara Süresi 2/60. ayete işaret var."
- Seslen, "Onun hasta gözleri şifalar dağıtıyor. Nerede bir hasta varsa gelsin, sağlık dağıtma vakti geldi!" diye bağır!
 - Dağa çık da nerede gönlü uykuya dalmış biri varsa; "Onun uyanık bahtı ona görüş verecek. Geliniz, geliniz!" diye seslen!

599. Beden ötelerden can şarabı içince, başına gelecek şeyler de o taraftan olur.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'iat

(c. III, 1290)

- Sevgilinin sövmesi zevkinden mest oldum. Allah'ım aşk şarabı mı daha iyidir, yoksa kadehi mi?
- * Onun acı sözleri, hakaretleri, sövmeleri bile insana şaraptan daha fazla zevk vermede ve neşelendirmededir.
- Ben tuzağa yem için gitmiyorum, tuzağının muhabbetine, ızdırabına olan ışımdan ötürü gidiyorum.
- Doğulu, batılı olmayan ay yüzü ile sevgili, geceleri de gündüzler gibi aydınlatıyor, nurlandırıyor.
- Hz. Adem'in toprağı neden akik ile dolu? Tutsun da onu madenine kadar çeksin götürsün diye!
- Gözün de, gönlün de incisi, Allah'ın Peygamberidir. 0 incinin getirdiği haberleri kulağına küpe yap!
- Beden ötelerden can şarabı içince, burada başına gelecek şeyler de aslında ötelerden olur.
- Nimetleri verenin güzelliği önünde dünya nimetleri gönüle soğuk geliyor.

600. Gül yüzlülerin hevesine düşmüşsün, ahmakça sözler söylersin.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1277)

- Hocam! Sen sevgilinin huyunu, vafını yanlış anlamışsın. İşin sonucu hakkında gevşek bir zanna, kötü bir şüpheye kapılmışsın.
- Gülyüzlülerin hevesine düşmüş, ahmakça sözler söylüyorsun. Ne olurdu, bir de nar çiçeğine benzeyen kendi güzel yüzünü görseydik.
- Korkudan topallıyasın da yolundan kalasın diye, yol kesenler aşka ölüm adını taktılar.
- Bana kulak ver ki, sözümü senin kulağına küpe yapayım. İşte ben kulağıma küpe ettiğim sözlerden ötürü söze doydum.
- Yanıma gel, ben hoşum, güzelim, seni bağrıma basayım. Çünkü benim gelirim, varım yoğum hep senden gelmedir.

601. Aşk ve akıl!

Mufte'iliin, Fa'ilatü, Müfte'ilün,

(c. III, 1276)

- Dün sevgili kendinden geçmiş, mest bir yoldan geldi. Ey tevbe edenler! Dün sevgiliyi bu halde görünce, sizin tevbelerinizi sel aldı götürdü.
- Dün aşk, elinde bir demir tokmakla geldi. Aklın kafasını ezdi ise ne oldu? Aşkın yüceliğinden başımız göklere erdi.
- Dün yeni bir devlet belirdi de, dünya tuzağını yırttı. Şükürler olsun ki güzel aşk kuşu kafesinden kurtuldu.
- Yedi kat göğe sığmayan, meleklerden bile gizlenen aziz varlık, dün bu kirli toprakta, yeryüzünde kendini gösterdi.
- Elsiz, ayaksız olan aşk, dün arslanların bile boyunlarını koparan akıllı tuttu da boynunu bağladı.
- Gökyüzünün şişesi, güneşin alevli ışıkları ile canlandı da, gölgesi olmayan birisinin gölgesini gördü. Dün dayanamadı kırıldı.
- Aşıklar gibi güneşin peşinde koşup duran ay, uzun bir ayrılıktan sonra dün sevgiliyi görünce gizleniverdi.

602. Herkesin gönlüne gelen aşk, nasıl bir ateştir?

Müfte'ilün, Fa'ilatıl, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1273)

- Bizim Süleyman ile aramız pek hoş, devler, periler varsın olmasın! Güzelliğin haddi aştı. Edan, cilven olmasa ne olur?
- Ey ömrümün hasılı, ey benim varım, yoğum! Senin sevgin gönlümün sağlığıdır. Altın gibi değerli olan canım bana yeter. Altın mühürüm varsın olmasın, ne çıkar.
- Herkesin gönlüne gelen aşk nasıl bir ateştir? Ona kul köle olmak ne kadar da güzeldir, ne kadar da hoştur. Mülküm, saltanatım yokmuş, olmasın ne çıkar?
- Sen istersen elini birdenbire işten çek, sözden vazgeç! Dudağını istersen kuru bırak, varsın ıslaklığı hiç olmasın, ben sana minnet etmek istemiyorum.
- Benim canım aşkın canının yüzünden baştan başa aşk madeni kesildi. Aşk yolunda yürüyenlere yol arkadaşı olan erkek de, dişi de olmasa ne çıkar?
- Gölgen önümde, arkamda canıma yardımcıdır. Fidanın gölgesi yeter. Meyvesi yokmuş, olmayıversin!

603. Dün gece ben yedinci kat gökten aşıkların feryadlarını duydum.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1270)

- Bugünkü sarhoşluğun dünküne benzemiyor. Bana inanmıyorsan şarap kasesini al, iç!
- Ben şarap içmedim. Sanki şaraba battım, gark oldum. Aklımı sel aldı gitti. Akıl bana; "Elveda, Allaha ısmarladık!" dedi. Ben bir daha kendime gelemedim, akıllanamadım.
- Akıl da, fikir de delirdi. Dünyalara sığmaz oldu. Dünyadan da dışarı çıktı. Üzerinde yaşadığı dünyayı da bıraktı, gitti. Tencere kaynadı, baştan çıktı, coşkunluk haddi aştı.
- Şu divane sarhoş gönül, delilik bağı koparıp fırladı. Ey gönül, sarhoşların dolaşıp durma; yürü, sus hiçbir şey de söyleme! Çünkü bu hal anlatılamaz.

- Dama çıkan gece bekçisi, seher vakti merdivenden bana şöyle seslendi:

"Dün gece, ben yedinci kat gökten aşıkların feryadlarını, coşkunluklarını duydum."

- Gözünü aç da her tarafta, altı yönde de parıl parıl parlayan nuru gör! Ey gözü, kulağı keskin kişi! Gökyüzüne kulak ver! Ötelerden gelen coşkunluk seslerini duy!
- Canın selamlarını duy da, artık sözden kurtul! "Ol !" kelamının manasına bak da şekillere kapılıp kalmaktan kendini kurtar!

604. Kim aşıkların gözlerinde gözbebeği olursa, o bakış, onu insanın özüne çeker.

Fe'ilatiin, Fe'ilatiin, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. III, 1252)

- Eyer örtüsünü ayın köle gibi taşıdığı o güzel sevgiliyi, belki bizim himmetimiz bahçeye doğru çeker getirir.
- Canda o güç kuvvet yoktur. Onda o cüret olamaz. Ama belki de bu işi sevgilinin yardımı sayesinde yapabilir.
- Ermiş kişiler, varlarını yoklarını "yokluk" diyarına çekerler de "varlık" da lütfeder, onları kendine doğru çeker.
- Nice canlar Yakub (a.s.) gibi daima zehirler tadarlar da sonunda can Yusufu onları tutar, şeker diyarına; tatlılıklar, hoşluklar yurduna çeker götürür.
- Kim aşıkların gözlerinde gözbebeği olursa, o bakış onu alır, insanın özüne doğru çeker götürür.

605. Sen kendi güzelliğine aşıksın, fakat kendinden de gizlisin.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1271)

- Yine hekim hastasının kapısından içeri girdi. Elini kendisinden ayrılmış aşığının başına koydu.
- Yine o sevgili bir defa daha o garibin yanına geldi de, onun ciğeri bol bol deva şerbeti içti.
- O şerbeti dostun elinden kapıp içince varlığından geçti. Bakan da, bakılan da, vahdet sakisi de hepsi bir oldu.
- Onun tatlı şerbetinde acılık yoktur. Olsa bile ben razıyım. Bal yiyenin arının iğnesine katlanması gerek.
- Bu ayrılık gecesi neden uzundur? Sana söyleyeyim: O güneş örtünmekle kendi örtülü yüzüne sıkıntı oldu da ondan.
- Her güzelin kendi yüzünden, gözünden, kendi güzelliğinden gafleti, haberi olmayışı bir rahmettir. Yoksa ortada görünüp duran yüzünü himmeti örtü altında gizlerdi.
- Sen kendi güzelliğine aşıksın, fakat kendinden de gizlisin. Şu çıplak bedenine buluşma elbisesi giyiver.
- Ey sakı, bu şiiri tamamlamamı istiyorsan, mahmur dudağıma bir söyletici şarap sun!

606. Biz şekerî, şekerin özünü, şeker kamışlığından değil,
kendi şeker alemimizden yiyip dururuz.

Müfte'iliin, Fa'ilatii, Müfte'ilün, Fa'ilat.

(c. III, 1272)

- Yine padişahımızın kapısına geldik. Yine can kolunu, can kanadını bir hoşça açtık.
- Yine mutluluk geldi, eteğimizi çekti. Biz yine çadırımızı gökyüzüne kurduk.
- Devin de, perinin de yüzü gözü sayemizde yüceldi, şereflendi. Can hüdhüdü döndü, Süleyman'a kavuştu.
- Sarhoşlarımızın sakîsi bizim şeker yurdumuz oldu. Can Yusufu dağınık saçlarını açtı, salıverdi.
- Dün sevgili bana dedi ki: "Dünya ile aran nasıl?" "Gülen bahtını gören kişi dünyada nasıl olursa, biz de öyleyiz." dedim.
- Mısır'ın bile göremediği o şekerî, şükürler olsun ki ben dişimin dibinde buldum.
- Biz altınsız, ihtıamsız ölü bir kişiyiz. Ordusuz, ihtıamsız büyük bir varlığız. Şekerî, şekerin özünü, şeker kamışlığından değil, kendi şeker alemimizden yiyip duruyoruz.
- Sen eşî bulunmaz nadir bir altınsın. Kimse cesaret edip de sana müşteri alamaz. Sen ancak o kuyumcunun işine yararsın. O kuyumcunun güzel eserisin. Senin bu dünya pazarında ne işin var? Yürü; aslına, madenine git!

607. O benim suyumdur, o benim ekmeğimdir.

Müfte'ilün, Fa', Müfte'ilün, Fa'

(c. 111, 1280)

- 0 benim canımdır, onu yanımdan almayın. 0 benimdir, onu benden almayın.
- 0 benim suyumdur, o benim ekmeğimdir, Onun ümit bağı eşsizdir.
- Onun gül bahçeleri, onun cennetleri, onun akar suları, onun elmalarının kırmızılığı, onun söğüt ağaçlarının yeşilliği nerede vardır?
- 0 ayrı değildir, bitişiktir. 0 mutedildir. 0 gönlün ışığıdır, onu bağrınıza basınız.
- Kavgasından, sevdasından ötürü o burada. Ona baş çekenin, ondan yüz çevirenin başını kesiniz.
- Kırmızı şaraptan zevk almayanın önüne köpeğin yemek çanağını koyunuz.
- Avamdan, bilgisiz kişilerden birisi onu bilgili ve aydın kişi yapsın. Ham adam gelirse onu pişkinleştirirsin.
- İşte o hidayet şahı, o şah tarafından, sevinç tarafının müjdesini verdi.
- Ab-ı hayattan zekat verdi. Ansınlar diye şeker kamışından bir dal uzattı.

608. 0, zamanın Nuh(a.s.)'dir. Ebedî aşk da onun gemisidir.

Fe'ilatü, Fa'latiin, Fe'ilatü, Fa'latün

(c. III, 1250)

- Tatlı gülüşü ile canı bile alsa değer. Büyülü bakışları ile imanı bile alıp götürse bir şey söylemez.
 - Dev ve peri orduları onun fermanına boyun eğler. Bu üstünlükle, bu güçle Hz. Süleyman'ın saltanatını bile ele geçirse yerindedir.
 - Onda Kenan İli'nin Yusufuna yaraşan öyle bir şeref, öyle bir üstünlük var ki, yüzbinlerce mahzun gönülleri onunla canlıdır, neşelidir.
- *Hz.İsa vasıflı dudağı, nefesi ile ölüyü diriltir. Eğer can kanatlarını açıp ;uçarsa zuhal yıldızına ulaşır.
- O ,zamanın Nuh(a.s.)'dir. Ebedî aşk onun gemisidir. Tufan bütün cihani kaplasa bile o aşıkları kurtarır.

609. Bu aşk yolunda İsmail gibi kurban ol!

Mefa'ilün, Mefa'iliin, Fe'uliin

(c. III, 1237)

- * Ey doğru yolda yürüyen dost, benden bir öğüt duy; "Dervişin işi gönül kanı ile başa çıkar, gönül kanı ile elde edilir."
- *Bunu iyi bil ve inan ki, Allah gönlü yaralı dervişin duasını duyar, ve kabul eder,
- *Ne olduğu bir türlü bilinemeyen o padişahı gönlünde bulunca, zenginleştin, azdan çoktan kurtuldun demektir.
- *Bu aşk yolunda İsmail gibi kurban ol, sen koyun değilsen bir ermişe, bir bağlan! Ona gönül ver!
- * Sen Tebrizli Şems'in havasında yetiştiğin için boş yere şu hamları düşünme, kendi hallerine bırak!

610. Kendini başkası sanma, kendini bırakıp da gitme!

Fe'ilatii, Fa'iatün, Fe'ilatii, Fa'latiin

(c. III, 1254)

- Ey dost! Ben, senim. Sen de bensin. Kendini bırakıp da kendinden gitme! kendini başkası sanarak kapına geleni kapıdan kovma!
- Gölge gibi senden hiç ayrılmayan biri varsa o da benim. Dostum, kendi hançerini kendi gölgene çekme!
- Ey mana ağacı! Her yana binlerce gölgen serilmiş. Gölgelelerini okşa. Aslından onları ayırma!
- İlahî nurunda gölgelerin hepsini gizle! Onları yok et, parlak güneşe benzeyen yüzünü aç, göster!
- Gönül ülkesi, senin iki gönüllülüğün yüzünden perişan olmuş, çık, tahtına kendi minberinden ayak çekme!
- "Akıl tacdır." Hz. Ali temsil yolu ile böyle buyurmuştur. Sen de kendi için ile, kendi özün ile taca bir başka güzellik ver, yeni bir parlaklık başışla!

611. Ey dost! Bana pek yaklaşma, aşk ateşinin alevleri seni de yakmasın!

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

c. III, 1282)

- Bu maddî varlığımızın, bu vücudumuzun eserleri fanidir. Fakat bu varlığımızın ötesinde bulunan ruhumuz, manevî varlığımız tamamıyla ondan ibarettir. Ezelde onun aşkıyla içilen ilk kadehle iş tamamlandı.
 - Benim aşk yolunda harap olmuş bir gönlüm var. Aşk meyhanesine çok bağlı oluşu, onu birden yıktı, harabın harabı etti.
 - Aşka dedi ki: Sana gönül vermiş, sevginle yıkılmış, harap olmuş birini istiyorsan, istediğin aşık düşmüş, yerlere serilmiştir. Gel elinden tut, kaldır!
 - Senin aşkınla yıkılmış bu zavallıya sakın pek yakın gelme, onu uzaktan seyret! Çünkü korkuyorum ki içindeki ateşin alevleri seni de yakmasın.
 - Eğer onun ateşi seni tutuşturursa, o zaman sen gözlerimin önüne gel, inciler saçan gözlerimden seller gibi yaşlar akmadadır. Göz yaşlarım, senin ateşini söndürebilir.
 - Seslen, onun hasta gözleri şifalar veriyor; "Nerede bir hasta varsa gelsin, sıhhat, sağlık zamanı geldi." diye bağır.
 - Dağlara çık ve nerede gönlü uyumuş kalmış birisini görürsen, aşkın uyanık bahtının gönlü uykuda olan herkese görüş, bilış lütfedeceğini haber ver, onlara; "Gelin gelin!" diye seslen!
 - "Allah'ın göğsünü İslama açtığı kimse Rabbinden bir nur almadı mı? " ayetinin nuru öyle bir mumdan gelir ki o mumun nurlarının parıltısı iki dünyaya da sığmaz.
- "Zümer Süresi 39/22."

612. Dünyada herkes bir Leyla'ya Mecnun olmuştur.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1247)

- Ariflerin sevgilileri de, manevî aydınlıkları da gönüllerinin dışında değildir. Onlar üzüm suyundan yapılmış şarabı içmezler, onlar mana şarabını kendi damarlarında dolaşan kanda bulurlar.
- Dünyada herkes bir Leyla'ya Mecnun olmuştur. Ariflerin her an Leyla'ları da kendileridir, Mecnun'ları da!
- Sen eğer "benlik Firavunu"nu "beden Mısır"ından (beden şehrinde) dışarı atabilirsen, gönül evinde Musa'nı da görürsün, Harun'unu da!
- Şarabı gamlılar, kederliler içer. Bizim gönlümüzse insana neşe veren şaraptan da daha neşeli, daha hoş! Ey sakî! Sen git de o sarhoşluk veren nesneni gam mahpuslarına sun!
- Bizim kanımız gama haramdır. Yani gam bize dış geçiremez, kanımızı dökemez. Fakat gamın kanını dökmek bize helaldir. Biz aşkımızla gamı yok ederiz. Bu sebeptedir ki, çevremizde dönüp dolaşan gam, bize bir şey yapamaz da kendi kanına girer.
- Ben ölümler gibi dirilip kalkmak için sürun üfürülmesini beklemiyorum. Aşk bana her an üfürüp yeni bir can başışlamadadır.

613. Mana zevki ve safası meclisine varalım.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'iliin, Fa'iliin

(c. III, 1284)

- Kalk mana zevki ve safası meclisine varalım! Bir an için olsun bedensiz can gibi zevk ve safanın kucağına kavuşalım!
- Ben kendi ölümümünden, ebedî zevke, ebedî ömre ulaşacağımı haber aldım. O ne kudretli, ne büyük bir yaratıcıdır ki: "Ölümü ebedî ömür peygamberi yapmış da, onunla bizlere sonsuz hayatı müjdeliyor. Biz fanî varlıklar değiliz.
- Bizim varlığımızın göbeğini sonsuz yaşayış adıyla kestiler. Biz manevî zevk ve safa anasından bayram günü doğduk.
- "Mana zevk ve safası nedir?" diye sen bize sor! İnsanların peşinde koştukları, unutmak için herşeyi göze aldıkları maddî ve cismanî zevkler. Bu şekle bürünmüş zevk ve safa, gerçek safanın ve zevkin kapısının dış halkasıdır. Mana zevkini terk etmenin ne büyük bir kayıp olduğunu hesap et!
- Şu dünya zevkleri dediğimiz şeyler, gerçek zevklerin, manevî safaların canlarının perdeye vurmuş gölgeleri gibidir. Birer hayal olan zevk ve perdesindeki şekiller, o yüzden görünmedirler.
- Altın gibi çok değerli olan varlığını şu manevî zevk ve safaya ver! Gama, kedere verme! Zevke ve safaya layık olmayan altının toprak başına!
- Gökyüzü neden dönüp duruyor? Nedenini sana söyleyeyim: "Onu zevk ve safa yıldızının parıltısı döndürmektedir."
- Deniz neden dalgalanıyor? Neden köpürüp duruyor? Neden hırçınlaşıyor? Sebebinin sana söyleyeyim: "Onu zevk ve safa incisinin parıltısı oynatıyor, coşturuyor."
- Toprak, şu yeryüzü, neden huriler, gılmanlar doğurdu; sana söyleyeyim: Ona zevk ve safa anberinden kopup gelen rüzgar, cennet kokuları verdi de ondan!
- Rüzgar neden eser eser, gelip geçer; sana söyleyeyim: Zevk ve safa defterine yaprak yaprak, fakat çabucak gelmeni ister de ondan!

614. Karanlık gece benim geceliği bırakır,gördüğüm rüyayı görseydi,
geceliği bırakır gündüz olurdu

Mefa'ilün, Mefa'ilün ,Mefa'ilün, Mefa'ilün,
(c. III,1222)

- 0 hocanın gönlünde ne var ki; yüzü parl parıl parlıyor, içindeki yüzünden görünüyor? Ne içmiş ki nergis gözleri süzülüp kapanıyor?
- Böyle denizde dile gelen, söyleyen inciden başka ne olabilir? Gökyüzü incilerle dolu olan bu maddî denize aksetmiş de o yüzden rengi güzelleşmiş, parlamış.
- Kendi dervişliğimle yola düşmüş işime gidiyorum. Ansızın o hoca karşıma çıktı. Onun sarığının büklümünü gördüm.
- Ben usta bir kuşum, ama o hocanın güzelliğinin tuzağına düştüm. Gönlünü, gözümü ona verdim, onun bir esiri, bir düşkünü oldum.
- Onun kaşları tekbir getirmeye başladı. Gözleri gönlüme ok attı. Böylece takdir oku ile beni yaraladı. Bir anda ona tutuldum, onun kulu kölesi oldum.
- Şu perişan aşığın dün gece gördüğü rüya gerçekleşti, işte bugün uyanık iken onu gördüm.
- Şu zifiri karanlık gece, benim gördüğüm rüyayı görseydi, aydınlanır, öyle parlak bir hale gelirdi ki, gecelikten çıkar, gündüz olurdu.
- Maşallah, maşallah ne de güzel bir hoca! Binlerce hoca onun yüzünün meftunu olmaya, onun aşk tuzağına tutularak onun esiri olmaya değer.
- Can kaydına düşen kişi, nasıl olur da dünya hocası olur? Dünyaya gönül veren kişinin hocalık, efendilik hakkı olamaz. Çünkü o hür değildir, dünyanın kuludur, kölesidir.

615. Gönlün hali padişaha gizli değildir.

Fe'ilatün, Fe'ilatun, Fe'ilatü, Fe'ilün

(c. III, 1253)

- Gönlün hali, iyiliği, kötülüğü padişaha gizli değildir. Nefis, başkaldırır, isyan ederse, kulağını tutar da, onu sürüye sürüye çeker.
- Gönül, onun derdinden ne zevklere dalmıştır, ne hoşluklar elde etmiştir. Onun keremini, onun sayısız lutuflarını, başışlarını hiç sayıp dökmeye kalkma!
- Allah aşkının gamı, hangi kervanın yolunu vurdu ise, o kervan iki dünyanın da karını öylesine elde etmiştir ki, dile gelmez, sözle anlatılamaz.
- Susam çiçeği onun lütfundan dillendi, dile geldi de onu övmeye, onun ihsanlarını anlatmaya . Selvi azatlığı, boy göstermeyi ondan elde etti. Çünkü ona, boyu, bosu o bağısladı.
- Bülbül, durmadan hep onu över durur. Çünkü bülbüle dili o öğretti. Gül de o yaratıcının yüzünden, onun aşığı olduğu için elbisesini yırtar. Zaten gülün yanağını da o parlattı. Ona o güzel rengi o verdi.
- Güneş, her akşam ona secde eder. Bu secde yüzünden, o padişaktan ne ziyan görür? Ziyan görmek şöyle dursun, onun maddî varlığı, bu secde, bu batış yüzünden can bulur, ertesi gün yine dünyaya nurlar saçmaya başlar.
- Güneş, her akşam secdeler ederek gider, fakat seher vaktinde Allah ona öyle güzel, öyle latif bir yüz başışlar ki, gökyüzü hasedinden ölür.
- Kim, azgınlık etmez de bugün nefsanî duygusunu, şehvet arzusunu mezara gömerse, o duygu, mezarında ona bir huri olur, o karanlık lahitte ona eş, dost kesilir.

616. Gözümden kaçtı gitti, ama yine onu gözümle yakalayacağım.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1220)

- Onu tutabilmek için başka bir tuzak kurdum, elimden kaçanı, tekrar yakalayacağım.
- Ben gönülden esiri olduğuma, canımı da, gönlümü de veririm. Ömrüm geçti gitti ise de gam yemem, çünkü ben onun sevgisi ile ömrümü yeni baştan elde ederim. Yeni baştan yaşamaya başlarım.
- Gönlüm şeker gibi eridi, ciğer soğudu, buz kesildi. Gözümden ona yer vermiştim, o gözümden kaçtı gitti, yine onu gözümle yakalayacağım.
- Ben geceleri, onun yüzünün nuru ile yol bulur, ona doğru giderim. Mahallesine gidince de onun kapısının halkasına yapışırım.
- Gönlümün derdi arttıkça arttı. Yüzüm sarardı, altına döndü. Yüzümden altın toplamaya koyulursa, belki o zaman onu yakalarım.

- Kemer oldumsa ne oldu? Beter oldumsa ne çıkar? Alt üst oldumsa ne var? Alt üst olurken onu yakalarım.
- Seher vaktine kadar elbette onu tutarım. Tutunca da onu şeker gibi emerim. Kemerinden yakalarım, elbisesinin düğmelerini çözerim.
- Nergis gözlerini uyku bürümüş. Ben de acele arkasından gideyim de daldığı uykudan yararlanarak onu yakalayayım.

617. Bir gün gönül, onun yanağının gülleri arasında yuvarlanıyordu.

Mefa'îlün, Mefa'îliin, Mefa'îlün, Mefa'îliin

(c. III, 1224)

- Eğer yarın mahşerde, başımı, onun sevda yakasından çıkarmama imkan yoksa, gönlüm onun perişan saçları gibi darmadağın olsun.
- Ey güzellik polisi! Benim canım, senin la'linden çok cevherler çaldı. Onu hırpala, onu hırpala!
- Yüzünü gizledikçe, saçları perişan olsun, darmadağın olsun. Yüzünün gizli kalışı yalnız beni perişan edecek değil ya! Benim gibi niceleri perişan olmakta.
- Aşka düştüm, her şeyimi kaybettim. Onun aşk gül bahçesinin sevdası ile gül gibi elbisemi yırtacağım.
- Bir gün gönül, onun yanağının gülleri arasında yuvarlanıp duruyordu. "Bu nedir? Bu ne haldir?" dedim. Dedi ki: "Onun ihsanına düştüm de böyle yuvarlanıp duruyorum."
- Onun yanağının üstüne, perişan, zavallı halimi bildiren bir yazı yazacağım. Yanağı onu okusun. Zaten o yanak böyle yazıları okumakta pek ustadır.
- Fakat onun siyah renkli saçlarından korkuyorum. Çünkü nice gönülleri o siyah Hintli kahrederek bağlamıştır.
- Ey gönül! Onun çehresinin çukuruna hayranlıkla bak! Oraya düşmekten korkma! Çünkü o saçlar, ipini gören her gönlün zindanı, işte böyle bir kuyudur.

618. Üzüm şarabı gönül gözündeki körlüğü artırır.

Mef'ulü, Mefa'îlün, Mefülii, Mefa'îlün

(c.111,1226)

- Şu suratını asmış, yüzünü ekşitmiş dostu bir tarafa çekin de, şu güler yüzlü şaraptan ona bir kadeh sunun!
- Belli ki o, bu şaraptan içmemiş de onun için suratını asmış, yüzünü ekşitmiş, soğuk durumda kalmış. Ne olursa olsun siz, yine de ona bu şaraptan bir kadeh sunun da pişsin, olgunlaşsın!
- Bilir misiniz, o neden sirkeleşiyor, koruklaşıyor? Hepiniz, onun ne olduğunu, mahiyetini bilirsiniz diye etrafa soğukluklar, zehirler yağıdırıyor.
- Üzüm şarabı gönül gözündeki körlüğü artırmaktan başka bir şey yapmaz. Allah aşkına böyle bir şarabın yanına gitmeyin. Böyle bir şarabı yapmayın, ortaya koymayın.
- O bu haliyle mezarda da durgun kalır. Öyle olmaması için onun ağzına bir avuç ab-ı hayat dökünüz.

619. Can sana doğru koşunca, yol bulması için ona bir mum ver!

Mefa'îliin, Mefa'îlün, Mefa'îlün, Mefa'îliin

(c. III, 1223)

- Ey gönülleri kendine çeken güzel! Senin o iki güzel gözün, aya yakın olan iki Merih yıldızıdır. Senin Harut'un Marut'un olan iki gözünle canımı tut, Babil kuyusuna çek!
- Bütün dünya güzellerinin güzelliği sende. Ey Süleyman! Sen, bu güzellik yüzüğü ile bütün devleri, perileri zincirlere vur!
- İhsan hazinesini cinlere de, insanlara da açmışsın. Mahrum dilenciye: "Biz sana verdik." emrini yerine getir, ver!
- Can ile bedeni parlat, aydınlat! Cesedi kökünden sök, at! Gözünü doğrulara çevir! Akli sorgula!
- Dudak "Alemlerin Rabbi Allaha hamd" ayetini okuyunca, ona, dudağa manevî şaraplar, mezeler ver! "Sapıkların yoluna değil" deyince ona delil göster!
- Can sana doğru koşunca, yol bulması için ona bir mum ver! Senin güneşini aramaya başlayınca, onu ay gibi konaklara çek!
- Lutfunla, inayetinle canı kendine çek, ona kabiliyet ver! Kabil'e benzeyen nefse de hediyeler ver, elbiseler ihsan et!

620. Seni ağlattığı için çenge teşekkür et, onu öp, kucakla!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1240)

- Çalgıcımız da güzel, çengi de! Gönül onun sesini duyunca, dünya yaşayışını unutuyor, harap olup gidiyor.
- Çeng çalınırken, güzel sesler çıkararak ağlarken onu seyret, güzelliği ne hal alıyor, beti benzi ne renge giriyor?
- Yaşayışa doymuşsan, hayatın acılıklarını duyuyorsan, için daralmışsa, gözlerin yaşarmışsa kalk çenge teşekkür et! Onu öp, onu kucakla, kollarının arasına al !

621. Yine mutluluk geldi, eteğimizi çekti.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(Dîvan-ı Kebîr, 1272)

- Yine sultanımızın kapısına geldik, yine can kanadını güzelce açtık.
- Yine mutluluk, saadet geldi, bizim eteğimizi çekti. Yine çadırımızı, eyvanımızı gökyüzüne kurduk.
- Dün sevgili bana; "Bu vefasız dünyanın elinden nicesin?" diye sordu. Gülen devletini, gülen bahtını gören nasıl olur?
- Mısır'ın rüyasında bile göremediği o şekeri, şükürler olsun ki ben, dişimin dibinde buldum.
- Biz zengin olmadığımız, yüksek bir mevkide bulunmadığımız halde, çok üstün, önde gelen bir büyüğüz, maiyyeti, ordusu olmayan bir padişahız. Biz kendi şeker kamışlığımızdan şekerler yemedeyiz.
- Ayın dönüp dolaşması ömrü törpüler, hayatı kısaltır, azaltır. Halbuki sevgilimiz kendi devrine, devranına çok uzun bir ömür ihsan etti.

622. Akıl geldi, ey aşık gizlen!

Fa'ilatiin, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1259)

- Akıl geldi, ey aşık gizlen! Akıldan, fikirden vay bize eyvah bize!
- Ey kusur gören göz, ey düşünen akıl! Bizim topluluğumuzdan çık, git! Yahut da, utancımдан yaptıklarını görmemek için gözsüz, söylediklerini iştmemek için sağır olayım.
- Ey akıl! Sen suya benziyorsun. Ateşimizden uzak dur! Yahut da bizim aramıza karış, kazanımıza gir, bizimle beraber kayna, bizimle beraber köpür, coş!
- Akılının seni kırıp dökmesini, perişan etmesini istemiyorsan, akıl deryasında ölü gibi ol, onun dalgalan ile uğraşma!
- Eğer sen; "Ben aşığım." dersen, bil ki senin için bir çok imtihanlar vardır. Başını eğme, aşıkların kadehinden iç!
- Benim coşkunluğum, aşk mesti olduğumdandır. Çeng gibi coşup köpürüyorsam da; benim bu halden haberim bile yok!
- Ey Tebrizli Şems! Beni harap ettin, sen hem sakışın, hem şarapsın, hem de şarap satan!

623. Zavallı gönlüm saçlarının arasında kayboldu, gönlümü bulmak için o saçları dağıtın!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. III, 1229)

- Can denizinde olan, canlar bağışlayan o saçları dağıtın. Çünkü o saçların arasında ruhlara safa veren mi'skler gizlenmiştir. O saçları çözün, dağıtın.
- Onun siyah saçlarının gerisinde yüzlerce sabah vardır. O saçları her an, her lahza yüzlere çözün,
- Dünyaya devlet ve cennet olan saçları dağıtın, dağıtın ki onların kokusu ile canlarda gül bahçeleri açılsın.
- O saçlar dağılınca, şarap gibi kaynar, coşar durur ve onun pek güzel olan yüzünü halktan gizler. O saçları çözün, dağıtın, dağıtın da o saçların hoş kokusu ile sarhoş olsun, sarhoşca neşelensin, parlansın.
- Zavallı gönül onun saçlarının kıvrımları arasında kayboldu. Kaybolan gönlü bulabilmek için o saçları dağıtın, perişan edin.

"Fuzulî merhum bir beytinde şöyle der:

"Aşıyan-ı mürğ-ı dil zülf-i perişanındadır.
Kande olsam ey peri. gönlüm senin yanındadır."

(Gönül kuşunun yuvası senin dağınık, perişan saçlarının arasındadır./ Ey peri! Nerde olursam olayım, benim gönlüm senin yanındadır.)

624. Senin aşkınla oynayan her zerre şevke gelseydi, kucağını açsaydı,
güneş zerrelerin kucağına sığmazdı.

Mefulü, Mefa'ilün, Fe'Olün

(c. III, 1238)

- Bugün, gönlün hali pek hoş. Çünkü sen, dün benim gönlümün kanını içmiştin.
- Dün ay yüzünü göstermiştin, bugünse binlerce şekle bürünüyor, gönlünü binlerce örtülerle örtüyorsun.
- Gönül, o gözün önünde secdeler ediyor. Canımsa onun güzel kulağına, bir halka olmuş asılmış.
- "Her an aklını başına al !" diye işaret ediyorsun. Akı, fikri olmayandan, akıl, fikir mi istiyorsun?
- Ben, senin zurnam, benden söyle; ben sensin. Senin zurnaya üfürdüğün nefesi ben vermedeyim. Coşmayacaksan coşma!
- Senin korkundan arslan bile kedi gibi olmuş, sabır ise fare gibi tuzağa düşmüş, gizlenmiş.
- Senin aşkınla oynayan her zerre, şevke gelseydi de kucağını açsaydı, güneş, zerrelerin kucaklarına sığmazdı.
- Ey zerre! Mademki güneş seni almak istiyor. Veresiye para ile olsa da kendini ona sat gitsin.

625. Bizi Hakk'a yükselten sema' merdiveni, göğün damını da aşar geçer.

Mefa'ilün, Fe'ilatiin, Mefa'iliin, Fa'ilün

(c. 111, 1295)

- Gel, gel ki sen cansın, sema'ın canının canısın. Gel ki, sen sema' bahçesinin, yürüyen selvisisin.
- Yüz binlerce yıldızın gönlü senin yüzünden aydınlanmıştır. Gel ki, sen sema' göğüne doğan bir aysın.
- Gel ki can da, cihan da güzel yüzüne hayrandır. Gel ki, sen sema' aleminde, sen şaşılabilecek bir güzelsin, eşi benzeri görülmemiş, aziz bir varlıksın.
- Sen, sema'a girince iki dünyadan da dışarı çıkarsın, zaten bu sema' alemi, iki alemde de dışarıdadır.
- Yedinci kat göğün damı, ötelerde, pek yücelerdedir. Fakat bizi Hakk'a yükselten ' merdiveni, göğün damını da aşar geçer. Bu damdan da yücedir.
- Ondan başka ne varsa ayağınızın altına alın, ayağınızı vurun, ezin. Sema' sizindir, siz de sema'ınsınız.
- Zerrelerin kucakları güneş ışığı ile dolunca, hepsi de sessiz sedasız sema'a başlarlar.
- Gel ki, Şems-i Tebrîz aşkın süretidir, şeklidir. Zira onun aşkından, sema'ın ağzı, dudağı açıkta kaldı.

626. Dediklerinin hepsi yalan!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefu-ülü, Fa'ilat

(c. III, 1299)

- "Aşk padişahı vefasızdır." diyorlar. Bu söz yalandır. "Senin çektiğin ızdıraplar bitmez, senin keder gecenin sabahı yoktur. Sen gündüzü göremezsın." diyorlar, bu söz de yalan!
- Aştan anlamayanlar bana diyorlar ki: "Aşk için ne diye kendini öldürüyorsun? Beden yok olduktan sonra hayat ve aşk da yok olur, gider." Bu görüşler de yalan!
- "Aşk yüzünden gözyaşı dökmen anlamsız, gözünü kapayınca (ölüp gidince), artık sevgiliyi görmek, buluşmak imkansızdır." diyorlar. Böyle sözler de yalan!
- Diyorlar ki: "Zaman geçip gitti. Biz de zamanımızı doldurduk. Yaşamamız)itti. Biz ölünce bizim canımız, ötelere gitmez ki!" Bu söz de yalan!
- * Doğru yolu tutmayanlar, aşk yolunda yürümeyenler diyorlar ki: "Kulun hakk'a varmasına da imkan yoktur!" Bu görüş de yalan!
- * Diyorlar ki: "Kula, gönül sırrını açmazlar, lütfedip kulu gönüllere almazlar, yukarlara çıkarmazlar." Bu düşünce de yalan!
- "Balçıktan yaratılmış olan insanın, gökyüzünde bulunanlarla, gök ehli ile dostluk kurmasına imkan yoktur." diyorlar. Bu sözler de yalan!
- Diyorlar ki: "İnsanın tertemiz ruhu, şu topraktan yapılmış olan yuvadan, aşk kanatlarını açıp da havalanamaz, ötelere gidemez." Bu söz de yalan!

627. Keskin kılıcını çek, haset edenlerin kanlarını dök!

Müfte'ilün, Fa'ilün, Müfte'ilün, Fa'iliin

(c. III, 1304)

- Bana şarap gerekmez, ben şarabın durusundan da, tortusundan da vazgeçtim. Ben kendi kanıma susamışım, nefisle savaş zamanı geldi.
- Keskin kılıcı kınından çek! Haset edenlerin kanlarını dök, ta ki bedensiz baş kendi bedeni etrafında çırpınarak dönüp dursun!
- İnsan kellelerinden dağ yap! Dökülen kanımızdan deniz meydana getir, ta ki toprak ve kum, akan kan damlalarını içsin!
- Ey gönlümden haberdar olan! Yürü git, ağzımı tutma, yoksa gönlüm yarılr da yarığından kan fışkırır.
- Bırak söyleyeyim, sözümünden belki kavga çıkar ama kavgaya kulak verme, hiç aldırış etme. Bizim saltanatımız ve kahrımız insanlar tarafından meydana gelmez.
- Ateşin gönlüne atılırım, ateşine sevine sevine lokma olurum. Kibrit gibi olan canın göbeğini neyin üstünde kestiler biliyor musunuz?
- Ateş bizim oğlumuzdur ve kanımıza susamıştır. Bizim bağımızla bağlanmıştır. Aramızda ayrılık olmaması için, her ikimiz beraber bulunuruz.
- Ateş oduna der ki: "Git, sen siyahsın, ben beyazım." Odun da der ki: "Sen yanmışsın, ben yanmamışım, kurtulmuşum."
- Ne bu tarafta, ne de o tarafta yüz bulamaz. O da iki karanlık arasındaki siyahta gizlenir kalır.
- O anka gibi bütün kuşları geçmiştir. Göklere yol bulamadı da o zavallı, Kaf dağında kaldı.
- Ey fitne, karışıklık arayan, haydi kalk! Sendeki o idrak testisini taşa vur kır, ta ki hakikat nehrinin suyunu onunla çekemezsin, taşıyamazsın. Senin kusurunu söyleyeyim.
- Bedenleri toprak altında uyuyan, toprağı bedenlerine yorgan edinen temiz ruhlar gibi artık biz de susalım.

628. Bütün dünya, mevki, servet, şöret peşinde çırpınıp durmada.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1301)

- * Biz tenhaya çekilmiş iki üç rind, bir tarafta toplandık. Yüz yüze gelmiş ağızlarını ota daldırmış develer gibiyiz.
- * Sağdan soldan develer gibi ağızı köpüre köpüre tama' sarhoşu biri gelmede.
- * Gam yemeyen her deve, bu ağıla yol bulamaz. Çünkü onlar vadide, aşağıdalar. Bizse yüce dağın tepesinde, en yüksek bir yerdeyiz.
- * Dünya deniz kesilse, biz o denizde Nuh'un gemisiyiz. Nuh'un gemisinin atmasına, kaybolmasına imkan var mıdır ?
- *Bütün dünya, mevki, servet, şöret peşinde çırpınıp durmada, dertlere düşmededir. Bizse bu köşede mutluyuz, hoşuz, epeyce de saygılar görmedeyiz, neşe ile mest olmadayız.
- Arifler mest oldular. Ey hünerli, marifetli, güzel sesli çalgıcı! İçeriye gel, defi eline al, acele bir rubaî söyle!
- Ormanda bir rüzgar estir, her selviye, her söğüde bir esinti yolla, yolla da söğütlerle selviler, çınarlar saf saf olarak baş sallasinlar.

629. Tebrizli Şems'in ateşi Hallac'ın dükkanına düştüğü için
Mansur sevinerek darağacına asılmıştır.

Mefa'iliin, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilün

(c. III, 1306)

- Gel gel ki, sen arslansın, arslanların arslanısın. Sen nefisine esir olmuş hayvanlardan değilsin. Çayırıktan dışarı çık, gel nefsanî istekler ordusunun saflarını yar!
- Medhinde ne söylerlerse hiçbiri yalan değil, ne derlerse doğrudur, hiçbiri de boş söz değildir.
- Şu dünya aşıkları, canlarını dünya için, dünya malı için feda ettiler. Bense canımı canların canına feda ettim.
- Her ne kadar canım ikbal Ka'besi ise de, binlerce can Ka'besi senin etrafında dönmekte, tavaf etmekte.
- Sır söylememek için ağzımı kapadım. Ben gam anasının karnındaki çocuk gibiyim. Çünkü çocuklar annelerinin göbükleri ile kan emerek beslenirler.
- Sen aklın aklısın, ben ise mest olmuşum. Sana karşı hata ediyorum, fakat mestin hatası aklın akli önünde bağışlanırmış, affolunurmuş.
- Hudutsuz olan humarım, denizleri bile içsem geçmez. Çünkü senin aşkınla mest olanlara kaseler, sürahiler yetmez.

- Ben senin aşkımdan başka bir yere sığmam. Çünkü aşk zümrüd-ı ankasının yeri Kaf dağıdır.
- Ben Şems-i Tebrîzî'nin hallaç yayı yım. Şems'in ateşi bu hallaç dükkanına düştüğü için, Mansur hazretleri o aşkı tatmış da sevine sevine darağacına asılmıştır.

630. Aşk devleti

Fa'latiîn, Fa'latün, Fa-ilat

(c. III, 1309)

- Ey dünyada gönüller açan, gönüller kazanan aşk devleti! Ey "Allah dilediğini yapar." ayetinin sırrına mazhar olan aşk ikbali!

"İbrahim Süresi, 14/27. ayet."

- Ey aşkın cevrinde, cefasında gizlenen safa ve vefa! Aşk devleti ne de hoş, ne de güzel!
- Ey candan da daha can olan aşk yüzü, aşk didarı! Ey candan da, yüksek mevki'den de üstün olan aşk devleti!
- İhlâstan da, gösterişten de kurtuldum da şunu anladım ki: İhlasın da, gösterişin de canı aşk devletiymiş.
- Eğer güneş dönüp dolaşırsa, bu onun güçsüz oluşundan, ayrı düşüşünden değildir. Aşk devleti yerden yere konup göçmektedir.
- Halk her işte "Sonu hayır olsun." der. Bizim sonumuz aşk devletidir.
- Ben sustum, ağzımı kapadım. Çünkü aşk devleti Allaha gönül vermiş kişilerin gönüllerinde kanat açtı.
- Dua zenbil gibidir. Bu varlık, bu devlet ise Mekke dağlarında el açıp yalvaran Halil İbrahim'dir. Fakat aşk devleti duaya bile çıkmaz.
- Aşk birliktir. Burada iki yok, ya sen varsın, ya aşk, ya da aşk devleti var.

631. Aziz Peygamberim, ben aşk hastasıyım, ağlayıp inliyorum. Ben hangi çareye baş vurayım?

Müstef'ilün, Fe'ulün, Müstef'ilün, Fe'ülün

(c. III, 1310)

- Ey Hakk'ın ilhamı ile konuşan, ey hakikatler gözü, ey şu ateşlerle denizde, yani kötülüklerle, zulümle, belalarla dolu dünyada insanların kurtulmasına çare olan aziz varlık!
- Sen çok kadim bir pîrsin. Senin evveline evvel yok! Sen eşi ve benzeri olmayan bir mana padişahısın! Canların elinden tutan, onları dünya sevgisinden, nefsanî arzular afetinden kurtulmalarına yardım eden sensin!
- Can verme yolunda canlan avlayan sensin. Ah! Bir bilinse ki şu avlar arasında avlanmaya layık olan kimin canıdır?
- Mahluk da kim oluyor ki senin aşkımdan bahsetsin. Allah'ın celal, ululuk nuru bile senin cemaline, senin güzelliğine aşık!
- Diyorsun ki: "Ben o aşka avlandım, ben aşk hastasıyım, ağlayıp inliyorum. Ey nazik, ey hünerli hekim! Ben hangi çareye baş vurayım?"
- Lutfun; "Gel!" diyor, kahrın "Git!" diyor. Bu ikisinden hangisi daha doğru, hangisi doğru sözlü, hangisi gerçek; bize bir haber ver!

632. Ey aşığa bir elçi gibi gönderen ve onun vasıtasıyla aşka davet eden sevgili!

Mefulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1307)

- Ey aşığın en yakın dostu, ey aşığın derdini dert edinen, gamını gam edinen dost, ey aşığın gözü, çerağı ve yarı!
- Ey aşığın sağlığının ilacı, ey zayıflamış bedenine deva olan sevgili!
- Ey rahmet padişahlığı, ey aşıkların gönlünü kapan, kararını alan güzel!
- Ey hayalini aşığa bir elçi gibi gönderen ve onun vasıtasıyla aşka davet eden sevgili!
- Aşığın hüngür hüngür ağlayışı senin onu çekişindendir.
- Aşığın bütün işi, gücü, davranışı senin buyruğunla, senin dileğinledir.
- Nice zamandan beri geceleri aşığın utangaç gözünde uyku karar kılmamıştır.
- Nice zamandan beri aşığın kucağı göz yaşlarından denize dönmüştür.
- Fakat aşığın derdine çare bulan, gamı ile gamlanan sen olduktan sonra bunların ne ziyarı var?

633. Aşk akıl göremez, aşkı ancak aşkın uyanık gözü görür.

Müfte'ilün, Fa'iliin, Müfte'iliin, Fa'ilün

(c. III, 1311)

- Yine Kaf dağından aşk ankası geldi. Yine candan aşkın naraları, hey heyleri yükselmeye başladı.
- Aşk, akıl sandalını aşk denizinde kırmak için timsah gibi yine başını dışarı çıkardı.
- Yokluk temiz gönüllere göğsünü açmıştır. Sen Tur dağının içinde, aşkın parlak sinisini gör!
- Aşıkların gönül kuşları, yine kanatlarını açtılar. Gönül kafesi içindeki uçsuz bucaksız aşk aleminde uçmaya başladılar.
- Fitne, ayaklanma, karışıklık çikarma aklın alameti idi. Akıl gitti, bir tarafa oturdu. Sen şimdi her tarafta aşkın ayaklanmasını, aşkın fitnelerini gör!
- Akıl bir ateş gördü: "İşte bu aşktır." dedi. Hayır! Aşk akıl göremez, aşkı ancak aşkın uyanık gözü görür.
- Aşk ağızsız, dilsiz, sessiz sedasız feryad ederek dedi ki: "Ey gönül! Sen yükseklerde uç da, aşkın yüksekliğini gör!"

634. 0 yakut şarabı getir ki, kıvılcımlarından ruh madenlerine ateşler düşsün.

Mefa'iliin, Fe'ilatiin, , Fe'ilün

(c. III, 1312)

- 0 tatlı dilli sevgili, bir yolunu bulup beni aldattı. Dedi ki: "Kalk, akik kadehi eline al, bana yeni bir şiir söyle!"
- Ben kendi sakimin kölesiyim. İşvelerinin tutkunuyum. Çünkü şükür hoş yaşayışın lezzetidir. Şarap da güzel arkadaşdır.
- Aşıklıkla, mestlikle seçilmiş kişiler ne güzel kişilerdir. Onlar چراغ gibi geceleri aydınlatırlar, gündüzleri de güneş gibidirler.
- Siz ve iyiden, kötüden ne murad ettinizse, neyi diledinizse onların hepsi sizin olsun. Sakinin kaldığı yer ve şarap kadehleri de benim olsun.
- 0 yakut şarabı getir ki kıvılcımlarından ruh madenlerine ateşler düşsün, yüz binlerce coşkun yangınlar olsun.
- Aşkın kemali sevgili ile içli dışlı olmaktır. Kavrulmuş un ile yağın birleşmesi gibi.
- Toprak Allah'ın lütfettiği tertemiz hakikatlerle içli dışlı olunca, o başarıyı daima şükran secdeleri ile karşılar ve canlılara çeşitli nimetler doğurur, başışlar.

635. Sevgilim, ayrılık pek zor, hele birbirine sarıldıktan sonra gelen ayrılık!

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1313)

- Canına ve başına and veriyorum, doğru söyle! Lütüfta, güzellikte neden dünyada sen teksin; eşin benzerin yok?
- Senin güneş gibi parlak olan yüzün insana ayrılığı olmayan kavuşma gülünü başışlar.
- Ben senin için herkesten gönlümü çekeyim, herkesi gönlümden söküp atayım. Senin vefana kavuşmak için kendimi tamamıyla sana vereyim, sana hizmet edeyim.
- Fakat bana kızıp da: "Yürü, git, sabret!" dersen, işte o zaman bu emri yerine getirmeye gücüm, kuvvetim yetmez. Bu yerine getirilmesi imkansız olan bir teklif olur.
- Ey sevgili! Ayrılık pek zor, hele birbirine sarıldıktan, dudak dudağa öpüştükten sonra gelen ayrılık!
- Mademki ruh aklın babası ve annesidir, ben senin gönlüne girip sevgini kazanırsam, benim aklım da, ruhum da sen olursun.
- Bütün aşıklar seni hayal ederler. Bu yüzdendir ki sen bir tane değilsin, bu yüzdendir ki aşıklarının gönül perdeleri arında nice ay yüzlü, şeker dudaklı, gümüş baldırlı güzellerin hepsi de sensin.

636. Elini ağzımın üstüne koydu; "Sus" demek istedi. Ama gözleri;
"Aşık sevgilisini yalnız görünce ne yapmak isterse sen de gizlice onu yap!" diyordu.

Mefa'ilün, MeFa'iliin, MeFa'ilün, MeFa'iliin

(c. III, 1314)

- Sevgilim gönül alıcı, sevimli edalarla gizlice içeri girdi. Aşıkların kanlarını döken, o güzeller geceleyin gizlice yanıma geldi.
- Elini ağzımın üstüne koydu: "Sus, sesini çıkarma!" demek istedi. Gözleri ise: "Aşık sevgilisini yalnız görünce ne yapmak isterse, sen de gizlice onu yap!" diyordu.

- Onun bu lütfu beni sarhoş etti. Dayanamadım, onun gül bahçesinin kapısını kırdım, bahçeye girdim, o bahçeden gizlice çok hoş kokulu güller çalıp duruldum.
- Sonra ona dedim ki: "Sevgilim sen mademki bu kadar kurnaz ve gönül alıcısın, ne olur gizlice bir kurnazlık yap!"
- O güzel dudaklarını kulağımın üstüne koy! Gerçi şimdi gecedir, tenhayız kimse duymaz ama yine sen dudaklarını kulağıma o kadar sıkı yapıştır ki' rüzgar bile gizlice o sırları duymasın.
- Ey ay parçası ne olur! Aşığı kendinden geçiren, öldüren o sırları bu gece söyle, susma, gönüldeki işret çenginin neva tellerine gizlice dokun!
- Ey gülüp duran sevgili, ey cana can katan dilber. Şekerler sağan o iki yakut dudağından sadaka olarak gizlice bir öpücük ver!
- Bütün dedi koducuların hepsi de sarhoş olmuşlar, hepsi de uyuyup kalmışlar. "Evet" dedi ama, bu sarhoşların arasında biri var ki, o gizlice uyanıktır.

637. Ey nazlı dilber! Gönül yapmaya, gönül almaya bak!
Maldan mülkten ayrıldığıın zaman seninle yalnız gönül kalacaktır.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mefulü, Mefa'ilün

(c. 111, 1316)

* Ey perçem,,ey yüzündeki ben, ey göz, ey bilezikli nazik ayak! Gidiniz, ğidiniz, siz mademki aşık değilsiniz, sizi sevmiyorum, istemiyorum.

*Siz bu halde iken, aşktan haberiniz yokken, o saçların, o kıvrım kıvrım kaküller nasıl olur da ölüm korkusu ile kıvrınacak? O kollar, o kanatlar, nasıl olur da göğe uçup havalanacak?

*Ev nazlı, ey nazik gönüllü dilber! Gönül yapmaya, gönül almaya bak! Mal, mülk altın ve gümüşten ayrıldığıın zaman seninle yalnız "gönül" kalır. ne diye kırık dökük bir hale gelirsın, ne diye gönlünü daraltırsın. Ey gönlü ıgne gözü gibi daralmış kişi, beli bükülmüş kişi!

• Ben gece seni rüyamda gördüm, mest bir halde, hoş bir halde idin. Gökvüzünde gezip duruyordun. Hem de öyle olacak, bu rüya doğru çıkacak.

• Gökte hem geziyordun hem de: "Ey zühre yıldızı" diyordun, "Bana bak, beni seyret. Mest bir haldeyim. Senin tesirinden kurtuldum. Artık sen bana bir şey yapamazsın"

• Hem dervişlik, aynı zamanda dert, elem! Şarap da az mı az. Yürü git, erkekçesine bir ay yüzlüye bir sene olsun hizmet et de şu dertlerden kurtul!

638. Aslında sen hem aşıksın, hem de ma'suksun.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. 111, 1315)

*İşte gözlerden yakut gibi yaşlar döküldü. Ne olduğu bir türlü bilinemeyen aşkın, ne olduğu bilinemeyen hali budur. Bu göz yaşları niçin akıyor, bilinemez.

*Sevilenlerin rengini gör, sevenlerin rengine bak! Bu iki güzel renk, işte o rengi olmayan candan .

• Gökyüzü de her an yeryüzüne, şu kara toprağa binlerce renk başışlar, ama bu renkler ne yeryüzünün rengine benzer, ne de gökyüzünün.

• Çünkü rengin aslı rensizdir. Nakışın aslı nakışsızdır. Çünkü harfin aslı harfsizdir, nakdin aslı madendir.

• Aslında sen hem aşıksın, hem de ma'suksun. Bu her ikisini de arayan, isteyen de sensin, aranan istenen de sen! Ama ona buna hasedinden ötürü kat kat olmuşsun da durumu anlayamıyorsun.

• Sen ab-ı hayat kırbaşısın, ama hasedin kırbanın ağzını bağlamış, işte bu yüzdendir ki amansız aşkın tesiri ile can inlemede, ağız da susmadadır.

• Seher vaktinde kuşların feryadları, susanlardan, mezarlarda uyuyanlardan gelen bir elçidir. Cihan da sessizce inliyor. işte ağız o iniltinin bir nişanıdır.

• Eğer sen sevgiliye av olmadınsa, söyle senin bu kararsızlığın nedendir? Bir su değirmenini döner gördün mü; bil ki işte orada akar bir su vardır.

• Canım, bana; "Sus, beni incitme!" diye işaret ediyor. Susuyorum, ben canımın fermanının kölesiyim. işte sözünü bıraktım.

639. Bedenimle yanında değilim ama, ruhum ve gönlüm senin yanındalar.

Fa'ilatün, Mefu'ilün, Fe'ilün

(c. III, 1323)

- Ey cihanın zarif, kibar, nazik, güzel varlığı! Sana selamlar olsun, esenlikler olsun. Senin hastalığın da sendendir, sağlığın da sendendir, bundan şüphe etme!
- Derde düşmüş kulunun devası nedir? Söyle: "Lütfedip dudaklarından bir öpücük bağışlamak!"
- Senden harfsiz, sözsüz bir ses seda çıkmıyorsa da, dünya nasıl oluyor da "Lebbeyk" (=Ne istiyorsun) sedaları ile dolu?
- Bedenimle yanında değilim, sana hizmette bulunamıyorum, ama ruhum ile gönlüm senin yanındadır, sendedirler.

640. Şu canı cansız bırakma! Bedenindeki canı bilmezlikten gelerek hayvanlar gibi cansız yaşama!

Mefülü, Mefa'îlin, Mef'ulü, Mefa'îlün

(c. III, 1317)

- Şu yalancı beye bak! Süslü eğerini vurmuş, ata kurulmuş, gösteriş peşinde. Başına da altınlarla süslenmiş bir sarık sarmış.
- 0 kendini öyle güçlü görüyor ki ölümü bile inkar ediyor da; "Ecel neredeymiş, gelsin bakalım!" diye söylenip duruyor. Ölüm ise; "İşte ben buradayım!" diyor ve altı yönden ona koşup geliyor.
- Ecel ona der ki: "Ey eşek! Nerede o debdebe, nerede o şatafat, nerede o ihtişamlı yürüyüşün? Nerede o büyük burun, o kendini büyük görüşün? Nerede o kinin, nefretin?"
- "Nerede o etrafını alan güzeller, nerede zevk ve safa, o cümbüşler, o kuş tüyünden yatak, halıyı kilimi kimlere verdin? Şimdi yastığın da toprak, döşeğin de."
- Aşırı derecede yemeyi içmeyi bırak, uyuyup rahat etmeyi azalt! Gerçek dini ara da debdebeden, ihtişamdan, gösterişli merasimlerden uzak, ebedîliğe eriş!
- Ey ilahi! İnciye gübre içine düşürmüş zavallı, şu canı cansız bırakma! Bedenindeki canı bilmemezlikten gelip hayvanlar gibi cansız yaşama! Allah'ın verdiği şu ekmeği gübre haline sokma!
- Biz inci aramak için şu gübreliğe girmişiz, kapanmışız. Ey kendini gören, kendini beğenen, ey baş çekip gururlanan gafil! Sen de başını, belini bük de inci ara!
- Allah erini görünce, insanlıkta bulun, ona yardım et, eziyete, sıkıntıya, belalara uğrayınca sabret, yüzünü !
- Ey beden! Benim bu sözlerim, kendimi kınamam içindir. Şiirin başında geçen bey de benim. Bilmiyorum ki ben, ne zamana kadar şundan bundan, iyiden kötüden bahsedip duracağım.

641 Sana selamlar olsun!

Mef'ülü, Mefa'îlün, Mefülü, Mefa'îlün

(c. III, 1318)

- Ey can! Her günün başlangıcında sana yüzlerce selam! Sevgilim söylerken de, susarken de sana esenlikler, selamlar olsun!
- Can bakımından baştanbaşa tertemizsin ama, beden bakımından tamamıyla gösterişten, hileden ibaretsin. Sen gülsün, dertlere devasın, dikenden sana esenlikler, selamlar olsun!
- Ben bir Türküm, sarhoşum. Türk gibi silah kuşandım, köye girdim, köy ağasına dedim ki: "Sana esenlikler, selamlar olsun"
- 0 elime bir kadeh şarap verdi ve dedi ki: "Bu tanınmış, sevilmiş emaneti iyi tut, aklını başına al, bunun kıymetini bil, sana esenlikler, selamlar olsun!"
- Ben deliyim, divaneyim. Halil İbrahim (a.s.) gibi ateşler içinde yandığım halde, durumdan şikayetçi değilim. Cehennem kapıcısı Malik'e; "Sana esenlikler, selamlar olsun!" derim.
- Dışarda iken herkese selamlar ediyorum, alem selamımla doldu. Sevgili ile mağraya girince de; "Sana esenlikler, selamlar olsun!" derim.
- Dünyada görünen bütün şekillerde, süreterlerde büyük sanatkarlar tarafından ortaya konmuş bütün şaheserlerde onun sanatı var, herşey onun ilhamıyla yapılmıştır. Dolayısıyla onun eseridir. Ey yuvasında istirahat çekilmiş çalışkan karınca! Gecen hayırlı olsun, hoş geçsin. Ey yılan! Sana da esenlikler, selamlar olsun'.
- Bütün yarattıklarını sevdiğin, onlara çeşitli ihsanlarda, lütuflarda bulunduğun gibi, yarattıkların, bütün varlıklar seni sevmekte ve tesbih etmektedirler. Davud (a.s.) tahtı üstünde; "Canım sana feda olsun!" der. Hallac-ı Mansur hazretleri de darağacında; "Sana esenlikler olsun, selamlar olsun Rabbim!" diye seslenir.
- Sana müştak olan, seni çok özleyen, senden hiçbir şey istemeksizin, hiçbir şeyi arzu etmeksizin sana candan selam verir. İhtiyacı olan da çaresizlik içinde: "Sana selamlar olsun!" der.
- Padişahlar merasimler tertip ederler; davullarla, bayraklarla sana selam verirler. Hastalar ızdıraplar içinde, ateşler içinde kurumuş ağızlarında dillerini zorluklarla oynatarak seni hatırlarlar, sana selamlar yollarlar.
- Can şarabını içince, meyhaneciye elbisemi rehin olarak verdim. Senin aşkınla mest olmuş biri beni görüp: "Sana selamlar olsun!" demesi üzerine ben bütün varımdan, yoğumdan soyundum.

• Bu sene senin ay yüzünden öyle hoş, öyle mutlu ki, gurura kapılmış da geçen seneye yüzünü döndürüp: "Sana selamlar olsun!" diyemiyor.

• Senin mızrabının vuruşundan duyduğu zevkten ötürü feleğin çengi öyle kendinden geçmiş ki, her an başını çengin üstüne eğiyor da: "Ey tel!" diyor "Sana esenlikler, sana selamlar olsun!"

642. Akıl, dîvane gönlü kendisi ile savaşıta görünce dışarı fırladı.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1332)

- Tövbe, topal ayakla sefere çıktı. Sabır da dar bir kuyunun içine baş aşağı düştü.
- Çeng, sesler çıkarmaya başlayınca, ben ve sakîden başka kimse kalmadı.
- Akıl, dîvane gönlü kendisi ile savaşıta görünce, dışarı fırlayıp gitti.
- Aşk meyhanesinin sadrı, en yüksek yeri, yüksek makam hırsından, namdan şöhetten kendisini kurtaranlar içindir.
- Gönlünü dünya hırsından, düşünceden kurtarıp da onu rahata kavuşturan kimse, timsahın sırtını kendisine gemi yapar.

643. Akıl, aşka karşı şaşırır kalır, can ise abdallaşır.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1331)

- Kimin gönlünde bu aşktan eser yoksa, o Allahın nazarında çer çöptür, taşdır, topraktır.

"Esrar Dede merhum:

"Bir sînede kim nar-ı nnuhabbet eseri yok!
Zulmettedir ol nür-ı Hüdadan haberi yok!"

(Bir gönülde sevgi ateşi, aşk yoksa, o gönül karanlıklarda kalmıştır. Allahın nurundan haberi yoktur!) diye söylemiştir.

- Aşk taşın gönlünden su fışkırtır. Aşk gönül aynasındaki tozu, toprağı giderir.
- Kafirlik Hakk'ın. "Celal" isminin tecellîsi gereği savaşımaya, insanları birbirine kırdırmaya geldi. îman ise Hakk'ın "Cemal" isminin tecellîsi gereği barışmaya, insanları birbirine sevdirmeye geldi. Fakat aşk, savaşı da, barışı da ateşe vermek için geldi.
- Aşk gönül denizinden baş kaldırır, ağzını açarsa, timsah gibi iki dünyayı da yutuverir.
- Aşk arslan gibidir. Ne hîledir, ne de kurnazlıktır. O bazen tilkileşip, bazen kaplanlaşmaz.
- Aşktan yardım üstüne yardım gelince, can kapkaranlık, dapdaracak bedenden kurtulur.
- Aşk daha başlangıçta bile baştan başa şaşkınlıktır, hayran olmaştır. Akıl aşka karşı şaşırır kalır. Can ise abdallaşır.
- Ey seher rüzgarı! Benim gönlüm bende değil Tebriz'dedir. Daima eserek Şems hazretlerine bizim hizmetimizi bildir.

644. Karanlık gecenin zenci sakîsinin sunduğu görünmez uyku kadehi ile insanlar kendilerinden geçmişlerdir.

Fe'ulün, Fe'ulün, Pe'ülün, Fe'ul

(c. 111, 1330)

- Ey güzel varlık! Durmadan, dinlenmeden şarap kadehini döndür, bizlere sun! Meclis kurulmuş, çeng çalmada, sazlar nağmelenmede, inlemede.
- Fakat bu meclis üzüm şarabı içenlerin meclisi değildir. Bu meclis ruhların rneclisi, sakîmiz de gayb aleminin sakîsi, meclistekiler gayb aleminin kokusunu almada, fakat bir renk görmemedeler.
- Sen bu meclise gel de bir katre kanda gönül sahrasını seyret O daracak yerde uçsuz bucaksız bir sahra.
- Hakk'ın aşkı ile mest olmuş kişilere durmadan şarap sun! Çünkü orada kavga yoktur, sevgi vardır.
- Ezel meclisinde elest gününde, Allah, onlara öyle bir sevgi kadehi göstermiştir ki; onlar bu dünya güneşinin kadehini, yani üzüm suyu şarabının kadehini ellerine almayı ayıp bilirler, günah sayarlar.
- Sen diyorsun ki: "Elsiz şişesiz sunulan şarabı kim görmüştür? Böyle şarap olur mu?"
- Sen şu gece yarısında düşün, seyret de gör! Karanlık gecenin zenci sakîsinin sunduğu uyku kadehi ile insanlar sarhoş olmuşlar, kendilerinden geçmişler, yataklara serilmişler.

645. Düşünce ile gönül birbirlerine öfkeli oldukları halde, beden şehrinde beraber kalıyorlar.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1324)

- Uykudan uyan kalk, çengi düzene koy! 0 ay yüzlü, gül renkli fitneyi yürüt!
- Aşk ne uyku bıraktı, ne sabır. Aşk ne nam bıraktı, ne de ar!
- Akıl binlerce hırkayı yırttı. Edep binlerce fersah uzaklara kaçtı.
- Düşünce ile gönül öfkeli oldukları halde beden şehrinde beraber kalıyorlar. Halbuki ay ve yıldızlar kıskançlıklarından ötürü birbirleri ile savaşa girdiler.
- Yıldız savaşa girmiş, ayrılığı yüzünden bu alem ona dar gelmeye başlamış.
- * Ay diyor ki: "Onun güneşi olmadıktan sonra, ben neden boşuboşuna gökyüzünde solgun hüzünlü ışıklar yayarak gezip duracağım."
- Varlık pazarı onun akiki olamadıktan sonra, varsın harap olsun, taş üstüne taş kalsın.
- Ey binlerce ada, sana sahip, ey kadehi güzel aşk, binlerce fikir sahibine, hünerli kişilere fikir bağışlayan, hüner ihsan eden aşk! Bütün dünya sanatkarları senden ilham almada, senin tesirinle eserler ortaya koymaktadırlar. Bütün güzel şaheserlerin ortaya konulmasına sebep olan sensin.

646. Bütün kainat, bütün varlıklar gönlün mestidir.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefu'ilün

(c. III, 1336)

- Bir gece gönlün selamını almak arzusu ile kapısını çaldım. İçerden; "Kimdir o?" sesi geldi. "Kapıyı çalan senin gönlünün kölesidir!" dedim.
- 0 içerdeki ay yüzünün nurunun şu'lesı; "Kapının aralığından yol üstüne, gönüle, göze düştü.
- Gönül mahallesi gönlün yüzünün dalga dalga nuru ile doldu. Her taraf nurlandı. Güneş ile ay, gönlün değersiz birer kadehi oldular.
- Gönülden bir haber gelince, gökyüzüne bir gürültü düştü. Varlık, kainat eline bir meşale aldı. Halk, duygularının zincirinden kurtuldu.
- Her tarafı göz kamaştıran, şaşılacak bir nur kapladı. Kürsü de, arş da gönlün nuru ile aydınlandı. Ruh gönlün selamını almak için kapısının önüne oturmuş, gönül damını gözlüyordu.
- Kalender, insan değildir. İşte sana kısa, özlü bir söz: 0 baştan başa bakıştır, görüştür. Gönül susarak konuşur.
- Bütün kainat, varlıklar, gönlün sarhoşu, gönlün ! Dokuz göğün konakları, gönle ancak iki adımlık yoldur.

647. Ey gönül! Canlar senin parıltından meydana gelmiş gölgelerdir.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. III, 1359)

- Ey gönül, ben o tertemiz yüze, o güzel yüze bakınca kendimden geçtim. Ona dedim ki: "Ne kadar da güzelsin! Sende ilahî bir güzellik var."
- Binlerce güneş, binlerce göz, binlerce چراغ senin kulundur, kölendir. Ey gönül! Canlar senin parıltından meydana gelmiş gölgelerdir.
- Ey gönül! Güzellik zamanla gelir geçer, sonu yoktur. Halbuki senin güzelliğin zamanı da aştı, sonu da aştı.
- Ey gönül! Periler, cinler önüne geldiler, sana hizmet etmek istediler. Melek de, yıldız da, gökyüzü de sana secde ediyorlar.
- Hangi gönülde senin kulun ve kölen olduğuna dair bir damga, bir işaret yok? Hangi dert, hangi gam vardır ki sen ona derman olmayasın?
- Ey gönül! Zevallı olmayan hazineler senin emrinde. Yokluk aleminde hangi hazine vardır ki senin olmasın?
- Ey gönül! Senin aşkınla yanıp yakılanlara bak! Onlardan yüz çevirme! çünkü bakışlarında yanıp yakılmayı gideren, ne gözler, ne devalar vardır.

648. Şu kara topraktan biten çiçeklerde onun güzelliğinin akisleri vardır.

Mefa'ilün. Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. 111, 1339)

- Ey gönül! Ay yüzlü güzelim, lütuf üstüne lütuflarda bulunuyor. Bu yüzden bir yerde duramıyorum, kararsızım. Gönüm ab-ı hayat kaynağında, bedenim lale bahçesinde.
- Ey gönül! Gel de gör! O bahçede her ağacın gölgesi altında gönülleri çeken ay yüzlü bir güzel, gül yanaklı sevimli bir dilber; oturmuş, padişahın yüzünü görmek için bekliyorlar.
- Ey gönül! O öyle bir padişah ki, ruh güzellerinin de, beden güzellerinin de kendi güzelliğinin aşkından seveda kıvılcımları düşürmüş.
- Ey gönül! O büyük yaratıcı, narın içindeki taneler gibi kullarının gönüllerine neşeler, ümitler doldurmuş.
- Ey gönül! Padişahın güzellere, kendi öz kadehi ile şarap sunduğu o halvette Ruhulemin bekçidir, Hızır da perdecidir.
- Ey gönül! Onun en değersiz kulu, o meclisten mest olarak çıkınca, artık o dünya malına, zenginliğe, mevkiye, şöhrete yukardan bakar, onlara hiç önem vermez.
- Ey gönül! Sen bu cihanı onun bahçesi olarak bil! Herkes, her varlık bu bahçede rızkını, nasibini bulmaktadır. Bu alemi de onun pek büyük bir mağarası say! Onun lütfu, ihsanı geldiği zaman seni o karanlık mağradan dışarı çıkarır.
- Çıkarır da "toprak-su-hava-ateş" birleştiği içinde sana ne gül bahçeleri, reyhanları, türlü türlü şakayık çiçekleri, menekşeler, leleler hazırlar.
- Şu kara topraktan biten, başkaldıran çiçeklerde onun güzelliğinin akisleri vardır. Onların hepsi de onun lütfu ile bitmedeler. Sen burada topraktan çıkan mahsülleri yemekle meşgulsün. Sanki toprak yiyorsun. Halbuki senin rızkın göklerde. Ey gönül! Senin burada ne işin ?
- Ey gönül! O padişahlar padişahının aşkı ile el çırp, oyna! Onun bir öpücüğüne nail olabilirsen, dünyanın bütün belaları, bütün felaketleri def olur gider.
- Ey gönül! Şimdi ayağımda ayrılık ateşinden bir bağ var! Çok da zayıf düştüm. Ama sevgiliyi andığım zaman, onun aşkı ile mest olurum.
- Ey gönül! Onun aşk koparan şivesiyle ağlayıp inlemeye başlar, çeng gibi binlerce nağme çıkarırım.

649. Göklerden gelen ordunun saflar yaran saldırısı yüzünden,
beden şeytanlarının başları ezildi.

Müste'filün, Müste'filün, Müste'filün, Müste'filün

(c. III, 1333)

- Ey gönlü ihsan eden aziz varlık! Sen lütuflar sahibisin, ihsanlar sahibisin, gönüller avlıyorsun. Benim gönlüm senin yarattığın güzellikler ile huzura kavuşuyor.
- Ey iki alemin de kendisine kul, köle olduğu üstün varlık! Biz senin ikramınla diriyiz. Ey adının verdiği hayatla gönlün adına can olan, onu diriltten aziz varlık!
- Gönül, bedenın etrafında bir halka oldu, onu sardı. Gönüm bedenimin hırkasını giydi. Sonunda her ikisi de sende gark oldu. Ey gönle lütuflarda bulunan güzel!
- Ey gönül deryasının incisi! Senin karşında, canın da, gönlün de ne önemi var? Gönül geceleri seninle aydınlıktır; gönlün gündüzleri de seninle mutludur.
- "Akl-ı küll"ün dergahından davul sesleri geliyor. "Şimdi gönlün fermanı hüküm sürmededir." diyor. Ötelerden gökyüzü ordusu gelmede.
- "Akl-ı küll: Allahın kudretinden ilk önce ortaya çıkan akıl. Buna Hz nuru da denilir.
- O ordunun kılıç vuruşundan, padişahın düşmanlarını öldürüşünden ötürü, ovalar kanla doldu, yollarda kan akıyor.
- Gök ordusunun saflar yaran saldırısı yüzünden beden şeytanlarının başları ezildi. Padişahın namına hutbe okunmaya başlandı. Dîvan gönlün fermanları ile doldu.

650. Ben can'ın boynunu bağladım, sevgilinin kapısına götürdüm de; "Bu, aşk suçludur;
sakın bunun suçunu başışlama!" dedim.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün

(c. III, 1335)

- "Bu gönül evinde bulunan kimdir?" diye gece yarısı bağırdım. Bir ses; "İşte benim!" dedi. "Sen kimsin?" dedim. "Ay'ın da, güneşin de yüzümü görüp utandıkları güzel benim!" dedi.
- Bana; "Neden bu gönül evi böyle çeşitli şekillerle, hayallerle dolu?" dedi,. "Ey ay yüzüne dünya güzelinin bile hayran kaldığı, haset ettiği dilber!" dedim. "O gördüğün şekillerin, hayallerin hepsi de oraya senden aksetmiş."
- "Peki!" dedi. "Şu benim ciğerimin kanına bulanmış olan şekil de nedir?" "Bu" dedim, "Benim şeklim. Gönlü yaralı, ayağı beden balçığına saplanmış bu değersiz kulunun şekli."
- Ben can'ın boynunu bağladım, sevgilinin kapısına götürdüm de; "Bu, aşk suçludur, sakın bunun suçunu başışlama!" dedim.

• Sevgili bana bir ip ucu verdi. "Bu aşk ipidir. Ucu fitnelerle, hilelerle doludur. Bunu tut, çek, ben de çekeyim. Hem çek, hem de koparma!" dedi.

651. Ey gönül! Sen aynada kendini eğri görürsen, bu eğrilik sendendir, aynadan değil.

Mefa'ilün, Mefa'iliin, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. 111, 1337)

• Ey yüzünü ekşitmiş sevgili! İşine karışmamam, "Neden yüzünü ekşittin?" dememem için, sanki yüzünün etrafına; "Sirke ne güzel katıktır!" diye yazan dost!

• Yüzünün asıklığını, ekşiliğini, dolayısıyla başına gelenlerden şikayetini bırakır da; kinden, hırdan bir iki adım uzaklaşır da hilme, yumuşaklığa, başa gelenlere razı olmaya doğru yaklaşırsan, bal gibi olursun, kendinle beraber nice kişileri de tatlılaştırırsın. Fakat sen çok tenbelsin, kemale doğru yürüyemiyorsun.

• Aslında ben hata ettim, yanlış gördüm, yanlış söyledim. Zaten ben her zaman yanlış işler yaparım. Ben senin gerçek yüzünü görebilseydim, gözüm böyle şaşır mıydı?

• Ey gönül! Sen aynada kendini eğri görürsen, bu eğrilik sendendir. Eğri alan sensin, ayna eğri değil! Ayna her şeyi doğru gösterir. Önce sen kendini doğrult!

"Mevlana bir Mesnevî beytinde şöyle buyurur

"Seni görünce kendimi gördüm. Aferin beni bana gösteren aynaya!" (Mesnevî, c. VI, nr. 1085). Başkaları bizim için ayna gibi olunca, başkalarında gördüğümüz kusur, kendi kusurumuzdur. O kusur onlara ait değildir."

• Adamın biri kuyu başına gitmiş de ayı kuyuda görmüş, ayın kuyuya düştüğünü sanmış. Ay ise gökyüzünden ona seslenmiş; "Acele etme, yanlış görme, ben buradayım." demiş.

• Sen ayı şu kirli, alçak yeryüzünde arama! Yoklukta varlık olmaz. Bir adam Ebucehil karpuzu ekse, şeker kamışı biçmez. İnsan ne ekti ise onu biçer.

• Ey benim canım! Hoşluk, güzellik varlığını, benliğini gidermektedir. Sense güzelliğini varlıkta arıyorsun. O burada görünmez. Sen her şeyi elde edebileceğin yerde ara!

652. Öteki dünya gönül güneşinden bir parıltı, bu dünya da gönül denizinden bir damla.

Fa'ilatün. Fa'ilatün, Fa'ilat ,

(c. III, 1346)

• Ömrüm gönül sevdası ile geçti gitti. Benim gönül gamından bir korkum yok!

• Gönül benim canıma saldırmak için kalkmış gelmiş. Cansa; "Bakalım gönlün meramı nedir? Ne yapacak?" diye oturmuş kalmış.

• Gönül din halkasından kaçıyor da, güzellerin saçlarının bükümünü halkasını yer ediniyor.

"Fuzulî hazretleride:

"Aşiyân-ı mürğ-ı dil zülf-i perişanındadır
Kande olsam ey peri gönlüm senin yanındadır" demişti.

• Gönlümle oynayanın, gönlümü perişan edenin etrafında dönüyorum, onu terk edemiyorum. Çünkü gönül kavgasında benim yardımına koşacak ancak odur, başkası değil!

• Sabah olsun da gönlün yüzünü bir defa olsun göreyim diye geceleri uykuyu gözlerime haram ettim.

• Gönlün boyunu bosunu göreyim diye eğilmekten boynum yay gibi oldu.

• Öteki dünya gönül güneşinin parıltısından bir parıltı, bu dünya ise gönül denizinden bir damla!

• Ağzını kapa, dudaklarını yum! Çünkü gönlün feryadları dilsiz, dudaksız olarak göklere yükselmede.

653. Güllerin güzelliğinden dikenler sarhoş olur, gam gülmeye başlar.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. 111, 1356)

• Sevgili hiç beklenmedik bir zamanda, ansızın çıkar gelirse; ne mutluluktur! O güzelliğiyle, kendisini çekemeyen güzelleri haset ateşlerine yakarsa ne devlettir.

• Dün sevgili tövbe eden binlerce kişinin tövbelerini güzelliğinin etkisi ile bozdurmuştu. Bugün de aynı şey olursa ne mutluluktur.

• Ona gönül verenler, onu görmek ümidi ile grup grup kapısının önünde ;oturmuşlar, bekliyorlar. Lütufeder de onlara şöyle bir görünürse ne mutluluktur.

• O kılıçlar kuşanmış, savaşa hazırlanmış, ayrılık ordusunun içine dalsa da vuslat ordusunu zafere kavuştursa ne mutluluk olur.

- Binlerce güller açılır, onların güzelliğinden dikenler sarhoş olur. Bu durum carşısında gam bile güler, kahkahalar atmaya başlarsa bu ne saadettir.
- Aşk harekete geçince, beden çevikleşir. Acele hemen elsiz, ayaksız gökyüzünün etrafında koşmaya başlar. Bu ne saadettir?

654. Develer sarhoş oldular.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün

(c. 111, 1344)

- Develer sarhoş oldular. Şimdi sen deve oyununu seyret! Kim sarhoş deveden edep, bilgi ve ibadet bekler?
- Bizim bilgimiz onun yani Hakk'ın bilgisi, yolumuz onun caddesi, hararetimiz koç burcundan güneşten değil, onun sıcak nefesi.
- "Ruhumdan ruh üfürdüm." günü nefesi sana can verir.
- Hakkın işi "Ol emri ile oldurmaktır." Yaratışı sebeplere, vasitalara bağlı değildir-
- "Bu beyitte Bakara Süresi, 2/117. ve Hicr Süresi, 15/29. ayetlerine işaret var.
- Biz bu Hakk yolunda nesrin ve karanfil çiğneriz. Balçık çiğneyen yani yerden biten otları, dikenleri yiyen bayağı develerden değiliz.
- Balçık çiğneyen develer bu dünyaya, şu balçığa bağlanıp kalmışlardır. Ruhumuzun, gönlümüzün balçıkla ne ilgisi var?
- Din mucizesini göstermek arzusu ile Hz. Salih'in duası dağın bağrından Allah devesini doğdurdu.
- "Hud Süresi, 11/64. ayetine işaret var."
- Biz doğu tarafına da gitmeyiz batı tarafına da. Biz durmadan ezel güneşine doğru adımlar atar dururuz.

655. Bugün gönlüm yeni bir sevda ile başka bir renge boyandı.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün ,

(c. III, 1341)

- Allah'a hamdolsun, şu gönül bugün dünden de daha beter bir halde, bugün gönlüm, yeni bir sevda ile başka bir renge boyandı.
- Dün gönlüm gül fidanının altına oturmuş, durmadan şarap içiyordu. O yüzden olacak, bugün bambaşka bir halde.
- Senin aşk "ney" in bu perdesinde bir hayli bekledi. Gönlüm aşk neyinin zevki ile tatlılaştı, şekere döndü.
- Ey ipek kaftanlar giyenen sevgili! Ben senin beline kemer gibi sarıldım.
- Ey tatlılıklar, lezzetler denizi! Senin aşkından bu beden sedefe dönmüştür. Şu gönül de o sedefin içindeki inci.
- Her mü'minin benlik evi mademki senin aşkınla harap oldu, yıkıldı; bu kargaşadan ötürü, bu gönül de her an benlik kapısından çıkıp, varlık damına yükseldi.
- Tebrizli Şems, Hakk güneşi gibi parlıyor. Onun güneşinin parıltısından şu gönül seher vakti gibi olmuştur.

656. Gözyaşları niçin akıyor;gönül ateşini söndürmek için.

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. III, 1351)

- Şaşılacak şeydir ki; bu açık meşrepli güzellere, celal sahibi hakkın haremünde, has bahçelerde, çeşme başlarında, çayırılık çimenlik yerlerde makamlar verildi'. Orada şuhluklar, güzel yüzlere hırsızlamaca bakmalar helal sayıldı.
- Yol kesmeyi, ancak yollar bilen becerir. Eve girmeyi, hile yapmayı güzellikten anlayan başarır.
- Dünya ehli sanki örümcektir. Her biri de sinek avlar durur. Onlardan hiç bahsetme, bana usanç gelmesin.
- Eve gizlenmiş nefis hırsızını kim görür, kim söyler? İlahi aşkla safran çiçeği gibi sararmış bir yüz ile, berrak, duru su gibi olan göz yaşları.
- Gözyaşları neden akıyor? Gönül ateşini söndürmek için. Yüz niçin sararır, solar? İç alemini, gönül derdini anlatmak için.
- Aşıkların yanaklarına akan gözyaşları, seni ayakkabıların çıkarıldığı kapı yanındaki saftan alır; "Buradan hemen kalk, aşkın huzuruna git!" der.
- Aşıkların yüzlerinin sanlığı, sevgilinin elma gibi kırmızı olan yanaklarının aynasıdır. Gözyaşları ise, benlerinin ve yanak sayfalarının üzerine yazılar yazıyor.

- Bu balıktan, bu kara topraktan yaratılmış yüzündeki bunca güzellikler, bunca eda ve cilveler, gayb alemindeki aydan parlayıp vuran kemal nurunun parıltısıdır.
- Hele bir iki gün sabret, bu parıltı bütün güzellikleri ile, bütün nuru ile yine aslına gider, onunla birleşir.

657. Kurak yere düşmüş balığın kulağına dalga sesleri gelince,
balık hemen sıçrayıp yurdu olan denize atlamaz mı?

Mefa'îlün, Fe'ilatün, Mefa'îlün,

(c. III, 1353)

- Bütün kainatın ve varlıkların yaratıcısından, o celal ve cemal sahibinden ruha çok tatlı bir hitapla; "Gel!" denilince ruh, nasıl olup da kanatlanıp uçmaz?
- Duru, lekesiz denizden ayrılmış, kurak yere düşmüş bir balığın kulağına dalga sesleri gelirse, balık nasıl olur da hemen sıçrayıp asıl yurdu olan denize atlamaz?
- Davuldan ve davula vurulan tokmaktan "Geri dön!" haberini duyunca, doğan, nasıl olur da avı bırakıp gerisin geri sultana doğru uçmaz?
- Bu kadar latif, bu kadar güzel, sevimli ve can bağlayıcı olan eşsiz varlığı bulamayan, tanıyamayan ve sevemeyen kimse cidden ne zavallı, ne kötü, ne sapık bir kimsedir?
- Ey ruh kuşu! Günahlarından temizlendin, nefsinin kafesinden kurtuldun, mana kanatların açıldı. Haydi geldiğin yere, kendi vatanına doğru uç, uç!
- Acı sudan ab-ı hayata doğru yollan! Eşik dibinden, papuçlukta oturanlar arasından ayrıl, can meclisinin baş sedirine geç otur!
- Ey can! Sen git, git ki biz de bu ayrılık cihanından o buluşma cihanına kavuşalım.

658. Gönülün vasıflarını saysam aklın almaz.

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'flün

(c. III, 1342)

- Şu gönülde nasıl bir iş yurdun, nasıl bir tezgahın var? Şu gönülde ne putlar yontuyorsun? Ne putlar yapıyorsun?
- Bahar oldu, ekin zamanı geldi. Kimbilir sen şu gönüle neler ekiyorsun?
- Allah'ım sen zahirde, dışarda yücelik, üstünlük perdesi ile örtündün, ama şu gönülde apaçık meydandasın.
- Gönül göklerden de yüce, göklerden de geniş olmasaydı, şu gönül ata binip gökleri dolaşmazdı.
- Gönül pek büyük bir şehir olmasaydı, bir padişah oraya sığmazdı; o gönülde dolaşmazdı.
- Ey benim canım! Gönül şaşılacak büyük bir ormandır. Sen de bu gönül ormanında av emirisin. Sen orada neler avlayacaksın?
- Gönül denizinden binlerce dalgalar coşar, köpürür. Sen de bu gönül denizinde inciler elde edersin.
- Sustum. Artık gönül hakkında bir şey söylemeyeceğim. Çünkü gönülün vasıflarını saysam, aklın almaz, gönül senin düşüncene sığmaz.

"İbrahim Hakkı Erzurumî hazretleri de:

"Vasf-ı lisan seninledir, vasfedemem gönül seni
Nutm-ı beyan seninledir, vasfedemem gönül seni
Asl-ı cihansın ey gönül, vasla mekansın ey gönül"
Kevn n mekan seninledir, vasfedemem gönül seni" diye yazmışlardır. (Dîvan-ı Hakkı s. 181)

659. Senin güzelliğin ile, ruhlar huzura kavuşur, bedenler de mest olur.

Müfte'îlün, Fa'ilatü, Müfte'îlün, Fa'ilat

(c. 111, 1361)

- Ey benim biricik güzelim! Senin ömrüne yemin edirim ki, kemal derecelerinde senin eşin ve benzerin yoktur. Ey benim güvendiğim, dayandığım aziz varlık! Çok kederliyim, gamlara batmışım, artık kalk, gel!
- Ey beni dertlerden kurtaranım, feraha çıkaranım! Ey benim enîsim, en yakın dostum! Ey meclisimizin ay'ı! Senin yüzün tam bir bedirdir, dolunaydır. Dudaklarının ıslaklığı bana helal bir şaraptır.
- Senin ruhun vefa denizidir. Rengin ayrılık parıltısı, ömrüne yemin ederim ki, günaha girmekten korkmasam, sana "Zülcenal sahibi Allah" derdim.
- Alemdekilerin hepsini eritirsin. Hepsinin de kalpleri rahata kavuşur, onların rına gözleri açılır da görünmeyen şeyleri görürler. Sevgilim senin hayalin bile çok latif, çok güzel!

- Senin güzelliğin ile insanların ruhları huzura kavuşur. Bedenleri de mest olur. Onları ilahi şarabın büyük kadehlerle içildiği bir meclise oturtursun.
- Aşk hususunda gönle gelen bütün sorular ve cevaplar hep Hakk'tandır. O sorar, sonra kendi sorusuna kendisi cevap verir. Ben onun elinde bir rebab gibiyim. O bana sık sık mızrap vuruyor. Bana; "İnle, ağla!" diyor.

660. Davul çalan olmadıkça, davul nasıl ses verir?

Mefa'îlin, Fe'ilatün, Mefa'îlün, Fe'ilün

(c. III, 1358)

- İlahî rahmet gönlün kulağına gizlice dedi ki: "Ne istersen yap, fakat bizden ayrı düşme, bizi unutma!"
- Tıpkı gözle gündüz gibi; sen bizimsin, biz de seniniz. Ne diye bizden ayrılır, kötü işler yapan, kötü kişilerin yanına gidersin?
- Gönül dedi ki: "Sana darılmaya, senden incinmeye imkan var mıdır? Davul çalan olmadıkça, davul nasıl ses verir?"
- Bütün dünya davuldur, sen de davul çalan! Bütün yollar zaten kapanmış, seni bırakıp da nereye gidebilirler?
- Can kımıldamadıkça şu zavallı beden kımıldayamaz. At hareket etmedikçe üstündeki, çul oynamaz.
- Gönlün Allah arslanıdır, nefsin ise at. Akıl meydanı ata dar geldi de o daracık meydandan sığırdı "Söyle" alanına vardı.-
- "Söyle!": Kur'an'da bir çok sürelerin başında geçer. Dünyanın fanî, gelip geçici olduğu ayetlerle haber verilir, .
- Sözden harften geç de su gibi nakışlar kabul eder ol, şekilden şekle gir'. Çünkü harf de dünyadandır, ses de'. Dünya da zaten bir köprüden ibarettir.

661. Gül, can bahçesinden gelmiş bir habercidir.

Mef'aiü, Fa'iaü, Mefa'îlü, Fa'ilat

(c. III, 1348)

- Bugün, bu bahar günü, neşe günü, sevinç günü. Güllerin çok açtığı bir yıl, gül yılı. Bu bahar mevsiminde halimiz, durumumuz çok iyi! Bizim gibi gülün de hali iyi olsun!
- Ötelerden dostun yüzünün gül bahçesinden güle yardım geldi. Bu sebeple artık gözlerimiz, gülün solduğunu, dökülüp saçıldığını görmez.
- Gülün güzelliğinden, letafetinden, ihtişamından, renginden, kokusundan nergisin gözleri mest oldu, bahçede ağzını açmış gülüyor.
- Süsen selvinin kulağına, bülbülün aşkının sırlarını ve gülün güzel huylarını fısıldıyor.
- *Gül bize iyilik etmek, lutuflarda bulunmak, bize kokusunu daha iyi duyurmak için elbisesini yırtarak koştı, geldi.
- *Biz de güle kavuştuğumuz için, ona daha yakın olmamız için elbisemizi yırtıyoruz.
- *Gül ötelerden geldi; o cihandandır. Bu yüzden bu cihana sığmıyor. Gül o kadar latiftir, o kadar güzeldir ki, hayal alemi bile gülü hayal etmeye dar geliyor.
- *Gül denilen varlık kimdir? Akıl bostanından, can bahçesinden gelmiş bir haberci. Gül nedir? Solmayan, dökülmeyen, hakikat gülünün güzelliğini, yüceliğini bildiren bir bilgi.
- *Gülün eteğini tutalım, ona yol arkadaşı olalım da oynaya, güle gülün aslına. zevalsiz gül fidanına gidelim.
- *Gülün aslı, zevalsiz gül fidanı Mustafa(s.a.v.)'in terinden bitti, yetişti, lütfundan meydana geldi. O büyük varlığın yüzünden hilal halinde iken, bedir haline geldi.
- "Bazılarının mevzu saydıkları bir hadîse işaret var. Hadîs şöyle:
- Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyurdular ki: "Miraç gecesinde gökyüzüne çıktığım zaman terlemiştim. Ter damlalarım yeryüzüne düşünce, topraktan gül fidanları bitti, yetişti. Kim benim kokumu koklamak isterse, kokumu almak isterse gülleri koklasın."
- *Siz gülün yapraklarını yolarsınız, dallarını kırarsınız ama, ona yeniden yeniye can verirler, onu diriltirler, ona yeniden yeniye kol kanat ihsan ederler.
- *Gör ki gül baharın davetine nasıl icabet etti. Halil İbrahim'in öldürülmüş dört kuşu gibi ölü iken dirildi, koşarak geldi.
- *Ey hoca sus! Dudağını açma! Gülün gölgesinde otur da gonca gibi dudak altından gizlice gülümse!

662. Sevgilinin dudakları ile gönlüm ne haldedir, bunu hiç sorma!

Mefa'îlün, Fe'iatün, Mefa'îlün, Fa'ilün

(c. III, 1355)

- Visal, buluşma güneşinin iki gözünü açtınsa, hakikatler göğüne çık, artık hayalden hiç bahsetme!

- Karanlığın ve aydınlığın ötesinde, celal nuru ve içinde zerreler gibi oynayıp duran yıldızları seyret!
- Her ne kadar zerre güneşe ulaşmazsa da, ışığının parıltısı ile nur kesilir; bu kafi değil mi?
- Aşka hizmet için kaş gibi beli bükülen gönlün bakışından yüzbinlerce kemal gözü açılır.
- Ağzını kapa da sevgilinin dudakları ile gönlümün arasının nasıl olduğunu, gönlümün ne halde olduğunu hiç sorma! O hali ancak Allah bilir, başkası bilemez.
- Gönlümü işaret etmeye kalkışma, o gönül senin bildiğin eski gönül değildir. Bu kanatlarla padişahın devlet kuşlarının yanına uçmaya heveslenme!
- Herkes yarasına tuz ekilince feryat eder. Bense onun tuzluğundan uzakta kaldığımdan ötürü, gönül yaram onun tuzundan mahrum kaldığı için feryad ediyorum.

663. Ötelere göç var!

Fa'ilatün, Fa'latiin, Fa'ilatü

(c. III, 1347)

- O güzeller padişahının bulunduğu yere göç var! O sevgilinin güneşinin doğduğu yere göç var!
- Geri kalanların kervanı yola düştü. Haydi ey davrananlar, biraz çabuk olun, göç var!
- O erlik ve ölümsüzlük denizine doğru, haydi ey erler erkekçe göçün, ötelere göç var!
- Padişahın yüzünün güneşi doğdu, dünya aydınlandı. Ey bekçiler sabah oldu, göç var!
- Asıllarına, yani can denizine doğru dostlar topluluğu yağmur gibi yağıyor, seller gibi akıyor, ötelere göç var!
- Evi barkı, döşeği, yastığı bırak! Attan katırdan, süslü eğerden, semerden vazgeç, ötelere göç var!

664. Ben öyle bir çocuğum ki hocam aşktır.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1523)

- Arslan değilim ki düşmanla savaşıyım. Ben arslandan daha çetin bir düşman olan kendimle, kendi nefsimle savaşıyorum, bu bana yeter.
- Mademki aşkın ayakları altında toprak olmuşum. Şunu iyi bil ki; o topraktan ben gül gibi, süsen gibi bitip boy atacağım.
- Aşkın gamı ile geceler gibi karalar giymişim. Fakat ben bu karanlık gecenin koynundan parlak bir ay gibi doğacağım.
- Ben aşk ateşi ile yanmışım, baştan başa duman haline gelmişim. Duman gibi bu pencereden çıkacağım; göklere yükselecek, ötelere gideceğim.
- Ben öyle bir çocuğum ki, hocam aşktır. Bırakmıyor ki başımı kaldırayım, boyumu göstereyim.
- Aşk gibi daima diri olayım, daima varlık sahibi olayım, yemeden, içmeden, yatmadan, uyumadan kesileyim.
- Kendine gel de Ebu Bekr-i Rebabî gibi sus, sus da ben can olayım, bedenden sıyrılalım.

665. Bir damlayım ki, hem damlayım hem deniz!

Mefa'ilün, Mefa'liin, Fe'ulün

(c. III, 1520)

- Bana nasılsın diye soruyorsun? Nasıl olduğumu ben söylemeyeyim, sen bak da gör! Harap bir haldeyim, kendimden geçmişim, deliler gibi aklını başımda değil, sarhoşum.
- Meğer gökyüzü gibi ay'ın evi olmuşum. Sevgilinin aşkı yüzünden gökler gibi kararsızım.
- Yanlış söyledim, ben aşkın mizacına sahibim. Bu yüzden dönüp dolaşmayı da, durup dinlenmeyi de bilmiyorum.
- Sevgiliden ayrıldığı için, sanki dünyanın direği olmuşum gibi ağır bir yük altında eziliyorum.
- Ben görünüşte bir zerrenin yarısından da küçüğüm. Fakat aşk bakımından alemde de genişim, dünyadan da büyüğüm.
- Bir damlayım ki, hem damlayım hem deniz! Çeşitli yönden, çeşitli şekiller ve hadiselerle denenmedeyim, imtihan edilmedeyim.
- Bu sözü ben söylemiyorum. Bu söz aşkın sözü; ben bu ince sözü bilmeyenlerdenim, ben bir hiçim, hiç!
- Bu hikaye, bu aşk macerası binlerce yıllık bir hikaye. Bunu ben nereden bileyim? Ben daha dünkü çocuğum.

- Fakat öyle bir çocuğum ki, ben evveline evvel olmayan, kadîm olan o ezeli büyük varlığa aidim. Beni o yarattı, bu çocuk yüzyıllardan onunladır.
- *Bu sözler balçıktan doğan sözler, ormandaki dolambaçlı yollara benziyor kendimi nasıl bir renkte göstereyim ki, ben o dolambaçlı yollardayım.
- *Hayır! Yanlış söyledim. Benim güneş gibi bir rengim var. Bu denî, alçak dünyanın bulutları içinde kalmış.
- *Sus, insanın toprağını tozutm! Çünkü ben peri gibi buralarda gizlenmişim.

666. Senin verdiğin şeyden başka benim neyim var?

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. III, 1521)

- *Ben bu dünyada dost olarak yalnız seni seçtim. Böyle olmakla beraber, sen benim kederlere kapılmamı, gamlara düşmemi uygun bulur musun?
- *Gönlüm kalem gibi senin avucunda, parmaklarının arasında, neşelerim de senden gelmede, hüznlerim, gamlarım da sendendir.
- *Senin dilediğinden başka ne olabilirim ki? Ben senin gösterdiğin şeyden başka ne olabilirim?
- *Bazen benden diken bitirirsin, bazen gül. Bu yüzdendir ki ben bazen gül :oklarım, bazen diken toplarım. Bazen çok neşeliyim, bazen çok mahzunum, üzgünüm.
- *Beni ne hale getirirsen o halde olurum. Sen mademki benim böyle olmamı istiyorsun, ben de öyleyim, başka türlü değilim.
- *Önce de sen varsın, sonra da sen varsın. Sen benim evvelimi de, airimida hayırlı et!
- *Sen gizlenirsen, seni manen hissedemezsem, küfür ehlinde olurum. Yarattığın eserlerle kudretini, yaratma gücünü ortaya koyunca imana gelirim. Bütün bu haller senin lutfunla, ihsanıyla olmaktadır.
- *Senin verdiğin şeyden başka benim neyim var? Sen koynumda, yanımda ne arıyorsun?
- "Dîvan şairlerimizden Urfalı Nabî merhum bir şiirinde aynen Mevlana gibi düşünmüştü:
- "Bu karhanede bilsem neyim, beğim nem var? Varlığım Allah'ın bir armağanı, hayatımı da o bağışlamış; nefes onun bir ifltu, konuşmam onun bir fazlı, ihsanı; beden onun binası, ruh onun nefhası, üfürüğü; kuvvetim, yapma gücüm de ondan; benim hislerimi, duygularımı da o vermiş. Bilsem ki bu dünyada ben neyim, benim nem var?"

667. Gönle gelen şekiller, hadiseler misafirlere benzerler;

gelirler, giderler. Ben de onların gelip gittikleri ev!

Mefa'îliin, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. III, 1519)

- Gel ki ben bugün dünyada değilim. Dünyadan dışarı çıktım. Ben bugün kendimden de gizliyorum.
- Ben hançeri aldım, varlığımı kestim, yok ettim. Artık ben ne kendime aidim, ne de başkasına.
- Yanlış söyledim, ben kendimden kesilmedim; bu işi, bu tedbiri canım "ben"siz yaptı.
- Gönül ateşi ne halededir; bilmiyorum. Çünkü dilim başka bir şekilde yanıyor.
- Kendimi yüzlerce şekilde gördüm. Her şekli gördükçe: "İşte ben buyum!" diyorum.
- "Kendimi yüzlerce şekilde gördüm" dedim. Belki de ben şekil değilim, benim izim, nişanım yok!
- *Çünkü gönle gelen şekiller misafirlere benzerler; gelirler, giderler. Ben de onların gelip gittikleri ev!

668. Körün gözüne göre ben bir hiçten ibaretim;

sağırın kulağına göre de ben dilsizim.

Mefa'îliin, Mefa'îlün, Fe'ulün

(c. III, 1518)

- *Ben mekansızlık aleminde bulunan bir ay'ım. Beni dışarda arama, ben canın kendisiyim.
- *Seni herkes kendi yanına çağırır. Bense seni senden, senin yanından başka yere çağırmam.
- *Bazen dersin ki: "İsteddiğim gibi değilsin, vefasızsın." Evet, sen öyle oldukça ben de öyleyim.
- *Körün gözüne göre ben bir hiçten ibaretim. İşte öyleyim. Sağırın kulağına göre de ben bir dilsizim.
- *Niçin gözün yaşına gül suyu dökersin? Gözünü yıka; toz toprak gitsin! Ben apaçık ortadayım, görünüyorum.

*Senin giydiğin elbiseler de, yediğin yemekler de hep topraktan gelmede. Hepsi de renkli toprak. Bu yüzden sen toprak yiyorsun. Sen bana misafir olmaya layık değilsin.

*Şu güzel renkli, hoş kokulu gül de topraktan ibaret! Ben ona iğreti olarak verdiğim güzelliği geri alınca, onda başka bir güzellik, hoş kokulu suyu vardır, o ortaya çıkar; sen onu seyret!

*Ey benim canım! Ben bağıın da bağıyım, suyun da suyuyum. Ben binlerce erguvana erguvan olmuşum.

669.Dünyadaki bütün şehirleri dolaştım. Aşk şehri gibi güzel bir şehir bulamadım.

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Fe'ulün

(c- III, 1509)

- Sefer ettim, dünyada bulunan bütün şehirlere uğradım. Fakat aşk şehri gibi güzel bir şehir göremedim, bulamadım.
- Ben ezeldeki aşk şehrinin kıymetini bilmedim de, bilgisizlik yüzünden işbu dünya şehrine sürgün edildim. Böylece gurbete düştüm. Çok kahr çektim, çok belalara uğradım.
- Ben akılsızlığımdan öyle güzel şeker kamışlığını bıraktım da, bu dünyada her otu otladım durdum.
- Bu dünyada aşkın sesinden gayrı duyduğum sesler, davul sesinden başka bir şey değildir.
- O davul sesinin yüzünden ben, "küll alemi"nden şu fanî dünyaya düşüp kaldım.
- Ben ezelde tamamıyla candım, candan ibarettim. Canlar aleminde gönül gibi kanatsız, ayaksız uçup duruyordum.
- İnsana güzellikler veren gülüşler bağışlayan mana şarabından ben de gül gibi boşgatsız, dudaksız tadıp duruyordum.
- *Derken aşktan bir ses geldi. Aşk; "Ey can!" dedi; "Yola düş, bir mihnet ve ızdırap yurdu yarattım, oraya git!"
- *Ben o mihnet yurdunu istemem!" diye çok yalvardım, çok ağladım, çok inledim, çok elbiseler yırttım.
- *Şimdi bu dünyadan ötelere gitmekten nasıl korkuyor, kaçırıyorsam, oradan gelmekten de öyle kaçırıyordum, öyle ürküyordum.
- *Ey can, korkma git! Nerede olursan ol, ben seninle beraberim, sana şah damarından daha yakınım.
- "Hadid Suresi 57/4. ve Kaf SOresi, 50/6. ayetlerden iktibas var."
- *Büyüler yaptı, beni oradan uzaklaştırdı.
- *Büyü dünyaları bile yerinden oynatır. Ben kim oluyorum ki; zaten ben göze bile görünmüyorum.
- *Beni yolumdan alıyordu. Sonra da dilediği yola düşürdü. Gerçek yoldan çıkıp da o yola düşmeseydim kurtulurdum.
- *Söyleyeyim; asıl yurduna, nasıl dönersin, ulaşırsın; yazayım. Fakat buraya varınca kalemim kırıldı.

670. Benim sözümde ben de cana bir aynayım. Can kendi halini benim sözümde bulur.

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1516)

- *Senin canın benim canıma ne kadar da çok yakın. Çünkü sen ne düşünüyorsan, ben onu biliyorum.
- Zaten dostlar birbirlerinin gönüllerinden geçenleri bilirler. Ben de senin gönlünden geçeni biliyorum. Bilmesem dost sayılmam.
- Dost dostu karşı saf, duru suya benzer. Onun için de dostun hayalini parmağımla gösterebilirim.
- Adeta herkes aynadır; aynada herkes karını, ziyanını gösterebilir.
- Fakat o ayna her nefeste buğulanır, her an kararır. Çünkü onda benim can cilam yoktur.
- Ama arif kişinin gönlüne, dünyanın tozunu, toprağını atsan yine kararmaz, yine cilası kaybolmaz.
- Sakın bu aynadan yüz çevirme! O ayna; "Ben senin canına emanım!" deyip duruyor.
- Benim sözüm de, ben de cana bir aynayım. Can kendi halini benim sözümde bulur ve anlar.
- Sus, sus da, ben kaşla gözle ona binlerce macera okuyayım.

671 .Seni gördüğüm gün,benim bayram günümdür

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Fe'ülün

(c. 111, 1508)

- Sefere çıktım, her şehre uğradım, senin gibi latif, senin gibi güzel hiç kimseyi göremedim.
- Ayrılıktan kurtuldum. Gurbetten geri geldim. Bir kere daha seni görmek saadetine erdim.
- Eşsiz bir bahçeye benzeyen güzel yüzünden düşeli, ne bir gül gördüm, ne bir meyve tattım.

- *Kötü bahtımın yüzünden senden ayrı düştüm. Fakat her bahtsızdan da yüzlerce zahmetler, mihnetler çektim.
- *Ne diyeyim, sensiz ben tamamıyla ölmüştüm. Allah beni yeniden diriltti.
- *Acaba yüzünü gören ben miyim? Acaba senin tatlı sesini ben mi duydum?
- *Bırak da elini, ayağını öpeyim, bana bayramlık ver; çünkü seni gördüğüm gün benim bayram günüdür.
- *Ey Mısır ülkesinin Yusufu, sana armağan olarak böyle parlak bir ayna aldım.

672. Sen sevda çekenlerin gönüllerine huzur verirsin.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1507)

- *Sevgilim, ben sende kaybolup gitmişim, görünmüyorum. Dün gece tuhaf şekilde seni rüyada gördüm.
- *Mısırlı kadınlar gibi elimde turunc vardı. Yusufun güzelliği ile kendimden geçtim, ellerimi doğradım.
- *O ay yüzlü güzel nerededir? O dün gece gördüğüm gözler nerede? O sözleri duyan kulaklar nerede?
- *Ne sen varsın, ne de ben varım. Ne de o an, o zaman var. Ne de hayran dudakları ısırın dişler var.
- *Senin sevdandan ben bir ambar doldurdum. Ben o ambara harmandan sevda taşıdım, durdum.
- *Sen sevda çekenlerin gönüllerine rahatlık verirsin, huzur verirsin. Sen Zünnun'sun, sen Cüneyd'sin, sen Bayezid'sin.

673. Galiba ben, şimdi bu hale gelmemişim, ezelde de böyle imişim.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1506)

- Ben her zaman böyle zeki değildim. Ben akıldan, fikirden çıkmış bir kişi değildim.
- Senin gibi ben de akıllı idim. Böyle deli, divane değildim. Ben böyle düşkün ve perişan bir halde de değildim.
- Güzeller gibi gönüller avlar dururdum. Ben gönül gibi kanlar içinde değildim.
- 0 nasıldır; bu nasıldır; diye arar dururdum. 0 nasıl olduğu bilinemeyen büyük yaratıcının yarattıklarına böyle hayran değildim.
- Sen benim gibi değilsin, senin aklın başında, otur da bir düşün bakalım; galiba ben şimdi bu hale gelmemişim. Ezelde de böyleymişim.
- Ben böyle günden güne artan aşka av olmamıştım. Eskiden herkesten üstün olmayı arar dururdum.
- Sonunda bir defne gibi topraktan dışarı çıktım. Çünkü ben toprağa gömülen Karun değildim, ben ilahi bir defineydim.

674. Öyle bir arkadaş istiyorum ki, benim derdimi kendine dert edinsin.

Mefa'iliin, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. 111, 1505)

- *Şu anda öyle bir mutrip (çalgıcı) istiyorum ki, mest olsun kendinden geçsin de ne çaldığının farkında olmasın.
- *Öyle bir arkadaş istiyorum ki, benim derdimi kendine dert edinsin. Fakat öyle kendinden geçsin ki neşe ile gamı birbirinden ayırt edemesin.

"Mevlana kendi derdini dert edinen arkadaş istiyor. Behçet Kemal merhum da "İstiyorum" adlı şiirinde:

"Bir zincir istiyorum, hırsımı bağlayacak
Bir yangın istiyorum, ruhumu dağılayacak
Bir ana istiyorum, başımda ağlayacak." diye yazmıştı.

*0 bütün varlığı ile mest olsun da Ademoğlu olmaktan çıksın, değişsin, başka birşey olsun.

"Ademoğlu Eşref merhum da:

"Gözlerim Ademoğlu'ndan o rütbe yıldı kim
İstemem bir fatiha, tek çalmasıyla taşıma." demişti.

*Müslümanlık ondan nur alsın da, varlığından sıyrılsın, çıksın.

*Allah'ım, bize mest olmuş bir güzel gönder de sunacağı şarapla karnımızı davul gibi şişirsin.

*Davul çala çala kendimizden geçelim, dışarı çıkalım, sakîyi karşılamayı düşünelim.

*Bugün perişan, darmadağın sözler söylemek istiyorum. Elbette perişan olmuş bir kişi perişan sözler söyler, başka ne söyleyebilir ki?

*Bu perişan sözleri bana söyletmemek için sakinin gelmesi, birbiri ardınca nacağı kadehlerle ağzımı kapaması gerekmektedir.

675. Seni tanımadan önce, gece gündüz aşk masalları okurdum.
Şimdi senin aşkınla ben kendim masal oldum.

Mefa'îlün, Mefa'îlin, Fe'ulün

(c. III, 1499)

- Sevgilim gel ki, aşkımdan deli divane oldum. Bir şehir gibiydim, yıkıldım, harap oldum.
- Aşkın yüzünden her şeyimi kaybettim. Maldan, mülkten oldum. Şimdi ben senin aşkın derdi ile aynı evde, gönül evinde beraber oturmaktayız.
- Ben anlatılamayacak derecede tenbel birisiydim. Senin yüzünü görünce canlandım, bir yerde duramaz oldum.
- Canımın senin canınla dost olduğunu görünce, bütün dostlardan, akrabalarından ayrıldım.
- Ben seni tanımadan önce, gece gündüz aşk masalları okurdum. Şimdi senin aşkınla ben kendim masal oldum.

676. Genç iken mana şarabı içseydi, ihtiyar feleğin beli bükülmezdi.

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ulün

(c. III, 1500)

* Cenab-ı Hakk Hz. Adem'e kendi ruhundan üfürdüğünden beri, Ademoğulları o üfleyişten öyle mest olmuşlardır ki, kendilerine verilen canları bile tanımaz olmuşlardır.

* Denizlerin dalgalanması, coşması, köpürmesi hep onun coşkunluğundandır. Dünyada mana şarabıyla mest olanlarda görülen mestlik de Hz. Adem'in ezeldeki mestliği yüzündendir.

* Ezel şarabı ile mest olan insanoğlu, mestliğinden uyanıp matem eylemesin diye ilahi rahmet ecelin boynunu vurmuştur.

* Hakk şarabı helal mi, helaldir. Allah köyünden gelen şarap haram olamaz.

» Genç iken bu şaraptan içseydi, ihtiyar feleğin beli bükülmezdi.

» Yeryüzü, o şaraptan içseydi bulutlardan yağmur dilenmezdi.

677. Ben halkı zindandan azat ettim.

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. III, 1502)

*Ben halkı zindandan azat ettim. Aşıkların gönüllerini neşelendirdim.

*Nefis ejderhasının ağzını yırttım, aşk yolunu mamur bir hale getirdim.

*Yusufları, Yakublar'dan duydum da hepsini kapıdan çıkarıverdim.

*Hoş bir şekilde tertib ettiğim gönül bahçesi ne de güzel bir bahçe! Yeni baştan yaptığım aşk şehri, ne de güzel bir şehir!

*Bütün dünya da bilir ki, ben o şehrin padişahı olarak bulundukça, adaletle hüküm sürdüm, insafı hareket ettim.

*Bütün dünya da bilir ki, ben cihandan dışarıyım. Benim düşünceye tenezzül edişim sözlerime şahit bulmak içindir.

*Ben nice ustaları mat ettim, nice kalfaları usta yaptım.

*Nice arslanlar, üstüme kükreyerek saldırdılar da, ben onları tilki gibi güçsüz, kuvvetsiz bir hale getirdim.

678. Ben bir kulum, köleyim; ama efendimi azat ettim.

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. III, 1503)

- Ben bir kulum, köleyim; ama efendimi azat ettim. Ben öyle birisiyim ki üstadı üstad ederim.
- Ben öyle bir canım ki, dünyadan daha dün doğdum. Fakat köhnemiş dünyayı yeni baştan kurdum, imar ettim.
- Benim devam budur: Ben çeliği çelik yapan bir mumum.

- Ben gam gecesinde kara bulutum. Ben öyle bir kara bulutum ki, bayram gününün gönlünü sevinçle doldururum.
- Ben öyle acaip toprağım ki, aşk ateşi ile tüttüm de gökyüzünün burnunu rüzgarla doldurdum.
- Beni ayıplama, beni sen mest ettin. Apaçık ortaya çıkarsam, insafsızlık edersem, sakın darılma!

679. Ey aşk! Sen bedene cansın, ben senin lütfun sayesinde beden hapsinden kurtuldum.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. 111, 1496)

- Gece rüyamda ne gördüm ki, bugün mest bir haldeyim? Bugün deliler gibi akıldan kurtuldum, akıl bağından sıçradım, çıktım.
- Yoksa ben uyanırken mi rüya gördüm? Çünkü bu dert bende iken, gözüme uyku girmiyor
- *Yoksa ben, hakiki aşkı mı rüyada gördüm ki, hep onunla meşgulüm, ona yöneldim?
- *Gel ey hakiki aşk! Sen bedene cansın, ben senin lütfun sayesinde beden hapsinden kurtuldum.
- *Bana; "Perdeyi yırt!" dedin, ben de hiç tereddüt etmeden yırttım. "Kadehi kır!" dedin, hiç düşünmeden onu da kırdım.
- *Bana; "Bütün dostlarından ayrıl!" dedin, bütün dostlarımı gönlümden attım. yalnız sana gönül bağladım.
- *Kırpiklerimle hayalini topluyordum. Bunu suç saydın, gönlümü yaraladın.
- *Ben yedi kat yerin dibine geçsem, sen yanımda bulununca göklerin üstündeymişim gibi yücelirim. Fakat sen yanımda olmayınca, yedi kat göğün üstünde bulunsam orası benim için aşağının aşağısıdır.

680, Benim neşem şaraptan değil, başka yönden, başka şeyden.

Mefulü, Mef'ulü, Mefulü, Meful

(c. III, 1494)

- *Ben düştüm, ben düştüm, ben suya düştüm. Bir hayli su yuttum. Ama üzgün değilim, korkmadım. Gönlüm neşeli, gönlüm neşeli!
- *Ben ne def çalmadayım, ne de ney üflemeyim. Ben işsiz güçsüz bir kişiyim, Küple değil, şarapla değil, neşem başka yönden. Çok iyi bir haldeyim. kabıma sığamıyorum, huzur içindeyim.
- *Ben bir gönül alanın aşkı ile gül bahçesine dönüştüm. Can gördüm, can gördüm, gönül verdim, gönül verdim!
- Şarap içtim, şarap içtim, senin şehrinde dönüp dolaşmadayım. Öfkeliyim, öfkeliyim. Sözlerle doluyum, söylenip duruyorum.
- Ben gökyüzüne, göğün en üst yerine, deniz üstüne, dalga üstüne güzel bir taht kurdum, güzel bir taht kurdum.
- Efendiyim, efendiyim, denizin emrine uymuşum, köpürürüm, dalgalanıyım, coşarım. Ona uymuşum, ona uymuşum.
- Ey yıldız, ey yıldız! Aç dudağını aç, hani bir sır vardı ya, o sırrı bana vadettiğin gibi anlat!
- Her zerre, her damla, hem onu arar durur, hem de onun sözü ile, onun lütfu ile; "Ben üstadım, ben üstadım." der durur.

681. Çok uğraşarak, birbirimizle çekişerek, bin türlü zorluklarla elde ettiğimiz servet, mal, mülk meğer bize birer bela tuzağıymış. Bizim bundan haberimiz yok!

Mefulü, Mefa'ilü, Mefa'ilü, Fe'ulün

(c. III, 1491)

- Şu beğendiğimiz, üzerine titrediğimiz, çeşitli gıdalarla beslediğimiz bedenden bütün halk, herkes iyidir. Fakat bu beden ahmaklığı yüzünden şaşırıp kaldık, parmağımızı dişledik.
- Birşeyden kaçacaksan yilandan, akrepten, arslandan, kaplandan kaçma da, bedenden kaynağını alan nefsanî isteklerden, heveslerden kaç! Çünkü başımıza gelen bütün belalar, çektiğimiz bütün zahmetler, meşakkatler boş ve olmayacak heveslerden meydana gelir.
- Vallahi onun yeşilliğine, onun gül bahçesine bakıyorum da görüyorum ki onun yüzünün nurundan başka sığınılacak yer yok!
- Her sabah kalkıp yüzünü tertemiz yıkayınca, yine günlük işler başlar, yine gönül, hayat mücadelesi sevdasına düşer. zamanında koşulan yere koşar.
- *Halkın gönlü güç bir hale uğrayınca, başa bir sıkıntı, bir bela gelince, Allah'ım hepimiz sana muhtacız, irademizi sana vermişiz." diye bir yere yönelir, işte oraya varır.
- *Çok uğraşarak, birbirimizle çekişerek, bin türlü zorluklarla elde ettiğimiz servet, mal, mülk meğer bize birer bela tuzağıymış. Dünya işlerinden, hayat mücadelesinden, senelerin getirdiği bitkinlikten artık bıktık ve usandık. kanadı kink, bedeni yorgun bir halde; "Allahım sana doğru uçuyoruz, sana geliyoruz. Bize acı, merhamet et.!"

682. Sevgili ile öyle bir hale geldim ki, kendimi sevgiliden ayırdedemiyorum.

Mefulü, Mefa'îlii, Mefa'îlii, Fe'uliin

(c. III, 1487)

*Bugün öyle bir haldeyim ki, eşeği sırtındaki yükten ayırd edemiyorum. gün öyle bir haldeyim ki, gülü de dikenden ayırd edemiyorum.

*Sevgili bugün beni öyle bir hale getirdi ki, sevgili ile öyle bir hale geldim kendimi sevgiliden ayırd edemiyorum. Ben kimim? Sevgili kim? bilemiyorum.

*Dün içtiğim şarabın verdiği mestlik, beni sevgilinin kapısına götürmüştü. fakat bugün öyle bir haldeyim ki, evle kapıyı ayırd edemiyorum.

*Geçen sene, gönlümün havf (korku) ve reca(ümit)dan iki kanadı vardı.bugün ise öyle bir haldeyim ki, kanat nedir, uçuş nedir, geçen sene nerede? farkında bile değilim.

*Aşık kişi dünya işlerine karşı kör olur. Fakat benim gibi değil. Çünkü ben, ne sağırın, ne körün farkındayım, ne de işin gücün farkındayım.

*Ben çenge benziyorum. Çıkardığım nağmelerden haberim yok, sırlar söylemedeyim. Fakat sırlar nedir; bilmiyorum.

683. Bahçede sevgilinin güzel yüzünden başka birşey göremiyoruz.

Mefülü, Mefa'îlü, Mefa'îlü, Fe'ulün

(c. III, 1483)

• Ey ay yüzlü sevgilim! Bugün biz öyle mestiz ki, evimizin yolunu bulamıyoruz, kendimizi yabancidan ayırd edemiyoruz.

• Senin aşkının yüzünden akıl bağından kurtulduk. Şimdi biz perişan olmaktan, deli divane olmaktan başka birşey bilmiyoruz.

• Bahçede sevgilinin güzel yüzünden başka birşey göremiyoruz. Güller, laleler, reyhanlar hep bize sevgiliyi hatırlatıyor. Ağaçların dallarının mestane bir eda ile oynamalarından başka birşey seyretmiyoruz.

• Dediler ki: "Bu toprakta bir dane gizlidir. Biz tuzağa öyle bir tutulduk ki, daneden haberimiz bile yok!"

• Bugün şu nükteye ait sözlere dalmayın, masal okumayın, gönül efsun kabul etmez. Biz masal nedir bilmiyoruz.

• Gönlümüz sevgilinin saçlarına tarak gibi öyle daldı ki, saçı taraktan ayırd edemiyoruz.

"Bir halk şairimizin şu beyti hatıra geldi:

"Yapsalar kemiğim tarak
Yar zülfünün tellerine!"

• Sen bize şarap ver; "Bu kaçınıcı kadehtir?" diye de sorma! Sevgilim biz seni hatırladığımız için şarapla kadehi birbirinden ayırd edemiyoruz.

684. Mana evi, dünya evi.

Mefülü, Mefa'îlii, Mefa'îlii, Fe'fliin

(c. 111, 1479)

• İçinde yüz kere sofru kurduğumuz, yemekler yediğimiz, etrafında dönüp dolaştığımız ev yok mu?

• İşte biz o saadet eviyiz, o mana eviyiz. O mana evinin bölgesiyiz. O evin nimetlerini unutmadık.

• O ev mert kişilerin evidir. O evde arslan yürekli ler yaşar. Biz bu mert insanların evinden kaçarsak nasıl olur da insan olabiliriz.

• Orada mana şarabıyla mest olmuş insanlar var. Dışarda üzüm şarabıyla mest olanların baş ağrıları, uygunsuz hareketleri, sersemlikleri var. Mana evinde tamamiyle lütf kesiliriz, başka yerlerde ise baştanbaşa derdiz, mihnetiz.

• Mana evinde lal renkli şaraptan da daha neşeliyiz. Fakat burada, dünya evinde iki yanağımız da sapsarı, sarı şişeden de daha sarı.

• Mana evinde hepimiz sütle şeker gibi birbirimize karışmışız, birleşmişiz. Burada ise hepimiz birbirimize düşmanız, birbirimizle kavgalıyız. Dünya nimetleri için birbirimizle insafsızca çekişir dururuz.

• Bilmediğimiz, görmediğimiz bir gök vardır ki, o gökte bir şimşek çakınca bizler gökyüzüne, ötelere yükseliriz. Orada kendimizi gösterir, şu yeryüzünü de işe yaramaz eski bir hasır gibi dürer, kaldırırsınız.

685. Sus onun varlığı tecelli edince, öyle bir var oluruz ki, var oluşumuzu biz de bilemeyiz.

Me'ulü, Mefa'ilü, Mefa'ilü, Fe'ülün

(c. III, 1477)

• Bugün seher vaktinden beri perişanız, mestiz. Mademki perişan olmuşuz, biz de halimize uygun olarak perişan sözler söyleyelim.

- 0 şarabı ki sen verdin ve bu akıl ki bizdedir. Eğer biz bu akılla kadeh kırarsak bizi mazur gör!
- Harabatın rindleri, üzüm suyu şarabını içtiler ve sızdılar. Bizse içtikçe içtik, sızmadık, oturduk kaldık.
- Biz bir an kadim olan aşkın belasını içmedeyiz. Bir anda elest münacatına "bela" (=evet) demedeyiz.
- Yukarısı tamamıyla bağ, bahçe olmuş, aşağısı baştan başa define kesilmiş, bizde öyle şaşılacak kişileriz ki, ne yukardanız, ne de aşağıdan!
- Sus, onun varlığı tecelli edince öyle bir var oluruz ki varlığımızı, var oluşumuzu biz de bilemeyiz.
- Ey bilgin kişi! Nabzımıza bir el at! Biz elden çıkmışız, ama hangi elin yüzünden çıkmışız? Bunu bir anla!
- Puta tapmak kafirliğin temelidir. Ama bu canlı puta tapmasak biz kafir oluruz.

686. Biz Allah'ın hekimleriyiz. Hiçbir hastadan muayene ve tedavi ücreti almayız.

Fe'ulün, Fe'ülün, Fe'ulün, Fe'ul

(c. III, 1474)

- Biz mütefekkiriz, hekimiz Bağdat'tan geliyoruz. Biz bir çok hastalan, gamdan kurtardık.
- * Biz gerçek hekimleriz. Hz. İsa'nın talebeleriiz. Nice ölümlere üfürdük, dirilttik.
- * Ölümleri nasıl dirilttiğimizi görenlerden sorunuz. Onlar elemelerden kurtulanları, şükranlar içinde hayata kavuşanları size anlatsınlar.
- * 0 hekimler çok uzaklardan gelen garip kişilerdir. Hastalara verdikleri ilaçlar da hiç görülmemiş, acayip, garip ilaçlardır.
- * Onlar diyorlar ki: "İnsanların başlarına bela olan gussaların, kederlerin başlarını ezeriz. Gamı evlerden dışarı atarız. Hepimiz güzeliz, dilberiz, bayram ayı gibi her tarafa sevinç ve neşe getiririz.
- * Biz Allahın hekimleriiz. Hiçbir hastadan muayene ve tedavi ücreti almayız. Biz tertemiz ruhlardır. Kirli huysuz değiliz.
- * Biz anlayışlı hekimleriz. İdrar tahlili şişesine ihtiyacımız yoktur. Fikir gibiyiz, hastanın bedeninde dolaşır dururuz."

687. Bana az gam verdiğin zaman gönlüm darılır, mahzun olurum.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'iliin, Mefa'ilün

(c. III, 1431)

* Bana az gam verdiğin zaman gönlüm darılır, mahzun olurum. Derdi, gamı aşımından aşağı dökersen bana çok gam vermek, çok ızdırap çekdirmek lütfunda bulunduğunuz için utanırım. iyiliğinize karşı mahcup olurum.

"-Fuzulî merhum:

"Az eyleme inayetini ehl-i dertten,
Yani ki çok belalara kıl mübtela beni!" diye münacatta bulunduğu gibi, Azmizade Haletî merhum da:

"Mahzun oluruz kaçan ki dilşad olsak
Neşelendiğimiz zaman mahzun oluruz." diye yazmıştı.

- Sen verdiğin için, senden geldiği için ben gamı çok seviyorum, daha çok gamlanmak istiyorum. Fakat gamın kıskanıyor da, bana daha çok gam gelmesine müsaade etmiyor. Sevdan da beni bırakmıyor ki, bedenimin aslına döneyim, balçık haline geleyim.
- Yalnız ben değil, senin gamını herkes sever. Çünkü bütün dünyanın cezalarını senin gamın diri tutar. Fakat ben senin verdiğin gamı başkaları ile paylaşmak istemiyorum. Senin bütün gamını tek başıma çekmek istiyorum.
- Karşıma çok acayip, şaşılacak derecede acı bir dert çıkarırsın; bu yeni gelen büyük dert, eski derdime deva olur. Beni ızdıraptan kurtarır, gam yollarından bir acayip toz kaldırırsın ki, o toz benim gözlerime sürme olur.
- Senin verdiğin hastalık, başka bir hastalığın gelmesine yol vermez; hazinen, benim fakir olmama imkan vermez.
- Sabahın bir mum yakmama müsaade etmez. Apaçık meydanda oluşun delil getirmeme yer vermez.
- Önüme gelen bir hayal, fanî bir güzel, gerçek sevgiliye perde olur. Gerçek sevgilinin hayalini örter. Bana örtü olan o hayalin kanını dökmek helaldir.
- Senin aşkınla ben iki dünyanın da hayalini yakar, yandırırım. Ben bir mum gibi yanarsam bu iki pervane de benim alevimle yanar.

688. Benim canım ile senin canın birleşmişler, bir can olmuşlardır.

Mefulü, Mefa'ilün, Mefulü,

(c. III, 1458)

- Bir lahza, bir an bile senden vazgeçemem, elimi çekemem. Çünkü benim işim gücüm hep sensin, her an seninle meşgulüm.
- Benim canımla senin canın birleşmişler, bir can olmuşlardır. Bu tek can hakkı için, bu tek cana yemin ederim ki, ben şu dünyada senden başkasından bezmemiş, usanmışım.
- Ben senin güzelliğinin bağından derlenmiş bir demet çiçenim, bir demet otum. Lütuf, ihsan elbisesinden tek bir külâh gibiyim.
- Bu alem senin etrafında vuslat gülünü koklamak ümidi ile, duvarların üstüne saçılmış bir dikendir. Ben o dikenî çiğneyip durmadayım.
- Bu dünya dikenî böyle güzel olursa, kim bilir gül bahçesi nasıldır? Ey sırları benim sırlarımı silip süpüren, alıp götürən güzel!
- Ey benim canım! Gökyüzünde bile aya güneş arkadaş olmuş; anlıyorum ki sen de beni yabancılar meclisinde yalnız bırakmayacaksın.
- Bir dervişin yanına gitmiştim. Bana: "Allah sana yardı, yaverdir!" dedi. Sanki onun duası ile, senin gibi bir padişah bana yar oldu.
- * Her cins kendi hayat zincirini sürüyerek, kendi cinsinin yanına gider. Ben ;imin cinsiyim ki, burada şu tuzağa tutulmuş kalmışım?
- * Sevgili! Gizlice hırsız gibi gönlümün etrafında dönüp duruyorsun. Ey kurnaz dilberim! Ben senin ne aradığını, ne istediğini biliyorum. Benim gönlümü alıp götürmek istiyorsun.
- * Sevgili! Elbisenin altında gizli bir mumun var. Onu yakarak, harmanımı ambarımı ateşe vermek niyetindesin.
- * Ey benim gönlüm, gül bahçem! Ey benim sağlığım, hastalağım! Ey benim Yusuf yüzlü sevgilim! Ey benim pazarımın, alış verişimin parlaklığı!
- * Sen gönlümün etrafında dönüp duruyorsun. Ben de senin kapının önünde d önüyorum, dolaşıyorum. Elinde bir pergel gibiyim. Baş dönmiş bir halde senin etrafında dönüp duruyorum.
- * Senin kutlu güzel yüzüne karşı, gam ve elem hikayesine başlarsam vallahi gam ve elem benim kanımı iç, ben buna layığım.
- Şu halk senin hikmet definin çalınmasıyla oynar, durur. Fakat senin istediğin perde vurulmadıkça, bir perde tutsun da oyuna, çalgıya girişsin; ben bunu ummam.
- Senin definin sesi gizli de, halkın oynaması aşikar. Kaşığıdım meydanda da, kaşığış gizli.
- Sudayım, topraktayım, ateşler içindeyim. Rüzgarlarla üzülyorum. Bu dört unsurun etrafında, fakat ben bu dördünden değilim. Ben ötelerdenim.

689. Susarak, ağızsız, dilsiz konuşanların yazı tahtasıym.

Mefulü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. III, 1466)

- Ben aşkta Hz. Süleyman gibiyim. Kuşların dostuyum. Onların dilinden anlıyorum. Bende hem peri aşkı var, hem de istediğim zaman perileri çağırabiliyorum.
- Her kimde daha çok peri huyu varsa, hemen onu yakalar, şişeye kapatırım. Ona bir efsun okurum, keskin kılıcımı sallaya sallaya onu korkuturum.
- Bu işten ötürü de dehşet içindeyim, şaşırıp kalmışım. Hem aklım başımda, hem de kendimde değilim. Hem söz söylüyorum, hem de susmadayım, hem de susarak, ağızsız, dilsiz olarak konuşanların yazı tahtasıym.
- Feryad ki, Hz. Meryem ilahî bir ruh ile bir başka renge girdi, bir başka hale büründü. Feryad şu halden ki, ben artık feryad etmeyi de bilmiyorum.
- 0 renkten nasıl da renksiz hale geldim! 0 alına dökülen kıvrım kıvrım saçlar yüzünden salkıma döndüm. Ya Rabbî, o mum yüzünden pervane gibi oldum, yandım, yakıldım.
- Dedim ki: "Ey ay yüzlü sevgili senin bugün bir başka güzelliğin var." 'Git!' dedi, "Bana böyle söyleme, bana bir insan gözü ile bakma!"
- Ey hoca, eğer sen insansan neden şüphelere düşüyor, kuruntulara kapılıyorsun? Üzülp duruyorsun? Senin hasedinden, hırs ateşinden canım dumanlar içinde kaldı.
- Ya deli divane bir aşık ol; yahut da yanımızdan git! Şu hayat perdesine varlıkla, benlikle aksetme de, perdeyi yüzüne örtmeyeyim.
- Ben hem kanım, hem de süt. Hern çocuğum, hem de ihtiyar. Hem kulum köleyim, hem de emîrim. Hem buyum hem de ol!

• Ben hem şekerler dağıtan Şems'im, hem de Tebriz şehriyim. Hem sakîyim hem mestim, hem meşhurum, hem de gizli. Beni hiç kimse göremez.

690. Sen bana bir ad tak da, kendimi o ad ile çağırayım.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mefülü, Mefa'ilün

(c. III, 1467)

• Hocam benim tuhaf bir şeklim var. Acaba ben kime benziyorum? Bir an oluyor, peri şekline giriyorum. Bir an oluyor perileri çağırıyorum.

• İhtiyak, özlem ateşi içinde hem toplu haldeyim, hem de bir mum olmuşum, topluluğu aydınlatmadayım. Hem dumanım, hem nurum. Hem topluyum, hem dağınık, perişanım.

"Mevlana'nın bu beyti, rnuasır tran şairlerinden Şehriban'ın şu beytini hatırlattı:

"Toplumu aydınlatan mumun kendi yanmasından ne korkusu olacak; çünkü o yanarak, eriyerek, kendini yok ederek toplumun aydınlanmasını aramaktadır."

• Gönül rebabının kulağından başka hiçbir şeyi öfke ile çekip durmam. Saadet çenginden başka hiçbir şeyi mızrapla incitmem.

• Şeker gibi tatlıyım, süt gibi yağımı çıkarmak için kendimi dövmedeyim. Bazen hiçbir şeye kızmaz, kendimi tutarım. Başkasını kırmamak için kendimi kırarım. Bazen tabiatım delirince zincirimi şakırdatır dururum.

• Hocam ben ne biçim bir kuşum. Ne kekliğe benziyorum, ne de doğana. Ne güzelim ne çirkin, ne buyum ne oyum.

• Ne pazar taciriyim ne de gül bahçesinin bülbülü. Sen bana bir ad tak da kendimi o ad ile çağırayım.

• Ne kulum ne hür, ne mumum ne demir, ne ben kimseye gönül verdim ne de kimse bana gönül verdi.

• İster şerde olayım ister hayırda, hayrım da şerrim de benden değil, başkasındandır. O beni nereye çekerse oraya giderim. Başka bir çarem yok.

691. Perişan bir haldeyim, sen bana acı da evinin yolunu göster!

Mefülü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa-ilün

(e. III, 1465)

• Ey beni evine misafir olarak almak isteyen, yanıma gel! Ey benim canıma can olan sevgili, bu müjdeli haberden şaşkırdım kaldım. Ben evin nerede olduğunu bilmiyorum.

• Ey güzelliği ile şehri de şehirliyi de hayran bırakan aziz varlık! Ev nerede göster, bulunduğu yeri tarif et! Ben evi bilmiyorum.

• Kendisine can olduğun kişide akıl, fikir, bilgi, anlayış arama! Sorguya çekerek onu incitme, sen beri gel, zaten ben evin yolunu bilmiyorum.

• Seni görüp şaşırın, aptallaşan kişiyi mazur gör! Evden uzaklaştırma! Zaten ben evi bilmiyorum .

• Ben aşığım, iştiaqlar, özlemler içindeyim. Herkes benim olduğumu bilir, beni tanır. Perişan bir haldeyim, gücüm, kuvvetim kalmadı. Sen de bana acı da evini göster, çünkü ben evi bilmiyorum.

• Ey usta çalgıcı, vur vur! Elindeki defe vur! Gönülümün yolunu da vur, beni şaşırt! Zaten ben evin yolunu kaybetmişim, evi bilmiyorum.

692. Ne olursam olayım, senin talebenim; gülün dudaklarından bir gülüş öğrenmek istiyorum.

Mefnlü, Meffi'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. III, 1463)

• Ne olursam olayım, ister anlayışı kıt bir adam, ister eğri ağızlı yalancı bir kişi olayım; senin talebenim. Daima gülün dudaklarından bir gülüş öğrenmek istiyorum.

• Ey anlayış, duyuş çeşmesi, yoksa sen talebe istemiyor musun? Bilmem ne hileye baş vurayım, ne yapayım da senden uzak düşmeyeyim; bir talebe olarak daima senin karşında bulunayım?

• Hiç olmazsa kapı aralığından şimşek gibi çak, yüzünü göreyim de o dehlizdeki ateşten yüzlerce mum uyandırayım. Her tarafı aydınlatayım.

• Bir an olur; "Vergi memuruyum!" diye varımı yoğunu alır gidersin. Bir an olur; "Kılavuzum!" diye önüme düşersin.

• Ben tavadaki balığa benziyorum. Tavada o tarafa bu tarafa döne döne kavruluyorum.

• Tavada beni o tarafa bu tarafa çeviren sensin. Gece karalığında bile seninle beraber olunca, ben gündüzden daha aydınım.

693. Sevgilim, şu balçıktan yaratılmış evde, sen olmadıkça gönül mahzundur.

Mef'ülü, Mefa'îlin, Mef'ülü, Mefa'îlün

(c. III, 1462)

- Ben ressamım, her an bir güzellik resmini yaparım. Fakat seni görün yaptığım resimlerin hepsini senin önünde yırtar, atarım.
- Yüzlerce resim yaparım, sanki onlara can veririm. Fakat senin güzelliğini görünce, onların hepsini ateşe atar, yakarım.
- Sen ya sakisin şarap sunarsın, yahut ayık kişilerin düşmanısın, yahut yaptığım her benlik evini harap eden birisisin.
- Can dökülüp saçıldı. Sana doğru akıp gitti, sana karıştı, seninle bir oldu Canda senin kokun var. Onun için şu canı hoş tutalım, sevip okşayalım.
- Benden akan her kan damlası, senin toprağına düşer de, ona der ki: "Ser sevgin ile aynı renkteyim, senin aşkınla ben ortağım."
- Sevgilim, şu balçık evde sen olmadıkça gönül mahzundur, perişandır, har bir haldedir. Ya eve gel, eve sahip ol, yahut da ben bu evi temelinden yıkayım gitsin.

694. Hallaç sağ olsaydı, sırlarımın azametinden ötürü o beni darağacına çekerdi.

Mef'ülü, Mefa'îlün, Mef'ülü, Mefa'îlün

(c. III, 1459)

- Ben o sevgiliye aşık olduğumdan beri tuhaf bir haldeyim. Onu sevdiğim için büyük bir iş başarmışım gibi iş güç sahibi olmuşum. Dünya işlerinden yüz çevirdiğim için işsizim, işsiz kalmışım. Pergel gibi ayağımı bir yere koymuşum, başım dönüp duruyor.
- Ey dost! Eğer sen bana gerçekten yakınsan bak da seyret; ben nasıl kendimden geçmişim; neden hep bana aşk sırlarını sorar durursun? Anlıyorum, aşkta ben meşhur olmuşum, herkes benden bahsedip duruyor.
- O arslan, aşkın gönül kanından başka birşey içmez. Ben de o arslanın yavrusuyum. Kan içmek için gönül arıyorum.
- Dertliyim, hastayım. Biliyorsun da bana Fatiha okuyorsun. Fakat ey dost görmüyor musun? Ben zaten Fatiha'dan hastayım, yani ruhların ilk yaratılışından, ezelden aşığım da oradan ayrı düştüğüm için hastayım.
- "Enelhakk" (=Ben Hakk'ım) dediği, gerçeğe işaret ettiği için halk gerçeği anlayamadı, Hallaç'ı darağacına çekti. Hallaç sağ olsaydı sırlarımın azametinden ötürü, o beni darağacına çekerdi.

695. Sen beni görmek istiyorsun ama, bedenimi görüyorsun, beni göremiyorsun.

Mef'ülü, Mefa'îlün, Mef'ülü, Mefa'îlün

(c. III, 1445)

- Ben hırcamı rehin ettim. Meyhanede elbisesiz olarak kaldım. Bütün varım yoğumu satıp yedim, bir şeyim kalmadı. Bu yüzden ben bugün meyhane mi safiriyim.
- Ey güzel yüzlü mutrip! El çırpı çırpı güzel bir gazel söyle, de ki: "Seni yerin burası değil, sen münacat ehlisin. Halbuki ben meyhane erlerindim."
- Ey beden suretine, şekle takılıp kalan gafil! Sen beni görmek istiyorsun ama, sen sadece benim bedenimi görüyorsun. Canı görmeye imkan yoktu Ben meyhanenin canıyım.
- Ben midesine düşkün, yiyecek içmeyi seven, yemek için yaşayanlardan değilim. Ben yemekten içmekten bezmiş, usanmış bir insanım. Ben meyhane sofrasının başındayım.
- Ben padişahın yakın dostu, hemdemiyim. Gerçekten de zamanının Süleyman'ıyım. Ben tamamıyla iman halini aldım. Meyhanenin de imanı oldum.
- Ben bu dünyada aşk ile neşelendim. Aşk ile mest oldum. Birisini gördüm de "Kimsin?" diye sordum. "Ben meyhanenin padişahıyım." diye cevap verdi
- Nerede olursam olayım, aşk ile birlikte, aynı kaseden içiyorum. Her nerede gezersem gezeyim bana hep meyhanede dolaşıyormuşum, meyhanede gez yormuşum gibi geliyor.
- Altınım, gümüşüm gitti ama, gümüş gibi parlak bedenli bir güzelin göğsüne dayanmışım, onun kucağındayım. Malım mülküm yok ama, kendim meyhanenin malı, mülkü olmuşum.
- Ey canıma can olan sakî! Sen harap olmuş gönlümün mumusun. Hara gönlümü bir gör! Ben meyhanede düşüp kalmışım.
- Sen; "Bu yıkık yere, bu meyhaneye şeytan seni düşürmüş." dedin, fakat meyhanenin şeytanında bile melek huyu, melek güzelliği var.
- Ben sustuğum zaman meyhane küpüyüm. Söz söylemeye başladığım Zaman meyhanenin kapısı olurum.

696. Kendimden geçtim de senin aşkını seçtim.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü,

(c. III, 1446)

- Gönlüm yok, elim yok. ayağımı da senin aşkın bağlamış. Halbuki ben nice bağlar koparmışım, nice kayıtlardan kurtulmuşum. Ey sevgili yavaş davran! Ben ayık değilim, mest olmuşum.
- Hayranlık meclisinde senin bildiğin, tanıdığın padişahın bana can gibi görünmez bir şarap kadehi sunuldu. Yavaş ol, ben mestim.
- Ey canım sevgili! Birazcık olsun bana yaklaş, uzak durarak beni daha fazla incitme Ey dilberim, yavaş ol; ben mestim.
- Ey sevgilinin sakîsi! Sevgiliye şarap sunarken ağır canlılıktan, donukluktan sakın! Rahiplere göstermeden gizlice o şaraptan bana da sun! Yavaş sun ki, ben mest bir haldeyim.
- Ey şarap! Ben senden daha beter bir haldeyim. Ben senden daha fazla şarabım. Senden daha fazla coşuyorum, köpürüyorum. Yavaş davran, ben mestim.
- İnsanları sarhoş eden, coşup köpüren şarapla aynı cinstenim. Hırkalarını satanlardan değilim. Neden durumu sevgiliden gizleyeyim, örtüneyim? Ben mestim.
- Kendimden geçtim de senin aşkını seçtim. Sonra gördüm ki tamamıyla yok olup gitmişim. Artık sen de yavaş davran! Çünkü benim aklım başımda değil.

697. Ben bir doğan kuşuyum, o ruhanî padişah beni çağırma.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. III, 1447)

- Can hekimine gittim. "Lütfen beni muayene eder misiniz, şu nabz bakar mısınız?" dedim. Ben tuhaf bir haldeyim. Hem gönlüm bende de hem hastayım, hem aşığım, hem de mestim, kendimden geçmişim.
- Keşke bir olsaydı, benim yüz çeşit hastalığım var. Bütün bu hastalıklarla beraber bir de işin ötesini araştırmaya kalkmışım. Ötelerden haber almak istiyorum.
- Can hekimi: "Bu kadar çok hastalıklar seni öldürmedi mi?" dedi, "Ev dedim, "Bu kadar hastalıklara dayanamadım, öldüm. Beni mezara koydu Fakat senin kokunu alınca mezardan sıçrayıp kalktım."
- O ruhanî güzelliğe sahip aziz varlık, o Hakk'a mensup dost, o nuruna, zelliğine dalıp da ellerimi kesip doğradığım o Yusuf-ı Kenan olan hekim,
- Hoş bir halde yanıma geldi. Elini gönlüme koydu da: "Ne ildensin sen? haldesin?" dedi. Dedim ki: "Ben yabancı değilim, bu ildenim, halim meydanda!"
- Durumumdan şüpheye düştüğü için münakaşa etmeye, çekişmeye kalkışınca, tuttu bana bir kadeh şarap sundu. İçince sapsarı yüzüm kızardı. Alev yanmaya başladı. Bu yüzden çekişmeden vazgeçtim.
- Derken elbisemden soyundum, mest oldum. Deli divane oldum. Hakk rabıyla mest olmuş kişilerin meclisine girdim. Sağ tarafa oturdum.
- Yüzlerce kat elbiseler giyindim. Yüzlerce çeşit coşkunluklarda bulum Yüzlerce kase döktüm. Yüzlerce testi kırdım.
- Musa(a.s.)'ın yokluğunda İsrailoğulları altından yapılmış buzağıya tapmışlardı. Ben aşka tapmazsam, yünden, yapağıdan yapılmış yalancı buzağı olayım.
- Ben bir doğan kuşuyum. O ruhanî padişah yine beni gizlice çağırın, beni padişahlara bir şekilde yücelere doğru çekip götürmede.
- Sevgilim, ayağımı bağlayan sensin. Sevgilim, ben senin mestinim. İster ok olayım, ister yay yüzüğü; ben senin elindeyim, seninim.
- Göklere doğru fırlar, yücelirsem, senin yüzünden fırlar, yücelirim. Mest olmuşsam, senin mestinim, alçalırsam senin yüzünden alçalırım. Varsam senin yüzünden var olmuşum.
- Beni mest ettin de döndürüp oynatıyorsun. Mademki küpün ağzını kapadın, ben de artık ağzımı kapayayım.

698. Senin hayalini suda gördüm de yakalamak için suya el attım, su bulandı.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. III, 1453)

- Aynada güzel yüzünüzün hayalini görünce hayran oldum. Dil dökmeye başladım, fakat ayna nefes istemez, söz istemez, buğulanır. Bu yüzden ayna buğulandı da hayalin görünmez oldu. Vah benim sözlerime, vah benim sözlerime!
- Senin hayalini suda gördüm de yakalamak için suya el attım. Fakat su bulandı, seni göstermez oldu. Ben de boş yere uğraşmış oldum.

- Ey dost! Aramıza "Ey dost!" sözü bile sığmıyor. Ey sevgili demeye kalkışsam, "Ey sevgili!" bile diyemiyorum.
- Ah etsem, o da ne taraftan geldiyse o tarafa geçip gidiyor. Ağzımın yolunu kapadım. Artık feryad bile edemiyorum.
- Benim feryadım, benim ahım o ayın bulutlar arasına girip kendini göstermemesindendir. Ey benim ayın on dördü olan dilberim! Göğümdeki bulutlar arasına gizlenir, ama sen gizlenmezsin. Elbette canlı ay yüzüye bakmak daha hoş!

699. Varlıktan kurtuluş.

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1443)

- Varlık tahtasını yıkadım, temizledim. Varlıktan, benlikten kurtuldum. Benim artık dünya ile bir ilgim kalmadı. Nasıl olduğu bilinmeyen, anlaşılamayan büyük yaratıcı ile aramızdaki perdeyi de yırttım, attım. Artık bu hus kafamı yormayacağım, düşüncelere dalmayacağım.
- 0 eşsiz kutsal varlık, beni lütuf sütü ile besledi, yetiştirdi. Ayıplanma kınanma taşı nasıl olur da bana ulaşabilir? Bende gamın yaprağı bile yok.
- Ben yokluğa öyle dalmışım ki sevgilim: "Bir an için olsun gel, ben otur!" deyip duruyor da, ben ona bile aldırmiyorum.
- Hani bir an var ya, Adem(a.s.)'ı bir anda varlık alemine getirdi. On andan da usanmışım, benim onunla da ilgim yok!
- Sen bir an bile kendisinde olmayana ne dersin? Binlerce defa başıma vuruyor, başımı eziyor da ona bile aldırmiyorum.

700. İçtiğiniz şarap, sizi utandıracak yalancı şarap olmasın.

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Mefa'ilün,

(c. III, 1441)

- Ey benim kır atım! Nalını göklerin üstüne koy! Nasıl olduğu bilinmeyen ay, bir davet mektubu yazmış.
- Ovadan can gibi bir ceylan çıkageldi. Hem de öyle bir ceylan ki, erkek arslan onun korkusundan kuyruğunu kızgın kumlara vuruyor.
- Hocam bugün bayram gününe benziyor. Hepimiz de mest olmuşuz. Davul da mest, davul çalan da mest olmuş, kendinden geçmiş, güm güm diye davul çalmada.
- Aramızda ilaç için olsun bir akıllı bulamazlar. Şu deliler arasına katılan herkes deli divane oluyor.
- Mahmur kişiye bir kadeh şarap, altınla dolu yüz evden daha değerlidir. 0 şaraptan şu zayıf bedene bir kadeh dökelim.
- Sen oruçlular arasında rahat rahat, hoşça bir aşk şarabı kadehini al, iç! Üzüm şarabı içsen sonunda utancından akrep gibi gizlice eve gelirsın, ama bu şarabın sarhoşluğu öyle sarhoşluk değildir. İnsanı rezil etmez.
- Sen oruç bozmayan şarabı küpsüz, testisiz, kadehsiz iç! Bu ne üzümünden yapılmıştır, ne de cibreden.
- Bu şarap mahmurun başına döktüğün, onu uyardığın, aklını başına getiren şarap değildir. 0 şarap yalancı şaraptır. 0 yüzden onun kuyruğu kısa kalmıştır.
- Deve şarapla dolu küpü yüklenmiş olarak meyhaneden çıkageldi. Onu görünce kadeh dile geldi: "Kalkın, uykuyu, yemeyi, içmeyi bırakın! Şarap için!" diye seslendi.

701. Ben beni satın alana doğru giderim.

Müfte'ilün, MeFa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1396)

- Yine sırlar içinde sevgiliye doğru giderim. Bülbülün nağmelerini dinleyerek, güle, gül bahçesine doğru giderim.
- Bu utanma, bu haya ne vakte kadar sürecek? Sen bu utanmayı ateşe at, yak da yanımıza öyle gel! Ben gönlü kendime yol arkadaşı olarak alırım da sevgilinin yanına öyle giderim.
- Bende sabır kalmadı ki unutkanlığa kulak vereyim. Akıl kalmadı ki usul ve adet üzere yol yürüyeyim.
- Ey benim Zühre yıldızım, çengi eline al "tın tın tın" diye çalmaya başla! Kulağım çenginin nağmelerinde, gözlerim de yüzünde olarak sevgiliye giderim.
- Gönlüm aşk tuzağının hastasıdır. Gönlüm bazen sevgilinin kapısında, bazen de damındadır. Gönlüm beni sevgiliye doğru çekiyor. Ben, beni satın alana doğru giderim.
- Sevgili bana sordu: "Senin ne hünerin, ne marifetin var? Niçin bir işle meşgul olmuyorsun?" Ona dedim ki: "Sen bana dükkanımın yolunu göster de; ben de işe gideyim."

• Gönlümün kendinden haberi varken işime giderdim, dükkanımı bulurdum. Ama gönül beni bıraktı gitti. Artık bende gönül var mı ki, ben de işime gideyim.

702. Ey güzeller Yusuf'u, neden kuyudasın, neden dışarı çıkmıyorsun, kendini göstermiyorsun?

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. III, 1436)

• Bilmiyorum, sen güneş misin, Zühre yıldızı mısın? Yoksa ay mısın? Aşkla başı dönmüş bu deliden ne istiyorsun, bilmiyorum.

• Ne olduğu, ne kadar üstün bir yaratıcı olduğu anlaşılamayan bu aziz varlığın dergahında, hep lütuf var, güzellik var. Nasıl bir ova, nasıl bir yeşillik, nasıl bir dergah bilmiyorum.

• Galaksilerin süslediği hududsuz göklerde, güzeller gibi sayısız yıldızların etrafında döndükleri dergahın nasıl bir dergahtır bilmiyorum.

• Senin güzel yüzünden canımız gül bahçesi halini almış; menekşelerle, nergislerle, süsenlerle dolmuş, parlak ayın ile yolumuz aydınlanmış, nasıl bir yol arkadaşısın bilmiyorum.

• Gönlün içinde hakikat balıkları ile dolu, kıyısı olmayan bir deniz var. Ben böyle acayip bir denizi de görmedim, böyle balıklar da görmedim. Bunların ne olduklarını bilemiyorum.

• İnsanların padişahlığı masaldan ibaret! İri taneli inci, padişahın nazarında nasıl değersizse, mana padişahlığının yanında da dünya padişahlığı öyle değersizdir. Ben bakî olan ölümsüz padişahlar padişahından başka bir padişah bilmiyorum.

• Sen ne de sonsuz bir güneşsin ki, senin ışığın içinde oynayan bütün zerreler söz söylemede. Sen Allah'ın zatının nuru musun? Yoksa Allah mısın, bilmiyorum!

• Binlerce Yakub'un canı bu güzellik, bu kudret yüzünden yanıp duruyor. Ey güzeller Yusufu! Sen neden kuyudasın, neden dışarı çıkmıyorsun, neden kendini göstermiyorsun, bilmiyorum.

703. Dualarım mumun alevi etrafında dönen pervanenin kanatları gibi yanıktır.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1425)

• Konuşma gücüm oldukça, isim gücüm dua etmektir. Duaları kabul etmeli de sana düşer! Dua benden, kabul senden! Duanın kabulü hususunda benim ne hakkım olabilir?

• Dualarım senin muma benzeyen kulağının etrafında döner durur. Bu yüzdendir ki dualarım mumun alevi etrafında dönüp duran pervanenin kanatlar gibi yanıktır.

• İhtiyaçlarımın, dileklerimin kütüphanesine gelip giresin, yakından duyusır diye arzularımı kitap kitap üstüne koymuşum. Dileklerim sahife sahife alta bulunmaktadır.

• Bana çok lütufta bulunduğun, başka yaratıklara vermediğin düşünce duyma, hayal etme gücünü bana verdiğin için başım gökyüzüne sığmaz Gönlüm neşelidir; "Bende tan yerini ağartanın gamı var!" der durur. "Felak Suresi, 113/1. ayete işaret var."

• Düşünce söğüt ağacı dalı gibi, her esen rüzgarda oynar durur. Ama yemyeşil sidre ağacının kökü gibi köklerim bir aradadır, güçlüyüm.

704. Ben sıcak göz yaşlanımla soğuk ah edişimin farkındayım.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1435)

• Hiç durmadan gönlün etrafında dönüp duruyorsun. Ne yapacağını biliyorum. Gönlü kanlara boğacak, yüzü sapsarı sarartacaktır.

• Bir kumazlık ettin, bir oyun oynadın, gönlün varını yoğunu aldın, götürdün. Bu oyundan sonra daha ne oyunlar oynayacağını, başıma neler açacağını, neleri meydana çıkaracağını biliyorum.

• Bir bakışla ciğerimi yaraladın, onu ateşlere attın, yaktın, yandırdın. Daha neler yapacağını biliyorum.

• Sıcak göz yaşlarım hakkı için, soğuk ah edişimin hatırı için olsun, nasıl yandığımı zaten biliyorsun. Sor bakalım, ben sıcak göz yaşlarımla, soğuk ah edişimin farkındayım. Sıcaklığın yakıcılığını, soğukun donduruculuğunu anlıyorum.

• Benim bağrım tutuşmuş, gönlüm yanıyor. Senin eteğin tutuşmuş ama arada fark var. Yanıktan yanışa, dumandan dumana, dertten derde farklar olduğunu ben biliyorum.

705. Bahara: "Sen nerelerden çıkageldin?" diye sordum.
"Ben ötelere, onun güzellik bahçesinden geldim" diye cevap verdi.

Mefa'ilün, Me'ailün, Me'ailün, Me'ailün

(c. III, 1417)

- Yüzün hakkı için yemin ederim ki, ben dünyada senin yüzün gibi güzel bir yüz görmedim. Senin güzelliğini anlatanlardan duyduğum güzellik nerede; senin güzelliğin nerede? Sen onların anlattıklarına hiç benzemiyorsun.
 - Bu dünyada böyle güzel bir bağ ne yetişmiştir, ne de yetişir. Böyle eşsiz bir bağın meyvelerini ne rüyada toplamışım, ne de uyanırken.
 - Sevgilim, sen bir baba duası değil, yüzlerce peygamber duası almışsın ki böyle bir güzellik devletine konmuşsun.
 - Şeker kamışına: "Kimin yüzünden böyle şekerlerle doldun?" diye sordum. Seni işaret etti de dedi ki: "Ben onun nefesini içime çekmişim de o yüzden bu hale geldim."
 - Cana dedim ki: "Neden gonca gibi yüzünü gizledin?" Dedi ki: "Onun yüzünden utandım da gözlerimi kapadım, kendi içime çekildim."
 - İlkbahar mevsimi kanatlarında binlerce renkler bulunan tavus kuşu gibi geldi, her tarafı süsledi, güzelleştirdi. Bahar'a: "Sen nerelerden çıkageldin?" diye sordum. "Ben ötelere, onun güzellik bahçesinden geldim." diye cevap verdi.
 - Sonra dedi ki: "Canlar zevke dalsınlar diye şarap getirdim. Çiçekler getirdim, hastaların iyileşmeleri için ilaçlar getirdim, macunlar getirdim."
- "Şarap üzümünden çıkarılır. Bütün ilaçlar çiçeklerden, elde ediliyor.

706. Gül dedi ki: "Padişahımın hayali yüzüme güldüğü için o günden beri hep gülmedeyim."

Mefa'ilün, Me'ailün, Me'ailün, Me'ailün

(c. III, 1412)

- Kim dağınıklıktan kurtulmak, düşümlenmek istiyorsa, bana gelsin, ona güzel bir düğüm vurayım. Efendimin düğümü ile mermer kaya bile can bulur. Ona ulaşan taş bile cana kavuşur.
- Bir gün bahçede dolaşırken güle: "Sen daima gülüp duran, hoş kokular saçan, gözleri okşayan renginle bizi Hakk'a götüren bir kılavuzsun." dedim. Gül bana: "Neden daima gülüp duruyorum, biliyor musun?"
- "Güzel huylu padişahımın hayali tebessüm etti, yüzüme güldü de o günden beri dünyada bulunan bütün güller soydan soya böyle gülmeye başladık. Oğuldan oğula hepimiz güler yüzlü olduk. O günden beri, suratı asık bir gül hiçbir yerde görünmez oldu."
- Padişahım dedi ki: "Ömrü olmayan her zavallıya ben ömür olurum." Ben de bir zavallıyım, padişahımın bu vadinden ümide kapıldım da ömürden oldum. Ömürsüz kaldım.
- Gönlüm güle; "Senin ömrünün ne değeri vardır ki, beni neden minnet altında bırakıyorsun? Ben kimim, sen kimsin?" diye bağırdı.
- Aşk diyor ki: "Bir sırrım var, söyleyeyim de duy, bunu ganimet say, hayırlara kavuş! Ne kötülük et, ne de ondan ayrıl, yoksa ümitsizliğe düşersin, pişman olursun."
- Bütün padişahlar kullarını, aç gözlü olmadıklarından, kanaat sahibi olduklarından ötürü överler. Benim padişahımın bütün öfkesi ise, onun lütuflarını yeter bulmamdır. !

707. Ben hiçbir şey bilmiyorum, bilmiyorum.

Mefa'ilün, Me'ailün, Me'ailün, Me'ailün

(c. III, 1439)

- Ben bu dokuz kat göğü, insanı büyüleyen şaheserler ortaya koyan ressamı gereği gibi bilemiyorum, bilemiyorum.
- Bana her tarafa gitme, sen üstadsın, buraya gel diyorsun, ama ben o mekansızlık yerini bilmiyorum, bilmiyorum.
- O bazen benim yakamı tutar, beni hırpalalar, perişan eder. Beni hırpalayan o güzel huyluyu bilemiyorum, bilemiyorum.
- Ben musikiden zevk alan, güzel sesleri dinlemeyi iş edinmiş bir canım. Çalgıcı olmadıkça huzur bulamıyorum. Musikiyi ve neşe arayan canımı bilemiyorum, bilemiyorum.
- Ben bir arslan görüyorum. Bütün dünya onun önünde bir ceylan sürüsü. Fakat bu arslan kim? Bu ceylan sürüsü ne? Bilemiyorum, bilemiyorum.
- Beni sel kaptı, sürüklüyor. Aşağılara doğru akıp dereyi aramadayım. Fakat beni alıp götüren seli de, dereyi de bilemiyorum, bilemiyorum.
- Köyü, çarşı pazarı bilmeyen ve orada kaybolan bir çocuğa benziyorum.
- Şefkatli, merhametli bir dost bana: "Kötü insanlar seni çekiştiriyorlar, senin hakkında kötü sözler söylüyorlar." diye haber verdi. Ama ben iyiliğimi de, kötülüğümü de söyleyenleri bilemiyorum, bilemiyorum.

- Yeryüzü bir kadın gibi, gökyüzü de onun kocası. Bu kadın kedi gibi kendi yavrularını yiyor. Fakat ben ne kadını biliyorum, ne de o kocayı.
- 0 gayb aleminin güzeli bana kaşı ile işaretler etmede, bir şeyler anlatmada, gizli bir şeyler söylemede. Ama ben ne o bakışı, ne o kaşın işaretini bilmiyorum, bilmiyorum.
- Ben Yakub'um, o Yusuf! Yusufun kokusunun aslı nedir, bilmiyorum. Ama yine de gözüm onun kokusu ile açılmada, aydınlanmada.
- Dünya suratını ekşitse de, o ay yüzlü güzel benim yüzüme gülüp duruyor. Ama ben o ay yüzlüden başkasını bilmiyorum, bilmiyorum.
- Kudret elinden, kudret kolundan her an bir ok uçup gelmede! Fakat ben o eli de bilmiyorum, o kolu da!
- Sus, ne zamana kadar dedi-kodu ile uğraşacaksın? Ben dedi-koduyu da bilmiyorum, söyleyenleri de!
- Benim öyle bir derdim, öyle bir dermanım var ki, hekimlerin en büyüğü, en meşhuru olan Calinos bile; "Bu derdi de, ilacını da bilmem!" diyor.
- Ey gece! Önümden çekil, git! Büklüm büklüm saçlarını, perçemlerini bana gösterme! Ben o siyah kıvrıkcık saçlarından başka bir şey bilmiyorum, bilmiyorum.
- Ey güzel yüzlü gündüz! Seni aydınlatan güneşin ne de parlak, ne de gül renkli. Fakat git, git, ben Allah'ın nurundan başka birşey bilmiyorum. Allah göklerin ve yerlerin nurudur.

708. Ben bedendeki can gibiyim, aşk gibiyim. Hem görünürüm, hem görünmem.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1430)

- Ben aşıkların başı olmak sevdasına kapıldım da, aşk yoluna düştüm. Ben aşkın oğluyum ama, benim varlığım babamdan öncedir.
- Görmez misiniz? Bademyağı bademden çıkar ama, can da bilir ki, badem; "Ben ağaçtan önceyim." diye söylenip durur.
- Zahire bakan, görünüşe kapılan; "Hz. Adem'e melekler secde ettiler" der Ama Hz. Adem'in hakikatini gören; "Abdal!" der, "Nasıl olur da Adem bedenden ibaret olur, buna imkan var mı? Melekler Hz. Adem'e değil Hz Adem'de bulunana secde ettiler."
- Ben bedendeki can gibiyim, aşk gibiyim. Hem görünürüm, hem görünmem. Ben hem gizliyim görünmem, hem de beldeki kemer gibi meydandayım, görülürüm.
- Gizli sevgili benim de kendisi gibi gizli kalmamı istiyor. Yoksa geceleyin gözleri görmeyenlerin inadına ben ay gibi apaçık görünür, durumum.
- Gökyüzü bana; "Seni ay gibi başımda taşıyım." diyor. Ona dedim ki: "İyi ama sen bana sor bakalım; ben var mıyım ki, sen beni başında taşıyasın?"
- * Vuslat gününde sen beni o güzelden ayırdedebilirsen, şunu iyi bil ki- gördüğün o güzel başkasıdır, ben başka biriyim.

709. Aşk; "Ben daima devam eden, hoş geçen bir ömürüm." dedi.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1402)

- Ey şeker gibi tatlı olan güzelim! Dün gece ne yedin? Söyle, ben de bundan sonra bütün ömrüm boyunca, gece gündüz onu yiyeyim.
- Yazdığın mektupların zevki, verdiğin müjdeli haberlerin neşesi içime kadar yerleşmiş ki, oradan ayrılp dudaklarıma kadar gelemiyor da bu yüzden duyduklarımı söyleyemiyorum.
- Ben içime yerleşen zevke yalvararak derim ki: "Ne olur gel, benim duyduklarımı herkese duyur!" O; "Ben içerde daha hoşum!" diye sözlerime omuz silker.
- Aşk elbette her gönüle uğrar. Bu hal herkesin başına gelir. Şükürler olsun ki aşk benim gönlüme de uğradı. Bu iş bana zorluk çıkarmadı.
- Bir gece aşka; "Doğru söyle, sen kimsin?" dedim. "Ben ölmeyen hayatım, ölmeyen yaşanısim. Ben daima devam eden, hoş geçen bir ömürüm." dedi.
- Tekrar sordum: "Ey mekandan dışarı olan aşk! Senin evin nerededir?" "Ben gönül ateşinin dostuyum. Ben yaşlı gözlerin yanı başındayım." diye cevap verdi.
- Sararıp solan her benzın rengi bendendir, benim rengimdendir.
- Güllerin, lalelerin rengi benimdir. Kumaşların değeri de benim. Aşk mektuplarının zevki de benim. Her gizli şeyi keşf eden de benim.

- Aşk en küçük işvesi ile benim gibi yüzlerce kişiyi yoldan çıkarır. Hocam sen bana bir yol göster, ben onun elinden nasıl kurtulabilirim?
- Gökyüzü aşka şöyle seslenir: "Ben senin için dönüp duruyorum." Ay da aşka şöyle nida eder: "Ben senin yüzünden nurlandım."
- Akıl aşk yüzünden kararsızdır. Yerinde duramaz, düşünceden düşünceye atlar. Ruh huzura kavuşmak için aşka haraç verir. Baş, "Ben senin ardında koşmak için yuvarlağım diye söylenir ve aşkın önünde secdeye kapanır.

710. Ben çok güzel gördüm. Fakat hiçbirisi senin gibi güzel değildi.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1416)

- Sevgili yüzünü ekşitmiş, asabi ve öfkeli bir halde bakıyor. Ben hayatımda böyle tatlı bir güzellik görmemiştim. Onun güzelliğinin büyüsnden deli, divaneyim. Onun aşk masallarından mest olmuşum.
- Sevgili, ben hayatımda çok güzel görmüşüm. Fakat hiçbirisi senin gibi güzel değildi. Bu yüzden ben sana bağlanmışım. Benim varım, yoğun sensin, ben artık bende değilim. Ben kendimden geçip gittim.
- Bildiğin gibi ben bütün gece perişan bir halde idim. Ruhum, aklım darmadağınktı. Fakat şimdi günün aydınlığında senin güzelliğini görünce hayran oldum, şaşkınlıktan bambaşka bir hale geldim.
- Elimden tut, beni kaldır, beni bu halden kurtar! Ben topraktanım, topraktan yaratılmışım. Senin nurunla topraktan sıçradım kalktım.

711. Ben takdirin, o acı emrin hükmü altındayım.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1432)

- Sen de bilirsin ki, ben sensiz yok olur giderim, yok olur giderim. Yokluktada bir varlık kabiliyeti vardır. Halbuki ben ondan da aşağı bir hale gelirim.
- 0 Yusuf gibi güzel varlıktan ayrı düşünce mahzun olurum, kötü zanlara düşerim. Her pişmanlığa arkadaş olurum.
- Irem başına girince gamın boynunu bağladım. Onu deve gibi her taraf; çeker götürürüm. Ona dikenden başka birşey tattırmam.
- Ben takdirin, o acı emrin hükmü altındayım. Bazen kervanbaşyım, bazen deve, bazen göç davuluna tokmak vururum. Bazen bayrağın perçemi olurum
- İster davul, ister davul çalan olayım. 0 büyük padişahın ordugahındayım ya! Bu değişikliklerden, bu renkten renge girişlerden ne diye üzüleyim! Ne olursam olayım, padişahın hizmetindeyim ya!
- Ben bir mum gibi söz söylemeden her şeyin suretini gösteririm. Eğri büğrü düşünmem. Çünkü düşündeki yazının işareti olurum.
- Aşk der ki: "Ey akıllı başında olan kişi! Sunduğum şarabı ganimet bil. Al, iç sarhoş ol! Ey aç kişi! Seni doyurduk. Ey burnu koku almayan! Seni iyileştir dik."
- Efendimizin, sahibimizin nimetlerine şükrettik. Zaten efendimiz buna layık, bu zevkin sonu yoktur. Bu kadeh, adi kadeh değildir. Bu aşk şarabı kadehi kırılmaz.

712. Ben şu anda aşktan doğmuşum.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1409)

- Ey seher vakti bana şarap sunan sevgili! Nazı bırak da bir şeyler söyle Sesinle de mest olmak istiyorum: "Hiç olmazsa şarabı sana ben verdim." diye söylen!
- Sen kucağımdan gittinse de sarhoşluk başımdan gitmedi. Yolun başına gel de gör, yol üstünde düşüp kalmışım.
- Bende kem göz vardı. Ona buna nazarım değerdı. Bu yüzden güzelliğin perde altında gizlendi, benden ürktü. Ben de güzelliğini ona zarar vermeden görebilmem için kem gözümü kapattım, kendime başka bir göz buldum, başka bir göz açtım.
- Bilhassa ahdine olan ümidimle gönlüm nasıl açılmaz, nasıl ferahlanmaz? Bu yüzden de senin ahd mektubunu gönlümün başına koydum.
- İlk doğuşum geçti, gitti. Ben şu anda aşktan doğmuşum. Kendimde bir başkalık, bir fazlalık var. Çünkü herkes bir kere doğar, ben iki kere doğmuşum.
- Ben kafirler diyarında bulunuyordum. Aşk beni esir aldı, bu ellere getirdi. Bu yüzden aşıkların canlan gibi safım, tertemizim, güzelim.
- Ben böyle yaya yürüyorsam da, bu ilde ben bir padişaha kavuştum. Şimdi o padişahın evindeyim. Onun güzel saçlarını okşuyorum.

713. Sevgilinin güzel hayalinin sevdasına kapıldım da, hayal gibi oldum.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1403)

- Ben senin aşkını başarabilmek, aşkını elde etmek için baş vermeye geldim. Eğer sen; "Hayır!" dersen, ben o şeker kamışını kırarım, içindeki şekeri alırım.
- Akıl gibi, can gibi bütün gözlerden gizli olarak canlara ve gözlere görüş meşalesi götürmeye geldim.
- Eğer gönlümü kırarsa, o gönül kırana canımı veririm. Başımdaki külahı alsa, belimdeki kemeri de ona veririm.
- 0 gözümün önüne oturmuş ben nereye bakabilirim? 0 gönül şehrini zaptetmiş, ben nereye gidebilirim?
- 0 attığı okun keskin ucuyla dağı bile deler. 0 ok atmaya başladığı zaman, beni kalkan yerine tutarsan, yazık bana!
- Sevgilinin güzel hayalinin sevdasına kapıldım da hayal gibi oldum. Adını kimseler duymasın diye kıskanırım da, onu; "Ay yüzlü!" diye çağırırım.
- Sevgilim önüme şarap getirdi. "Bunu iç; sen bunu içmesen başkasına götürürüm." dedi. İşte benim bu gazelim onun şarap ikramına bir cevaptır.

714. Sevgili! Ben yokluk aleminden bu dünyaya senin aşkınla geldim.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1418)

- Ey gönül! Ben garibim, aşığım, mestim, yüzünü görmek özlemindeyim. Sana gelmek, seninle buluşmak için pılımı pırtımı bağladım, denk yaptım. İşte şuracıkta duruyor.
- Sen bütün dünyanın kiblesisin. Kibleden başka tarafa dönemem. Nerede olursam olayım, hep kibleye yüz çeviririm. Namazımı kılarken oraya dönerim.
- Canım bedenimde oldukça, senden başkasına giden bir yola ayak basamam, buna imkan yok! Sevgili, ben yokluk aleminden bu dünyaya senin aşkınla geldim.
- Senden başkasını düşünürsem, darağacına layık olurum. Senden başkasının eteğine sarılırsam, elim kesilsin.
- Bütün dünya ve bütün dünyadakiler, kendi vesveselerine uymuş, yollarını kaybetmişler, dinlerinden dönmüşlerdir. Bense öyle büyük bir aşkın lütfu ile kendi şerrimden bile kurtulmuşum.
- Şu gönül kirlilikten kurtulmuş, saf, tertemiz bir hale gelmiş de yükselmiş, aşkın yücesine çıkmış. Bense beden balçığının meydana getirdiği bulanıklık yüzünden, şu kirli yerde, dünyada kalmışım, yücelere çıkamıyorum.
- Sevgilinin kendisi bana gelmeye tenezzül etmedi de, lütufta bulundu, hayalini gönderdi. Ne de güzel bir hayal! Dayanamadım, o hayalin ayaklarına kapandım, ayaklarını dudağımla yaraladım, incittim.

715. Ben aşıklar arasında tanındım, meşhur oldum.

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. III. 1410)

- 0 güzelin esiri ve aşığı olduğum günden beri, ona karşı duyduğum sevgi can gibi gönlümde gizlendi kaldı. Ben şeytan da değilim, peri de değilim. Nasıl oldu da sevgim herkesten gizli kaldı?
- Sanki ben kar idim, eridim, yer beni yedi, içine çekti. Baştan başa gönül dumanı kesildim, göklere doğru yüceldim, yükseldim.
- Benim bedenim var, ben ruhlardan değilim, canlardan de çekinirim. Can candan çekinmez. Ben de cana döndüm. Öyle olduğu halde neden canlardan çekiniyorum?
- Beni bir şey sanmayana benim sanışım gitti. Sonunda onun başında bir vehim oldum.
- Ben kendimde olmadığımından ötürü, gönlüm ona şahitlik etti. Bu gönlüm, elden gitti de o ne söylediye, o oldum.
- Benim bütün feryadlarım, iniltirlerim benden değildir. Hep ondandır. Dudağının şarabı yardım etti de gönülsüz, dilsiz bir hale geldim.
- Sevgilim bana; "Mademki aşıksın niçin aşkını gizliyorsun?" dedi. İşte bu sözden ötürü aşıklar arasında tanındım, meşhur oldum.
- Ey cihanın canı! Senin aşkın yüzünden cihan işime yaramaz oldu. Ben bu cihanı ne yapayım? Çünkü ben öteki cihandan oldum.

716. Ben marangozun elindeki tahta gibiyim.
Bu yüzden ne keserden korkarım, ne çividen.

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. III, 1429)

- Bende güzellikten anlamayan bir gönül yok ki, sevgiliden kaçayım. Elimdeki hançer, savaşta işe yaramayacak bir hançer değildir.
- Ben marangozun elinde bulunan tahta gibiyim. Bu yüzden ne keserden korkarım, ne de çividen kaçırım!
- Tahta gibi kendimde değilim, tahtalığa aykırı düşüncem de yok! Marangozun elinden kaçarsam, ateşten başka bir şeye layık olmam.
- Taş gibi katı, sert bir hale gelirsem, lal olmaya yol bulamam. Sadık mağara dostundan kaçarsam, mağara gibi dar ve karanlık kalırım.
- Yapaksız kalmaktan kaçarsam, şeftaliyi öpemem. Tatardan kaçarsam, Tatar miskini koklayamam.
- Kendimden şu yüzden incinip durmadayım: Ben kabıma sığamıyorum, bir yerdeyim ki, oraya baş bile sığmıyor. Sarıktan kaçarsam haklıyım.
- Bulduğum hale, bu devlete ulaşmam için binlerce yıl gerek. Kıymetini bilmez de bu sefer kaçarsam, bu devleti bir daha nerede elde edebilirim?
- Hasta değilim, namert de değilim. Niçin güzellerden çekineyim? Mide fesadına uğramadım ki meyhaneden kaçayım.

717. Ben az sarhoş olduğum günü ömür saymam.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. III, 1381)

- Ben kapımın önünde düşüp yıkılan sarhoşu hor görmem. Kapımdan sürüp kovmam. Evimde şarap varsa, önüne korum. Onunla beraber ben de içmeye başlarım.
- Misafirim olan sarhoş benim canımdır. Başımın tacıdır. Benim sultanımdır. O bana o kadar azizdir ki, yerde oturmasın, kalksın, benim başımın üstüne otursun.
- Ey sarhoş dostum, ey bana çok yakın olan aziz varlık! Bana çok içir, beni çok sarhoş et! Çünkü ben az sarhoş olduğum günü ömür saymam.
- Ömrümü altın gibi şaraba vakfettiğimden sakîden başkasının yüzüne bakmam. Sakînin emrinden dışarı çıkmam.
- Ben kendimi ne zamana kadar deneyeceğim? Ne zamana kadar şu akıllı sorguya çekeceğim? Ben sarhoş olduğum gün kendini düşüncelere kaptırmış ilan canımın gemisi olurum da, gezer dururum. Halbuki aklım başımda olduğu gün, demir atmış bir gemi gibi, olduğum yerde kalırım.
- * Beden şarabı nerede? Can şarabı nerede? Beden şarabı üzümünden yapılır. Can şarabı ise ötelere gelir. Gök nerede, ip nerede? Sen, sonu başağrısı olan hayırsız bir kadehle sarhoşsun. Bense ötelere gelen Kevser havuzunun şarabı ile sarhoşum.

718. İyi, kötü, güzel, çirkin her şey Hakk'ın eseridir. Her şeyi o yaratmıştır.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. III, 1384)

- Ey aşk! Beni put gibi kırıp döktün, senden şikayetim var. Seni kadiya götüreceğim. Hiç kimse benden şahit isteyemez, ben şahit getirmeye mecbur değilim, çünkü ben kendim şahidim.
- Hüküm verilen de sensin, hüküm veren de sen! Gelecek zaman da sensin, geçmiş zaman da sen! Öfkelenen de sensin, razı olan da sensin! Andan ana Çeşit çeşit görünüyorsun. Aslında her şey senindir, her şeyi sen yarattın!
- Ey güzel aşk! Ben senim, sen de bensin! Hem selsin hem de harman, hem neşesin hem de gam!
- Şunlar da senden ibaret, bunlar da! Bundan da münezzehsin, ondan da! O geniş ova da sensin, şu dağ da! Kerem ovası da sensin! Çünkü her şeyi sen yarattın, her şey senin emrinle var oldu.
- Söz söyleme aşkı da sensin, susma sevdası da sen! Anlayış da sensin, kendinden geçiş de sen! Kafirlik de hidayet de senden, adalet de sitem de sendendir.
- Ey padişahlar padişahına padişah olan! Ey akıl, ey can ülkesine taht kuran, ey yüzlerce eseri, nişanesi olduğu halde, kendini göstermeyen! Ey yokluk denizi olan aziz varlık!
- Sana karşı güzellerle çirkinler iğnenin ucundaki resme benzerler. Dilersen kağıda o iğne ile güzel resim yaparsın, dilersen çirkin yaparsın. Sonra onları ölümle, hastalıkla yırtar atarsın.
- Resimler aynı kalemde çıktıklarını bilselerdi, her resim ile süt ile bal gibi kaynaşır, birleşirdi.
- Senin civarında can vermek için sana doğru gelene, gayretin; "Git!" der. Lütfun, ihsanın; "Beri gel!" diye çağırır.
- Fakat lutfun aşındır. Aşıkı kendine çektikçe çeker. Aydınlık nasıl karanlık-tan üstünse, lutfun da kahrından fazladır, üstündür.

- Herkes bir vehim, bir hayal peşine takılmıştır. Yerden yere çeker durur. Fakat o hayal ordularını çeken de sensin.
- Ey mülk sahibi, ey devlet sahibi! Sonunda bir hayal getirirsin. Üstünlüğü, büyüklüğü bir önce gelen hayalden kapar alırsın. Onu bunun esiri yaparsın. Hikmetinden sual olunmaz.
- Her an can diyarından bedene bir hayal gelir de kismetleri dağıtandan habersiz olarak çocuklar gibi; "Kale bizimdir." der.
- Susayım, dudaklarımı yumayım da şu dünya benim bu sözlerimden karış-masın, darmadağın olmasın. Zaten sen söze sığmıyorsun, artık fazla eksik ne söyleyeyim?

"Dikkat buyrulursa anlaşılacaktır ki Hz. Mevlana bu uzun gazelinde vahdet konusunu bir çok benzetmelerle hoş bir şekilde ifade buyurmaktadır. İyi, kötü, güzel, çirkin, bütün bu zıtlar, hep O'nun eseri, herşey O'nundur. Herşeyi O yaratmıştır. Panteistler (vahdet-i mevcuda inananlar) gibi; "Her şey O'dur" diyemeyiz, "Her şey O'ndandır, her şeyi O yaratmıştır." diyeceğiz."

719. Senin aşkına kurban olduğum gün benim bayramımdır.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün

(c. III, 1394)

- Bana; "Defol git!" deme! Beni başından savma, ben şarap içmedikçe bir yerlere gidemem. Arlanma; işveler etme; bu davranışlarınla beni kandıramazsın. Ben mest olanların işvelerine aldanmam.
- Vaadlerde bulunma, vaadlerle beni oyalama, ben vaad müşterisi değilim. Ya istediğimi verirsın, yahut seni dükkanından rehin alırım.
- Ey gönlümün de, canımın da kulu olduğu aziz varlık! Senin tatlı gülüşüne bağlanıp kalmışız. Senin gülüşün nedir? Söyle, kerem deryasının coşması değil midir?
- Bu davranışınızdan hayrete düşen gönlün başı döner. Gerçi ben maddî varlığımla, bedenimle küçük, ufak tefek görünüyorsam da, gökten de daha büyüğüm. Onun bir kaç misliyim.
- Ben laf ederim, ulu orta söz söylerim, ama korkmam. Çünkü sözlerimi sen düzeltirsin. Ben naz ederim, nazım sana dokunmaz, çünkü senin nazarında benim itibarım vardır.
- Bütün gece herkesin üzerine zehir yağsa, ben yine şekerden daha tatlıyım Çünkü ben şekerler içinde şekerim.
- Dünyada herkesin bir kimsesi vardır. Her gönlün de bir hevesi vardır. Fakat bu nerede; o nerede? Ben bambaşka bir havadayım.
- Dünyanın bütün kalkanları savaşta bozulur, işe yaramaz olur. Ama ben senin zahmete, gönülde açtığın yaralara kalkan olduğum zaman bozulmam.
- Şu avare gönlüm seferden dönerse, evi boş bulacak. Benden hiçbir haber alamayacak.
- Senin aşkına kurban olduğum gün, benim bayramımdır. Sana kurban olduğum gün bayram sayılmazsa, ben insan değilim, belki pek aşağı varlığım.

720. Benim bedenimde başka bir can var, canımda da başka bir can var.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün,

- Ey aşıklar, ey aşıklar, ben kadehi kaybettim de, kadehlerle verilmeyen, kadehlere sığmayan başka türlü bir şarap içtim.
- Ben "ledün" şarabından içmişim, mest olmuşum. Harabım, kendimde değilim. Sen git, polis komiserine beni çekıştır! İçtiğim şaraptan sana da, o polis komiserine de tattırmak istiyorum.
- Ey sadıklar padişahı! Benim gibi uysal bir kişi gördünüz mü? Ben senin diriliğinle diriyim, ölülüğünle ölüyüm. Güzellerle, gül yüzlülerle gül bahçesi gibi açılırım, kış gibi soğuk münkirilere karşı da kış mevsimi gibi donar kalırım.
- Ey ekmek peşinde koşan zavallı! Allah aşkına bana dikkatle bak; ben mestim ve kendimden haberim yok! Fakat ben ne şarap küpünün etrafında dolaştım, ne de üzüm cibresi sıktım.
- Ben mestim, ama onun yüzünden mestim. Batmışım, ama onun ırmağına batmışım, onun şekerine karışmışım. Onun gül bahçesinde "gülbeşeker" olmuşum.
- Şarap kadehine sarıldım, düşüncenin kanını döktüm, sevgilimle buluştum. Perdenin arkasında olduğum için sen beni göremiyorsun.
- Düşünceyi darağacına astım, çünkü düşünce ayrılık veriyor. Ben düşünceden hoşlanmıyorum. Ondandır bezdim, usandım. Zaten ben hep akıl yüzünden, düşünce yüzünden perişan olurum.
- Benim bedenimde başka bir can var, canımda başka bir canan var. Benim zamanımda da başka bir zaman vardır. Çünkü ben, benden kurtuldum. Ona kavuştum.

721. Yanağımı tırmalaması, gömleğimi yırtması için her nefeste bir güzelin yakasına yapışıyorum.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün

(c. 111, 1397)

- Şu dünyada yaşayan insanlar, hep "ben" ve "biz" deyip duruyorlar. Şu yüzbinlerce ben ve biz içinde acaba ben nasıl bir benim? İnsan kalabalığından gelen gürültüye kulak ver! Beni konuşturmamak için elini, ağzıma koyma!
- Çünkü ben, bende değilim, ben elden gittim. Yoluma kadehleri koyma! Eğer korsan, üstüne ayağımı basar, hepsini kırar geçiririm.
- Gönlüm her nefeste senin hayalinin rengine boyanır. Eğer siz sevinçliyseniz ben de sevinirim, mahzunsanız, ben de mahzun olurum.
- Acılık ederseniz ben de acı olurum. Lutuflarda, ihsanlarda bulunursanız, ben de lütuflarda ve ihsanlarda bulunurum. Ey güzel yüzlü sevgili; seninle her şey hoştur, güzeldir.
- Asıl olan sensin, ben kimim? Ben senin elinde bir aynayım. Sen her ne gösterirsen, ben oyum.
- Sen güzel endaminla, uzun boyunla çimenler arasındaki selvi ağacı gibisin. Ben gülün gölgesi oldum, gideyim de gülün yanında çadır kurayım.
- Sensiz bir gül koparırsam, o gül avucumda diken olur. Ben kendim baştanbaşa diken olsam, senin yanında gül olurum, yasemin olurum.
- Yanağımı tırmalaması, gömleğimi yırtması için, ben her nefeste bir güzelin yakasına yapışıyorum.
- Gönül ve din salahının lütfu gönlümde parladı. Zaten kuyumcu Salahaddin cihana bir gönül mumu olmuştur. Ben neyim? O mumun şamdanı!

722. Ben senin emrine kul olmuş bir zavallıyım.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Miifte'ilün, Müfte'ilün

(c. III, 1393)

- Ben öl ü idim, dirildim; ağlardım, güldüm. Aşkın devleti geldi, ben ebedî devlet oldum.
 - Benim tok gözüm vardır, cesaretli canım vardır, arslan yüreği gibi bir yüreğim var. Ben parlak Zühre yıldızı oldum.
 - Dedi ki: "Sen divane değilsin. Bu eve layık değilsin." Ben de gittim divane olup zinciriyle bağlandım.
 - Dedi ki: "Sen sermest değilsin, git!" Ben de gittim sermest olup neşe ile doldum.
 - Dedi ki: "Sen öldürülmemişsin, neşe ve müzik ilgin yok!" Can bağışlayan yüzüne karşı şehid oldum.
 - Dedi ki: "Sen zeki bir kişisin, hayal ve şüphenin sarhoşusun." Ben hemen abdallaştım, hayal ve şüpheden sıyrıldım.
 - Dedi ki: "Sen mum oldun, meclisin kiblesi oldun." Ben mum değilim!" dedim, yandım, yakıldım, duman oldum.
 - Dedi ki: "Sen şeyhsin, önde gidenlerdensin, yol gösterensin." "Hayır! Ben şeyh değilim!" dedim. "Önde gidenlerden de değilim. Kimseye de yol gösterdiğim yok. Ben senin emrine kul olmuş bir zavallıyım."
 - Sen güneşin kaynağısın, ben söğüt ağacının gölgesi düşen yerim. Sen benim başucuma gelince, alçalır, erir, yok olur giderim.
 - Gönlüm canın parıltısını buldu. Dünyanın nuruna nail oldu. Gönlüm yeni bir atlas buldu da bu hırkaya düşman kesildi.
- * Hakk arifi "Ben her şeyden hikmet dersi aldım. Yedi kat göğün üstünde parıldayan yıldız oldum." diye şükreder.

723. Ey insan! Bana yaklaş da seni bundan daha güzel bir hale getireyim,
kamil insan yapayım.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. 111, 1374)

- Ey aşıklar, ey aşıklar! Ben toprağı cevher haline getiririm. Ey çalgıcılar, ey çalgıcılar! Deflerinizi altın doldururum.
- Ey susuzlar, ey susuzlar! Ben bugün sakilik ederim Bu çorak toprağı cennete çeviririm. Kevser ırmağı akıtırım.
- Ey kimsesizler, ey kimsesizler! Kurtuluş vakti geldi, ben çok dertler çekmiş çok belalara uğramış gam hastalarını padişah yaparım.
- Ey kimya, ey kimya! Sen bana bak! Çünkü ben yüzlerce kiliseyi mescid yaparım, yüzlerce darağacını minbere çeviririm.
- Ey kafirler, ey kafirler! Ben sizin kilitlerinizi açarım, çünkü ben mutlak hakîmim. Dilediğimi mü'min ederim, dilediğimi kafir.
- Sen bir damla meni idin, kan oldun, sonra çeşitli merhalelerden geçtin. Uzun boylu bir güzel insan haline geldin. Ey insan! Bana yaklaş da seni bundan daha güzel bir hale getireyim. Kamil bir insan haline getireyim.
- Ben gussayı, derdi neşe haline getiririm, yolunu şaşırmışları doğru yola götürürüm. Ben kurdu Yusuf yaparım, zehiri şeker haline sokarım.

- Ey gül bahçesi, ey gül bahçesi! Reyhanları, nilüferlere arkadaş ederim. Gel benim bahçeme de benden gül al!

724. Ben ucu bucağı bulunmayan bir deryanın damlasıyım.
Damla damla o deryaya gidiyorum.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV, 1667)

- Ben vuslattan ayrılığa nasıl giderim? Bağlık bahçelik yerleri bırakır da dikenlerle dolu çöllere nasıl düşerim?
- Hiç ben kendim isteyerek gider miyim? Beni o çekiyor, o sürüklüyor.
- Bağ bahçeyi bırakıp gittiğim için, nergisin gözü şaşırdı. Bana şaşkın şaşkın bakıyor.
- Ben canımı gül bahçesinde bıraktım. Cansız gidiyorum. Akıl da durumu gördü, şaşırdı. Parmağını dişlemeye başladı.
- Gizli, görünmez bir el yakama yapışmış, beni çekip sürüklüyor. Ben de ona uymuşum, gidiyorum.
- Böylece kendisi görünmeyen, fakat çekışı meydanda olan el, kimin elidir? Kimin eli ki, ben onun çekışı ile hem açık, hem de gizli gitmedeyim?
- Anladım ki, el önce beni derlemiş, toplamıştı. Şimdi de perişan bir halde gidiyorum.
- Ben böyle şaşılacak bir eli seyre daldım da kendimi kaybettim. Elden çıktım, hayran oldum, şaşkın şaşkın gidiyorum.
- Ben aslında ucu bucağı bulunmayan bir deryanın katresiyim, damlasıyım. Damla damla o denize doğru gitmedeyim.
- Ben manalar madeninin arpa büyüklüğünde bir zerresiyim. O madene doğru gidiyorum.
- Bu söz bitmez, tükenmez. Fakat ben o başlangıçtan geldim, ona doğru gidiyorum.

725. Yarattığın bütün varlıklar, hepimiz senin sofranda karnımızı doyuruyoruz.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1673)

- Sevgilim, ben bu gece senin misafirinim. Yalnız gece mi misafir olacağım? Ben gece gündüz seninim.
- Yarattığın bütün varlıklar, hepimiz, nerede olursak olalım, nereye gidersek gidelim, Sen'in kasenin başındayız, Sen'in sofrandayız.
- Bizler, bütün varlıklar, Sen'in san'atkar elinden çıkan resimleriz. Çünkü herşeyi Sen yarattın. Bizler Sen'in çeşitli nimetlerinle yetiştik, bu hale geldik. Sen'in ekmeğininle beslendik.
- "Nerede olursanız olun, o tarafa dönün!-" ayetine uyararak gönül şişesi ile ben de Sen'in perini çağırıyorum.
- "Bakara Suresi, 2/150. iktibas var."
- Her zaman beynimize bir resim yaparsın, bizi bir hayale düşürürsün. Sanki biz Sen'in adının, Sen'in yazının yazıldığı bir sahifeyiz.
- Hz. Musa gibi biz de dadıdan pek az süt emiyoruz. Çünkü biz Sen'in siütünle mest olmuşuz.
- Ey aşk! Sen bize arka oluyor, bizden yana çıkıyorsun. Çünkü bizim yüzümüz, Sen'in bağından, Sen'in bahçenden gülümsemededir.

726. Öyle bir haldeyim ki, yokluğa da dayanamıyorum, varlığa da!

Fa'ilatün, Fa'ilatiin, Fa'ilat

(c. IV,1676)

- Ey cana canlar katan, dayanamadım, gittim. Kızıp gittim ama, sensiz yaşamaya da dayanamıyorum.
- Ayrılığa alışayım dedim, fakat doğrusunu söyleyeyim, ayrılığa dayanamıyorum.
- Bir saman çöpü, kehribarın çekişine nasıl dayanır? Ben bir saman çöpüyüm, kehribara karşı koyamıyorum, dayanamıyorum.
- Her cefa çeken, vefa ümidine kapılır, vefa gününü bekler. Bense öyle cefa çeken bir aşığım ki, sevgilimin cefası bana çok tatlı gelir de vefa beklemem, vefa gelirse vefaya dayanamam.
- Yumuşak yumuşak; "Yine geldin." der. Ona derim ki: "Ey canan, sana dayanamıyorum."
- Başıma vuruyordu da: "Sen buna layıksın." diyordu. Layık değilim, layık değilim, dayanamıyorum.
- Ölümü de denedim, yaşamayı da denedim. Öyle bir haldeyim ki yokluğa da dayanamıyorum, varlığa da!

- Ey mutrip! Allah aşkına, sen çalgınla şu perdeyi çal: "Allah'ım, Allah'ım, ayrılığa dayanamıyorum."

727. Aşk aynasının yüzünü benlik ve varlık nefesi ile bulandırmayalım.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1649)

- Dünyaya ait bağlarımızı koparmamız, herkese yabancı kalmamız ve senin zincirinle bağlanıp deli divane olmamızın vakti geldi.
- Can feda edelim, artık böyle bir canın ayıbını çekmeyelim. Varlık ve benlik evini yakalım da ateş gibi meyhaneye koşalım.
- Coşup köpürmedikçe, şu dünya küpünden dışarı çıkamayız. Küpün içinde mahpus kaldıkça, coşup küpten dışarı çıkmadıkça, nasıl olur da biz o sürahinin, o kadehin dudaklarını öperiz?
- Doğru sözü deliden duy, varlığımızdan ölmedikçe, sakın bizim erkek olduğumuzu, insan olduğumuzu sanma!
- Şu yokluk yolunda, tohum gibi yerlere dökülüp saçılırsak, bağda, bahçede ağaç gibi topraktan baş kaldırıp boy atar, kol kanat açarız.
- Biz taş gibi sert isek de, senin mühürün uğruna yumuşar, mum oluruz. Mum olunca da senin güzelliğinin nuruna pervane kesiliriz.
- Aşk aynasının yüzünü, varlık, benlik nefesi ile bulandırmayalım, kirletmeyelim. Mademki gönlümüz bir harabeye döndü, hiç olmazsa biz gizli defineye mahrem olalım.
- Gönül masalı gibi elsiz, ayaksız kalalım da, aşıkların gönüllerinde masal gibi yer edinelim, konaklarda konaklayalım.
- Mustafa (s.a.v.) gönlümüzü yol etmez, gönlümüzde olmaz, gözlümüne dayanmazsa, bu ayrılıktan feryat etsek, ağlasak, inlesek, Hannane direğine dönsek yeridir.

728. Bu manevî zevkler bana gayb aleminden geliyor.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün,

(c. IV, 1635)

- Zaman zaman gönül yolundan senin hayalinin habercisi geliyor, bana güzelliğinden yeni yeni nurlar, parıltılar getiriyor.
- Allah'ım bu manevî zevk ve neşe kokusu cennetten mi geliyor? Yahut bu hoş rüzgar buluşma gününden mi esip geliyor?
- Yahut bu rüzgar doğrudan doğruya aşktan mı geliyor? Duyduğum manevî zevkten, neşeden aklım fikrim şaşırdı, kaldı. Yoksa bana sunulan bu zevk kadehi onun güzelliğinin büyüklüğünün şarabıyla dolu bir kadeh midir?
- Yahut aşktan uçup gelen bir doğan kuşu mudur? Yahut onun kanatları ile uçup gelen güvercin yavruları mıdır?
- Anlıyorum ki, gönlümde uyanan, baş kaldıran bu manevî duygular, bu hoş zevkler bana gayb aleminden geliyorlar. Bütün bu manevî yardımlar bana, ona bağışladığı manevî halin tadından geliyor.

729. Hepimiz puta benzer şekillere, kalıplara bürünmüşüz, bedenlere hapsolmüşüz.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilfitiin, Fe'ilün

(c. IV, 1652)

- * Ne yazık ki gece geldi. Artık birbirimizden ayrılalım, meclis bitti. Bizse hala susuzuz, başımızda mahmurluk var.
- Bu uzun gün geçti gitti, Duygularımızın kapısı dünyaya karşı kapandı da, yücelere, ötelere doğru açıldı. Biz gün başladığı zaman bile mahmurduk, gecemizi sorma, gecemiz gündüzümüzden daha beter.
- İçimizde, gönlümüzde sanki gökyüzü gibi susuzluk hastalığına tutulmuş kanmaz bir susuzluk var. İki üç gün için hayvanlıktan kurtulmuş, insan şekline bürünmüşüz.
- İlahi duygularla beslenen gönül midemiz, bizi bırakmış gitmiş, yerine öküz midesi gelmiş, yerleşmiş. Yoksa biz ölümsüzlük yaylasında öküz ağılığına mı tutulmuşuz?
- Kardeşim, Allah'ın nazarında ne sabah vardır, ne de akşam! Bir başka anlatılamaz bir şey var ki, biz işte o başka şeye uymuşuz, gidiyoruz.
- Dünya zindanı güzellerle, güzel resimlerle, nakışlarla doludur. Hepimiz de puta benzer şekillere, kalıplara bürünmüşüz, bedenlere hapsolmüşüz.
- Sen şu görünen suretleri, bedenleri birer testi farzet! Testi gibi gör! Hayaller düşüncelerde, o testilerde bulunan zehirli şerbettir. Hepimiz her an testi gibi zehirli düşünce şerbeti ile dolar, boşalırız.

- Bazen neşe ile, çalgı ile raks doluyoruz. Bazen kederlerle, kavga ve gürültülerle doluyoruz. Bazen hiçbir şeye aldırış ettiğimiz yok! Bazen da fayda ve zarar kaydına düşüyoruz.
- Şerbet testinin içinde elbette kendi kendine olmaz. Şerbet başka yerden gelir, testiye konur. Bizim de tıpkı testi gibi şerbetin nereden geldiğinden haberimiz yok!
- Göz görmeyi, bakışı, görüşü vereni bilmez. Kendini bile göremez. Neden göz, görüşü vereni bilmez? Biz, bize görüşü verene dalmışız, onda gark olmuşuz. O yüzden gözlerimiz perde içinde kalmıştır.

"Aziz Hüdayi hazretleri:

"Zuhuru perde olmuştur zuhura
Gözü olan delil ister mi nura?" diye buyurmuş.

- Bir şeyden çok uzakta olan, o şeyi görmez. Bizse ona çok yakın olduğumuzdan ötürüdür ki onu göremiyoruz.

"Kaf Süresi, 50/16. ayetinin meali şöyle: "Biz ona şah damarından daha yakınız."

- Bazen cansızlara karışıyoruz, buz gibi donuyoruz. Bazen da şeker gibi o sütün içinde eriyoruz.
- Gerçi gönül görünüşte sevgili ile buluşmamış, bu yüzden de ciğerinde su yok, ama dostun cömertliği ile, keremi ile biz, su ve ciğer gibi ona bitişik bir haldeyiz.
- Ezel mühendisi, can için gizli bir ev yaptı. Biz o evin içinde mühendisle beraber oturmuşuz, evin hesaplarını yapıp duruyoruz.
- Arkasında asla sonbahar olmayan ilkbahar yüzünden hepimiz de selviler ağaçlar gibi yeşermişiz, boy atmadayız, büyümedeyiz.
- Can gündüze benzer, bedenimiz ise gecedir. Biz ikisinin ortasındayız. gündüzle gece yüzünden seher vaktine dönmüşüz.

730. Ey seçilmiş dost, ben seni nasıl buldum?

Fa'ilatün, Failatün, Fa'ilat ,

(c. IV.1660)

- * Ey seçilmiş dost, ben seni nasıl buldum? Ey gönül, ey sevgili, ben seni nasıl buldum?
- * Her zaman bizim işimizden kaçardın, iş arasında ben seni nasıl oldu da budum?
- * Kaç defa vaad ettin, söz verdin, sözünde durmadın. Ey güzel varlık! Bu defa nasıl oldu da seni buldum?
- * Yabancıların zahmetini ne zamana kadar çekeceğim? Yabancılar yokken nasıl oldu da seni buldum?
- * Ey aşıkların perdelerini yırtan, perdeyi kaldır da ben seni nasıl bulduğumu göreyim!
- * Ey yüzünün güzelliği karşısında gül bahçelerinin utandıkları güzel! Güller içinde, gül bahçeleri içinde seni nasıl buldum?
- * Ey gönül! Kötü göz az değildir, nazar değer. Bu sebeple "Seni nasıl buldum?" sözünü çok söyleme!
- * Ey padişahların bile rüyalarında göremedikleri güzel varlık! Şaşılacak şey şu ki: Ben uyanıkken nasıl oldu da seni buldum?

731. Aşık olan ölür müymüş, buna imkan var mı?

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1639)

- Senin gibi eşsiz bir padişahın huzurunda öleceğim gün, ne mutlu bir gündür. Senin şeker madeninin kapısında ölmek, tatlı candan ayrılmak ne hoş bir gündür.
- Senin gül bahçenin selvisi gölgesinde ölürsem, toprağımdan yüzbinlerce gül biter.
- Senin ayak ucunda sevine sevine el çırparak ölürsem, yaşayışa harıs olan nice kişi şaşkınlıklarından ellerini ısırırlar.
- Kadehime ölüm şerbetini sen dökersen kadehi öperim, sevine sevine ölüm şerbetini içerim de neşeden mest olmuş bir halde salına salına ölüme doğru gider, can veririm.

"Bu beyit, ölüme mahkum edilen Sokrates'in baldıran zehiri içerek neşe içinde can verişini hatırlattı. Sokrates'in talebesi olan Eflatun'un anlattığına göre; Sokrates baldıran zehirini hiç bir teessür göstermeden içerken talebeleri ağlamaya başlamışlar. Sokrates onlara; "Ben size ruhun ölmeyeceğini söylememiş miydim? Neden ağlıyorsunuz, ben ölmeyeceğim, bedenim ölecek." demişti.

- Can tatlı olduğu için beşer olarak ölüm haberinden sonbahar yaprakları gibi sararıp solarım, ama bahara benzeyen güller gibi gülüp duran o güzel dudaklarının yüzünden, ölümden şikayet etmeden, güle güle can veririm.
- Senin nefesinle kaç defa öldüm, yine dirilirim. Senin yüzünden bir kere değil, bin kere ölsem korkmam. Ben yine ilk öldüğüm gibi, yine o çeşit ölürüm.

"Fuzûlî merhum bir beytinde:

"Bin can olaydı kaş ben dil-i şikestede
Ta her biri ile bir kez olaydım feda demişti.

- Anasının kucağında ölen çocuk gibi Rahman'ın rahmet kucağında, acıyış, bağışlayış kucağında ölürüm.
- Bu ne biçim söz? Aşık olan ölür müymüş? Ab-ı hayat kaynağında ölmeme imkan var mı?

"Yunus hazretlerinin;

"Aşık öldü diye sala verirler Ölen hayvan-durur aşıklar ölmez." diye beyti de var.

- Ey Tebrizli Şems! Seninle diri olmayanlar var ya, işte ben onların yanında ölürüm de senin yanında dirilirim.

732. Biz az bir zaman için bu yıkık yerde misafiriz, ama aslında aşk definesiyiz.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1645)

- Eğer sen mest isen bizim yanımıza gel! Çünkü biz de mestiz. İlahi aşk ile kendimizden geçmiştiz. Şunu bil ki eğer biz mest olmasak, kimsenin işvesi ile, kimsenin durumu ile ilgilenmeyiz.
- Dertli gönüllere derman olan Yusufkar çok, fakat onlar mest oldukları için, gönüllere derman oluşlarından kendilerinin haberleri bile yoktur.
- Eğer onlar gönüllere derman olduklarını bilseler, kendilerine değer vermezler, çünkü bize karşı derman bile başını tutar da; "Biz derman değiliz." der.
- Biz yıkılmış kalmışız, meyhane de bizim yüzümüzden karışmış, alt üst olmuş. Biz az bir zaman için misafir olarak bu yıkık yerdeyiz, ama aslında aşk definesiyiz. Fakat kendimizden haberimiz yok.
- Mest olmuş bir kişi için gam, düşünce, tedbir ne işe yarar? Mest olan kişi baş köşeye mi oturmuş, kapının yanına mı gömülmüş; fark eder mi?
- Ancak kapıcı baş köşenin ne olduğunu bilir. Bizim değil baş köşeden, canımızdan bile haberimiz yok! İşte biz böyle olduğumuz için sevgiliye kavuşmuşuzdur.
- İçimiz ney gibi bom boş, saki üflüyor da söylüyoruz. Yoksa biz söz söylemek istemeyiz.
- Ne hoştur o bedeni gümüş renkli güzel ki, kim olduğunu bilmez. Onun kendinden bile haberi yoktur. O bizim derdimizi, yükümüzü çeker, bizse hep onu incitir dururuz.
- Sevgilimiz kendinin kim olduğunu bilir ama, bilmemezlikten gelir, bilmez görünür. Kendini değersiz sayar. "Biz pek değersiz bir varlığız, biz pek ucuza satılmış bir köyüz." der.

733. Senin güzel hayalini, yol arkadaşı olarak yanımıza aldık.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1632)

- Biz yola düştük gittik ama, senin güzelliğinin paha biçilmez hatırasını da yanımıza aldık, götürdük. Seninle buluşmanın, sana kavuşmanın tatlı zevkini, yol azığı olarak bağrımıza bastık, yola onlarla düştük.
- Sana da bana da bir buluşma hatırası olsun diye, ayrılıktan ötürü kan ağlayan yaralı gönlü senin evinde bıraktık. Ve senin güzel hayalini yol arkadaşı olarak yanımıza aldık, yola öyle düştük.
- Yol arkadaşı olarak yanımıza aldığımız hayaline yalnız biz değil, ay bile kuldur, köledir. Yeni doğmuş aya benzeyen eğri kaşlarının hayali de bizimle beraberdi. bile kul olduğu o tatlı gülüşünün hayalini de tatlı, uysal ve güzel olan bütün huylarının şekerliğinden aldık götürdük.
- Biz neşe ile, sevinç ile güvercin gibi uçar gidersek, güvercinin yuvasına geri dönüp geldiği gibi, biz de döner yine sana geliriz. Çünkü, biz o kanatları, senin kanatlarından elde ettik.
- Fer'ler, cüz'ler nereden uçarsa uçsun, yine döner aslına gelirler. Bizse varımız, yoğumuz nemiz varsa hepsini senin büyüklüğünden, lütfundan, ihsanından elde etmiştik.
- Ey Tebrizli Şems! Selamımızı seher rüzgarından duy! İster seher rüzgarı olsun, ister güney rüzgarı olsun, onların hepsini de biz senin rüzgarından elde ettik.

734. 0 elimi tutmuş, ben ise kör gibi onun elini arayıp durmadayım.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1628)

- Senin güzel yüzünü gördüğümde beri halka gözlerimi kapadım. Herkesi, her şeyi görmez oldum. Güzelliğinin lütufları ile, başışları ile mest oldum, kendimden geçtim, can verdim.

- Onun reyini, tedbirini görünce, kendi eğri büğrü tedbirimi fırlattım attım, onun "ney"i oldum, onun dudağında feryada başladım.
- 0 elimi tutmuş, ben ise kör gibi onun elini arayıp durmadayım. Ben onun elindeyim, işin farkında değilim de yabancılarından, ondan haberi olmayanlardan onu soruyorum.
- Sadedil idim, saftım, yahut mest idim, yahut da deliydim. Gönlümde bir şeyler yoktu. Korka korka kendi altınlarımdan kendim çalar dururdum.
- Gönül bahçesinin etrafındaki duvarın yıkık yerinden hırsızlar gibi kendi bahçeme girdim, kendi gül bahçemden yaseminler devşirdim.
- Ayın nuru da, yıldızların nuru da Tebrizli Şems'tir. Ben onun ayrılık gamından ağlar, inlersem, bayram ayına dönerim.

735. Biz dağlardan aşağılara doğru akan sel gibiyiz,
sen ise denizsin, biz koşarak sana geliyoruz.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1633)

- Kapiyı kapa, biz bu topluluğun aşığyız! Kapiyı kapa da, tatlı dilli sevgili ile biraz konuşup sevişelim!
- Biz bu mecliste oldukça, şarap ve meze bize gerekmez. Yeşillikte selvi ile gül eksik olur mu?
- Meşalemiz sen olunca, biz gökyüzünün nur kaynağı halini alırız, seçkin sakimiz sen olduğun için, biz de sana layık zamanın seçkin erleriyiz.
- Sen aklın da aklısın, gönlün de gönlüsün. Sen yüzlerce cansın, artık biz de senin sayende şu gölge varlığa, şu bedene sırtımızı dönmeliyiz.
- Mademki gökyüzü damına bizim için çadır kurdular. Eşeklerin yayıldığı şu yeryüzü çayırılığından niçin çadırımızı sökmeyelim?
- Biz dağlardan aşağılara doğru akan sel gibiyiz. Sen ise denizsin. Biz uzun zamandan beri senden uzak düştüğümüzden ötürü başımızı ayak yapmışız. Koşa koşa yüzümüzü yerlere süre süre denize, asıl vatanımıza gidiyoruz.
- Sana doğru koşarken bu yolda sel gibi naralar atmadayız. Yüz üstü akmadayız, denize yol bulamamış, çukur yerlerde kalmış, kendi çevresinde dönen kokmuş su gibi kendimizi bağlamamışız.

736. Eğer aklın akli başında ise eline hançeri al, onun ciğerini deş!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün,

(c.IV, 1629)

- Acaba gönül dün gece ne içti ki, ben bugün mahmurum? Yahut kimin tuzlasını gördü ki, ben böyle acılıklar içindeyim, perişan haldeyim.
 - Bugün öyle bir haldeyim ki neyi döker kırarsam mazurum. Bugün ne söyler, ne edersem suçsuz sayılırım.
 - Benim her nefeste dudaklarımdan, ağızımdan can kokusu geliyor. Bu hal de canın; "Candan uzağım." diye şikayet etmemesi içindir.
 - Dudaklarını dudaklarıma korsan mest olursun. Bu işi bir dene! 0 zaman anlarsın ki ben üzüm şarabından da aşağı değilim.
 - Sakî, beni boğazıma kadar suya daldır, çünkü düşünce arıya benzer, bense çırpıplağım.
 - Eğer akıl kendindeyse, eğer aklın akli başındaysa; eline hançeri al, onun ciğerini deş! Eğer gönlüm aşkla yaranlanmadıysa, onu da param parça et!
 - Şarap geldi, beni boş yere rüzgara vermek, havalandırmak arzusunda. Sakîde, mamur bedenimi yıkmaya, yere sermeye uğraşıyor.
 - Ben gece gündüz, hadiselerle, dünya işleri ile dopdoluyum. Benim iç yüzümü görebilsen, bir kadeh sanırsın. Bir taraftan da dostlar beni öyle hırpalamışlar, öyle zayıflatmışlardır ki, sıçrayıp ayağa kalksam, belimde kemer olmadığı halde, belimi sıkılmış görürsün de, bu defa da bana karınca dersin.
 - Kadeh hasta olmuş; "Beni tedavi et, iyileştir!" diye şarap küpünün yanına gelmiş. Küp ise; "Ben senden daha hastayım!" diye başını tutmuş inlemiş.
- "Fuzulî merhum:
- "Kime kim derdimi ızhar kıldım, isteyip derman,
Özümden hem beter derde mübtela gördüm." diye yazmış.
- Mezarımın toprağı bir yudum su gibi bedenimi içince can; "Ben beden değilim, nurum!" diye gökyüzünün üstüne çıkar, ötelere gider.

- Ben ölüp tahtadan tabuta giren padişah değilim! Benim saltanat fermanımın yazısı - "Ölümsüz yaşarlar" ayetidir. 73-Nisa Süresi, 4/57. ayete işaret var.

737. Sanki ben ölmüşüm de, içimin mezarlığına gömülmüşüm.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1641)

- Sanki ben ölmüşüm de, içimin mezarlığına gömülmüşüm. Yavaş yavaş çürüyorum. Fakat sen mezarımı ziyarete gelince dirilirim, başımı kaldırır mezardan çıkarım.
- Benim için surun üfürülmesi de sensin, mahşer de sensin. Ben ne yapayım? İster ölü olayım, ister diri! Sen nerede isen ben oradayım.
- Ben ney gibi cansız bir kamış halini almışım. Senin güzel dudakların olmayınca ölü gibi susarım. Fakat sen beni elime alıp da "ney"ime üfürünce, senin sıcak nefesinle dirilirim, sesler çıkarırım, nağmeler veririm. Bazen ayrılıklardan şikayet ederek ağlarım, feryad ederim.
- Senin zavallı "ney"in, senin şeker gibi dudaklarına alışmıştır. Ben zavallıyı, hatırlı eline al, dudaklarını bana ver de, senin duygularına tercüman olayım, seni yaşatayım.

738. Kamil insan hiç kandırılabilir mi?

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1634)

- Akıl der ki: "Ben onu dil dökerek, meth ü sena ederek kandırıyorum." Aşk der ki: "Sen sus, ben onu uğrunda can vererek aldatırım."
- Can ise gönüle der ki: "Yürü git, beni de gülünç bir hale sokma, etrafındakileri de kendine güldürme! Ben onda bulunmayan, onun ihtiyacı olan şeyle onu kandırıyorum."
- Gamlı düşüncelere dalmış, ızdıraptan başına gelen belalardan bunalmış, sarhoş olmayı, kendinden geçmeyi düşünen biri değil ki; büyük kadehle kırmızı şarap sunarak onu kandırayım.
- Dünya nimetlerine gönlünü kaptırmış, topraktan yaratılmış şu aleme bağlı değil ki; onu altınlarla, servetle, yüksek mevki ile, dünya saltanatı ile kandıralım.
- 0 görünüşte bir insan ama, aslında insan değil, melek! Şöhret duygusu yok ki, güzel kadınlarla onu kandırabilirim.
- İçi nakışlarla, güzel resimlerle süslenmiş bir ev, o evi melek bile görse ürker, kaçır. Peki ben onu hangi nakışlarla, hangi resimlerle, hangi süslerle aldatabilirim.
- At sürülerine, saf kan Arap atlarına ihtiyacı yok! Çünkü o, kanatla uçuyor. Nefis yemekler, güzel renkli hoş kokular, meyveler yemiyor; onun yediği içtiği nur, onu nasıl olur da herkesin peşinde koştuğu ekmek ile kandırabilirim?
- Dünya pazarlarına aşık, alıcı, satıcı bir tacir değilim ki, onu kazançla, karla, ziyanla aldatayım.
- Hiç bir şey ondan gizli değil ki, kendimi hasta göstereyim, "ah vah" diyerek, feryad ederek onu kandırayım.
- Hararetim varmış gibi sirkeli bezle başımı bağlayayım. Öksürerek, aksırarak; "Mahvoldum, hastalıktan ölüyorum!" diye onu merhamete getireyim.
- Kıldan kıla, benim eğriliğimi, sapık düşüncelerimi, gizli hayallerimi, nefsanî arzularımı, her şeyimi bilir. Ne yaparsam hepsini görür. Ondan gizli olan bir şey yok ki, onu o gizli şeyle kandırayım.
- Şöhret peşinde koşan, şairlerin meth ü senalarına, övmelerine düşkün olan bir padişah değil ki, güzel beyitler okuyarak, gazeller terennüm ederek akıp giden, insanı büyüleyen şiirlerle onu aldatayım.
- Gayb aleminden, ötelerden kendisinin duyduğu anlatılamaz yüce zevkler, dünya zevklerinden de ahiret zevklerinden de çok üstündür. Onu merhamete getirmek, cehennem azabıyla korkutmak, yahut ona cennetleri vaadederek hürilerle, gılmanlarla kandırmak da imkansızdır.
- Tebrizli Şems onun seçtiği tek varlıktır. Onun sevgilisidir. Olsa olsa onu ancak, o "Zamanın Kutbu" ile kandırabilirim.

739. Bahar geldi!

Müstef'ilün, Miistef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. III, 1336)

- Dostlar, bahar geldi. Selvi ağaçlarının yanına gidelim. Yüz üstü yatmış uyuklamış bahtı, sevgilinin bahtı gibi uyandıralım.
- Çimen garipleri nasıl bir hileye baş vurarak, ayaksız olarak yürüyüp koştularsa, biz de hem ayağımız bağlı, hem de adım atarak o garipler yurduna gidelim.

- Toprak bedenden baş kaldıran, kurtulan ruhun adı "akan, yürütüp giden" manasına gelen "revan"dır. Biz de, dizi bağlı canı turalım, onların menzillerine kondukları yere götürelim.
- Akıl der ki: "Ben onu dil dökerek, meth ü sena ederek kandırırım." Aşk der ki: "Sen sus, ben onu uğrunda can vererek aldatırım."
- Can ise gönüle der ki: "Yürü git, beni de gülünç bir hale sokma, etrafındakileri de kendine güldürme! Ben onda bulunmayan, onun ihtiyacı olan şeyle onu kandırırım."
- Gamlı düşüncelere dalmış, ızdıraptan başına gelen belalardan bunalmış, sarhoş olmayı, kendinden geçmeyi düşünen biri değil ki; büyük kadehle kırmızı şarap sunarak onu kandırayım.
- Dünya nimetlerine gönlünü kaptırmış, topraktan yaratılmış şu aleme bağlı değil ki; onu altınlarla, servetle, yüksek mevki ile, dünya saltanatı ile kandıralım.
- O görünüşte bir insan ama, aslında insan değil, melek! Şöhret duygusu yok ki, güzel kadınlarla onu kandırabileyim.
- İçi nakışlarla, güzel resimlerle süslenmiş bir ev, o evi melek bile görse ürker, kaçır. Peki ben onu hangi nakışlarla, hangi resimlerle, hangi süslerle aldatabilirim.
- At sürülerine, saf kan Arap atlarına ihtiyacı yok! Çünkü o, kanatla uçuyor. Nefis yemekler, güzel renkli hoş kokular, meyveler yemiyor; onun yediği içtiği nur, onu nasıl olur da herkesin peşinde koştuğu ekmek ile kandırabilirim?
- Dünya pazarlarına aşık, alıcı, satıcı bir tacir değilim ki, onu kazançla, karla, ziyanla aldatayım.
- Hiç bir şey ondan gizli değil ki, kendimi hasta göstereyim, "ah vah" diyerek, feryad ederek onu kandırayım.
- Hararetim varmış gibi sirkeli bezle başımı bağlayayım. Öksürerek, aksırarak; "Mahvoldum, hastalıktan ölüyorum!" diye onu merhamete getireyim.
- Kıldan kıla, benim eğriliğimi, sapık düşüncelerimi, gizli hayallerimi, nefsanî arzularımı, her şeyimi bilir. Ne yaparsam hepsini görür. Ondan gizli olan bir şey yok ki, onu o gizli şeyle kandırayım.
- Şöhret peşinde koşan, şairlerin meth ü senalarına, övmelerine düşkün olan bir padişah değil ki, güzel beyitler okuyarak, gazeller terennüm ederek akıp giden, insanı büyüleyen şiirlerle onu aldatayım.
- Gayb aleminden, ötelerden kendisinin duyduğu anlatılamaz yüce zevkler, dünya zevklerinden de ahiret zevklerinden de çok üstündür. Onu merhamete getirmek, cehennem azabıyla korkutmak, yahut ona cennetleri vaadederek hürilerle, gılmanlarla kandırmak da imkansızdır.
- Tebrizli Şems onun seçtiği tek varlıktır. Onun sevgilisidir. Olsa olsa onu ancak, o "Zamanın Kutbu" ile kandırabilirim.
- Ey yaprak; elbette bir kuvvet buldun da dalı yarıp çıktın, ne yaptın da zindandan kurtuldun? Söyle, söyle de biz de beden hapishanesinden kurtulmak için senin yaptığını yapalım.
- Ey selvi! Yerden baş kaldırdın, yüceldin. Seni yaratan sana ne seyir gösterdi? Bilelim de biz de seyredeyim.
- Ey gonca! Gülün rengine boyanıp çıktın, kendinden geçip geldin, geldin ana nasıl geldin? Söyle de, ne yaptınsa biz de onu yapalım.
- Bu hoş beyaz abher rengi nereden geldi? O anber kokusu hangi semtten geliyor? Bu evin kapısı nerede, gösterin de; o kapıya hizmet edelim, o kapının kulu olalım.
- * Ey bülbül! Feryadına acıdılar, imdadına koşular. Ben senin feryadına kul olayım, köle olayım. Sen, gül yüzünden neşelisin. Ben senin ötüşlerinden neşeliyim. O ihsana nasıl şükredebilirim?
- * Aklını başına al da, gül bahçesinden sırlar duy! Harfsiz, sessiz, sedasız hakikatler işit! Ey bülbül! O aşk masalını anlayabilirsem, sen de sazına düzen ver, güzel seslerle beni mest et!

740. Adama baktığın zaman, onun hakikatini gör, onu, İblis gibi, su ve toprak görme!

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c.IV, 1737)

- Sarap getir, mahmurluğum var. Allah beni giriftar etti. Ben de o yüzden saraba giriftar (düşkün) oldum.
- Sarap sun aşkın şerefine, aşkın canı için. Güneşin bile kıskandığı kadehi sun, çünkü ben aşktan başka her şeyden bıktım, usandım.
- Sarap sun, o şaraba can bile desem, doğrusu yazık olur. Çünkü ben can yüzünden çok sıkıntılara katlandım. Çok baş ağrıları çektim.
- Sun o şarabı ki, adı bile ağzıma sığmıyor. O yüzden sözlerim perişan bir haldedir, darmadağındır.
- Sarap sun ki onsuz ahmaklaştım. Bir şeycikler bilmez oldum. Fakat onu içince, onunla beraber olunca; yiğitlerin, yol vurucuların bile şahı kesildim.
- Sarap sun ki, bir an bile başım onsuz kalınca; duygusuz, donmuş, kapkara kesilirim, nursuz kafirlerden biri olurum.
- O şarabı sun ki, beni; "Sun!", "Sunma!" demeden o kurtarır. "Nerede bulayım, nasıl sunayım?" diye beni başından savma! Sen o şarabı hemen sun!
- O şarabı sun da uzun gecelerde, tükenmek nedir bilmeyen feryatlarımdan gök kubbesini kurtar, huzura kavuştur.

- 0 şarabı sun ki, ben kadehsiz şarap eminiyim. Karnıma giren şarabı hiç zayı etmeden gereken yerlere veririm.
- Kemiğime, kanıma bakma! Beden bakımından hor, hakîr biriyim. Fakat ruh bakımından yüce bir padişahım.
- Ben bir marangozum: Yontup yaptığım merdiveni yedinci kat göğe dayadım da göklerin damına, yücelere çıktım, ötelere yükseldim.
- Adama baktığın zaman onun hakikatini gör! Onu, İblis gibi, su ve toprak görme, toprağın ötesindeki yüz binlerce gül bahçesini gör!
- Sakın yanıлма, bir kere daha balcığa girersem değişmem, neysem oyum. Çünkü ben yüzümü örttüğüm beden örtüsüne büründüğüm için utanmadayım.

741. Senin gamının dikenleri benim için güllerden daha değerlidir.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. IV, 1724)

- Gözümü açınca her şeyde senin güzelliğini, san'atını, yaratma gücünü görürüm. Dudaklarımı açınca hepsinin vahdet (=birlik) şarabını içerim.
- İnsanlarla boş yere konuşmayı, onların dedi kodularını dinlemeyi haram sayarım. Fakat senden bahsettikleri, senin güzelliğini anlattıkları zaman sözü çok uzatırım.
- Beni hangi yola götürseler, bin türlü aksaklık gösteririm, fakat sana giden yolda koşarım.
- Hızır gibi elime ab-ı hayat geçse, o suyu senin bulunduğu yerin toprağı ile süslerim.
- Gamının verdiği elemelerden, keder dikenlerinden dikenler toplarım da nergis, sadberk gülü devşirmeyi düşünmem. Gamının dikenleri benim için güllerden daha değerlidir.
- Yüzümü gönüller açan, hatırlar yapan padişahlar padişahına çevirince, nurum güneşten de üstün olur, ay ışığından da!
- * Güneş halini alırsam, gönlümün harareti ile herkesin, her şeyin bütün zerrelerini, sarhoş ederim aşk oyununa düşürürüm.

742. Biz yarın ihtiyarlayacak güzel değiliz. Biz ebediyyen genciz.

Mef'ülü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. IV, 1705)

- Bizden bıkmaz çok güzeliz! Başkalarının kıskanmasından ötürü ürktük, güzelliğimizi gizledik.
- Birgün beden örtüsünü canın üstünden atınca görürsün ki; canı ay da, firkad yıldızı da kıskanmaktadır. Onların hiç birinde canın parlaklığı yoktur.
- Bizi görmek için yüzünü yıka, temizlen, kirliliklerden kurtul! Çünkü kirliliği bir insan bizi göremez. Kendini manevî kirlilerden temizleyemeyeceksen bizden uzak dur! Kendi güzelliğimiz bize yeter.
- Biz yarın ihtiyarlayacak bir güzel değiliz, biz ebediyyen genciz. Gönlümüz rahattır, hoştur. Biz kadîmiz, önümüze ön, sonumuza son yoktur.
- Giydiğimiz beden elbisesi eskidi, yırandıysa da, ne gam? 0 elbisenin içindeki ihtiyarlamadı. Ömür örtümüz fanîdir. Fakat kendimiz uçsuz bucaksız bir ömürüz.
- İblis Adem'in hakikatini göremedi. Örtüsünü gördü de ondan yüz çevirdi. Hz. Adem ona; "Sen Hakk dergahından sürülmüşsün, kovulmuşsun, biz sürülmedik, kovulmadık." diye seslendi.
- İblis secde etmedi ama meleklerin hepsi secde ettiler de; "Gönlümüz örtü altında bir güzele düştü.
- Örtü altında öyle bir güzel var ki; güzelliği aklımızdan başımızdan aldı da o güzelliğe karşı secdeye kapandık." dediler.
- İhtiyarlamış kişileri güzellerden ayırdedemezsek, aklımız, aşk aleminde bu seçmeyi yapamazsa, biz aşkta dinimizden dönmüş sayılırız.
- Güzelin sözü mü olur? 0 Allah arslanıdır, biz çocukça sözlere daldık. Zaten de çocuklarız. Biz aşk bilgisinde daha alfabe yazmıyoruz, ebced okumadık.

743. Biz senin gibi bir güzeli rüyada bile görmedik.

Müstef'ilün, Fe'ulün, Müstef'ilün, Fe'ulün

(c. IV, 1701)

- Sevgilim, senin güzelliğinin sesini ruhumda duyunca, su gibi, rüzgar gibi ben de senin aşkına doğru koşmaya başladım.
- Mısırlı kadınların Hz. Yusufun güzelliğini görünce, kendilerinden geçip ellerini kestikleri gibi, sen de bir kerecik olsun elini canımıza koy bak da gör ki; biz güzellikler karşısında gönlümüzde neler kestik.
- Rindlerin, müflislerin halleri meydanda, artık ne yapılabilir? Biz de varımız yoğumuz olan şu yamalı hırkayı senin ayaklarının altına döşedik.
- Aşk aleminde bizim gibi binlerce kişi can vermiştir. Fakat biz senin gibi bir güzeli rüyada bile göremedik.
- * Biz sana layık bir aşık olamadık da, su içen hayvanlar gibi suda aksimizi görünce, kendi çirkinliğimizden ürtük.

744. Onun aşkının hevesi ile dokuz kat çarh edip dönüyor.

Müfte'ilün, Fa'ilat, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c.IV,1714)

- Ne zamana kadar hep böyle habersizce gideceksin? Başını yerden kaldır da jama bak; hatta dam da bir şey mi? Şöyle sen yukarlara, göklere bak!
- Hiç belli olmaz, can ansızın bir cilveye, bir cezbeye kapılır da, yüzlerce ayın, yüzlerce güneşin kendisine kul, köle olacağı bir ay halini alabilir.
- Görmüyor musun? Onun aşkının hevesi ile dokuz kat gök çarh edip dönüyor. Canla gönül de onun şarabından kadeh kadeh içiyorlar.
- 0 tecellî edince, canlara onun nuru vurunca can şarabını içmek mübahtır. yiyip içmek, yatıp uyumak da haramdır.
- * Dünya; "Ey rüzgar ne haber var?" diye sordu. Rüzgar da cevap verdi ki: Korkudan başka hiç bir şeyden haberim yok!"

745. Ben derdimi sevmekteyim, derdime gönül vermişim.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilat

(c. IV,1678)

- Ben ağlasam da, özür dilesem de sevgili duymaz, ilgilenmez. Çünkü o kulaklarına pamuk tıkamıştır.
- Bana ne cefa ederse etsin, sevgili yaptığı işlerden, cefalardan üzüntü duymaz. Yaptıkları kendinde kalır, ama ben o ne cefa ederse etsin, şikayet etmeden o cefalara katlanırım.
- "Eski şairlerimizden birisi bu konuda şöyle yazmış:
- "Yarın cefası cümle vefadır, cefa değil!
Yarı cefa etti diyenler ehl-i vefa değil!"
- Beni adam yerine koymasa, beni yok saysa, (varsın) saysın, ben onun sitemini kerem sayarım.
- Onun bana verdiği dert, gönlüme deva olmaktadır. Bu yüzdendir ki ben derdimi sevmekteyim, derdime gönül vermişim.
- "Bu beyt Niyazî-i Mısırî hazretlerinin:
- "Derman aradım derdime
Derdim bana derman imiş beytini hatırlatıyor.
- Onun aziz aşkı beni horlayınca, kendimde yücelik bulurum, saygı görmüş olurum.
- Bedenim, üzüm gibi onun ayakları altında ezilince, mutlu olurum, şarap haline gelirim.
- Onun sevimli ayakları altında üzüm gibi ezilmek bana can verir. Sırlarım neşe bulur, zevke erer.
- Halbuki bu mutluluktan gafil olduğu için, onun ayakları altında ezilen üzüm, kan ağlar. "Bu cevrdan, bu cefadan, bu işkenceden bıktım!" der.
- Onu ezen ayaklar; "Ben seni bilgisizlikten ezemiyorum!" der de, kulaklarına pamuk tıkar, şikayetleri duymaz.

746. Sen bana o gizli dünyayı göster de, artık bu dünyayı yok sayayım, inkar edeyim.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilat.

(c.1V.1679)

- Ben mest de olsam ayık da olsam, sevgilinin güzel gözlerinin kuluyum, kölesiyim.
- Canın ve cihanın yüzünün hayali olmadıkça, kendimden de, candan da, cihandan da bezginim, usanmışım.
- Beni gece gündüz güller, gül bahçeleri içinde bırakan güzelimin gül yüzünün kölesiyim.

- İşte ben onun gül yüzünde böyle bir ayna görmedeyim. Gözümü bu aynadan nasıl ayırabilirim?
- Güzelim bana dedi ki: "Ben güzellerin canıyım!" "Evet ey sevgili!" dedim. 'Ben de seni öyle görüyorum.'
- Dedi ki: "Başında eğer benim coşkunluğum varsa, senden kıl kadar ayrılmam, seni bırakmam.
- Ben öyle bir mumum ki pervane olanı tutar, kendi ateşimin içine çeker, yakanm."
- Ona dedim ki: "Benden ne yakarsan yak, zaten ben senin aşk dumanından ibaretim."
- Sakî geldi de: "Dostça bana bir şey ver!" dedi. "İşte sarığım; al sende rehin olarak kalsın!" dedim. ;
- "Hayır hayır yanlış söyledim." dedim. "Sarığım yerine sen başımı al da, ondan kurtulayım. Fakat biraz dur, aklım başımda. Sen bana şarap ver aklım gitsin de ondan sonra başımı al!
- Sen bana o gizli dünyayı göster de artık bu dünyayı yok sayayım, inkar edeyim."

747. Sen edepten bahsediyorsun, ama sende edep görmedim.

Müstef'ilün, Fe'ülün, Müstef'ilün, Fe'ülün

(c. IV, 1690)

- Sevgilim, sensiz iki cihanda da neşe görmedim. Çok güzel varlıklar, şaşılacak şeyler gördüm ama senin gibi güzel görmedim.
- "Ateş kafirin nasibidir." diyorlar. Senin ateşine yanmamış Ebu Leheb'den başkasını görmedim.
- Gönül penceresine nice zaman can kulağını dayadım, dinledim. Pek çok sözler işittim ama söyleyen iki dudağı görmedim.
- Kuluna birdenbire rahmetini saçtın. Bu ihsana sebep senin hududsuz lütfundur. Başka sebep görmedim.
- Cibresi üzüm teknesine girmeyen, Halep'te bile eşi bulunmayan o billur şişedeki şaraptan,
- 0 kadar sun ki kendimden geçeyim. Çünkü ben varlıkta kendinde olmakta zahmetten başka bir şey görmedim.
- Ey nihayetsiz aşk, ey ilahi mazhar! Sen hem güvenilir dayanaksın, hem de kuvvetli arkasın. Senin şanına, haline uygun düşecek bir lakab görmedim.
- Kardeşim sus, fazileti, edebi bırak! Sen bahsediyorsun, ama sende edep görmedim.

748. Ben şaşılacak acayip bir cihanım, bir avuç toprakta gizlenmişim.

Müstef'ilün, Fe'ülün, Müstef'ilün, Fe'ülün

(c.IV, 1693)

- Ben tertemiz olarak aşk yoluna düşmüşüm. Bu yolda gizlenmeden yürümekteyim. Ben kimseye kin gütmem, garaz tohumu ekmem. Yokluk bile bana sığır, bana dayanır. Benim gözüm toktur. Ben hiç bir zaman tama'ın sırtını kaşımam.
- Ne halkın dedikodusu ile rahatsız oluyorum, ne de kimseden korkum var. Ben hür bir kuşum, kafes ağızına ihtiyacım yok.
- Ben yağmurlar yağdıran bir bulutum. İnciler saçan bir göğüm. Yeryüzünde susuzlara ab-ı hayat sunmadayım.
- 0 ağaç, Hz. Müsa'ya uzaktan ateş gibi göründü ama o ateş gönüllere hoş gelen bir nurdu, ben de uzaktan ateş görünürüm ama ateş değilim, ben de nurum.
- Rüzgarla ağacın dah titrer, oynar ama gövdesi hiç titremez durur. Benim de görünüşte kararım yok. Hadiseler karşısında ben de ağaç gibi titriyorum ama, ruh aleminde karar etmişim. Korkmam, titremem.
- Ben şaşılacak, acayip bir cihanım. Bir avuç toprakta gizlenmişim. Her gece gönlüm gündüz gibi aydınlıktır. Her sonbaharın içinde ilkbaharlar bulunmaktadır.
- Ben tamamıyla yok olup kendimden geçtiğim zaman kendime gelirim, kendimi bulurum. Bedenimin aslı olan dört unsur ile beş duygudan kurtulunca tam adam olurum.
- İnsan haksız yere kendisinde bir ihtiyar olduğu, cüz'î iradesi bulunduğu davasına girer. Aslında Hakk'ın ihtiyarındaki yücelik, benim ihtiyarımı elimden almış, beni ihtiyarsız bırakmıştır.

749. Ben değersiz bir saman çöpü gibiysem, benim kehribarım sen değil misin?

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. IV,1728)

- Sen beni istemesen de ben seni canla, gönülle isterim. Sen bana kapıyı açmasan da ben kapının eşiğinden ayrılmam, orada oturur kalırım.

- Ben balık gibiyim, dalga beni karaya atsa da, sudan başka sığınacağım yer yoktur. Gönlüm sudan başka bir şey istemez.
- Kendi kendime nereye gidebilirim? Benim gönlüm mü var? Ben de, beden de, gönül de ancak padişahlar padişahının gölgesine sığınmışız.
- Mest olup gitmişsem, yıkılmış, kendimden geçmişsem, mest oluşum, yıkılıp gidişim sendendir. Bir şey biliyor, bir şey duyuyorsam bilişim, duyuşum da sendendir.
- Eğer bende bir gönül kalmışsa gönlümü alan sen değil misin? Eğer ben değersiz bir saman çöpü gibiysem, benim kehribarım sen değil misin?
- Yediğim nefis yemeklerin tatlı helvaların, çöreklerin ağızımda bıraktıkları tat, o güzel dudaklarının tadından, lezzetinden birer kırpıntı değil midir?
- Ne yüksek mevkiler düşünürüm, ne sultanlık, ne mal mülk, ne şöhret, ne ululuk! Bunların hiç birisinde gözüm yok! Senin aşkın bunların hepsinden üstündür!

750. Şu zamanda, Mansur gibi, ben senin darağacının altındayım.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c.IV, 1726)

- Bana şarap sun, çoktanberi ben senin güzelliğinin mahmuruyum. Ben eski bir hırkaya bürünmüşüm, ama senin gerçek dostun değil miyim?
- Şu anda mahmurum, sen bana uy! Benim dediğimi yap! Mest olup kendimden geçtikten sonra zaten senin emrindeyim, senin dilediğini yaparım.
- Sen şimdi "Enel-hakk" kadehini doldur! Mansur şarabından sun! Şu zamanda Mansur gibi ben senin darağacının altındayım.
- Elest demindeki sözleri, ahitleri, şartları hatırla. Benimle nelere karar vermiştin? Ben hala o karardayım.
- Ey avucum! Tuttuğum kadehe de ki: "Sen at gibi bana binmişsin, ben seni taşıyorum. Fakat aslında şaşılacak şey şu ki; içindeki şarabı içince ben sana biniyorum, sen beni taşıyorsun.
- Ey kadeh! Ben aşıklar halkasının ortasındayım. Sen benim etrafında dönmedesin, ama aslında beni döndüren sensin. Senin etrafında dönen de benim.
- Ben nasıl kafir olurum ki, senin gibi bir puta tapıyorum? Ben nasıl fasık olurum ki, senin şarabını içiyorum?
- * Gel gel! Sen zamanenin sırlarını bilersin, gönlümün sırlarını ört ki ben senin sırdaşım

751. Aşk dersi, çalışmakla öğrenilmez.

Mef'ulü, Fa'ilat, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c.IV,1710)

- Senin güzel yüzünü görünce, yeşil çimenlerden, gül bahçelerinden vazgeçtik. Gözünü görünce de şarabı ve şarapçıyı görmez olduk.

"Gözün döktüğü kanlı yaşlar, şaraba benzetilmiştir. Bir ilahide: "Gözüm ki kana boyandı, şarabı neyleyeyim?" denmiştir.

- Oturduğumuz evi rehine verdik, geldik, senin mahalleni yurt edindik. Dükkanı yıktık, işten, kazançtan vazgeçtik.
- Neyimiz varsa hepsini aşk yağma etti. Kardan, zarardan, alış verişten vazgeçtik.
- Aşk davasına girmek, sonra da hayadan, utanmaktan bahsetmek olamaz. Bu sebeple biz aşk yoluna düşünce hayadan, utanmaktan vazgeçtik.

"Bir başka beyitte Mevlana şöyle buyurmuştu:

"Eğer sen aşkın aşiğı isen ve aşkı arıyorsan, keskin hançeri al, utanmanın boğazını kes!"

- Gamın haddine mi düşmüş ki bizim adımızı ansın? Elini çırp, bizi alkışla ki artık biz gamdan da, gam çeken gönülden de kurtulduk.

- Neşe yürüdü, gönül hoşluğu ülkesi bize verilmiş. Azın, çoğun varından da yoğundan da vazgeçtik.
- Biz söz söylüyoruz, sen inkar ediyorsun. Biz iki alemin ikrarından da, inkarından da vazgeçtik.
- Dünya işini paylaşmayan şu köpekler bak! Nasıl da birbirlerine düşmüşler. Biz köpekten doğmadık, köpek de değiliz. Bu sebeple biz dünya işinden vazgeçtik.

"Bu beyitte şu hadîse işaret var: "Dünya bir leştir. Köpekler onu isterler."

- Gönül sırlarını ancak Allah bilir. Bu bize kafi. Bizler kötünün kötülüğünden, hilecinin de hilesinden kurtulduk.
- Aşkın verdiği ders hiç unutulur mu? Ona çalışmaya ihtiyacımız yok. Zaten o ders çalışmakla öğrenilemez.

752. Ben eskiden ettiğim tövbelerden tövbe ettim.

Müstef'ilün, Fe'ülün, Müstefilün, Fe'ulün

(c.IV,1685)

- Ey çalgıcı! Şu gazeli oku: Ben sevgiliden, her çeşit gülden, her çeşit dikenden vazgeçtim. Çünkü artık tövbe ettim.
 - Bazen işime çok düşkün olurum. Adeta işimin mesti olurum. Bazen mahmur olurum. Artık işten de, mahmurluktan da vazgeçtim. tövbe ettim.
 - Boğazıma kadar tövbe etmek suçuna gömülmüşüm. Tövbeden o kadar canım yandı ki, eskiden ettiğim tövbelerden de şimdi tövbe ettim.
- " Tövbe etmekten tövbe etmek ne demektir? Ariflere göre bir insanın: "Ben bu işi bir daha yapmayacağım." diye tövbe etmesi, o kişinin kendinde bir güç, bir varlık hissetmesi anla-mına gelir. Ey zavallı insan! Sen kimsin ki: "Ben bunu bir daha yapmayacağım." diyor-sun. Her şey Hakk'tan geldiğine göre, senin bir yapma gücün var mıdır? Tövbe etmekten tövbe etmek hali, bize ait değildir. Kamil insanlara aittir. Arifler, kamil insanlar, Hakk'ta fanî oldukları için, biitiin isteklerinden, bütiin iradelerinden kurtulmuşlardır. Tamamıyla Hakk'a teslim olmuşlardır. Bizim gibi insanların yaptığı hatalardan tövbe etmesi, o suçu bir daha işlememek için ahitte bulunması ve Hakk'ın verdiği cüz'î iradeyi kullanması şart-tır. İnsanların işlediği günahlarından tövbe etmesi, Kur'an-ı Kerim'in bir çok yerlerinde emre-dilmektedir. Peygamber Efendimizin bir çok hadîslerinde tövbe üzerinde durulmaktadır. Bu konu hassas bir konudur. Yanlış anlaşılmalıdır. Peygamberler ve onların varisleri olan gerçek veliler niçin geldiler? Hepsisi de cüz'î iradelerimizi kullanarak imana gelmemizi, günahlardan arınmamızı emretmiyorlar mı?"

- Ey şarap satan, kadehi elime ver. Ben sıkılmayı bıraktım. Arlanmaktan tövbe ettim.
- Allah Allah! Ey çalgıcı! Ben yolumu şaşırdım. Sen kendi yolunu, kendi işini iyi bilirsin. Çengi eline al da telleri üzerine tövbe ettiğimi çal!
- Düşünmekten, çare aramaktan gönlüm parça parça olmuştu. Anladım ki çare, çaresizliktedir. Çaresiz tövbe ettim.
- Sen ay yüzünü göster de karanlık geceyi nurlandır, güzelleştir! Ben o günahın zevkünden çok tövbe ettim.
- Tövbe vaktidir dedim. Bir çılgın aşık bana: "Ben eski bir tövbe eden kişiyim, ben geçen sene tövbe ettim." dedi.

753. Bana tas tas şarap ver de; beni varlığımdan kurtar!

Müfte'ilün, Fa'ilatü, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. IV, 1716)

- Bu gece şu ben zavallının bedeninden canı tamamıyla al, al da bundan sonra dünyada, kimse benden bahsetmesin!
- Şu anda senin mestinim. Bana bir kadeh sun da iki cihandan da vazgeçip, büsbütün sende yok olayım.
- Ben sende yok olunca, hani o senin bildiğin hal başına gelince, yokluk kadehini elime alırım da kadeh kadeh senin aşk şarabını içerim.
- Can senin yüzünden yandı, yakıldı. Mum senden nur aldı, aydınlandı. Bir insan da eğer senden yanmazsa, o hamdır, ham!
- Sen bana birbiri ardınca yokluk şarabını sun! Ben tamamıyla yok olunca, yokluğa dalınca, artık evi damdan ayırdedemem.
- Ey yokluğuna binlerce varlık kul olan, köle olan! Yokluğun arttıkça can sana yüzlerce secde eder.
- Bana tas tas şarap ver de, beni varlığımdan kurtar! Şarap olgun kişilere Hakk'ın bir nimetidir. Akıl ise ham kişilere mahsus bir şeydir.
- Yokluk denizini dalgalandır da, beni kapsın götürsün! Ne zamana kadar korku ile deniz kıyısında adım adım duracağım?

754. Ben onun aşk bahçesinde güller, reyhanlar, yaseminler içindeyim.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilat

(c. IV, 1682)

- Ben kederle dolsam da, gülsem de o padişahın devletine aşığım.
- Padişahın aşkına gönül vermek, benim tacımdır. Bana bundan başka bir tac verse bile, ben onu almam.
- Onun gül dalının rengi, benim varım yoğumdur. Çünkü ben onun gül bahçesinin bülbülüym.
- Ben onun kapısının toprağından başka bir yere oturmam. Onu gönlümden, canımdan başka bir yere oturtmam.
- Gece gündüz ben onun nimeti ile besleniyorum. Ben onun aşk bahçesinde güller, reyhanlar, yaseminler içindeyim.
- Dünya ister harap olsun, ister mamur olsun, benim için önemi yok! Şunu biliyorum ki, ben onun yıkılmış, harap olmuş bir kuluyum.

• Aslım toprak olduğu için, yeryüzünün toprağı ile dostum, onunla birim! ama yine de padişahım bana büyük bir lütufta bulunmuştur. Bana hiç bir yaratığa vermediğini vermiştir. Bana kendinden can bağışlamıştır.

755. Biz dertlere dermanız, çaresizlere çareyiz.

Mefulü, Fa'ilatü, Mefa'ilii, Fa'ilat

(c. IV, 1709)

- Biz kıtlık içinde kalmış susuzlarız, çok nimetler görmüş, çok yemekler yemiş kişileriz. Çaresiz değiliz, dertlere dermanız, çaresizlere çareyiz.
- Mecliste şaraba benzeriz, neşe dağıtırız, gamlılara neşe bağışlarız. Savaşta Hz. Ali'nin Zülfikar'ıyız. Şükretmede sanki kaynağız, sabretmede mermer kaya gibiyiz.
- Biz rüşvet padişahı değiliz. Biz paramparça olmuş gönül hırkalarını diker, yamarız.
- Bizden sır saklama, biz senin gönlündeyiz. Her şeyi biliyoruz. Bizden gönlünü çekip alma, gönlün bizim elimizdedir!
- Biz saman altında kalmış gizli, uçsuz bucaksız bir deniziz. Yahut da göklerde parlayan güneşiz.
- Mest bir halde aşk evinin damı kenarında durduğumuza bakma! Dam da bilir ki, bizim kıyımız kenarımız yoktur.
- Ay ışığı dam kenarına vurmaktan hiç korkar mı? Peki biz neden gam yiyelim? Biz üstün bir varlığız, göklerde dolaşan aya binmişiz.
- Biz Ahmed(s.a.v.)'in tevhid müjdesini vermedeyiz. Hz. İsa gibi çocukken beşikte konuşuruz. Bütün bunlara rağmen, biz artık konuşmayalım, susalım.

756. Kan oldum, aşkın damarlarında dolaşmaya başladım.
Gözyaşı oldum Hakk aşıklarının gözlerinden aktım.

Fa'ilatün, Fallatün, Fa'ilat

(c. IV,1661)

- Hakk yoluna düşenlere mahrem oldum. Herkesin madde peşinde koştukları bir zamanda manaya önem verenlere hemdem oldum, arkadaş oldum.
- Altı yönden de dışarda manevî bir kubbe gördüm. Ben o kubbeye toprak aldım. Döşeme oldum, kan oldum, aşkın damarlarında coşarak dolaşmaya başladım. Gözyaşı oldum, Hakk aşıklarının gözlerinden aktım.
- Bazen beşiğinde konuşan İsa gibi baştan başa dil kesildim. Bazen de Hz. Meryem gibi susan bir gönül oldum.
- Hz. İsa'nın, Hz. Meryem'in kaybettikleri bir şey vardı ya, eğer bana inanırsan bil ki; o kaybedilen şey ben oldum.
- Zevalsiz aşk neşterine karşı yüzlerce defa yara oldum, merhem oldum.
- Her adımda Azrail (a.s.) benim yol arkadaşım olmuştur. Ondan korktum, perişan oldumsa canım çıksın.
- Ölümle yüzyüze savaşa giriştim. Korkmak şöyle dursun, karşıma çıktığı için ölürnün kendisinden neşeler aldım, sevinçler elde ettim.
- Varlık yükünü tamamıyla sırtımdan attım, ölümsüzlük üzengisine ayak bastım, ölümsüzlük atına bindim.
- Gerçi belim çeng gibi büküldü ise de, yine de sen ölümsüzlük "ney"inin sesini benden duy, benden işit!
- Benim için Şems-i Tebrizî bayramların en büyüğü olan "İd-i ekber" idi. İşte ben o bayrama büyük bir kurban oldum.

757. Ben neyim?

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV,1759)

- Ah ben ne biçim bir insanım, ne renkteyim, ne haldeyim? Ne olduğum belirsiz, acaba ne zaman kendimi olduğum gibi göreceğim?
- Sen bana dedin ki: "Gönlündeki sırları gizleme, ortaya dök, benim içinde bulunduğum orta nerede; göster bana'."
- Hem hareketsizim, hem de koşup duruyorum. Şu ruhum ne zaman sükûta kavuşacak?
- Ben kıyısı bulunmayan öyle şaşılacak bir denizim ki, denizim de kendisinde gark oldu gitti.
- Beni bu dünyada da arama, öte dünyada da! Benim bulunduğum alemde her iki dünya da kayboldu.
- Ben yokluk gibi kardan da ziyandan da kurtulmuşum. Ben kardan da ziyandan da haberi olmayan acaip bir kişiyim.
- Ona dedim ki: "Ey can, sen bizim ta kendimizsin." Dedi ki: "Şu görünen maddî varlığında ben kendimi göremiyorum, kendim neyim ki, siz olayım."

- Şu halde: "Sen o'sun." dedim. "Haydi sus; öyle söyleme!" dedi. "Ben öyle bir şeyim ki dile gelemem."
- Dedim ki: "Dile gelmiyorsun, söze sığmıyorsun ama, işte ben şimdi seni dilsiz, dudaksız, sözsüz söylemedim."
- Ben yokluktan ay gibi doğdum, dünyaya geldim, parlamaya başladım. İşte gökyüzünde ayaksız olarak koşup duruyoruz.
- "Ne koşuyorsun, dur da bak! Ben apaçık ortadayım ama aynı zamanda gizliyim!" diye bir ses geldi.
- Ben Şems-i Tebrizi'yi görünce eşsiz bir deniz oldum. Görülmemiş bir inciym, emsali bulunmayan bir hazineyim.

758. Ecel beden evini yıkmadan, biz beden evini yapana kavuştuk.

Fa'ilatün, Fa-ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1670)

- Can harman yerine yine geldik. Doğan kuşu gibi padişaha doğru yine uçtuk geldik.
- Gariplikten, ayrılıktan bıktık; aslımızın, başlangıcımızın yanına geldik.
- Dilencilikten, niyazdan, yalvarmadan kurtulduk. Oynayarak nazlanmanın yanına geldik.
- Sırma mahrem olanların sofrasında can besleyelim. Çünkü bizler sır perdelerinin arkasına geçtik.
- Takdir ezel kemendi attı, bizi kendine çekti. Böylece biz de sebepleri hazırlayanın yanına geldik. Sebeplere ihtiyacımız kalmadı.
- Ecel beden evini yıkmadan, biz beden evini yapana kavuştuk. Allah'a hamdolsun, biz "Ölümünden evvel ölünüz!" sırrına mazhar olduk.
- Somunumuz pişti, kokusu burnumuza geliyor. Biz o kokuyu aldık da ekmekçinin yanına geldik.
- Artık sen sus da, can, duygularımıza tercümanlık etsin; "Kötülüklerden, kirliliklerden, bayağılıklardan kurtulduk, yücelikten yüceliklere ulaştık." desin.

759. Ben onun tortulu şaraba benzeyen derdine kadeh olurum.

Fe'ilStiin, Fe'liatün, Fe'ilat

(c. IV, 1677)

- Bir an beni gül bahçesi gibi hoş bir hale sokar, bir an da kış mevsimi gibi soğuk bir hale getirir.
- * Bir an beni faziletli bir insan, üstad bir kişi yapar, bir an da beni okula yeni başlamış bir çocuk eder.
- Bir an olur taş atar, beni kırar, bir an olur beni gerçekler padişahı eder.
- Bir an olur, beni güneş kaynağı yapar, bir an olur baştanbaşa karanlık bir gece haline sokar.
- İki elimle eteğini tuttum. Bakalım beni ne hale sokacak?
- O beni mest olmuş kişilere sakı yapar, ama ben onun tortulu şaraba benzeyen derdine kadeh olurum.
- Bana şeker kamışlığı lakabını verir diye gece gündüz onun şekerini satın alır dururum.

760. İnsanın kendinden geçmedikçe, kendine gelmesine imkan yoktur.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1669)

- Varlığı ateşe attık yaktık. Yeni baştan yokluğa gittik.
- Ey kardeş! Şunu bil ki, iyi de kötü de varlık dünyasıdır. Yokluğa gittiğimizden ötürü, biz ne iyiyiz, ne de kötüyüz.
- Hayırsız felek, neyimizi çaldı, götürdü ise, biz gece bekçisi gibi gittik, çalınanların hepsini ondan geri aldık.
- Yüzlerce ben ve biz arasında biz bir kişi idik. O tekten arpa kadarı bile kalmadı. Biz şimdi yüzlerceyiz.
- İnsanın kendinden geçmedikçe kendine gelmesine imkan yoktur. Bu yüzden biz de kendimizden geçtik de sonra kendimize geldik.
- Aşkın boyuna, bosuna göre bizim boyumuz kısaldı. Bizim boyumuz, bosumuz kısaldıktan sonra, biz yüce bir boya, bosa sahip olduk.
- İnsanlığı, kemal mertebesini Hakk'tan öğrendik. Biz aşk pehlivanıyız. Bu yüzden de Ahmed(s.a.v.)'in dostuyuz.
- Varlık levhinde yirmi dokuz harf vardır. Biz bu harfleri sildik, ebced içine daldık da elif gibi tek kaldık.

761. Aşıkların okuyup bilgi elde ettikleri mektep, ateşlerle doludur.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV, 1657)

- Dudaklanmdan içimin yanık kokusu geliyor. "Ya Rabbi, ya Rabbi!" derken ağızımdan duman tütüyor.
- Gökler bile ahımdan ağlamaya başladı. Her an can vermek benim adetim, yolum oldu.
- Senin uyku ile geçirdiğin gecenin, benim uykusuz ve feryadlarla geçen gecemden haberi olsaydı, benim halimi birazcık olsun anlardın.
- Aşıkların okuyup bilgi elde ettikleri mektep ateştir, ateşlerle doludur. İşte ben gece gündüz böyle bir mektebin içindeyim.
- Yüzünü sapsarı yüzüme koy! Elini göğsüme daya! Ateşler içinde tir tir titiriyorum.
- Sevgiliye; "Kulağına bir şey söylemek istiyorum!" dedim. Çekindi; "Yanağımın yanmasından korkarım." dedi.

762. Aşk ötelerden kalktı geldi. Bu yanmış, yakılmış aşığa misafir oldu.

Fa-ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1656)

- Ben bu derde, dertle derman edeceğim. Bu işi sabırla kolaylaştıracağım.
- Ya canın ayağını bu balçık bedenden kurtaracağım, yahut da canımı da, gönlümü de güzellere vakfedeceğim.
- Ben "Elest mumuna" atılmış canını dağlamış, kanatlarını yakmış bir pervaneyim. Şimdi de padişahımın mumuna hizmet etmedeyim.
- Aşk ötelerden kalktı, geldi. Bu yanmış, yakılmış aşığa misafir oldu. Çok mutluyum. Benim bir tek gönlüm var, onu da misafirim olan hazret-i aşkın şerefine kurban etmem gerekir.
- Nefis, gönül evine gelen bu mübarek konuktan hoşlanmaz, kedi gibi miyavlar da aşka gelme derse, nefsi tutayım, kedi gibi dağarcığa atıvereyim.
- Melal kimin başını döndürürse, onu sema'a çekeyim, fırır fırıl döndüreyim.

763. Benim gönlüm hasta! Ey gönül derdimin devası; ben hoş değilim!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.)IV,1659

» Oğlum elimi tut, ben hoş değilim! Ey fidan boylum, ben hoş değilim!

- Hayır hayır! Elimi bırak, benim hastalığım başka türlü bir hastalık! Benim gönlüm hasta! Ey gönül derdimin devası! Ben hoş değilim!
- Sen beni bırakıp gittiğinden beri gücüm, kuvvetim, sabrım, takatım gitti. Sen gittin gideli ben hoş değilim!
- Kollarını aç; kemer gibi bana sarıl! Dikkat et, bu kemer olmadıkça ben hoş değilim!
- Ey doktor ! Benim kuvvetim yok. Elini nabzıma koy da anla, ben hastayım, hoş değilim!
- "Sen gönül hastası değil misin?" diye ne soruyorsun? Dudağının kadehi olmadıkça ister haberim olsun, ister olmasın, ben hoş değilim!
- Her an gözlerimi kapıyorum. Çünkü sen olmayınca bir şeyi görmek isterniyorum. Sensiz görüşten, bakıştan hoşlanmıyorum. Zaten ben gönül hastasıyım, hoş değilim!

764. Tek başına insan bir hiçten ibarettir!

Fa-ilatün, Fa-ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1671)

- Neşeden de bahsetsek, gamdan da dem vursak, hep bir arada oturalım, birbirimizle dertleşelim!
- Sevgilimiz ileri giderse, biz de ileri gidelim. Sevgilimiz az konuşursa, biz de az konuşalım!
- Gerçi biz yiğit kişileriz ama, yalnız başımıza yola düşünce kadınlar gibi güçsüz, kuvvetsiz oluruz. Acılara dayanamayız, feryada başlarız.
- Hiç yoluna yapayalnız düştün mü? Yolda çok tehlikeler vardır. Yalnız başımıza zezem kuyusuna ulaşacağımızı sanma!

- Tek başına insan bir hiçten ibarettir. Hepimiz bir araya gelince insan olurmuşuz. Haydi tekrar bir araya gelelim de insan olalım!
- Yaratılıştaki nüktenin üstü örtülür, pek anlaşılabilir. İnsan bir vasıta. Haydi gidelim, o pek büyük, uçsuz bucaksız olan vahdet denizinin kıyısına çadırımızı kuralım, birlik olalım, bir olalım!

765. Toprak onun yüzünden yeşermiş, çayır, çimen olmuştur.
Gökler onun yüzünden kararsızdır.

Müfte'ilün, Fe'ulün, Müfte'ilün, Fe'ulün

(c. IV,1655)

- Dün gece can gökyüzüne diyordu ki: "Ey sonsuz, ey pek büyük gökyüzü! Ne de çok dönmede, takla atmadasın. Karnında sayısız yıldızların ışıkları parlıyor.
- Suçsuz günahsız olduğun halde, sonu gelmez bir dönüğe mahkum edilmişsin. Haklı olarak sızlanıyorsun, şikayet ediyorsun, feryad ediyorsun, gürlüyorsun. Mavi renkte matem elbiselerine bürünmüşsün.
- Görünüşte korkunçsun, bazen insanlara yıldırım okları atmadasın, fakat içyüzünden de dertlisin, değirmen gibi dönersin, alaca yılan gibi kıvrılır durursun.
- Mukaddes gökyüzü cevap verdi de dedi ki: "Ben insanoğlundan nasıl olur da korkmam? Yeryüzüne sürgün edildiğinden beri o, dünya cennetini cehenneme çevirmiştir."
- Halbuki Cenab-ı Hakk insanı insan şeklinde hayvan olarak değil de, insan olarak kendisine ibadet etsin, iyilikler yapsın diye yaratmıştır. O büyük yaratıcının avucunda toprak muma döner. O toprağı zenci şekline kor, yine o, topraktan Rum ülkesi halkı gibi güzel birini yaratır. O doğan kuşu yapar, baykuş yapar. O topraktan hem zehirli, hem şekerli bitkiler bitirir.
- Ey dost! O gizlidir de kendisi gizli kalsın diye bizi böyle apaçık ortaya at-ıuştur.
- Senin topraktan yaratılmış olan şu bedeninin, suya benzeyen canının üstünde îderdedir. Can düğünde, neşeli gününde gamlı kederli olduğu zaman da îedeni perde olarak, duvak olarak kullanır.
- Duvak altında sert huylu, ters yeni bir gelin var. Dünyanın iyisi ile de, kö-;üsü ile de alay edip duruyor.
- Toprak onun yüzünden yeşermiş, çayır, çimen olmuş, gökler onun yüzün-ien kararsız hale gelmiş, her tarafta onun yüzünden bütün kötülüklerden curtulmuş bir talihli var.
- Akıl ondan tam bir inanç istemede, sabır ondan yardım beklemede, aşk înun yüzünden gizli şeyleri bilmede, toprak onun yüzünden insan şekline

766. Allahın aşkı pek sağlam bir kaledir.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat
(c. IV, 1663)

- Hergün yeni bir yük çekmedeyim. Bütün bu yükü, bu belayı bir iş için ^ekiyorum.
- Kış mevsiminin dondurucu soğununa, karına, tipisine ilkbahara kavuşma imidi ile katlanıyorum.
- Beni ikiyüz şehirden de sürüp çıkarsalar, ben onun, padişahın aşkı ile bu iürgüne katlanmm.
- Allah'ın aşkı pek sağlam bir kaledir. Ben can yükümü o kaleye çekerim.
- Onun nergise benzeyen iki mahmur gözü için mahmurluk çekmedeyim.
- Gönül bir mağara, Tebrizli Şems de bir dost. Bir dost için bu mağaranın îahmetine katlanmaya mecburum.

767. Biz ilahî nürle aydınlanmış eve kuluz, köleyiz.

Fa'ilatiin, Fa'ilatün, Fa'ilat
(c.IV, 1672)

- Bugün yağmurlu bir gün. Rahmet yağıyor. Biz de susuz kalan aşk bahçe-sine ark açıyoruz ve rahmetine kavuşma ümidi ile el çırpıyoruz.
- Rahmet yağdıran bulutlar, aşk denizinden gebe kalmışlardır. Biz de aşk bulutundan gebeyiz.
- Sen kendini inkar ederek; "Ben mutrip, yani çalgıcı değilim!" deme, gel bi-zim aramıza katıl da seni mutrip yapalım.
- Şu ev aydınlıktır. Sen; "Kimin evi?" diye soruyorsun. Kimin evi olursa ol-sun, biz ilahî nürle aydınlanmış eve kuluz, köleyiz.
- Biz kendimizden habersiz yaşıyoruz. Kendi ab-ı hayatımıza kendimiz per-deyiz. O ab-ı hayatın üstüne dökülmüş yağ gibi ab-ı hayata örtü oluyoruz.

768. Ben deve gibi senin gamını geviş getirmedeyim.

Mef'ulii, Mefa'iliiin, Fe'ulün
(c. 111, 1562)

• Sevgilim nazlandı da bana; "Ben sana ateşim!" dedi. Ben de; "Evet!" dedim, "Sen beni yakan bir ateş oldun ama sevgin de gönlümde!"

- Senin sevgin olmadan bir gül koklasam, acımadan, dikenmişim gibi hemen beni !
- Balık gibi sessiz sedasız ama dalgalar gibi, deniz gibi çırpınıp duruyorum kararım, huzurum yok!
- Deve gibi senin gamını geviş getirmedeyim. Sarhoş deve gibi ağzım köpürmede.
- Her ne kadar gizlesem, söylemesem de aşkın huzurunda apaçık meydandayım.
- Tohum gibi toprak altındayım, topraktan baş kaldırmam için baharın işaretini bekliyorum.

769. Toz gibi yolundan kalktım, sonra yine toz olarak çiğnenmek için senin yoluna kondum.

Mefülü, Mefa'ilün, Fe'ulün
(c. 111, 1559)

- Dün yeniden ahdettim. Hem de senin canına yemin ettim.
- Gözümü yüzünden ayırmayacağım. Kılıcı çekip beni öldürsen dahi senden yüz çevirmeyeceğim.
- Başka birisinden derman aramayacağım. Çünkü derdim senin ayrılığındandır.
- Beni başaşağı ateşe atsan, "ah" dersem erkek değilim.
- Toz gibi yolundan kalktım, toz halinde yükseldim, sonra yine toz olarak senin yoluna kondum.

770. Mademki aşkının kılıcını canıma vurdun, bedenime de vur da bu işi tamamla!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün
(c. III, 1543)

*Ev sakı! Neredesin? Biz aşıklara şarap verdiğin için, ben candan senin kölenin kölesiyim. Haydi bana şarap sun!

*Senin neyin var? Nasıl şarabın var? Benim elim boş, bana şarap sun! Çünkü ben çok dertliyim, kadehim ciğerimin kanı ile dolu.

• Benim durumumdan utaniyorlar da kimse benim adımla bile anmıyor. Zaten benim gibi perişan bir adamın ad kaygısı olur mu?

- Mademki aşkının kılıcını canıma vurdun, şu işi tamamla, bedenime de vur! Çünkü yarı ölüyüm, yarı diri.
- Bana bazen zahid diyorlar, bazen da rind. Ben zavallı bilmiyorum ki hangisiyim?
- Bende mum gibi bir zerre varlık kalsa, gideceğim yer ateştir. Ateşi bağrıma basacağım.
- Benim için yanmaktan başka çare kalmadı. Gel de hoşça yanıp yakılayım. Çünkü ben çok hamım.

771. Eğer ben sensen, peki sen kimsin?

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün
c. III, 1544)

• Bana; "Nasılslın?" diyorsun, nasıl olduğumu ben ne bileyim? "Nerelisin, kimlerdensin?" diye soruyorsun, nereli olduğumu, kimlerden olduğumu ben ne bileyim?

* Bana; "Niçin böyle mest olmuşsun, kendinden geçmişsin, hangi büyük kadehten içtin de bu hale geldin?" diye , ben ne bileyim?

*"0 dudakta ne var ki, o dudak yüzünden böyle tatlı dillisin?" diyorsun, böyle olduğunu ben ne bileyim?

*Bana; "Şu dünya hayatında sağlıklı yaşamaktan, gençlikten daha hoş, daha iyi ne gördün?" diye soruyorsun, ben ne bileyim?

*Onun yanağında ab-ı hayat gibi parlak bir ateş gördüm fakat, o nasıl bir şeydi; bilemem!

*Eğer ben sensen, peki sen kimsin? Sen bu musun, yoksa o musun; ben ne bileyim?

*Ben kim oluyorum da böyle düşüncelere dalıyorum? Sen gönlü merhaetle, sevgi ile dolu bir can mısın; ben ne bileyim?

772. Ben aşkı, insanı bütün belalardan, felaketlerden koruyan bir kale olarak gördüm.

Mefülü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1548)

*İlkbahara benzeyen yüzünü gördüm. Şunu fark ettim ki; gül senin güzelliğini görmüş de kendi güzelliğinden utanmış.

*Geldin gönlüme yerleştin, karar ettin de, ben gönlümü senin yüzünden kararsız bir hale gelmiş gördüm.

*0 mahmur nergis gözlerini gördüğümde beri, baştan başa nergis gibi göz haline geldim.

*Ben aşkı insanı bütün belalardan, felaketlerden koruyan, muhafaza eden bir kale olarak gördüm de, bu yüzden aşka gidiyorum, aşka sığınıyorum.

*Ben bütün dünya mülkünden, dünya zevkünden vazgeçtim de yalnız senin aşkını seçtim.

*Alemin canı sensin. Kainatta görülen binlerce varlık, mal mülk her şey, hepsi hepsi senin yarattığın şeyler. Ben onları çokluk halinde, ayrı ayrı görmüştüm. Meğer onların hepsi de birmiş, senin eserinmiş.

• Şehrimizde niçin sevgili arayayım? Ben padişahlar padişahının dostluğuna ulaştım.

773. Biz senin rüzgarının önünde toz gibiyiz.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1528)

- Biz senin rüzgarının önünde toz gibiyiz. Sürüp götürdüğün yere nasıl olur da gitmeyiz?
- Biz senin ilkbaharının nuru ile yeşiliz, hararetliyiz. Sonbaharının tesiri ile de sapsarıyız, soğuşuz.
- Senin hilminin aksi ile baş eğmişiz, teslim olmuşuz. Öfkenizin aksi ile de savaştayız. Onunla bununla çekişir dururuz.
- Bizi yokluğa gönderirsen, yok olur gideriz. Keremini çoğaltırsan, hepimiz adam oluruz.
- Dünyadan da üstün ve ileri olanı görünce, iki dünyayı da kırar geçiririz.
- Aşıkların gözlerine hem canız, hem de cihan! Kötülerin gözlerine ise ölümüz, derdiz!
- Mademki sen bize; "Yeter!" dedin, biz gülün ve gül bahçesinin bülbülü olduğumuz halde, emrine uyarız, susarız.

774. Gönül hastalarının hekimi olduğun için hasta olmayı istiyorum.

Mefa'ilün Mefa'ilün, , Fe'ulün

(c. III, 1545)

- Üzüm şarabı istiyorum. Sarhoş, mahmur bir arkadaş bulmak arzusundayım.
- Fakat bana Hallac-ı Mansur'dan bir koku geldi de, bu yüzden sakîden üzüm şarabı değil de Mansur şarabı istiyorum.
- Ey sakî yanıma gel, bana yaklaş! Bugün ben kendimden kendimi uzaklaştırmak istiyorum.
- Eğer; "Beni mazur gör!" desem, "Evet!" diyor. "Ben seni mazur görmek istiyorum."
- Benim gözüme bir yol ver de senin gözüne gireyim. Ben başkalarının gözlerine görünmek istemiyorum.
- Bir an için olsun elini yüzünden çek! Ben dünyada iken cennet görmek istiyorum, huri görmek istiyorum.
- Gözüm, gönlüm senden başkasını görürse, ben o anda gözlerimin kör olmasını istiyorum.
- Sen gönül hastalarının hekimi olduğun için, hasta olmayı arzu edersem haklıyım.
- Mademki sen ölümlere can veriyorsun, mezara girmemi istersem yeridir.

775. Aşk ve gönül gibi hem gizliyiz, hem de meydandayız.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1531)

- Gel, biz bugün padişaha av olduk. Ne başımızı, ne de alemini düşünürüz.
- Cüssemizin sivrisinek gibi inceliğine bakma! Biz himmetimizle gururun kanını dökeriz.
- 0 mana arslanının elindeyiz, ağlıyoruz, sızlanıyoruz. Ama arslanlara da, fillere de üstünüz.
- Develer gibi eğri büğrü yaratılmışız ama, deve gibi Kabe yoluna düşmüş gidiyoruz.
- İki günlük devlete gönül bağlamadık, ölümsüz devlete erdik. 0 sayede muradımıza kavuştuk.
- Güneşle ay gibi hem birbirimize yakınız, hem de uzağız. Aşk ve gönül gibi hem gizliyiz, hem de açığız, meydandayız.
- Kanlar için zalim aşkın köpeklerine azık olmak için dağarcındayız.

776. Muradımız muratsızlık olunca, daima murada ereriz.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1551)

- Aslında bizim hüriden doğmuş olmamız gerekir ki, daima neşeli olalım.
- Neşenin, zevkin istediğini verelim de aşkın adalet amiri olalım.
- Biliyorsun ya; bizim varlık binamızın temelini aşk attı. O yüzden bizim huyumuz iyi olmuş.
- Senin aşkınla gözümü açmışım. O yüzden hep onu gözetiyorum. Çünkü ancak aşkınla darlıktan kurtuluyor, gönlüm rahatlıyor.

• Mademki bizim muradımız muratsızlıktır, bu yüzden biz daima murada ereriz.

"Muratsız olmak, bütün emellerden vazgeçmek, kemal alametidir. Fuzûlî merhum bir beytinde şöyle buyuruyor:

"Bütün emelleri gönlünden eylemiş ib'ad
Ne verseler ona şakir, ne kılsalar ona şad!"

(Bütün istekleri gönlünden uzaklaştırmış, ne verirseler ona şükrediyor, ne yapsalar memnun, şikayet yok.)

- Biz aşkın kullarına kul olduktan sonra, dünyanın en kudretli, güçlü hükümdarlarından oluruz.
- Mademki Mısır azizinin Yusufuyuz, satmak için bizi mezada çıkarsalar ne önemi var?
- Gönlüne gelelim de, bizi hatırlasın, gönlümüzü Kuyumcu Salahaddin hazretlerine verdik.

777. Biz senin güzel ayaklarının altında hasır gibi çiğnenmek istiyoruz.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1573)

- Biz aşığız, gönülsüz, fakiriz. Biz çocuğuz, hem genciz, hem ihtiyarız.
- Barut gibiyiz, kuru ot gibiyiz. Hemen aşk ateşi ile tutuşur, yanarız.
- Aşk ateşi ile parlıyoruz fakat, şimşek gibi çabucak sönüyoruz.
- "Siz hangi eli tutuyorsunuz?" derlerse, de ki: "Biz senin elini tutuyoruz, biz elden tutanlardanız.
- Kendilerine tapanlara biz diken oluruz ama, dostu sevenler için ipek oluruz."
- Mum gibi yanıp yakılan aşıktan ayrılmamıza imkan yoktur. Sanki biz o mumun fitiliyiz, sanki biz o mumun fitiliyiz.
- Bizden kaçma! Çünkü biz seninle sütle şeker gibi birbirimize karışmışız.
- Güzellik tandırın kızmış, biz senin elinde bir hamur gibiyiz. Bizi o tandırda pişir!
- Bizi ayaklarının altına yay! Çünkü biz senin güzel ayaklarının altında bir hasır gibi çiğnenmek istiyoruz.

778. Ben yeryüzüne benziyorum, sen de benim baharımsın!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1565)

- Ey benim orucumun, namazımın düşmanı! Ey benim hayatım, ey devam eden saadetim!
- -Hangi perdeyi gerdimse, onu yırttın, attın. Artık perde germek zamanı geldi geçti.
- Ben yeryüzüne benziyorum, sen de benim baharımsın! Bütün sırlarım senin yüzünden meydana çıktı.
- Pervanem muma atıldı yandı. Artık neden çekineyim?
- Sen bana aklımdan da daha yakınsın. Artık ben nasıl sana yönelebilirim?
- Tamamıyla vefadan ümidini kesme! Bir kere daha yalvarışımı yakarışımı duy,
- Bir kere daha bana büyü yap, bir kere daha Mesîh'in ruhu ile beni süsle!

779. Ben senin gönlünde bir keder tozu görürsem, onu gözyaşlarımla temizlerim.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1568)

- Ey benim latîf canım! Ey benim cihanım! Şu ağır uykudan seni uyandıracağım.
- Utanmadan, sıkılmadan senden borcumu isteyeceğim. Sen de bilirsin ki, ben, aman bilmez, insafsız bir alacaklıyım.

- Ben senin gönlünde toz görürsem onu gözyaşlarımla yıkar, temizlerim.
- Ey can! Gül fidanı güllerini meclise serpmek için seni bağrıma basmış bulunuyorum.
- Bana bir öpücük ver! Bu yolda ben akıktan bac, yani vergi alıyorum.
- Nice gecelerdir bu aşk yolunda, ben bac almak için yol gözetlemedeyim.
- Mademki aşk kervanlarından bac almak istiyorum; bekçiler gibi geceleri naralar atmalıyım.
- Feryadımdan evinde oturan kaçtı. Komşum da figanım yüzünden benden uzaklaştı.

780. Gel seninle ask ilkbaharı olalım.

Mefulü. Mefailün. Fe'ülün

(c. 111, 1532)

- Gel, gel de yeni baştan aşıklığa başlayalım. Şu toprak dünyayı aşk ile altın haline getirelim.
- Gel seninle aşk ilkbaharı olalım. Ötelerden, can aleminden misk kokuları, anber kokuları getiren rüzgarlarla ferahlayalım.
- Can aleminin yerini, dağını, ovasını, bağını, bahçesini yeşil elbiseler giydirerek süsleyelim.
- Allah'ın bize lütfettiği, içimizdeki nimet dükkanını açalım. Gösterişsiz, sessiz sedasız o nimetten yararlanalım. Bu huyu ilkbaharda uyanan ter ü taze ağaçtan öğrenelim.
- Görmüyor musun? Ağaç sessiz sedasız yiyip içtiği için yapraklandı, meyve verdi. Biz de kendi sırrımızdan yapraklanalım, meyve verelim.
- Aşıklar sevgiliye gönülden yol buldular. Biz de sevgiliye gönülden yol bulalım.
- Senin gamının mermer gibi bir gönlü var, fakat biz o mermerden yüzlerce cevher elde ederiz.

781. Ben senin aşkınla arşa yükselmişim.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1560)

- Aşkın beni öd ağacı gibi yakıp yandırdı. Hayata bağlılığım kalmadı. Varlığım tamamıyla yok oldu.
- Bazen öyle yücelirim ki gök kubbesinin kalesini bile deler geçerim. Güneşin sikkelerini yakarım.
- Bazen de ay olur, güneşin peşine düşerim, azalırım, eririm, hilal olurum çoğalırım, artarım, dolunay olurum.
- Yüzlerce defa uğraştım, denedim; gönlüm sana doymuyor.
- Aşk kapısının gümüş halkasını yakalamışım. Bu benim gücümünden, kuvvetimden değil. Senin lütfun, senin ihsanını!
- İster yücelere yükseleyim, ister aşağılarda kalayım önemi yok! Çünkü ben senin aşkınla arşa yükselmişim.
- Eğer gülüp durursam, bu senin lütfundur. Eğer haset edersem, senin gayretindendir.

782. Gölge varlığım bu dünyada ama, ben bu dünyada değilim, o dünyadayım.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. III, 1566)

- Canım seni tanıdığından, sana yakınlık duyduğundan beri, her nereye gidersem gideyim, kendimi gül bahçesinde buluyorum.
 - Senin güzel suratın, şeklin gönlüme yakın olduğundan beri, ben yeryüzünde yaşamıyorum, gökyüzünde yaşıyorum.
 - Gölgem, gölge varlığım bu dünyada olsa da gam değil. Çünkü ben bu dünyada değilim, o dünyadayım, mana alemindeyim.
 - Hoşuma gitmeyen şey benim için iğretidir. Ne hoşuma giderse, ne ile hoşsam ben oyum.
 - Ben aşk gemisinde hoşça bir uykuya dalmışım, ben uyurken yolculuk etmedeyim.
 - Bugün cansız sandığımız bütün varlıklar da açılıp saçılmış. Zaten dünyada sansız hiç bir şey yok! Her şey Hakk'ı tesbih etmede. Bu sebeple ben daima canlılar arasındayım.
 - Mademki; "Kalemle öğretti." ayetine mazhar oldum. Ben yazılmış levhi de okudum.
- " Alak Süresi, 96/4. ayete işaret edilmektedir."

783. Sevgilim, nûrunla mezarımın içini aydınlat, nûrlandır!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. III, 1564)

- Sevgilim, mezarımın yanından geçtiğim gün şu feryadımı, şu coşkunluğumu yadet, hatırla!
- Ey benim gözüm, ey benim nurum! Nurunla mezarımın içini aydınlat, nurla doldur!
- Nurlandır da şu sabırlı bedenim, mezarımda şükür secdesine kapansın.
- Ey gül harmanı! Mezarımın yanından tez geçme, bir an için olsun o güzel kokunla beni sar!
- Geçip gittiğin zaman da sanma ki ben senin pencerenden, kapından uzaktayım.
- Mezarımın üstüne konan taş, toprak bedenimin yolunu bağladı, ama ben hayal yolundan gelir dururum. Seni ziyaret ederim. Bu hususta hiç füturum, korkum yok!
- Benim atlastan yüzlerce kefenim olsa, hayalen senin giydiğin elbiseye bürünmedikçe ben çırcıplağım.
- Delik delmede galiba karınca olmuşum da, sarayının üstüne doğru tırmanıyorum.
- Ben senin karıncam, sen de benim Süleyman'ımsın. Ne olur bir an için olsun beni huzurundan ayırma!
- Sustum, kalanını sen söyle! Kendi söyleyip kendi işitmemden artık bıktım!
- Ey Tebrizli Şems! Çağır beni, Sur'un üfürülmesi senin çağırmandır.

784. Biz yokluk yolunun azığı ile geçinmedeyiz.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. 111, 1554)

- * Zerrelere gibi oynaya oynaya gelelim, senin güneşinin ışığı içine girelim.
- Biz her seher vakti aşk maşrıkından, aşk doğusundan güneş gibi doğalım.
- Ey nur! Biz; "Doğ, parla da altın haline gelelim!" diye feryad eden nice mest olmuş kişilerin feryadını duyduk.
- Onların yalvarışları, onların dertleri yüzünden gök kubbesine çıktık, yıldızlara ulaştık.
- Biz yokluk yolunun azığı ile geçinmedeyiz. Haydi biz kırmızı aşk şarabı ile mest olalım.
- * Bütün dünyanın zehirini verseler, biz içimizde o zehiri şeker haline getiririz.
- * Biz melekût aleminde, mekansızlık dünyasında gök kubbenin yüz atına bileriz.

785. Mezarımın taşına şunu yazınız: "Ben başımı beladan ve imtihandan kurtardım."

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. III, 1546)

- Gittim, ötelere gittim. Dünyadan bir baş ağrısı eksildi. Üzüntüden, gamdan canımı kurtardım.
- En yakınlarıma, dostlarıma; "Dünyada hoşçakalın!" dedim. Canımı aldım, nişansız, ne olduğu bilinmeyen öteki dünyaya götürdüm.
- Dünyadan, şu altı kapılı evden çıktım. Varımı yoğumu mekansızlık alemine taşıdım.-
- "-Altı kapılı dünya şunları gösteriyor Sağ, sol, ön, arka, yukarı, aşağı."
- Pencereyden şaşılacak bir ay göründü. Dama gittim, merdiven götürdüm.
- Ruhların toplandığı yer olan şu gökyüzü damı, ne de hoş bir yermiş!
- Gül dalım soldu, pörsüdü, döküldü. Onu aldım, tekrar gül bahçesine götürdüm.
- Can dedikleri altın kırpıntısını aldım. Şu kalp para basanlardan kaçırdım. O eşsiz kuyumcuya armağan olarak götürdüm.
- Gayb aleminde uçsuz bucaksız bir dünya gördüm. Kara çadırımı o sınırsız yere götürdüm.
- Bana ağlamayın! Ben bu yolculuktan memnunum, neşeliyim. Ben yolumu cennetlerin bulunduğu diyara götürdüm.
- Mezarımın taşına şu derin manalı sözü yazınız: "Ben başımı beladan, sık sık, karşılaştığım imtihandan kurtardım!"
- Ey beden! İnsanlardan, kavgadan, gürültüden uzak, şu daracık yerde rahat hoş bir şekilde uyu! Senin haberini gökyüzüne ben götürdüm.
- Çeneni bağla, artık sen sus! Feryadlarının, gamlarının hepsini de ben dünyayı yaratana götürdüm.
- Bundan sonra artık gönül gamını da söyleme! Çünkü gönlü de gizli şeyleri bilene götürdüm.

786. Söyleyeceklerimi gizlemek için, ben seninle dilsiz olarak konuşmak istiyorum.

Mefulü, Mefa'ilün, Fe-ulün

(c. III, 1547)

- Söyleyeceklerimi hazır bulunanlardan gizlemek için, seninle dilsiz olarak konuşmak istiyorum.
- Zaten sana söyleyeceklerimi insanların arasında açıkça söylesem de sözlerimi senin kulaklarından başkasının kulakları duymazlar, anlamazlar.
- Hani uykuda dilsiz, dudaksız söz söylerler. İşte ben uyanık iken de sözümü sana öyle söylerim.
- Acılarımı kimsenin duymaması için, ben kuyunun dibinden başka yerde inlemem, feryad etmem. Ben senin gamının sırlarını mekandan da dışarı söylerim.
- Ben rahatça, hoş bir şekilde yeryüzüne oturmuş da yeryüzünün hallerini gökyüzüne söylemekteyim.
- Her ne kadar alametini, nişanını, yarattığı eserleri anlatıp dursam da sevgilim benden yine de gizlenir durur.
- Ben onun ayrılık gamından feryada başlayınca, latîf canlar da benimle beraber feryada başlarlar.

787. Yeryüzüne ait bir bedenle, gökyüzünün üstünde koşuyorum.

Mefulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. 111, 1567)

- Bilmiyorum, bugün bana ne oldu ise, bugün bir yerde kararım yok, pek tez canlıyım.
 - Nedense bugün aklın gözüne yerleşmişim, aşkın gözünde yerim yok.
 - Ne yazık ki yeryüzünde oturup kalmışım. insaf edin, ben zamanenin keskin kılıcıyım.
 - Şaşılacak şey şu ki: "Yeryüzüne ait bir beden ile gökyüzünün üstünde koşup duruyorum."
 - Gökyüzünün çekmediği yükü ben aşkın kuvveti ile çekmedeyim.
- "-Ahzab Suresi, 33/72. Ayete işaret var."
- Onun gönlüne düşen aşk ateşinden alıyorum. Taşların, kayaların gönüllerine ulaştırıyorum.
 - Şekerindeki lezzetten şu ağzım ballarla doldu.

788. Tur dağı bile onun şarabını içince kendinden geçti. Biz ne yapalım?
Biz demirden, kayadan ibaret bir dağ mıyız?

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1594)

- Ey aşıklar! Bizler yıldızlar gibi tamamıyla ateş halini almışız. Bütün gece o ay parçasının, o güzeller güzelinin etrafında dönüp durmadayız.
 - Güneş doğunca yıldızlar görünmez. Bizim güneşimiz görünmezken biz meydana çıktık ama, bil ki biz avareyiz. Başiboş dolaşıp duruyoruz.
 - Gelin ey aşıklar, gelin ey iş erleri! İşe yarar şarap burada! Zaten biz de onun için bu işe koyulmuşuz.
 - Her seher vakti o güzeller peygamberinden haber gelir: "Gelin ey çaresizler, gelin!" der. Aşıklara dermanda biçareyiz.
 - Aşıkların hepsinden de "Lebbeyk, lebbeyk!" sesleri göklere yükselmede, onlar diyorlar ki: "Mana mushafı sensin. Bizler ise otuzar parçaya ayrılmışız, cüz'lerden ibaretiz."
 - Dudağı bile onun şarabını içince kendinden geçti. Biz ne yapalım? Biz demirden, kayadan ibaret bir dağ mıyız?
- "-A'raf Suresi, 7/142, 143. ayetlere işaret var."
- Biz gökyüzü harmanında yıldızız ama, parça parça kesilsek, her parçamız bir arpa büyüklüğünde olsa, yine de bir zerre kadar sır vermeyiz.
 - Biz Hz. İsa gibi şu beden beşiğinde bağlıyız ama, Hz. Meryem gibi Allahın nuruna gebe kalmışız.
- "Meryem Suresi, 19/16-24. ayetlere işaret var."
- Bizi bu cüz'î akılda arama! Biz onun aşk ovasına dalmışız, cüz'lerden kurtulmuşuz.
 - Aşk delidir, ama biz delinin delisiyiz. Nefs-i emmare kötülükleri emrediyor. Biz onu emrimiz altına almışız.

• Ey Tebriz şehrinin iftihar ettiği Şemseddin! Bu seferden bir kere daha geri dön! Allah aşkına gel, biz bir tek aşka, senin aşkına tutulmuşuz, o aşk ile oyalanmadayız.

789. Ben tövbe etmekten tövbe ettim.

Fa'ilatü, Fa'ilatün, Fa'ilatü, Fa'ilatün

(c. 111, 1619)

- Hoca sen bana şahit ol! Ben tövbe etmekten tövbe ettim. Çünkü aşkın şarabını içince, tövbe kadehi düştü, kırıldı.
- Sevgilim senin eşsiz cemaline arslanları uysallaştıran şarabına andolsun ki, bundan sonra ben ahdin ve tövbenin semtine uğramayacağım.
- Senin şekerler tattıran dudaklarına, senin gaybı bilen gönlüne yemin ederim ki, ben ne cihanın maskarasıyım, ne şarapla kızarmış, ne de aşk ile sararmış yüzün zebunuyum.
- Sabahın saadetine senin sabah şarabının coşkun neşesine yemin ederim ki, ben senin nurunla gökyüzünün sicilini baştan başa dürdüm, ortadan kaldırdım.
- Ey ebedî şah! Kendi sakîne söyle: "Aşıkların toplandığı meclise*kim asık suratlı gelirse, benim şarap tortumun tortusunu versin.
- Haydi ikilik, eskilik, yenilik kalsın. Zira bu mecliste, bu işret yerinde, o topluluk içinde ben tekim.
- Artık susarım, hep kulak ve şuur kesilirim. Çünkü ben ne bülbülüm, ne duduyum. Ben baştanbaşa şekerim ve gül dalıyım.

790. Can alemindekilerle, bir bahçeden bir bahçeye salına salına gezmedeyim.

Fa'iluün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. 111. 1590)

- Güneşim, yıldızım süretten, şekilden üstün olduğu için manalar aleminden manalar alemine geçer dururum. Bu yüzden ben pek hoşum, pek mutluyum.
- Böylece manalar aleminde kaybolup gitmem daha hoş olur. Bir daha da ^ekil alemine gelmem, iki dünyaya da bakmam.
- Manalar aleminde, o alemin rengine boyanmak için eriyip gitmedeyim. Çünkü mana suya benzer, ben ise suyun içinde erimiş şeker gibiyim.
- Hiç kimse hayata doymaz, canından bıkmaz. Benimse şu manalar alemi yüzünden şekil aklıma bile gelmiyor.
- Can alemindekilerle bir bahçeden bir bahçeye salına salına gezmedeyim. Kırmızı gül gibi latifim, nilüfer gibi tazeyim.
- Beden gemisini dalgaları tahta tahta kırıp dağıtınca varlığını söküp attım. Zaten ben kendi kendimi demirlemişim.
- Yüreğimin katılığından işimde bir gevşeklik gösterirsem, hemen denizden aşk ateşimin alevleri çıkar, deniz alev alev yanmaya başlar.
- Onun ateşi içinde ben altın gibi gülüyorum. Mutluyum, hoşum. Çünkü aşk ateşinden çıkarsam tıpkı altın gibi sararır solarım.
- Bir efsun okudu da, yılan gibi onun yazısına baş koydum. Bakalım kardeş, onun kader yazısından başıma neler gelecek?
- Şekle uydum da sıfatlar alemine geldim. Her sıfat diyor ki: "Buraya gel, ben yemyeşil bir denizim, dal bana!"
- Tebrizli Şems bana, İskender gibi tac, taht, saltanat verdi de ben manalar ordusunun baş komutanı oldum.

791. Sevgilinin yüzünü görmezsem lale gibi gönlüme ateş düşer, yanar kararırım.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1592)

- Sen; "O cefalı dilberin cefasına kırılmam, onun aşkı ile bütün dünyayı birbirine katarım!" dememiş miydin?
- Sen onun elini sıkıca tutup; "O canın, o gönlün uğruna canımı, gönlümü feda ederim!" diye söz vermemiş, ahitte bulunmamış mıydın?
- Ey gözümün nuru! Ben mademki senin gözünün nuruyum. Beni uzak görme, başını kaldır da yukarıya bir bak, ben penceredeyim!
- Ey benim kurtarıcım! Neşelere dal, sen zamanın Hz. İsa'sısın! Gerçi ben dikiş iğnesine benzerim, her yere girerim ama, sen pencereden başını çıkar da aşağılara bak!
- Derler ki: "Kıyamet gününde aşkın bir ateşi olacak, bir de dumanı!" İşte o ateşin nuru sensin, dumanı da ben!..
- Sevgilinin yüzlerce ilkbaharın gül bahçelerine benzeyen yüzünü görmezsem, lale gibi gönlüme ateş düşer yanar, kararırım. Süsen gibi şikayet edecek yüzlerce delilim olur.

• Ey Tebrizli mana padişahı Şemseddin! Sana bir tek aşık olarak ben yeterim. Toplantı günlerinde mum gibi yanar, meclisi nûurlandırırım. Nefisle savaş gününde ise demir gibi dayanır dururum.

792. Gönülden bir feryat koptu. biz de o feryada uyduk, yükseldik, ötelere gittik.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. III, 1601)

- Bir kere gönülden de olduk, akıldan da olduk, candan da olduk. sevgili geldi, biz artık aradan çıktık gittik. Gönül de, akıl da, can da onun oldu.
- Yokluktan yüz çevirdik, varlığa yöneldik. Nişansız olanı, iz bulunmayı bulduk. Nişan aramaktan, iz aramaktan vazgeçtik.
- * İmkansız olanı yaptık, deniz altından toz kaldırdık. Dokuz göğü aştık, zamanı da bıraktık, yeryüzünü de, gökyüzünü de bıraktık.
- İşte Hakk aşkı ile mest olan kişiler geldi. Yoldan çekilin, onlara yol verin! fok yanlış söyledim, biz aslında yolu da bıraktık yolcuları da!..
- * Can ateşi beden yeryüzünden baş kaldırdı, yüceldi, gönülden bir feryad coptu. Biz de o feryada uyduk, yükseldik, ötelere gittik.
- Sözü az söyleyelim, söylesek bile sözümüzü er kişi olan anlasın. Sen aşk .arabını fazlaca sunmaya bak, biz yoldan çıktık, gittik.
- * Varlık, benlik kadınların işidir. Yokluk da erkeklerin işidir. Şükürler olsun bize, yokluğa pehlivanlar gibi daldık, yok olduk.

793. Ben aşık olmayan kişinin insanlığını inkar ederim.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün

(c. III, 1610)

- Ben senin aşkına aşığım. Bundan başka benim işim yoktur. Ben aşık olmayan kişinin insanlığını inkar ederim.
- Senin gönlünden başkasını aramam. Senden başkasının yanına koşmam. Her bahçenin gülünü koklamam, her dikenini düşünmem.
- Sana inandım da gönlüm müslüman oldu. Gönül sana dedi ki: "Ey benim canım! Benim asla senin gibi güzel bir sevgilim olmadı."
- Senin gözün ve dilin, benim gözüm ve dilim oldu. Aramızda artık ikilik kalmadı. Benim yalnız bir canım var ki, o da sensin. Benim o candan başkasına inancım, ikrarım yok.
- Mademki ben senin balından yiyorum. Neden ekşi suratlı olayım? Senden akıl almaz gelirim var. Artık ne diye kazanç peşinde koşayım?
- Gam yemem, gam yemem, riyazattan da dem vurmam. Çok altınım yok ama, altın gibi sapsarı yüzüm var. Yüzüme bak da altın yığınını seyret!
- Her korkana, her emin olana hakîkati açıklardım ama içimin konuşmasından bana söz düşmüyor.
- Sen delilik dağı ile dağlanmışsın. Bana haber ver, nasılsın? Ben ise öyle bir haldeyim ki, kendime ancak; "Nasılsın, ne haldesin?" demekten başka bir şey yapamıyorum.

794. Çenginin teli gibi feryad edip duruyorum.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün

(c. III, 1617)

- Ey şekli olmayan, ey güzelliği güzelliğe sığmayan güzelim! Senden başka sevgilim yok. Gönlüm ancak seninle huzur bulur. Ey benim dostum! Benim huzurumu ve kararımı alma!
- Senin cefan sebebiyle mahzunum. Aşkından başka seçtiğim bir şey yok! Aşkından başka ne işim var, ne de gücüm!
- Yanağın ay gibi nurlu parlak. Sen ne de latifsin! Ne de güzel ! Sen benim güvendiğim en aziz bir varlıksın, işim gücüm senin himmetinle yoluna girer.
- Aşkından başka hiç bir şey kabul etmem. Saçından başka hiç birşeye el atmam. Bu ahitte ok gibi dosdoğruyum. Çengin teli gibi feryad edip duruyorum.
- Bedenimizi tamamıyla can haline koy, hepimizi hakikat madenindeki inciye çevir; bağımı, bahçemi neşelerle sulayan bir çeşme lütfet!

795. Mademki değer bakımından güneşe benziyorum, yıkık yerleri aydınlatmalıyım.

Fe'ilatü, Fa'ilatün, Fe'ilatü, Fa'ilatün

(c. III, 1621)

- Mademki güneşin kuluyum, hep güneşe ait sözler söylemeliyim. Ben ne geceyim, ne de geceyi sevmedeyim. Böyle olunca rüyadan bahsetmem gerekir mi?
- Mademki güneşin elçisiyim, onun tercümanı olayım, ona sorayım da size cevap vereyim.
- Mademki değer bakımından güneşe benziyorum, yıkık yerleri aydınlatmalıyım, mamur yerlerden kaçınmalıyım, harap sözler söylemeliyim.
- Mademki gönlüm senin toprağının kokusunu almıştır, sudan bahsedersem, civarındaki topraktan utanırım.
- Yüzündeki örtüyü kaldır, yüzünü aç! Çünkü senin yüzün çok kutludur. Yüzün örtülü olarak konuşmamı bana reva görme!
- Hasetçi halimi sorarsa, gönlüm şükretmeden bile korkar da, hemen şikayete başlarım. Çektiğim ızdırapları söylemeye koyulurum.
- Dilimi susturdum. Çünkü kitap gibi bir gönlüm var. Yanıp kavrulmuş gönlümün dertlerini söylemeye başlasam, senin gönlün yanar yakılır.

796. Ben pek büyük bir şehir olan hakikat şehrindeyim.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün

(c. III, 1615)

- Elimi çırpıyorsam, bu çırpış kadınlar yüzünden değildir. Aslında ben ne bundanım, ne de ondanım. Ben pek büyük bir şehir olan hakikat şehrindeyim.
- Ben ne oyunun, ne kumarın, ne de içkinin, şarabın peşindeyim. Ben ne hamur gibi yoğrulmuşum, ne de mahmurluğa düşmüşüm. Ne öyleyim, ne de böyleyim.
- Ben eğer mest isem, harap bir hale gelmişsem, yıkılmışsam, benim bu mest oluşum, harap oluşum, seninki gibi, şaraptan değildir. Ben ne topraktanım, ne de sudanım, ne de şu zamanenin ehlindeyim.
- Ademoğlunun aklı, fikri bu ilahî nefesten ne haber alabilir? Ben yüzlerce perde arkasındayım. Ben bütün cihandan gizlenmişim.
- Bu sözü benden duyma, işitme! Benim parlak hatırımdan böyle bir söz kabul etme! Ben bu sözü şu görünen şekilden de, görünmeyenden de alıp kabul etmiyorum.
- Gerçi yüzün çok güzel, fakat ruhunun kafesi tahtadandır. Bu sebeple sen, benden kaç git! Çünkü benim dilim, sözüm bir alev gibidir. Seni yakmasın!
- Ben cennetlerin gül bahçesi gibi olmuşum. Dünyanın neşe, zevk yurdu halini almışım. Bütün erlerin canlarına yemin ederim ki, canım candır. Bir yere takılıp kalmamaktadır. Hep yürüyüp gitmededir.
- Ey aşk, sen de şaşılacak bir eşsin, ne de şaşılacak teksin! Eşin benzerin yok! Agzımı tuttun da, söyleyeceklerim içimde kaldı.
- Fakat can, Tebriz'e Hakk'ın Şemseddin'ine giderse, sözlerimdeki bütün sırları sona erdirir.

797. Artık ben hastalıklarla, dertlerle çırpınıp duran bu beden zahmetini istemem.

Mefülü, Mefa'ilün, Fe'uliin

(c. III, 1578)

- Hiç bir şeye ihtiyacı olmayan Allah'tan başka, kimsecikleri istemem! Ölümsüzlük mülkünden gayri hiç bir şey istemem!
- Kulağına gider diye korkarım da, onsuz yaşayış düşüncesini bile istemem!
- Şarap testimi güneş bile taşısa, ben onsuz işret istemem!
- Ben üzüm cıbrasıyım, üzüm gibi yumruktan, tekmeden başka bir şey istemem!
- Canım, onun gönlümde açtığı yaraların lezzetinden, bir an bile olsa kurtulmak istese, ben onu istemem!
- Halis can olma zamanı geldi çattı. Artık ben hastalıklarla, dertlerle çırpınıp duran bu beden zahmetini istemem!
- Hakikati örtsün, kapatsın, herkes açıkça görmesin diye Peygamber Efendimize "Ahmed" demiş, ben "Ahmed"den, "Ahad"dan başkasını istemem.

798. Canım, manalar diyarına öyle bir sefer etti ki, gökler ve ay;
"Biz böyle bir sefer yapmadık" dediler.

Fe'ilatü, Fa'ilatün, Fe'iatü, Fa'ilatün,

(c. III, 1620)

*Beser sevdası olmayan başımda, bir heves var! Bir sevda var! Bu sevda yüzünden öyle bir haldeyim ki, kendimden bile haberim yok!

*Ask padişahı, bana her zaman binlerce memleket başışlar. Benim ise, ondan, onun cemalinden başka hiç bir isteğim yok!

*Bana iki cihanda da onun aşkının kemeri ve külâhı yeter! Benim kendi külâhım başımdan düşse, belimde de kemerim olmasa, benim için tasa değil, hiç üzülmem

• Seher vakti onun aşkı, benim hasta gönlümü öyle bir yere götürdü ki, ben orada nice geceler, gündüzler geçirdim de seherlerden haberim bile olmadı.

• Canım ise manalar diyarına öyle bir sefer etti ki, gökler ve ay; "Biz ömrünüzde böyle bir sefer yapmadık." dediler.

• Ayrılıktan ötürü canım, iki gözünden kanlı yaşlar saçıyorsa da, sen, bunu gördüğün halde, incilerle dolu bir gönlüm yok sanma!

• O eşsiz varlığın cemalinden, güzelliğinden bir nişane, bir iz gösterirdim ama, iki cihan bir araya gelirdi. Ben kavga ve gürültü çıkarmak niyetinde değilim.

799. Başıma her ne getirirsen nasıl olur da razı olmam, nasıl olur da onu kabul etmem?

Fe'ilatü, Fa'ilatün, Fe'iatü, Fa'ilatün.

(c.III,1622)

• Sen, benden bıktın, usandın ama, ben senden kaçmıyorum. Sevgilim; sen benden niçin kaçıyorsun? Bu kaçışınla beni öldürüyorsun.

• Sen başkansı, sen emîrsin. Hiç kimseye minnetin, hiç bir şeye ihtiyacın yok! Hiç kimsenin öğüdüne de kulak asmazsın. Sevgilim, benden ne kadar çabuk bıktın, ne çabuk aşkına doydun. Bu doymandan ben harap oldum, perişan oldum.

• Ne olur, bir zaman için olsun bana aman versen de, ne şiş yansa ne kebabım yansa, ziyan olsa!

• Sen ne kadar ayrılığa aşkınsın? Ne kadar bezginsin? Ne kadar vaadini geriye bırakırsın? Bütün bunlara rağmen, senden başkasının elinden içtiğim şarap bana sevinç vermiyor.

• Ey ay yüzlü sevgili, odama birdenbire gireceksin diye gönlüm çarpıyor. Güneşim gizlenince ben iki gözümle buluta dönerim.

• Ben hürsem de, acizlikte zerreler gibiyim. Ne yapayım, güneşim doğmakta vefasızdır.

• Gökten yağanı, hiç yer kabul etmez olur mu? Sen, önüme her ne korsan, başıma her ne getirirsen, nasıl olur da ona razı olmam? Nasıl olur da onu kabul etmem?-

"Fikret merhum, Fuzulî merhumu anlatırken şöyle yazar;

"Bütün emelleri gönlünden eylemiş ib'ad,
Ne verseler ana şakir, ne kılsalar ana şad."

"Fuzulî, bütün emelleri gönlünden uzaklaştırmıştır. Ne verseler ona şükreder. Ne yapsalar ondan memnundur."

• Sen benim gibi birisini ararsan, kum sayısınca çokça bulursun. Ama, ben seni çıralarla arasam da bulamam.

• Ancak sana secde ettiğim zamandır ki, kendimde bir varlık bulurum. Var olduğumu anlarım. Sevgilim, sana secde etmek imkanını bulmam dualarımın kabul edilışindendir. :

• Bana; "Herkesi gönlünden çıkar at! Gönlünü cihan halkından yıka, temizle!" demiştin. Gönlümü nasıl yıkayayım? Ayrılık ateşin bende su bıraktı mı?

• Senin yolunda hiç olmakta, can feda etmekte benim gibisi az bulunur. Seni sevmekte yanık gönüllüyüm. Göz yaşlarımla ise bulut gibiyim.

• Seher vaktinde sabah şarabım sensin. Seferde başarım sendendir. Benim için cennet gibisin. İbadetlerimin sevabı da sensin.

800. Canı tuttum, ezel bayramında kurban etmek için çeke çeke sevgiliye götürüyorum.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1589)

• Gözünü aç da dikkatle cana bak! Ben onu tuttum. Ezel bayramında kurban etmek için çeke çeke sevgiliye götürüyorum.

• Mademki her şey sevine sevine aslına gider. Ben de canı o yüzden aslına götürüyorum.

- Şeker kamışının, diş altına düşmedikçe hiç tadı meydana çıkar mı? Bu yüzdendir ki şeker kamışına benzeyen canı, dişin altına götürüyorum.
- Altın madende bulunduğca parlaklık elde edemez. Onu azar azar madenden alıyor, çabucak kuyumcuya götürüyorum.
- Ateşin dumanı küfürdür. Nur da imandır. Ben ise can mumunu alıyor, küfrün de, imanın da ötesine götürüyorum.
- Güneşi etkimin altına almış, onu delil olarak güneşi inkar eden her buluta götürüyorum.
- Ey Tebrizli Şems! Sana armağanım, gönül denizinin incileridir. Fakat tertemiz canından utanıyorum da onları deniz gibi gizlice getiriyorum.

801. Üstüne bindiğimiz aşk burakı, arşın burakı idi.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. 111, 1595)

- Başımızı ayak edindik de, sonunda hakikat ırmağını aştık, kainatı birbirine vurduk, biz dışarı fırladık, bizim kainatla bir ilgimiz kalmadı.
- Üstüne bindiğimiz aşk burakı, arşın burakıydı. Bu yüzden bir sıçrayışta gökyüzüne vardık.
- Ne olduğunu, nasıl olduğunu bir türlü anlayamadığımız, o eşsiz padişahın tahtının önüne varmak için, alemleri zerrelere gibi birbirine vurduk, birbirine kattık.
- İlk menzil olarak kanlarla dolu bir deniz göründü. Kanlı ayaklarımızla dalgaları aşmış geçtik.
- * Hakk yolunda ilerlerken, insan anlayışı, insan vehmi, insan aklı, hepsi de yolda dökülüp saçıldı. Çünkü biz, insanın etrafını saran altı yönü de aştık, çerilerde bıraktık.
- * 0 eşsiz Leyla'nın Mecnun'larının bulunduğu sınıra gelince, atımız serkeşlik etti, zapt edemedik. Mecnun'un sınırını da aştık.
- * Yaptığımız ibadetlerle, iyiliklerle gurura kapılıp Karun'a benzeyen nefis, yerin dibine geçti. Ondan sonra ercesine onun hazinelerine doğru at sürdük.
- * Çöllerde, ovalarda onun aşk nuruyla aştığımız yollardan bir zerresini bulsaydı, çöl de, ova da canlanırdı.

802. Biz nefis Firavun'unu yakalar, İmran oğlu Hz. Musa yaparız.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1598)

- Sevgilinin bize misafir olarak geldiği gün, ne hoş bir gündür. Gözümüz, onun güzel yüzünü görünce, bir güzellikler diyarı olur.
- Gönlümüzde ayrılık derdi varsa, onun güneş gibi parlak olan yüzünden o derde derman bulunur.
- 0, gönlümüzü nasıl incitmek isterse öyle incitir. Ne dilerse, biz, onu yaparız.
- Onun dilediğini yapmak canımıza minnettir. Biz ona, canla, gönülle hizmet ederiz, o padişahın hizmetinde bulunuruz.
- Rahmetinin güneşi, toprağımıza vurunca, toprağımızın bütün zerrelere, onun güneşinin nuru içinde oynar durur.
- Kapkara zerrelere, onun nuruyla aydınlatırız. Şaşıp kalan gözlerimizi onun güzel yüzüyle aydınlatırız.
- Kupkuru bir dal halini alan bedenimizi, bir asa gibi onun aşk Musa'sının eline veririz de, mucizeler gösterir, onu bir ejderha yaparız.
- Dünyadaki bütün şaşılabilecek şeyler bize şaşsa yeridir. Çünkü, biz nefis Firavununu yakalar, onu İmran oğlu Musa yaparız.
- Ben yarım söyledim, sözümün gerisi bu söylediklerimden anlaşılır ama, gizlilik günü söylemek üzere yarısını gizleyeyim.

803. İslam'ın binası beş direk üzerine kurulmuştur. Allah'a yemin ederim ki, bu direklerin en büyüğü oruçtur.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. III, 1602)

- Sen, orucu, şaşılabilecek acaip meziyetleri bulunan bir şey olarak bil! Oruç, insana can bağışlar. Gönül lütfeder. Sen, şaşılabilecek bir şey görmek istersen, oruca şaş!
- Sen, göklere çıkmak, Mi'rac etmek sevdasındaysan, şunu bil ki, oruç, senin önüne getirilmiş bir Arap atıdır.
- Oruç, can gözünün açılması için bedenleri kör eder. Senin gönül gözün kör de, o yüzden kıldığın namazlar, yaptığın ibadetler sana o aydınlığı vermiyor, hakikati göstermiyor.

- Oruç, insan şeklindeki hayvanın hayvanlığını giderir. Bu yüzdendir ki oruç, insanın insanlığını olgunlaştırmaya mahsustur.
- Aşıkların hayatı, beden matbahı yüzünden kararmıştı. İşte oruç, o matbahları aydınlatmak için çıktı geldi.
- Dünyada şeytanın karnını deşen bir bıçağa benzeyen oruçtan daha fazla şeytan öldürücü, nefsin kanını dökücü bir şey var mı?
- Padişahlar padişahının kapısında kendisine gizli, özel bir vazife verilmiş, çabucak faydalı olan, kar bağışlayan kim var? Kim olacak? Oruç!
- Oruç, özlem çekenlerin gönüllerini, canlarını öyle tazeleştirir ki, zavallı balığı bile su o kadar tazeleştirmes.
- Nefis ile savaşa giren mücahidin, gönül maksadına ulaşma yolunda oruç, yüz binlerce yardımcı canın yaşayışından daha da iyidir.
- İslam'ın binası şu beş direk üstüne kurulmuştur: "Kelime-i Şahadet, Zekat, Hac, Oruç, Namaz." Allah'a yemin ederim ki, bu direklerin en kuvvetlisi, en büyüğü oruçtur!
- * Cenab-ı Hakk, bu beş direğin her birinde orucu, orucun kaderini gizlemiştir. Zaten oruç kadir gecesi gibi gizlidir.
- Midesine düşkün olan, çok mide ağrısı çeker, sızlanır durur. Zaten midesine düşkün olanların talihlerinde oruç yoktur.
- Oruç, Allah'ın has kullarına Hz. Süleyman'ın saltanatını bağışlayan bir yüzüktür, yahut da taçtır. Onu ancak seçkin kullarının başlarına giydirebilir.
- Oruçlunun gülüşü, oruçsuzun secdedeki halinden iyidir. Çünkü oruç, o Rahman'ın sofrasına oturtacaktır.
- Sen farkında değilsin ama, yemek yediğin vakit, için pislikle dolar. Oruç hamama benzer. Seni maddî ve manevî kirliliklerden, bütün kötülüklerden temizler.
- Sen, hiç bilgi nuruyla nurlanmış bir hayvan gördün mü? Beden de bir hayvandır. Hayvanın ardına düşüp de orucu bırakma!
- Sen vahdet denizinden ayrı düşmüş bir damla gibisin. Sen aslına nasıl ulaşacaksın? İşte oruç, sel gibi, yağmur gibi seni alır, denize ulaştırır.
- Nefsine savaşa girince; "Ben orucu öyle ucuza satmam!" diye kendini yere at, ellerini çırp, ayaklarını vur, diret!
- Nefsin gönlüne musallat olmuş bir Rüstem'dir ama, oruç, onu gül yaprağı gibi tir tir titretir.
- İçinde ab-ı hayatın gizlendiği bir karanlıktan bahsederek. Akli başında olanlara o karanlık, oruçtur.
- Sen, canının içinde Kur'an nurunu istiyorsan, şunu bil ki, oruç bütün Kur'an'ın tertemiz nurunun sırrıdır.
- Gök sofralarının, ruha mahsus sofraların başına tertemiz kişiler oturturlar. İşte oruç, sana, onlarla bir kaptan yemek yedirir.
- Oruç seni gün gibi gönlü aydın, canı saf bir hale kor. Sonra da padişahla buluşma bayram gününde varlığını kurban eder, seni varlıktan ve benlikten kurtarır.
- Oruç ayına girdiğin zaman, o aya kavuştuğun için Hakk'a şükrederek, sevinerek, neşeli olarak gir! Çünkü Ramazanın gelişinden üzülenlere, gamlılara oruç haramdır. Onlar, oruca layık değillerdir.

804. Bütün dostlarımız gittiler, biz yapayalnız kaldık.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. III, 1596)

- Bütün dostlarımız gittiler, biz yapayalnız kaldık. Kimsesizler kimsesi, yalnız kalanların dostunu, her an çağırıp duruyoruz.
- Bütün dostlar, hayal gibi gözümüzden çekilip gittiler. Biz de yalnız kalınca bütün dostlar bizi bırakıp gidince, bizler de sevgilinin hayalini gözümüzün önüne aldık.
- Bir zaman geliyordu, sevgilinin ırmağından sular alıyor, kaplarımızı dolduruyorduk. Ayrılık ateşiyle tutuşmuş olan gönlümüze serpeiliyordu. Zaman oluyordu, aşk ağacının altında meyve silkiyorduk.
- Bir an oluyordu, bize şekerler, inciler saçıyordu. Bir an oluyordu, şekerlerine üşüşen sinekleri kovuyorduk.
- Sevgilinin hayali, evinin kapısından çıkınca, onun kapısına kapıcı olduk. Hayali kapıdan çıkıp gidince, biz o kapıda kaldık, ayrılmadık.

805. "Beden'den kaçtım, kurtuldum ama, "can"dan çekiniyorum.

Mef'ulü, Mefa'ilü, Mefa'ilü, Fe'ulün

(c. III, 1486)

• Canım, sırlar gösteren ayna gibi olunca, ağzımı tutmaya, söz söylememeye gücüm yeter, ama görmemeye, bilmemeye gücüm yetmez.

• "Beden"den kaçtım kurtuldum. Ama "can"dan çekiniyorum. Yemin etmesini bilmem! Şu kadar söyleyeyim ki: "Ben ne bundanım, ne de ondan!".

• Ey benden bir hakikat kokusu almak isteyen, bu uğurda benlikten ölmek şart! Diri iken bana bakma, ben gördüğün gibi değilim!

• Sen benim eğriliğime bakma, şu doğru söze bak! Ben yay gibiyim ama, sözüm oktur!

• Şu baş, sanki bir kabak gibi gelmiş tepeme konmuş. Şu hırka da bedenim! Ben bu dünya pazarında kime benziyorum? Bilmiyorum ki, kime benziyorum.

"Bu beyit Ahmet Haşim merhumun "Başım" başlıklı şiirini hatırlatıyor; Duygularla, düşünceler arasındaki fark açıklanır."

"Bî haber gövdeme gelmiş konmuş,
Müteheyyic, mütefellis bir baş,
Ayırır sanki bu baştan tenimi,
Emr-i ihrama muadil bir yaş."

(Heyecanlı, asık suratlı bu baş, benim haberim olmadan gelmiş gövdeme konmuş. Benim düşüncelerimle duygularımı ihramın ömrü gibi binlerce sene birbirinden .)

806. Mademki gülü buldum, dikenini istemiyorum.

Mefa'ilün, Me'f'ülün, Fe'ulün

(c. 111, 1522)

- Ben onu istiyorum. Başka bir dost istemiyorum! Mademki gülü buldum, dikenini istemiyorum!
- Senin başka bir dostun varsa, ona git, ben başka dost istemiyorum!
- Onun güzel yüzünden başka bir baht aramıyorum. Onun işinden başka bir iş istemiyorum!
- Ben, doğan kuşları gibi padişahın bileğini seçtim. Akbaba gibi leş kokusunu istemiyorum!
- Gönül ehli arasına, gönülden haşka bir şey sığmaz. Sevgiliden de gönül alıcılıktan başka bir şey beklemiyorum!

807. Sen bana; "Neden kendine gelmiyorsun?" diyorsun. Sen, kendimi, ne olduğumu bana göster de kendime geleyim.

Mefa'ilün, Me'f'ülün, Fe'ulün

(c. III, 1526)

• Bilmiyorum o ilahî aşk şarabıyla nasıl yok olup gitmişim? O mekansız güzellik yüzünden neredeyim? Ne haldeyim, haberim yok!

- Zaman oldu, denizin dibine düştüm. Zaman oldu, güneş gibi doğdum.
- Bir zaman olur, dünya benden gebe kalır. Bir zaman da dünya gibi doğar, meydana gelirim.
- Bir yere varmışım ki, dünyaya sığmıyorum. Ben artık o mekanı bulunmayan, eşsiz sevgiliden başkasına yaraşmam.
- Ben mest olmuş, kendinden geçmiş öyle bir rindim ki, bütün rindlerin arasında "Hay Hay" demekteyim. ;
- Sen bana diyorsun ki; "Neden kendine gelmiyorsun?" Sen, kendimi, ne olduğumu bana göster de kendime geleyim.
- Ben, güzelliği mest olmuş gördüm. Kendi kendine; "Ben belayım, ben belayım, ben belayım!" deyip duruyordu.
- Ona her taraftan, yüzlerce canla cevap geldi.: "Ben seninim, ben seninim, ben seninim!" diyorlardı.
- Ey güzellik, sen öyle bir türsün ki, Hz. Musa'ya; "Ben Allah'ım, ben Allah'ım!" diye seslenmişin.

808. Gel, gel de birbirimizin kıymetini, kadrini bilelim.

Mefa'ilün, Me'f'ülün, Fe'ulün

(c. III, 1535)

- Gel, gel de birbirimizin kadrini, kıymetini bilelim, çünkü, belli olmaz, birbirimizden ansızın ayrılabiliriz.
- Mademki Peygamber Efendimiz; "Mü'min mü'minin aynasıdır." diye buyurdu. Ne diye aynadan yüz çeviriyoruz?
- Kerim olan kişiler, dostları uğruna canlarını feda ederler. Köpekliği bırak, biz de kerim insanlarız!
- "Kul e'üzü"leri, "Kul hüvallah"! neden birbirimizi sevmek için okumuyoruz?

- Garazlar, kinler dostluğu karartır, gönlü yaralar. Ne diye garazları, kinleri gönlümüzden söküp atmıyoruz.
- Bazen, ben öleceğim, şu dünyadaki uygunsuz hallerden kurtulacağım diye seviniriz, ölümü isteriz. Bazen de birbirimizin canlarına düşman oluruz.

809. Allah küpünden verilen şarap haram olmaz.

Mefa'ilün, Mefa'iliin, Fe'dlün

(c. III, 1542)

- *Şu anda öyle mestim, öyle kendimden geçmişim ki, Havva'yı Adem'den yani kadını erkekten ayırdedemiyorum.
- Deniz, benim coşkunluğumdan dalgalandı, köpürdü. Dünya, beni mest bir halde görünce o da mest oldu.
 - İçtiğim şarap nasıl bir şaraptır ki, cellat onu içince mest olmuş, kendinden geçmiş, insan başı kesemez olmuş da dünya artık yastan, matemden kurtulmuş.
 - Bu şarap haram değildir. Helal içinde helaldir. Helalin ta kendisidir. Allah küpünden verilen şarap haram olamaz.
 - İhtiyar felek, bu genç şaraptan içseydi beli bükülmezdi.
 - Eğer yeryüzü bu şaraptan içseydi, bulutlardan yağmur dilenmezdi.
 - Eğer dünyada sır saklayan yan mahrem bir dost bulunsaydı, akılsız gönül, bu sırrı ona açıklardı.
 - Eğer ayağınız sağlam olsaydı, bu şarap sizi balçıktan çeker, çıkarırdı.

810. Şu anda, bu alemde görünmez aleme sefer etmedeyiz.

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. III, 1553)

- Birbirimizle sohbet etmeyi seçelim, adet edinelim, birbirimizden uzak durmayalım, birbirimizin eteğine oturalım.
- Dostlar; "İşimiz var" diye bizi bırakıp gitmeyiniz. Hepiniz de biraz fazla oturun, oturun da birbirimizin yüzünü daha çokça görelim.
- Bazen birbirimizden ayrı düşünüyorsak da, aslında biz ayrı değiliz. Bizi böyle sanma, biz iç yüzümüzden birbirimizle dostuz, birbirimizle uzlaşmış, anlaşılmış. Biz, birbimize yabancı değiliz.
- Şu anda Hakk aşıkları beraberce oturmuşuz, elimizde mana şarabı kadehi, göğsümüzde gül var!
- Şu anda bu alemde görünmez aleme sefer etmedeyiz.
- Biz evden sevgi bağına, bahçesine yol bulduk. Biz selvi ile, yasemin ile komşu olduk.
- Eve kapanmayalım, her gün bağa, bahçeye gidelim. Açılmış gülleri seyredelim.
- Aşıkların başlarına saçmak için etek etek güller toplayalım.
- Bahçeden topladıklarımızın hepsini de önümüze yığalım, içlerinden güzelleri seçelim.
- Haberimiz olmadan hırsızlar gibi bizim gönlümüzü çalmayın, biz hırsız değiliz. Emin kişileriz.
- İşte gülün kokusu buradan, bizim nefesimizden geliyor. Çünkü biz, gerçek iman gül bahçesinin gül fidanıyız.
- Dünya o gülden esip gelen rüzgarın getirdiği kokuyla doldu.
- Mademki, rüzgardan onun kokusunu aldık, elbette bizim kokumuzu da oraya götürür de, biz köhneleşmiş olduğumuz halde onun kokusuyla iyileşiriz, gençleşiriz..
- Bizler aşkın değersiz kulu yuz, kölesiyiz, ama, tıpkı aşk gibi pusudayız.

811. Biz, kitap yazmaktan başka bir bilgisizlik bilmiyoruz.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. HI, 1536)

Biz aşıklarız, gel, aramıza katıl, katıl da sana aşk bahçesinin kapısını açalım. Gel, gölge gibi evimizde otur, biz aşk güneşinin komşularıyız.

- Bizler dünyada can gibi göze görünmüyoruz. Aşıkların aşkı gibi bizim nişanımız, izimiz belirmiyor.
- Aşkımız görünmüyor ama, eserleri meydanda, sararıyoruz, soluyoruz. Bu hal aşka bağlı. Çünkü biz can gibi hem gizliyiz, hem görünüyoruz, meydandayız.
- Sen, söyledüğün her şeyden vazgeç de yücelere bak. Biz yücelerin de yücesindeyiz, ötelerdeyiz.
- Sen, bir çukurda mahpus kalmış, başka tarafa akamayan bir su gibisin. Bize gel, bize katıl, bozulmaktan, kokmaktan kurtulursun! Çünkü biz, coşkun akan bir aşk seliyiz.

- Biz, yokluk aleminde her şeyimizi harcamış kişileriz. Biz, kitap yazmaktan başka bir bilgisizlik bilmiyoruz.

812. Ben ateşten bir ağaç gördüm.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. III, 1414)

- Ben, ateşten bir ağaç gördüm. "Ey benim sevgilim!" diye bana seslendi. O ateş, beni çağırıyordu. Yoksa ben İmran oğlu Musa mıyım?
- Belalara düşerek çöllere daldım. Kudret helvası, bıldırcın yedim. Kırk yıldır Musa gibi bu çölün etrafında dönüp dolaşmadayım.
- Ey benim canım, gel, sen bir Musa'sın! Bu beden de senin sopandır. Bedenini sevdin mi, bedenini tuttun mu; onu ağaçtan bir sopa yaparım. Bedenini attın, hor gördün mü; onu, hünerler sahibi ejderha haline korum.
- Sen bir İsa'sın, ben de senin bir kuşunum. Sen, balıktan bir kuş yaptın. Bana bir üfürünce canlanır, kanatlarımı açar, göklere uçarım.
- Ben, Medine'deki mescidin direğiym. Peygamber bana dayanarak hutbesini söyledi. Bir başka yere dayanınca ben ayrılık derdiyle ağlar, inlerim.
- Ey efendiler efendisi! Ey padişahlar padişahı! Ey suretler, şekiller yaratan, fakat suretlerden, şekillerden münezze olan Allah! Beni ne şekle sokacaksın? Bunu ben bilemem ki, bunu ancak Sen bilirsin.

813. Biz, yücelere gidiyoruz.

Fa'ilatün, Fa-ilatün, Fa'ilün

(c. IV, 1674)

- Biz yücelerden, ruh aleminden geldik. Yine yücelere gideriz. Biz, vahdet denizindeniz, yine denize gideriz.
- Biz ne öteki alemdeniz, ne de bu alemden. Biz, mekansızlık alemindeniz, yine mekansızlık alemine gideriz.
- Başımızı bir dalga gibi kendimizden çıkardık, yine kendimizi seyretmek için böyle yükselerek yolumuza devam ederiz.
- Haydi yol arkadaşlarını, varacağın durakları hatırla da, bizim her an durmadan ezel alemine doğru gitmekte olduğumuzu bil, anla!
- Bizim başımızda yüksek himmetler vardır. Bir yücelerden ta büyük ve eşsiz Allah'ımıza gideriz.
- Ey söz, sus artık! Benimle beraber gelme! Sen dünyada kal! Bak, biz kıskançlıktan ötürü dostun yolunda bizsiz gideriz.
- Ey bizim varlık dağımız! Yolumu bağlama, kapama! Bana engel olma! Biz, Hakk yolcusunun en son varacağı durak olan Kaf dağına, zümrüd-i anka gibi gideriz.

814. Ben dünyaya mensup değilim, ben ötelerdenim.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. III, 1427)

- Ben ötelerdenim, ruh alemindenim. Bu dünya düşüncesinde değilim. Ben, ne sudan ne de topraktanım. Benim bu dünya ile ilişkim yok!
- Yukarılarda, gökyüzünün sonsuz boşluğunda sayısız yıldızlar varmış, denizlerde inciler bulunmuş. Ovalarda nergisler, yaseminler, güller açarmış. Ben, bunlarla da ilgilenemem.
- Ben öyle bir manevî zevke dalmışım ki, neşelerden, sevinçlerden bile usanmışım, bıkmışım. Gönümün yarından başka, hiç bir kimse bana yar olamaz, beni neşelendirmez!
- Ben, aşk ırmağının suyuna düştüm, yıkandım, renkten ve kokudan arındım. Sevgilimin, kalbimde açtığı yaranın zevki aşkına düştüm de, merhem aradığım yok!
- Ben güzel gülüşlü İsa'yım. Şu ölü dünya benimle dirildi. Fakat ben Allah'a mensubum. Benim, Meryem'le bir ilgim yok!
- Ben, aşktan, sevgi sözünü duydum da susmayı kendime huy edindim. Aşka deyiniz ki; "Ben artık dostla konuşurken 'hayır, neden' sözlerini söyleyemem."

815. Nerede olursan ol sen, her yerde hazır ve nazırsın.

Müstef'ilün, Müstefilün, Müstef'ilün, Müstefilün,

(c. III, 1377)

- Ey gönül gibi hem benimle beraber olan, hem de benden gizlenen sevgili! Sana gönülden selam veriyorum. Sen, Kabe'sin. Nereye gidersem gideyim, sana yönelirim, sana varmak isterim.
- Nerede olursan ol, sen her yerde hazır ve nazırsın. Uzaktan bize bakarsın. Adını anınca, gece bile olsa ev aydınlanır.
- Göze görünmeyen bir sevgiliysen, her an niçin gönlümü incitip duruyorsun? Eğer sen, göz önünde isen ne diye olmayacak düşüncelere kapılıyorum?
- Beden bakımından uzaksın ama, gönlümden gönlüne açılmış bir pencere var! O pencereden, ay gibi hırsızlamacasına sana haber gönderir dururum.
- Ey güneş! Sen, uzaklardan bize nurlar gönderiyorsun. Ey senden ayrı düşmüşlerin canı! Canımı sana kul, köle etmedeyim.
- Kulakta da sen varsın, akılda da, coşkun gönülde de! Fakat bunlar da oluyor ki, sen, benimsin! Sen bensin! Seni böylece övmedeyim, anlatmadayım.

816. Ben garip bir kişiyim. Başımda senin sevdan var!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün,

(c. III, 1611)

- Yapma ey dost! Ben garip bir kişiyim. Başımda senin sevdan var! Ben dertliye, yurdundan ayrı düşmüş ben garibe hoş bir şekilde bak! Ben, seni istemekteyim. Başka isteğim yok!
- Senin aşkınla mestim, kendimden geçmişim. Benim, kendimden bile haberim yok! Hep seni durmadan istemekten ötürü, başımı bile kaşıyamıyorum.
- Gönlüm neden nurlandı, aydınlandı, neden ikbale erdi; sana söyleyeyim.
- Bu garip gönlümün aynasında, senin güzelliğini, eşsizliğini, hissediyorum, buluyorum da ondan!
- Ey dost, kıyamet gününü düşün de beni azarlama, ayıplama! Ben senin kınla coşmuşum, dalgalanıyorum. Bütün dalga olmuşum. Bütün coşkun olmuşum. Çünkü bende senin vahdet denizinin mübarek incisi bulunmaktadır.
- Gönül sarayına girip seni görmek istiyorum. Gafletimin kapıcısı beni içeri bırakmıyor. Beni başından savmak arzusunda ama, o bilmiyor ki, ben gizli gönül penceresinden seni seyretmedeyim, temashadayım.
- Bundan sonra artık coşmayayım, kıyametler koparmayayım. Bende senin aşkıdan söz eden gönlün varken, artık kim benim gönlüme , hükmeder?

817. Sen ne bilirsin ki, ben, gönülde hangi padişahla beraberim?

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. HI,1426)

- Sen ne bilirsin ki, ben iç alemde nasıl bir padişahla oturmaktayım? Sen benim sararmış yüzüme bakma, benim demir gibi sağlam ayaklarım var!
- Ben, yüzümü beni yaratan ve bu dünyaya getiren o padişaha tamamıyla çevirmişim. Beni yarattığından ötürü, ona binlerce şükürüm var!
- Ben bazen güneşe, bazen içi incilerle dolu denize benziyorum. Taştan, topraktan yaratılmış, değersiz bir varlık gibi görünüyorsam da, iç yüzümle, en aziz, en şerefli bir mahlukum.
- Şu dünya küpünün içinde, bir arı gibi vızıldar dururum. Fakat sen, sadece benim bu sızlanmalarına bakma, benim balla dolu bir kovanım var!
- Şu çarkı döndüren su, ne de korkunç! Fakat ben, o suyun dolabıyım. O suyun üstünde hoş, tatlı iniltiyle dönüp duruyorum.
- Her cüz'üm açılmış, neden solayım, perişan olayım? Altımdaki burak eğerlenmiş bekliyor. Neden eşeğe kul olayım? Ayağımı akrep sokmadı ya, neden aydan geri kalayım? Sağlam bir ipim var, neden bu kuyudan çıkmayayım?
- Can güvercinlerine, bir güvercinlik yaptım. Ey can kuşum, uç, benim bunlardan da sağlam yüzlerce kalelerim var!
- Evlere vurur, evlere düşersem de, ben, mana güneşinin ışığıyım. Ben, topraktan, sudan doğdum. Anam balçıktır. Fakat ben, akikim, altınım, yakutum!
- Sen, herhangi bir inciye görürsen, o incinin içinde, öte yüzünde başka bir inci ara! Çünkü her zerre; "İçimde bir define saklıdır!" diye söylenip durmaktadır.
- Her inci sana; "Güzelliğimle yetinme, alnımda parlayan nur, içimde yanan ışıktan ileri geliyor." demektedir.
- Ben sustum. Sende gerçekleri anlayacak akıl yok! "Gören, anlayan bir can gözüm var!" diye kulağını sallama, kendini aldatma!

818. Yücelerden gelen yücelere gitmek ister.

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. III, 1585)

- Ey balıktan yaratılmış dünya! Seni tanıdım tanıyalı yüz binlerce mihnetle, yüz binlerce dertle, bela ile tanıştım.
- Sen, eşeklerin yayıldığı bir otlaksın. Hz. İsa'nın konak yeri değilsin. Ben eşeklerin otlağını nasıl oldu da tanıdım, bilmiyorum ki!...
- Bu balık yurdundan kurtuluş düşüncesini, kurtuluş yolunu gönlüme düşürenin havasına uyayım da, ağaç gibi yer altından baş kaldırarak, ellerimi göklere uzatarak kurtulmak için uğraşayım.
- Çiçeğe dedim ki: "Ey çiçek, bu çocukluk yaşında, nasıl oldu da tam olgunlaştın; kemale geldin?" Çiçek dedi ki: "Seher rüzgarını tanıdım, o beni uyandırdı da çocukluktan kurtuldum!"
- Ağacın dalı yücelerden gelmiştir de onun için hep yükselir, yücelere gitmek ister. Ben de aslıma doğru yükseleyim. Çünkü ben de aslımı bildim, tanıdım.
- Ben, ne diye bu balık yurdunda, aşağı, yukarı deyip duracağım? Benim aslım, benim yerim mekansızlık alemidir. Ben herhangi bir yerin ehli değilim. Nereden, neyi tanımışım, ki!
- * Hayır, sus artık, yok ol! Yokluğa var da, hiç bir şey olma! Bir bak da gör, ben, her şeyi yoklukta gördüm, tanıdım.

819. Kendimi var sayarsam, ben yokum! Fakat kendimin yok olduğumu anladığım zaman varım!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. III, 1419)

- * Gönlümün halini, sevgilime bildiğim gibi anlatayım. Gözlerimden yaşlar boşandı, gönlüm kana boyandı, bir türlü anlatamadım.
- Evvelki gün gönlümün halinden kırık dökük bir şeyler anlatıyordum. Düşünce kadehi daraldı. Ben de küçük bir şişe gibi onu kırdım.
- Bu aşk tufanında koskoca gemiler paramparça olurken, tahta tahta kırılır, Aynılırken benim gönül kayığı ne olur, ne hale gelir? Zaten ben dayanıksız, elsiz, ayaksız biriyim!
- "Şeyh Galip şu beyti söylerken acaba Mevlana'nın bu beytinden mi ilham aldı:
- "Yine zevrak-ı derünum kırılıp kenara düştü,
Dayanır mı şişedir o reh-i sengsara düştü."
- (Yine gönül kayığı aşk denizinde dalgalara dayanamadı kenara düştü. Gönül kayığı şişe gibidir. Taşlı yere düşünce dayanır mı?)
- Şu gemi de dalgalardan kırıldı, dağıldı. Ne güzelliği kaldı, ne de çirkinliği. Ben de kendimden geçtim, acele bir tahta parçasına sarıldım.
- Şimdi ben, ne yüksekteyim, ne alçaktayım. Fakat, bu söz yerinde olmadı. Konuya uygun düşmedi, aşağı düştü. Çünkü bu dalgayla ben bazen yüceler yücesine çıkmadayım. Bazen de yücelerden çok aşağılara inmedeyim.
- Yok muyum, var mıyım; ben ne bileyim? Ancak şu kadarını biliyorum ki: "Kendimi var sanırsam ben yokum! Fakat kendimin yok olduğumu anladığım zaman varım!"
- Kıyamette tekrar dirileceğimden şüphem yok! Şu dünya mahşerinde yüzlerce defa düşünce gibi ağlayıp inleyerek öldüm. Yine düşünce gibi canlanıp dirildim!
- Şu dünya ovasında, sevgili avcım beni avlayıncaya kadar ciğerim kan kesildi. Av olmama nasıl sevinmeyeyim? Beni avladı da kurtuldum.
- Düşünce sanki bir orman, bu ormanda yüzlerce kurt var! Böyle olunca ben niçin düşünceye dalayım? Ben, bana bu düşünceyi verenin yüzünden mest oldum.

820. Gözlerime hoş bir hayal göründü.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün,

(c. III, 1379)

- Ben sevgilinin gül bahçesinden ve ezel meyhanesinin mahallesinden geldiğim için gözlerimde hoş bir hayal var!
- Mest oluştun sermayesi benim! Varlığın, var olmanın gayesi de benim! Manen yükselen melekleşen de benim, nefesine uyup aşağılara düşen de benim! Ben dönüp duran gökyüzü gibiyim!
- Ta ezelde, başlangıçta, yaratıldığım yerden geldim. Ben ilahî emanet olan ruh ile anlaştım, dost oldum, dönüp gittim, tekrar geldim. Pergel gibi bir noktanın etrafında dönüp duruyorum.
- Ben de ruha "Gel!" dedim, "Hoş geldin, sefalar getirdin, her halde bana yardıma geldin, bana yardım et!" O da bana; "Yardıma geldim, zaten bu iş için geldim." dedi.

• Ben ay'ım, sen de benim ışığımsın. Sen hem gül bahçesisin, hem de su! Bunca yolu senin için aştım, ayakkabımı giymeden, sarığımı sarmadan koşa geldim.

* Gülerek içeriye gir; acılığı yok et! Ey hoş acılık, şad ol, neşelen! Ben önce diken olarak geldim ama, sana güller vereceğim.

• Gül başını kaldırdı da; "Sabır, ferahlığın anahtarıdır!" dedi. Her dal: "Zorluk yok! Çünkü sabrettim de inciler gibi hoş meyveler vererek geldim." (dedi).

821. Biz, Hakk'ın nuruyla diriyyiz!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. III, 1576)

* Biz, Hakk'ın bize lütfettiği nurla diriyyiz. O nur bizi yaşıyor. Biz, ona hem çok yakınız, çok dostuz, hem de ondan uzak düşmüşüz, ona yabancıyız. Ne olduğumuzu,

* Gerçek yüzümüzü göstersek, ay utanır, kendini görmeye kendini beğenmeye tövbe eder.

* Biz, kolumuzu kanadımızı açsak, güneş bile kolunu, kanadını yakar, yandırır.

* Şu tenimiz, bedenimiz, şu insan şeklinde görünen maddî varlığımız bizim gerçek varlığımızın perdesi, yüz örtüsüdür. Aslında biz bütün secde edenlerin kiblesiyiz.

* Sen, balçıktan yaratılan adama bakma, ona üfürülen nefesi gör de o nefese hayran ol!

* Şeytan, bizim dış yüzümüzü, bedenimizi gördü de, bizde bulunanı göremedi. Bizi Hakk'tan ayrı tanıdı.

"Bir yerde de Mevlana şöyle buyurur;

"Tevhid sırlarına işaret ettiği için, Mansur halk tarafından darağacına çekildi. Hallac sağ olsaydı, sırlarının azametinden, taşkınlığından ötürü, o beni darağacına çekerti." (Dîvan-ı Kebîr, c. III., 1459.)

822. Sen, şu bedeni benden al da, beni bedenden kurtar!

Müstef'ilün, Miistef'ilün, Miistef'ilün, Müstef'ilün,

(c. III, 1382)

• Ey gönülleri uyanık kişilerin sakîsi! Kerem kadehini sun, çünkü bizi yokluk aleminden bu dünyaya şarap içmek için getirdiler.

• Sen bize kerem kadehini sun da, can düşünceden kurtulsun, kendinden geçsin, şu benlik perdelerini yırtın. Düşünceyi bir tarafa atsın. Çünkü düşünce, canı hırpalar, ömrü her an azaltır.

• Güzellik, Hakk'tan haberi olan bilgi sahiplerinin güzelliğidir. O hal ariflerin halidir. Onu göreceksin göz nerede? Nerede mana bilgisi? Nerede gül bahçesi? Nerede gül bahçesindeki güllerden aşk kokusunu alacak burun?

• Eğer mecliste kimse bulunmasaydı, sözüm yüce olurdu. Ya nur ol, yahut da bizden uzaklaş, git! Bize bu kadar sitemde bulunma! Anlayışsız kişilerin bulunduğu mecliste konuşulmaz.

• Sen, göz ağrısı gibisin, bir türlü gözü bırakmıyorsun. Hoca bu yaprağı çevir, yoksa ben kalemimi kıracağım.

• Vatan boş kalmaz, sen, şu bedeni benden al da, beni bedenden kurtar! Can sarhoş bir halde balçığa saplandı kaldı. Ayağımın kayacağından korkuyorum.

823. Onun verdiği dertten, beladan şikayet etme!
Ben yüzlerce can verdim de bu belayı satın aldım.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Miistef'ilün,

(c. III, 1372)

• Bu sefer ben büsbütün aşıklığa bağlandım, tam aşık oldum.

• Gönlümü kendimden söküp attım. Ben şimdi gönülsüzüm. Başka bir şeyle diriyyim. Akli da, düşünceyi de kökünden yakıp yandırıdım.

• Ey insanlar, ey insanlar, artık benden normal insanlık beklemeyiniz. Öyle düşüncelere daldım ki, benim düşündüklerimi deli bile düşünemez.

• Bu yüzdendir ki, aklım, bu gün benden tamamıyla bıktı, usandı. Onu görmüyorum sanıyor da beni korkutmak istiyor.

• Ben ondan niçin korkayım? Onun için ben, bir surete büründüm. Nasıl olur da ben bir define olurum? Kendimi göstermek için bir bucağa gizlendim.

• Benim yıldızların kaselerinde de, feleğin sofrasında da gözüm yok! Fakat ben dilenciler uğruna nice kaseler yaladım.

• Ben bir iş yüzünden dünya hapisanesine düştüm. Yoksa ben neredeyim, lhapishane nerede? Ben kimin malını çaldım da buraya düştüm?

- İsteddiğin kadar bana bak! Bütün gücünle, dikkatinle bak, fakat yine de beni tanımazsın. Çünkü benim bir değil yüzlerce sıfatım, yüzlerce görünüşüm var.
- Gel, gözüme gir de, bana benim gözümle bak, çünkü ben kendime, gözlerin göremediği bir misafir seçmişim.
- Sen, şarapla sarhoşsun, ben şarapsız sarhoşum. Sen gülen bir aşıksın, fakat ben, ağızsız, dudaksız gülmedeyim.
- Ben çok tuhaf bir kuşum. Acıktım da şu çayırıktan uçtum. Orada avcı da yoktu, tuzak da yoktu. Öyle olduğu halde geldim, şu beden kafesine girdim.
- Dostlarla beraber olunca, kafes, bağdan da iyidir, bahçeden de! Can Yusufklarının hatırı için kuyu dibinde konakladım, orayı yurt edindim.
- Onun gönölde açtığı hicran yarasından ötürü sızlanma! Onun verdiği dertten şikayet ederek ağlama, hastayım diye feryat etme! Ben yüzlerce can verdim de bu belayı satın aldım.
- İpek böceği gider gelir, ipekler örür. Sözüme dikkat et; ben de bir ipek böceğiyim- Belalar örür, bela iplikleri sarar dururum.
- Ben, beden kabrinde kalmışım. Yürü benim İsrail'ime git! Benim için suru üfürsün de beni diriltsin! Çünkü bu beden kabrinde yata yata döküldüm, çürüdüm, eridim, bittim.

824. Padişahın hayali görülen her yer bağdır, bahçedir.

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Miistef'ilün,

(c. III, 1383)

- Ey bana ay olan, aydınlık olan sevgili, senin güzel yüzünü gördükten sonra nerede olursam olayım neşeliyim. Nereye gidersem gideyim orası bir gül bahçesi olur.
- Padişahın hayali görülen her yer bağdır, bahçedir, gezip dolaşma yeridir. Nereye gidersem gideyim, orada bir işret meclisi kurmaktayım.
- Bu altı kapılı tekkenin bütün kapıları kapalı bile olsa, o ay yüzlü dilber mekansızlık aleminden doğar, penceremden başını sokar, yine içeri girer.
- Girer de; "Hey!" der. "Sana selamlar olsun, sana yüz türlü şarap, yüz türlü meze getirdim. Ben padişahım, padişahlar padişahıyım.
- Ben, nurlar saçan güneşim. Ben hoş bir şekilde perdeleri yırtarım. Ben ilkbaharım, dikenlikleri kökünden sökmeye geldim."

825. Ben senin güneşinin ardında ılık isteyen bir gölgeydim.

Müfte'ilün, Mefa'ilün. Müfte'ilün, ,

(c. III, 1406)

- Her gece, her seher vakti dualar ettim, seni istedim. Bilsen nasıl candan yalvararak, diller dökerek, seni Allah'tan istedim.
- İstedim ki, benim secdelerimden ötürü, sen, benim varlığımın enîsi, en yakın dostu olasın. Halbuki, ben, seni candan ve gönülden isteyince, ben kendimden, kendi varlığımdan kurtuldum. Bu varlığım beni bırakıp gitti.
- Senin güneşin ardında, ben, ılık isteyen bir gölgeydim. Sen doğunca, senin ışığında yok oldum gittim.
- Ben bir demir parçası gibi katı ve donuktum. Ayna senin aşkıdan nur istedi. Ben de demir donukluğundan kurtulup ayna gibi parlamak, nurlanmak isteyince ateşlere yandım, dövüldüm, yaralar aldım.
- Sana doğru koştum, ama ayak basacak yer bulamadım. Senden yer istediğim için, beni yerden, mekandan kurtardın, çektin yanına aldın. La mekana, mekansızlık alemine ulaştırdın.

826. Kalkın ey aşıklar göklere yüксеlelim!

Me'ulii, Fa'ilat, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c.III, 1713)

- * Kalkın ey aşıklar, göklere doğru yüксеlelim! Şu yaşadığımız dünyayı gördük anladık, bir de gideceğimiz o dünyaya varalım.
- Hayır, hayır şu iki dünya bahçesi de güzel, ikisi de hoş. Biz, bu ikisinden de hem dünya bahçesinden, hem de ahiret bahçesinden vazgeçelim de, bahçevanı arayalım, bulalım, ona doğru gidelim.
- Dağlardan koşup gelen sel gibi secdeler ederek, başımızı taştan taş vurarak, denize kadar gidelim. Denize kavuştuktan sonra da, üstündeki köpükler gibi, el çırpı çırpı koşalım, yürüyelim.
- Şu kederlerle dolu alemde, bu yas aleminden düğün dernek alemine, neşe alemine sefer edelim. Yüzleri sarartan bu ızdırap dünyasından uzaklaşalım da, yüzümüze kan gelsin, can gelsin.

- Alçalma, insanlığımızı kaybetme korkusundan yaprak gibi, dal gibi titreyerek, yüreğimiz çarparak aman yurduna, kurtuluş yurduna varalım.
- Zaten gurbetteyiz. Dertlerden, kederlerden kurtulmamıza bir çare yoktur. Toprak yurdunda yola düşmüşüz. Günah tozlarından silkinip kalkmamız mümkün değil!
- Şu dünyada gördüğümüz güzellikler, şekiller, suretler kendisini gizleyen, büyük bir sanatkarın, bir ressamın varlığını ispat etmektedir. Biz kem gözden gizli, izi belirmeyen ressama varalım.
- İnsanlık yolu, hakikat yolu belalarla dolu bir yoldur. Fakat yol gösterenimiz aşk olduğu için bizim korkumuz yok! Çünkü, aşk, bu yolda nasıl gideceğimizi bize öğretiyor. Yusuf'un sevdasıyla,
- Canımızı dünya sevgisinden, nefsin isteklerinden temizleyelim, bir ayna haline getirelim de Yusuf'un eşsiz güzelliğine bir armağanla gidelim.

827. Dilsiz, dudaksız gönüllerimizden birbirimize seslenelim.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ulün
(c. III, 1540)

- Gel de, birbirimizle candan konuşalım, kulaklardan, gözlerden gizli olarak söyleşelim!
- Gül bahçesi gibi dudaksız, dişsiz gülelim, düşünce gibi dudaksız, dilsiz görüşelim!
- Akl-ı evvel mertebesinde Hakk'ın varlığının idraki içinde, dünyanın sırrını ağzımız kapalı olarak ta sonuna kadar söyleyelim!
- Hiç kimse, kendi kendisiyle apaçık sesle konuşmaz. Mademki hepimiz biriz, dilsiz, dudaksız gönüllerimizden birbirimize seslenelim!
- Sen, nasıl olur da eline tut dersin? O, el senin midir? Mademki elimiz bir ellerimizin de bir olduğundan bahsedelim.
- El, ayak gönlün hareketini bilir, dilimiz susarak, gönlümüz titreyerek söyleşelim.

828. Güneş de, gökyüzünde onun aşkıyla dönmede, onun aşkıyla parlamadadır.

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,
(c. III, 1438)

- Elsiz, ayaksız kalmış zavallı gönlümde, onun aşkına direnecek güç, kuvvet kalmadığı için mecnun gibiyim. Gece, gündüz beni bağlayan aşk zincirinin ucunu gevceler dururum.
- Kanlar içindeyim. Sevgilinin hayali gelirse, ben kendimde olmadığım için onu, gönül kaniyla boyarım diye korkuyorum.
- Aşk ateşiyle yanıp yakılan, ağlayıp feryad eden bu aşğın gecelerini, perilerden sor! Karanlıklar içinde gidip gelirken ayakım perilere dokunuyor.
- Paramparça olmuş gönlüm bütün gece yıldız gibi yanarak dolaşıp durmadadır. İnsafsız sevgilinin büyüyle uykularım dağıldı, gitti.
- Sevgilim beni bırak da senin aşkınla güneş gibi ateşten bir elbise giyeyim de, o ateşle güneş gibi bütün dünyayı süsleyeyim, aydınlatayım.
- Zaten güneş de gökyüzünde onun aşkıyla dönmede, onun aşkıyla yanıp yakılmada, hem de her an, onun aşkına layığım diye şükürler etmededir.
- Sevgilim, senin aşkıdan bir dem kurtulsam, dinlensem, canım, rahat etmez, dinlenmez. Bir an için olsun senin sevginden uzak kalmak, dinlenememek, yanmak, yakılmak, benim rahata, huzura kavuştuğum andır.

829. Bütün dertlerin درمانına kavuşmak için ben baştanbaşa dert olurum.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün, Müfte'ilün,
(c. III, 1400)

- Koşayım, koşayım da, Hakk yoluna düşen atlılara ulaşayım. Yok olayım, yok olayım da sevgiliye kavuşayım.
- Hoş olmuşum, hoş olmuşum. "Benlik evini yakayım da sahralara düşeyim." diye bir ateş parçası olmuşum.
- Toprak oldum, toprak oldum ki, senden feyiz alarak rahmet alarak yeşilleneyim, çiçekler bitireyim. Canlılara yararlı meyveler yetiştireyim. Su oldum ki, köpürerek, koşarak, başımı taştan taşa vurarak, secdeler ederek senin gül bahçene varayım.
- Ötelerden geldiğim, gökten düştüğüm için, zerre gibi titriyorum. Sona varınca huzura kavuşurum. Emin olurum da titremem.
- Gök şeref yeridir. Toprak telef olma, yok olma yeridir. Ben padişahımın yanına varabilmek için bu iki halden de kurtuldum.

- Hakk'ın rahmeti su gibidir. O ancak aşağılara, alçak yerlere akar. Ben de ayak altında çiğnenen toprak gibi ancak gönüllü, acındırıcı olurum ki, Rahman'ın huzuruna varayım.
- Hiç bir hekim, hastalık olmaksızın hap ve ilaç vermez. Ben de bütün dertlerin dermanına kavuşmak için baştan başa dert olurum.

830. Benim gizli alevlerim iki dünyayı da bir lokma eder, yutar.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c.IV.1754)

- Ağzımda senin ateşinden bir ateş var. O ateşin beni nasıl yandırdığını söyleyemem. Çünkü dilime yüzlerce mühür vurulmuş, bağlanmış.

- Benim öyle gizli şulelerim, alevlerim var ki, o şuleler, iki dünyayı da bir lokma eder, yutar.

Şeyh Galip hazretleri ne buyurmuştu;

"Bir şülesi var ki, şem'-i canın,
Fanusuna sığmaz asumanın."

(Can mumunun öyle bir alevi var ki, gökyüzü fanusuna sığmaz.)

- Eğer şu cihan, tamamıyla yok olsa, ne gam! Dünya olmaksızın benim yüzlerce gizli dünyam var!
- Ben, şeker yüklü kervanları, yokluk diyarından yola düşürdüm, yürüttüm.
- Ben, aşkla mest olmuş bir kişi olduğumdan, bu kervanlar yüzünden kar mı ettim, zarar mı ettim, haberim yok!
- Baş gözüm vaktiyle aşk derdiyle inciler saçardı. Halbuki, şimdi benim, inciler saçan bir canım var!
- Ben, eve barka bağlı değilim, Hz. İsa gibi, benim de dördüncü kat gökte evim var!
- Bedene can verene şükürler olsun. Can gitti ama, canın canına sahip oldum.
- Tebrizli Şems'in verdiği bir şey var ya, işte, sen, benden onu iste, onu ara!

831. Dünyada gizli olan, paha biçilmez bir define benim canımda, gönlümde gömülüdür.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV,1755)

- Benim yolumda, yüzlerce nefsanî pusu var! Ama, benim de en ince şeyleri gören yüzlerce akıl gözüm var!
- Yüzümde yüzlerce secde izleri var! Onlar, varlığını gönlümde hissettiğim daima benimle beraber olan padişahımın izleri.
- Dünyada da gizli olan en değerli, paha biçilmez bir define benim canımda, gönlümde gömülüdür.
- Benim Cebrail-i emîn(a.s.)'dan da gizli bir Cebrail'im var!
- Devlet, zenginlik atını kesmem gerekir. Çünkü ben, aşk atına eğer vurdum, binmek üzereyim.
- Aştan asla vazgeçmem, ayağımı diremişim. Benim demirden ayaklarım var!
- İçimde manevî bağlar, bahçeler, yaseminler var! O yüzden nefsimden sevgilimin kokusu geliyor.
- Öyle mutluyum ki, neşeden ayaklarım yerden kesilmiş. Çünkü, benim mekansızlık aleminden yerim var!
- Haydi yürü, Tebriz şehrine git! Bu hallerin açıklanmasını Şemseddin'den iste! Çünkü bütün bu hallere beni Şemseddin ulaştırdı.

832. Ben, can İsa'sına ait nükteleri, eşeklerin kulaklarına zorla yerleştirdim.

Müfte'ilün, Müfte'ilün, Fa'ilat

(c. IV,1768)

- Gönlün boyuna göre kaç elbise diktim. Bu uğurda ne kadar akıl yordum ,Fikir harcadım.
- Durup dinlenme bilmeyen şu ihtiyar feleğe, ne de şaşılacak bir dönüş öğrettim.
- Kerem hazinesi bana geldi, misafir oldu. Bu yüzden keremle yoksulların borçlarını ödedim.
- Benim şu üç sözden fazla sözüm yok! Yandım, yandım, yandım.
- Ben mum gibi tertemiz bir varlığım, ne biriktirdim ise hepsini döktüm, erittim, yaktım.
- Artık yeter, ben boş yere can İsa'sına ait nükteleri, hakikatleri eşek şeklindeki insanların kulaklarına zorla yerleştirmeğe çalıştım.
- Yeter, çünkü, tamamlandıkça noksanı belirir. Sus da o şuh güzel; "Bıktım artık yeter!" demesin.

833. Senin güzel yüzünün şarabıyla kendimizden geçmiş gitmişiz.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c.IV, 1765)

- Ben senin cana canlar katan yüzüne aşığım, ben senin sevdana kapılmışım, bana acı!
- Sen, bu güzel parlak yüzle ay gibisin, güneş gibisin. Bizlerse senin aşk güneşinin nurunda oynayan zerrelersin.
- Sen, şu perdenin arkasından yüz gösteresin diye hepimiz senin sarayının kapısında beklemeyiz.
- Birbirleriyle anlaşmış aşıklar meclisinde, senin güzel yüzünün şarabıyla kendimizden geçmiş, gitmişiz.
- Ey dost, şaşırıp da bizi düşman gibi öldürme! Biz senin yabancın değiliz.
- Fakat bizi öldürmek istiyorsan, öldürmeye razı olursan, ona da diyeceğimiz yok. Hepimiz de senin rızanın, senin isteğinin kuluyuz, kölesiyiz.

834. Hepimiz, bütün varlıklar, senin sevdana kapılmışız da bağları kırıp atmışız.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV,1761)

- Hepimiz, bütün insanlar, "Elest"de; ezel meclisinde beraberdik. El ele vermiştik. Allah'a şükürler olsun, sonunda bir kısmımız yine birbirimize kavuştuk.
- Birbirimize kavuşmuş olan hepimizin de yolu bir, gönlü bir! Hepimiz de aynı sevgi şarabıyla mestiz.
- Biz, iki dünyada da nasip olarak kendimize aşkı seçtik. O yüzdendir ki, biz, aşktan başka hiç bir şeye gönül vermedik.
- Can, ayrılıktan ne acılar tattı, neler çekti. Fakat sonunda onu bulduk, ayrılıktan kurtulduk.
- Aşk penceresinden bir güneş doğdu. Balıktan yaratıldığımız halde o güneş bizi değerlendirdi, yüceltti.
- Eğer biz bir la'l isek, senin nurunla la'l olmuşuz. Eğer varsak» senin yüzünden varız.
- Önünde zerrelere gibi oynamadayız. Hepimiz, bütün varlıklar, senin sevdana kapılmışız da, bağları kırıp atmışız.

835. İşim göklerde, artık benim yeryüzünde ne işim var?

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. , 1756)

- Canla, başla o sevgiliye bağlanmışız. Onun aşkıyla mestiz. Nur şarabına kadeh olmuşuz.
- Ey gönül, sana her an can vermezsem, ben bu candan usanmışım, bezmişim.
- Ben, o mana atının etrafında, gökyüzü gibi dönüp durmadayım. Artık, benim yeryüzünde ne işim var?
- Hakk'a perde olan şu dünya tezgahını ortadan kaldırmak istiyorum.
- Gaflet ve uyku perdesini, uyanık gözlerimin ateşiyle yakmak arzusundayım.
- İstiyorum ki, bu hasta gönlüm Tebrizli Şems'in himmetiyle iyileşsin, sıhhat bulsun.

836. Senin gönlünden benim gönlüme nasıl bir yol var?

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Fa'ilat

(c.IV, 1771)

- Senin gamından gönlüm sevda evi oldu. Gönlüm seni, her tarafta aradı, durdu.
- Zühre yıldızı gibi parlak yanağı, ay gibi nurlar saçan bir yüzü olan sevgiliyi bulmak için gönlüm, gözünü göklere çevirmiş, göklere bakıyor.
- Ah bugün gönlüme neler oldu? Dün birisi gönlüme neler söyledi?
- Gündüz geldi, gecenin çadırını yırttı. Şimdi, artık gönlüm neşelenecek, perde yırtıldığı için güzellikleri seyre dalecek.
- Senin gönlünden benim gönlüme, ne nükteli sözler, gizli işaretler gelmede. Ah senin gönlünden, benim gönlüme nasıl bir yol var?
- Artık, benim zavallı gönlüme acımazsan, benim halim ne olur. Vay bu gönlüme, vay bu gönlüme!

837. Senin kehribarına bir saman çöpü olmak istiyorum.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV,1758)

- Niçin senden ayrıldıktan sonra sana kavuşunca, yahut sana kavuştuktan sonra senden ayrılınca, seni bileyim, seni tanıyayım? Seni başka türlü tanıyamaz mıyım?
 - Ya sen benim derdime düş, derdimle karış; yahut ben derdime derman nedir; onu senden öğreneyim.
 - Bilgisiz, görgüsüz olduğum için benden kaçırıyorsun. Ya benimle arkadaş ol, yahut görgüyü, bilgiyi senden öğreneyim.
 - Bundan önce senden ayrı bir şeyler öğrenmeye çalışıyordum ve sana kızıyordum.
 - Mademki gece gündüz Hakk bizimle beraberdir. Sen benden ayrı düştüğün için, bundan sonra öğreneceğimi Hakk'tan öğrenirim.
 - "Kuşluk vaktine yemin ederim ki" ayetinin sırrını öğrenmek için güneşe zerre olmak istedim.
- "Duha Suresi, 93/1. işaret var."
- Kehribarın samanı nasıl çektiğini öğrenmek için senin kehribarına bir saman çöpü olmak istiyorum.

838. Bana su verme, sana susayayım, seni su gibi içeyim!

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV, 1751)

- Bana su verme de, sana susayayım. Seni su gibi içeyim. Beni kendine aşık et, benim uykumu al götür!
- Ey hayali bana mihrap olan sevgili! Senin haberin yok, ben, gece gündüz namaz kılıp duruyorum.
- Ben, senin güzel hayalini yoklukta bulursam, hemen ölüme doğru koşar giderim.
- Sebepleri meydana getireni bulurum ümidiyle, ben sebep kervanlarının yollarını kesmedeyim.
- Ben, senin ayrılığına dayanamıyorum, bir merhamet et! Padişahlıkta bulun, bana bir görün! Ne olur, yalvarırım sana!
- Ab-ı hayata dolap olmuşum, onun için hem dönüyorum, hem sızlanıyorum, hem ağlıyorum.
- Güneşim de sensin, ay ışığım da sen! Seni görmek için gözümü de, gönlümde açmışım.
- Senin adını duyduğum an, benim adım da, namım da mest oldu.

839. Onun ayrılık ateşiyle her gece mum gibi yanıyoruz.

Fe'ilfitün, Mefa'iün, Fe'ilat

(c. IV, 1760)

- * Ezelden beri diri olan, her şeyi bilen, her şeye gücü yeten, daima tasarrufta bulunan Allah'a yemin ederim ki,
- Şems'in nuru, aşk mumlarını yaktı da binlerce ilahî sır malum oldu, anlaşıldı.
- Onun bir hükmüyle dünya, aşkla ve aşık ile, hükmedenle, hükmedilenle dolup taşı.
- Tebrizli Şems'in tilsimlerinde, büyülerinde şaşılacak hazineler gizlendi.
- Onun ayrılık ateşiyle her gece mum gibi yanıyoruz. Baldan ayrı düşmüşüz ama, onun aşk ateşinde yanan mum olmuşuz.
- Ondan ayrıldığımızdan beri bedenimiz yıkıldı, harap oldu. Can da, bu beden harabesinde baykuşa döndü.
- Ey Şems, sen olmadıkça sema' haramdır. Çalgı da şeytan işidir ve taşlanmıştır.
- Sen yokken okunup anlaşılabilecek, zevk alınacak bir tek gazel bile söylenmemiştir.

"Bu gazel Şems-i Tebrizî hazretleri için söylenmiş ve Şam'da kendisine okunmuştur. Birinci mısraı kafiyesizdir. Belki de ilk beyti unutulmuştur, kaybolmuştur."

840. Bazen felek gibi dönerim, bazen melek gibi uçarım.

Mefülü, Mefa'ilü, Fe'ulün

(c. III, 1549)

- Bazen felek gibi dönerim, bazen melek gibi uçarım.
- Dönüşüm de, oynayışım da Hakk içindir. Ben onunum, onunla ortak olmuş değilim ama..

- 0 güzellik madeni beni gördü, satın aldı. Ben de o yüzden böyle sevimliyim.
- Can ormanında gerçekten de bir iman arslanı var. Benim Şüphe dağarcığımı muhakkak o yırttı.
- Padişahım, hükme razı olanı bir gün kadı (=hakim) yapar.

841. Herkesi mest edelim, kararsız hale getirelim.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV, 1764)

- Bahar bülbülü gibi feryada başlayalım da, bu feryadlarla bülbülleri avlayalım.
- Sevgilinin işi nazlanmak, bizim işimiz de yalvarmak, yakarmak. Bu durumda feryad etmeyelim de ne yapalım?
- Sonra mest olarak  arŐıyı, pazarı dolaŐalım. Herkesi mest edelim, kararsız hale getirelim.
- Parayı, pulu güzel sevgiliyle beraber yiyelim, o mahmur gözlere hizmet edelim.
- Sevgiliyle sürdüğümüz sefayı, ettiğimiz zevki Allah'tan başka kimse bilmez.

842. Biz dünyaya, güneş gibi, herkese can vermeye gelmişiz.

Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilat

(c. IV, 1762)

- Biz dünyaya güneş gibi, herkese can vermeye ve böylece herkese yararlı bir işte bulunmaya gelmişiz.
- Kalpleri kırılmış, gamlara düşmüş kişilere dost olalım. Onların gamlarını paylaŐalım. Hor görülenleri, toprağa düŐenleri, ayak altında ezilenleri g l bahçesi haline getirelim. Biz, dünyaya bunun için gelmişiz.
- Biz altın gibi bir kaç kişinin öz malı değiliz. Biz deniz gibiyiz, maden gibiyiz, bir herkesin malıyız.
- Şu alemin bedenine, canın ne olduğunu gösterelim. Gaflet içinde kalan, Hakk'ın san'atını, yaratma gücünü göremeyen gözleri aydınlatalım. Biz dünyaya bunun için gelmişiz.
- Biz, yeryüzü gibi yağma yurdu değiliz. Gökyüzü gibi eminiz, hoşuz.
- Kendine gel, sus; biz bunlardan da  st n z. Biz, söze, dile sığmayız. Bizde paha biçilmez bir hazine gizlenmiştir.

843. AŞk, bana yücelere çıkmam, ötelere gitmem için göklerin damına dayanmış bir merdiven oldu.

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün,

(c. IV, 1776)

- Ben doğduğum günden beri. gönlü de, canı da senin gözünle gören, gönlü de, canı da sana veren ihlas, samimi bir kulum.
- Gelin ey aşıklar gelin, birbirinizden uzak durmayın, buluŐmaya, kavuŐmaya alıŐın! Dolunay doğdu, sevgi geldi, n metler bađıŐlandı.
- Sana gönül veren kaybolmaz. Ben, adı sanı ne yapayım? Mademki ben, bu hazineye düştüm. Gümüş, para, benim ne işime yarar?
- AŞk parladı, alevlendi, sırrın üstünü örttü. Onun parlıtısıyla dolunay bile görünmez oldu. Gönül de baş eğdi, aşka teslim oldu.
- Neşem de sensin, bayramım da sensin. Ben, ne kadar tali'liyim, ne kadar mes'udum. Gönlümü de sana verdim. Allah'a yemin ederim ki, ben iyi yaratılıŐlı bir aşığım.
- Ne yırtarım, ne dikerim, ne yaparım, ne yakarım. Ne gecenin, ne de gündüzün esiriyim. Ne de elim daralmış, kesada uđramıŐım.
- İman güneşi doğdu, etrafı aydınlattı, ruha ulaştı. Nefsin karanlıkları dağıldı. Küfrün kalesi yıkıldı, yerle bir oldu.
- Zahidin de, ibadet edenin de yolu, isteksiz olmak, dünyaya ait dileklerden vazgeçmektir. Söyle bakalım, ben neyi bırakayım? Kimden vazgeçeyim? Benim bütün dileğim ve isteğim hep sensin.
- Ey aşk, benim bütün varlığım sensin. R kuum da sanadır, secdem de! Nekesliğim de c mertliğim de senin içindir. Zaman seninle düzene girmiştir.
- Şeytan bana musallat olduğu, beni kaptığı zamanlarda hep seni anarak kurtuluyordum ve seviniyordum. Şimdi sen, beni, benden öyle kaptın ki, hatırımdan anmak duygusu bile gitti.
- Zaman d Őmanlarımla anlaŐtı. Onlarla dost oldu. Ayrılık yüreğimi yaraladı. Uyku beni rahatsız etti, gözümden kaçtı gitti. Benim saadetimi, mutluluğumu uyuttu.
- Dolunayın söndüğünü, yıldızların karardığını, denizin coşup kabardığını, geminin dalgalar arasında sıkıŐtıđını görüyorum.

- Senin denizine gelince ab-ı hayat olurum. Fakat kıyıya düşersem, taş kesilirim, cansız kaya olurum.
- Rabbim bana doğru yolu buldurdu. Aşka sımsıkı sarıldım. Aşk bana acıdı da derman etmek için ayağa kalktı. Beni iyileştirmeye çalıştı.
- Aşk evime geldi. Elinde bir şarap kadehi var. O bana, yücelere çıkmam, ötelere gitmem için göklerin damına dayanmış bir merdiven oldu.
- Seninle düzene girince bayram gibiyim. Seninle yatınca öd ağacı olurum. senin yüzünden ağlarım, senin yüzünden gülerim. Senin yüzünden gamlara batırım, senin yüzünden neşelenirim.
- * Seninle dirilirim, seninle ölürüm. Her şeyi seninle elde ederim. Seninle kaybederim, seninle susarım, gönlüm seninle konuşur.

844. Sema' musîkîsinin tesirine kapılmayan kişinin toprak başına olsun.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. IV,1734)

- Sema' nedir? Gönüldeki gizli erlerden haberler almaktır. Onların mektupları gelince garip gönül, dinçelir, rahata kavuşur.
- Bu haberler rüzgarıyla, akıl ağacının dalları açılır, uykudan uyanır. Bu sarsılışla beden, darlıktan kurtulur, genişler, huzura kavuşur.
- Bedende tuhaf, görülmemiş bir tatlılık başlar. Ney sesinden, mutribin, çalgıcının dudaklarından dile, damağa hoş, manevî zevkler gelir.
- Dikkatle bak da gör, şu anda sema' edenlerin ayakları altında binlerce gam akrebi ezilmede, kırılıp ölmede. Binlerce ferahlık ve neşe hali aramızda kadehsiz dolaşmada, bize mana şarabı sunmadadır.
- Her taraftan bir Yakub, kararsız bir halde, neşeyle kalkar, sıçar. Çünkü, burnuna Yusufun gömleğinin kokusu gelmedir.
- Canımız da; "Ona ruhumdan ruh üfürülmüştür" sırrıyla dirilmiştir. Bu ruh üfürülüştünü, yemeye, içmeye benzetmek doğru değildir. Çünkü, bunun bedenle ilgisi yoktur.
- Mademki bütün yaratılmış varlıklar, surun üfürülmesiyle haşr olacaklar, surun üfürülmesinin zevkiyle ölümler uykularından uyanacaklar, sıçrayıp kalkacaklardır; sen de "ney"in feryadıyla uyan, kalk, kendine gel!
- Sema' musîkîsinin tesirine kapılmayan, dönüp, buz kesilen, ölüp yok olanlardan da aşağı olan kişinin toprak başına olsun! Çünkü o, gerçek bir insan değildir. Gezip dolaşan bir ölüdür.
- Sema'ın kadehsiz verilen bu helal şarabını içen beden, bu şarapla mest olan gönül, ayrılık ateşinde kavrulur, pişer, tam olgunlaşır.
- Gayb aleminin güzelliği, söze sığmaz, anlatılamaz, övülemez. Onu görebilmek için ödünç olarak binlerce göz al, binlerce göz!
- Senin içinde öyle parlak bir ay vardır ki, gökyüzündeki güneş bile ona; "Ben sana kulum, köleyim" diye seslenip duruyor.

845. Gönülleri nurlandıran o mana şarabını önümüze getir de, gönül gibi kendi varlığımızın balçığından kurtulalım.

Mef'ülü, Fa'ilatu, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. IV, 1706)

- Kalk, şarabı sürahiyle, testiyle içelim! Bu meclis, padişahlar padişahının meclisidir. Hiç bu mecliste şarap içilmez olur mu?
- Padişah bir denizdir. Şarap da pek lezzetlidir ve içe sinen bir şaraptır. O la'l renkli şarabı sun da, bizim özümüzü, bizde bulunan inciyi gör!
- Güneş, yeryüzüne bir kadeh nur serpti. O nur kadehinden serpilten damlalardan içelim! Biz de zerreler gibi mest olarak güneşin nuru içinde yücelere çıkalım.
- Batmayan, zevalı olmayan güneş, mademki bize şarap sundu, biz de gururumuzdan, gökte dolaşan ve zamanı gelince batmayan güneşin kadehine artık bakmayız.
- Akıllan yakıp yandıran, gönülleri nurlandıran o mana şarabını önümüze getir de, gönül gibi kendi varlığımızın balçığından kurtulalım.
- Sıçra da, kandil konan yerde, parıl parıl parlayan nurla bizi aydınlat, nurlandır! Biz zaten onun nuruyla parlayıp duruyoruz.

"Bu beyitte, Kur'an-ı Mübîn'in 24. Nur Süresi'nin 35. ayetine var."

- Sunduğun şarabın tesirinden beden bir tandır gibi pek ısındı ve soğudu. Sen, bizi odun gibi o tandırda yak ki, hep yanıp yakılalım, soğumayalım.

- Can, gökyüzü fanusu gibi ateşlerle doludur. O bizi ateşinde yakarak bakır mıyız; kalp mıyız; yoksa halis altın mıyız, bunu denemek istiyor.
- Güzel, güzel gel de, meclise güzelliğini getir! Biz herkesle hoşuz ama, seninle pek hoşuz.
- Ey çalgıcı, o taze nağmeyi bir kere daha söyle! Söyle de seyret ki, sen tazesin, latîfsin ama, biz senden daha tazeyiz, daha latîfiz.

846. Aşk, beni kendisine kul edindi de yüzlerce hürriyete kavuşturdu.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fa'ilün

(c. IV,1735)

- Ayrılık, kulağıma acı bir haber ulaştırdı. "Tatlı uyku aşıklara haramdır" dedi.
- Aştan yarım bir selama nail olan kişi için artık, uyku da, yeme içme de yoktur, ölmüştür.
- Sen bana bak da beni seyret! Aşk canımı gönlümü kendisine kul, köle edindi de beni binlerce hürriyete kavuşturdu.
- Aşk belden aşağı duygulara düşkün olanlar için bir gösteriştin, şehvetten ibarettir. Ama ruhen temiz olan kişilerce aşk, kadîm ve pek büyük bir nurdur.
- Gönlüm yaranınca gidip tövbe etmek ister. Sen, bana da, tövbe ettin ise kendine de gül! Hangi şeye, neye tövbe ediyorsun? Tövbe nerede?
- Aşk, ne de güzel bir günahdır ki, ona tövbe etmek kadirlik. O öyle bir günahdır ki, ne arkasında kaçıp kurtulacak bir yol vardır, ne de önünde oturup dinlenecek bir durak vardır.

847. Bütün insanlar, bir ağacın dalları gibiyiz. Hepimiz aynı yaşıyışın, aynı yolun yolcularıyız.

Müstef'ilün, Fe'ulün, Müstef'ilün, Fe'ulün

(c. IV,1702)

- Geliniz, hepimiz toplanalım! Ey sakî, sen de durmadan şarap ver! Bir an için olsun gölge varlıklarımızı ortadan kaldıralım, ayrılıktan kurtulalım, hep bir olalım!
- Kendimizi görmeyelim, kendimizden vazgeçerek vahdet denizinde suyla aynı renge girelim! Zaten hepimiz, bütün insanlar, bir ağacın dalları gibiyiz. Bütün yaratıklar, hepimiz aynı yaşıyışın, aynı yolun yolcularıyız.-
- "Şeyh Sa'dî de "İnsanlar bir bedenün uzuvları gibidir" diye yazmıştı.
- Bütün varlıklar, hepimiz onun aşığıyız. Aşkın tabiatı gereği, bizler hem gizliyiz, hem meydandayız. Aşk şehrinde gizliyiz. Fakat aşkın üzerimizdeki tesiriyle, aşk mahallesinde apaçık meydandayız.
- Benlikten kurtulur da kendimizi manen ölü görürsek huzura kavuşuruz. Beden mezarlığında rahatça uyuruz. Benliğe kapılınca, kendimizi diri görünce, şikayete başlarız, feryad ederiz, yüzümüzü yırtarız.
- Gönül aynamıza akseden her suret, her şekil, hiç bir şeye bağlı değilmiş gibi görünmedir. Çünkü, biz kendimiz aslında ondan başka hiç bir şeye bağlı değiliz.
- Bir sürü balıklar gibi suda yüzüp duruyoruz. Fakat sudan haberimiz yok. Bitmez, tükenmez arzular peşinde koşan, hevesten hevese düşen şu toprak bedeni, yeryüzünün suratına atalım.

848. Bir ömür boyunca senin sofrandayım, senin nimetlerinle besleniyorum.

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. IV,1708)

- Ey benim iki kulağıma tutup çeken azîz varlık, sen benim parlak gözümsün. Niçin beni bahçeye götürmek istiyorsun? Benim bağımlı da sensin, gül bahçem de sensin!
- Bir ömür boyunca senin sofrandayım. Senin nimetlerinle besleniyorum. Senin lütuf bayrağının altındayım.
- "Ey dost, gördüğüm rüya mıdır, hayal midir?" diye o gözümü ovuyorum. Seni gören, sana seslenen, acaba ben miyim? Bu gördüğüme bir türlü inanmıyorum.
- Evet benim, fakat benliğimi bırakmışım, varlığımdan sıyrılmışım, hilal gibi senin dolunayına karşı pek ince, sönük görünmedeyim.
- Cefa tırnağı, istek damarımı kaşırsa, o tırnağın zahmetiyle çeng gibi güzel sesler çıkarırım.
- Fakat sen de anladın ki, bir tek damarım bile yok, atan, oynayan bir istek damarım varsa, onu kökünden kesip atarım.
- Bana, "Ne işle uğraşıyorsun?" diye sordun. Yok olanın işi de olmaz. Fakat ben yok değilsem, yok olmasam, neden yokluk yurdum olmuş?

- Sen kıyamet günü çalınan Sür'sun! Bense bir ölüyüm. Sen ilkbaharın canısın, bense selviyim, süsenim.
- Sen söyle, ben yarım söyledim, tam söyleyemedim. Sen aklın da aklına akılsın. Bense pek akılsızım.
- Ben bir resim yaptım, ona can vermek senin işin, çünkü sen, canın da canına cansın! Bense, beden peşinde koşan, beden isteyen bir zavallıyım.

849. Senden nerelere kaçabilirim?
Müstef'ilün, Fe'ulün, Müstef'ilün, Fe'ulün,
(c. IV,1698)

- Ey tövbemi bozan; senden nasıl kurtulayım, nereye kaçayım? Ey gönlümde yer edinen, senden nereye gideyim, nereye kaçayım?
- Ey iki gözümün nuru; sensiz ben, nasıl görebilirim? Ey boynumu bağlayan, beni esir eden; senden nereye kaçayım?
- Ey yüzünün nuruyla, altı yönü de ayna gibi parlatan güzel, ey kutlu yüzlü varlık; ben senden nereye kaçayım?
- Gönlüm senin hastan olmuş. Can da seninle varlığa kavuşmuş, seninle gelişmiş. Şimdi de seninle bitkin bir hale gelmiş, ben senden nerelere kaçayım?
- Gözlerimi kapasam da, bakmasam; sen yine gönlümdesin, oraya yerleşmişsin, oradan bir türlü gitmezsin. Senden kurtulmak için nasıl kaçabilirim ki ; nereye gitsem, sen gönlümde olduğun için benimle berabersin.

850. Kendimizi daima sana hayran kalmış bir hale getirelim, şaşırıp kalalım.
Mefa'ilün, Fe'ilatün, Me'ailün, Fa'ilün
(c. IV, 1731)

- Yeryüzünü, gökyüzünü selamla doldursak, senin köpeklerinin gezip dolaştıkları yerlere ham gümüş döşesek;
- Her seher vakti, senden uçup gelen devlet kuşuna, gönülden, gözden tuzaklar kursak;
- Her yol başına, binlerce tertemiz gönlü koysak, her birinin eline gönül kanıyla yazılmış özlem mektupları versek, sana haber yollasak;
- Noksan sıfatlardan arınmış tertemiz canına yemin ederim ki, bütün bunları yaptıktan sonra da, bu yaptıklarımızı hiçe sayarak; "Daha ne yapalım?" diye her tarafa bakar dururuz.
- Sonunda şu karara vardık ki, kendimizi daima, sana hayran kalmış bir hale getirelim. Şaşırıp kalalım. Bizi görenler de bizim halimize şaşırıp kalsınlar.
- Şaşırıp kalanlardan bize şarap sunulduğu zaman da, bir sırça yurdu olan gönül evinde, biz de onlara yüz binlerce hayranlık kadehi hazırlayalım.
- O hayranlık şarabıyla canın özü coşunca dünyanın dört bucağım iki adımda geçer, gideriz.

851. Cenab-ı Hakk'ın Peygamber Efendimize hitabı.
Mefa'ilün, Fe'ilatün, Me'ailün, Fa'ilün
(c. VI,1723)

- Senden vazgeçmiş değilim, daima seninle meşgulüm. Her an seni biraz daha yüceltmedeyim. Biraz daha fazla azîz etmedeyim.
- Tertemiz zatıma, padişahlık güneşim üzerine yemin ederim ki, ben, seni sana bırakmam. Seni lütuflarla, keremlerle yüceltir dururum.
- Senin yüzüne, kendi ışıklarından, kendi nurlarımdan nurlar saçarım. Senin başını, on tane mağfiret, yarlığama parmağı ile kaşırım.
- Rıza göğünde binlerce inayet bulutu var. O bulutlardan yağarsam; ancak senin başına yağarım. Başkasının başına yağmam.
- Lütfum, sana hizmet etmek için hazırlanmıştır. Zaten ben iyiliklerle kaynağıyım.
- Bana; "Hastayım" dediğin gecedan beri, binlerce şifa şerbeti, sevgiyle, şefkatle kaynayıp duruyor.
- Yanıma gel de, gözlerine yeni bir sürme çekeyim. Çekeyim de, sırlarımı görüp anlamak için gözlerin nurlansın, aydınlansın.
- Lütfum öyle çok, keremim öyle bol ki, beni inkar eden yabancıların bile ellerinden tutmadayım. En kötü insanları bile nimetlerimle beslemekteyim. Durum böyleyken, beni sevenlerden, bana yakın olanlardan nasıl olur da lütfumu esirgerim?

852. Aşkla varlığa ulaştık, ancak aşkla varız!

Mef'ulü, Fa'ilatü, Mefa'ilü, Fa'ilat

(c. IV,1711)

- Sevgilim sen, gözünü aç da, bana bak! Zaten biz senin gözlerinin yüzünden aydınlık içindeyiz. Haşa, biz kendi gözümüzü, o yüzden ayırıp da başka yüze bakamayız.
- Sen, göğsünü kendin için, kendi pervanen için yak, alevlendir! Alevlendirde, biz de kendimizi aşkla, senin gibi senin göğsünün alevleri içine atalım, seninle birlikte yanalım, yakılalım.
- Aşk, korkusunu artırdıkça artırır. Biz ondan emin olmayı istemiyoruz. Bizim emin oluşumuz, senin aşkının korkusundandır.
- Pervaneye her gün senin mumundan, senin ateşinden; "Bana kendini at, alevlerim içinde yan!" müjdesi geliyor. Ey pervane; öl ki, "Biz de onun ateşinde ölmeyi kabul ettik." diyelim, biz de onun aşkının alevleri içinde yanalım.
- Benliğimizden geçelim, varlığımızı terk edelim. "Aşkla varlığa ulaştık ancak ıskla varız" dediğimiz gün, neşeliyiz, sevinç içindeyiz.
- * Sevgilim, biz senin güzellik bağını görmüşüz. O yüzden selvi gibi boy atmış, o yüzden süsen gibi dillenmişiz, dilli olmuşuz.
- Sevgilinin güzel yüzüne aşık olduktan, onun gül bahçesine daldıktan sonra, yürü git, dünyanın bütün gül bahçelerini ateşe ver!

853. Seni bırakıp kendimle oldum da derde, eleme düştüm.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilün

(c. IV, 1736)

- Senin.etrafında, dönüp dolaşmadım da, kendi kuruntuma uydum, kendi etrafımda dolaştım, yani seni bırakıp kendimle oldum. İşte o zaman, derde, eleme düştüm. Kötü bahtımın etrafında dolaştım durdum.
- Halk, sayılı bir kaç lokmanın etrafında döner, dolaşır. Bense, yaratıcının sayıya sığmayan nimetlerinin etrafında dolaşırım.
- Şu mahdut, sınırlı alemin oluşu da sınırsızlık alemindendir, duruşu da! Ben de haddi aşarsam, sınırsız dönüp dolaşırsam, beni ayıplama!
- Mezara benzeyen göğsümü, bir bağ, bir bahçe haline getiren Rabbim, benim mezara bağlanıp kalmamı layık görmedi.
- Mezar da ne oluyor? Can, göklere bile sığmaz. Beşten altıdan geçeyim de, yani beş duygudan, altı yönden geçeyim de, çabucak, eşsiz olan, tek olan Rabbimin etrafında dönüp dolaşayım, yani dünya sevgisini bırakayım da yalnız Hakk'ı düşüneyim.
- Ben parlak bir aynaysam da, toz toprak korkusundan iki üç gün kirli bir yün parçasının etrafında dönüp dolaşmam da yersiz değildir.
- Eğer, ben bir , şu bahar yüzünden bir gül bahçesi haline geleyim. Bir el isem bu buluşmadan yüzlerce beden olayım.
- Çeşit çeşit şekiller arasında, şu beden çaresiz, zavallı bir hale gelir. Fakat kendim, kendimi kötülüklerden, günah kirlerinden, paslarından temizler de Ayna olursam, artık ne diye bedenim etrafında dönüp dolaşayım, onu beslemeye çalışayım?
- Ben bu harf tavalasından yani dünyada görünen çeşitli hallerden kurtulup hakikat çayırına yayılmaya çıkacağım. Ben bu maddi hayat direğinin etrafında dönen bağlı katır değilim.

854. Ayrılık sonbaharına doydum.

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilün

(c.IV, 1727)

- Gamlara, kederlere batmayayım, yine sevgilinin bulunduğu yere gideyim. O cennete, o gül bahçesine, o yeşilliğe varayım.
 - Zamanımızın, yaprak döken, ayrılık sonbaharına doydum, bıktım, usandım. Sonsuzluk gül bahçesine, o solmayan, zevalsiz bağa gideyim.
 - Balık, suya kanmaz, ben ne yapayım? Ben su gibi secdeler ederek ırmağa doğru gidiyorum.
 - Aşkın gamı, önünde sonunda beni çeke çeke götürecektir. İyisi mi, ben şimdi kendiliğimden gideyim.
 - Padişahların padişahlığı bile aşk eseri, aşkın bir lütfü. Aşkın peşinde koşmayayım da hangi işin peşinde koşayım?
 - Aşk diyarında, beden tozu toprağı yoktur. Orada "can ay"ı vardır. O göğşe şimşek gibi çakarak gitmem gerek.
 - Hilm sahibi Kelîm isem, o ağaca doğru gideyim. Eğer o büyükler büyüğünün Halil'i isem, o kıvılcımlı ateşe gideyim.
- "Kasas Suresi 28/30. ve Enbiya Suresi 21/69. ayetlere işaret var."

855. Allah'ım! Namazda gönlümü tam manasıyla sana veremezsem,
ben bu namazı namaz saymam!

Mefa'ilün, Fe'ilatün, Mefa'ilün, Fe'ilün

(Yazma bir dergiden alınmıştır.)

- Allah'ım! Namazda gönlümü tam manasıyla. sana veremezsem, ben bu namazı namaz saymam!
 - Ben, yüzümü Sen'in aşkından ötürü kibleye çevirdim! Yoksa, bana Sen'siz usanç veren namazı ve kibleyi ben ne yapayım?
 - Ben, bu riyalı namazdan öyle utanıyorum ki, utancımdan gönlüme inemiyorum, Sen'i bulamıyorum!
 - Aslında, gerçekten namaz kılanın melek sıfatlı, melek huylu olması gerekir. Halbuki ben, hala nefse uymuş yırtıcı canavar huyundayım.
- "Hz. Mevlana, büyük bir velî, büyük bir Hakk aşığı olduğu halde bize ders vermek için tevazudan ötürü böyle söylüyor.
- Bir kimse, üzerindeki elbisesini bir köpeğe değdirirse, orasını temizlemedikçe namaz kılamaz! Ben ise, nefis köpeğini koltuğumda taşıyıp duruyorum; benim namazımı kim kabul eder?
 - Benim namaz kılmaktan maksadım odur ki; namazda Sen'i gönlümde öyle bulayım, Sen'inle öyle beraber olayım ki, ayrılık derdinden artık hiç bahsetmeyeyim!
 - Yoksa, bu nasıl namaz olur ki? Sen'inle oturayım da, yüzüm mihrapta, gönlüm çarşıda pazarda olsun!

856. Kendi Leylam'dan, bende bulunan Leylanın aşkından Mecnun oldum!

Mef'ulü, Fa'lün, Mef'ulü, Fa'lün

(c.V,2121)

- Kendi Leylamdan, bende bulunan Leyla'nın aşkından Mecnun oldum; yüzlerce Mecnun'dan daha deli, divane bir hale geldim!
- Ey beni hoşlukla, rahatlıkla terbiye eden, yetiştiren; ey bana mükerrem, üstün bir varlık olduğum müjdesini veren Allah'ım!
- Aşkınla beni öldürürsen, ey benim katilim; benim diyetim Sen'sin!
- Aşk yüzünden kendini mest edersen, kendinden kurtulursun, varlığına varlıklar katarsın. Hatırımız için olsun gel; aşıkların halkasına gir! 0 zaman bir başka şekilde oyunlar oynar, bir başka türlü el çırparsın!
- Sen, güzellikten de öte, yüz çeşit daha güzelsin, daha hoşsun! Sen'i böyle gördüm de; "Ne olur, dudağını uzat!" dedim. Ama o bana; "Onu sen tadamazsın!" dedi.
- Mezarıma gelirsen, bir bak da gör; benim gözlerime toprak dolmamıştır; mezarımda bile gözlerim aşkla doludur!
- Mana bağında, mana bahçesinde meyvenin, yemişin şekli yoktur; mana hazinesinde altının da şekli görünmez!
- Geceleri beden uykuya dalmışken, mezesiz, hikayesiz öyle içki alemleri olur ki, onun nasıl zevkli olduğunu bana sorma; o, başka bir şeydir!

"Tahran Üniversitesi profesörlerinden Firuzanfer nierhumun bastırdığı en güvenilir Dîvan-ı Kebîr olan ve bendenizin seçmelerinin kaynağını teşkil eden Dîvan'da 2121 numaraya kaydedilen bu gazelin tamamı 24 beyittir. İlk iki beyti Rumca'dır. Diğer beyitlerinin bir kısmı Farsça, bir kısmı Arapça'dır. Kafiyeleleri değişiktir. Ben, sadece dokuz beyit aldım. Firuzanfer nüshasında beşinci cildin (n) harfli kafiyeleli gazelleri arasına konmuştur. Bu şiir. Abdülbaki Gölpınarlı merhumun Dîvan-ı Kebîr Tercemesi'nin 7. cildinin XLVIII numarasına kayıtlıdır."

857. Sema'in ne olduğunu biliyor musunuz?

Mef'ulu, Fa'ilatün, Mef'ulu, Fa'ilatün

(Dîvan-ı Kebir'de bulunmayan bu sema' gazeli,Mevlana'ya ait olduğu belirtilen bir yazma mecmuadan alınmıştır.Doğrusunu ancak Allah bilir!)

- Sema'in ne olduğunu biliyor musun? Allah'ın; "Ben, sizin Rabbiniz değil miyim?" sorusuna ruhların; "Evet; Rabbimizsin!" deyişlerinin sesini duymak, kendinden geçmek, Rabbi'ne kavuşmaktır!
- Sema'in ne olduğunu biliyor musun? Dostun hallerini görmek; lahût aleminin, görünmez alemin perdelerinden Hakk'ın sırlarını duymaktır!
- Sema'in ne olduğunu biliyor musunuz? Kendindeki varlıktan geçmek, mutlak yoklukta zevalsiz, devamlı varlık tadını tatmaktır!
- Sema'in ne olduğunu biliyor musun? Dostun aşk çarpıntıları önünde başını top gibi yapıp başsız ayaksız dosta doğru koşmaktır!

- Sema'ın ne olduğunu biliyor musun? Nefs-i emmare ile harb etmek, yarı kesilmiş kuş gibi toprak ve kan içinde çırpınıp durmaktır!
- Sema'ın ne olduğunu biliyor musun? Hz. Yakub'un derdini ve devasını bilmek, Yusuf'a kavuşma kokusunu, Yusufun gömleğinden koklamaktır!
- Sema'ın ne olduğunu biliyor musun? Hz. Musa'nın asası gibi, her an Firavun'un sihirlerini yutmak, yok etmektir!
- Sema'ın ne olduğunu biliyor musunuz? "Benim Allah ile öyle bir vaktim vardır ki, o vakitte ne Allah'a yakın bir melek, ne de bir peygamber aramıza giremez!" hadîs-i şerîfinde buyurulduğu gibi sema', bir sırdır! İşte, meleğin bile sığmadığı o yere, vasıtasız varmaktır!
- Sema'ın ne olduğunu biliyor musun? Sema', Tebrizli Şems gibi gönül gözlerini açmak, kutsal nurlar görmektir!

858. İlkbahar gibi ol da bağlara, bahçelere gezmeye çıkan güzeller sana gelsinler, sende eğlensinler! Çünkü bu güzeller, kış soğukluğundan kaçarlar!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün

(c. IV, 1847)

- Gönülde salına salına gidiyorsun; canın da, bedeninin de ışığını yakan, canlandıran sensin! Ne de güzel görünürsün, ne de güzel gönül aydınlığısın! Zaten gözüm, seninle aydınlanıyor!
- Sen nesin? İncilerle dolu güzel bir deniz, yıldızlarla dolu güzel bir gök, nergislerle dolu güzel bir ova, süsenlerle dolu bir bahçe...
- Bedenler, senden canlı, hareketli; canlar, senden mest!. Ey topraktan yaratılmış olan, dünyanın eteğini incilerle dolduran aziz varlık!..
- * 0 ihsan sahibinin, o faziletlinin tatlılıkları, gönülden sabrı kararı aldı görürdü; dünyada O'ndan başka insana huzur veren bir şey var mıdır?
- * Büyüklük, üstünlük ancak O'nda; başkasında asla yok! Kadın olsun, erkek olsun ileri gidenler de, geri kalanlar da, hepsi acz içindeler, hepsi zavallı!..
- Odunun ateşte yandığı gibi ben de aşta öyle yanıyordum! Aştan başka herkese, herşeye yabancıyım; yağın sudan kaçtığı gibi insanlardan kaçıyorum!
- Gönülden başka neyim varsa yak, yandır! "Gönülden başka" diyorum; çünkü her an gönlü, şanıyla şerefine gül bahçesine döndürüyorsun!
- Gönül sahibi olan kişi, din bağının ortasında yemyeşil bir ağaç gibi gülüp duruyor! Kuru, manasız, meyvesiz ağaç ne olur? Hamam külhanına odun olur!
- Gündüzün gözünden korkuyorum; gözünde büyüler var! Gecenin saçlarından ürküyorum; gece fitnelerle doludur, hadiselerle gebedir!
- Bütün korku, varlıktan gelir; aklını başına al da, varlıktan vaz geç! Bütün ürküntü, kırıma, hor görülme, ezilme düşüncesinden ileri gelir; kırıla, dökül, ezil de, huzura kavuş!
- İlkbahar gibi ol da, bağlara bahçeler gezmeye çıkan güzeller sana gelsinler, sende eğlensinler! Çünkü bu güzeller, kışın soğukluğundan kaçarlar!
- İlkbahar olamıyorsan, bari yaz ol; sıcaklara dal, ateşler içinde kal! Çünkü o güzellik, o işve olmayınca insan, pek çirkin, pek değersiz görünür!
- Bedeninin her cüzünün konuşmasını, şair olmasını, şair yüzlü görünmesini istiyorsan, şu sözlerden, konuşmalardan vazgeç de, sus; ne şiir söyle, ne de nesir yaz!
- Söze başlayınca düşüncen dağılır gider; gönül düşüncesinden de kendini çek, şu dilin sözünden de kendini çek!
- Nice yiğitler; "Şöyle yapacağım, böyle yapacağım!" diye ahitlerde bulundular; fakat ben, padişahların bile ahitlerini kırdım geçirdim! Haydi; elinden geliyorsa çabala, uğraş bakalım!" diye kaza ve kader başımızda dümbelek çalmadadır!
- "Ey ahmak!" diyor. " "Bundan sonra şöyle olacağım, böyle davranacağım!" diye kendinle inada giriyorsun; inatla, kaza ve kadere karşı mı geleceksin?"

859. Aşıklar ne şaşılacak kişilerdir ki, bunlar, ölümlerinden neşe duymaktadırlar!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Mefa'ilün,

(c. IV, 1844)D378-379

- "Gönüle kötü şeyler getirmeyiniz!" fermanına uymak gerek ama, benim gönlüme hep; "Gönlümü, onun uğrunda kurban edeyim!" düşüncesi geliyor.
- Tuhaf bir gönlüm var; rahata kavuşunca rahatı kaçıyor, huzursuz oluyor. Cana düşman olmamak için böyle bir gönlü terk etmek gerek!..
- Aşk meydanı nasıl bir meydana? Bu meydana ayak basan aşıklar ne şaşılacak kişilerdir ki, bunlar, ölümlerinden neşe duymaktadırlar! Bu meydana girebilmek için aşk çevgeninin önüne başı top gibi atmak gerek!

- Aşığın gönlünde ne garip bir sevda var; başına kazalar, belalar gelince şikayet etmiyor! Gönüle gelen bu sır ne mutlu bir sırdır; başı döndüren bu bela ne mutlu bir beladır!
- Rebağçı gözlerini kapamış ama, yayı elinde. Kemeñçe yavaş yavaş çalmada. Biz, onun uykusundan şikayetçiyiz, feryad ediyoruz.
- Canımda çekişler var; çekenin kim olduğunu biliyorum. Bir an için olsun dinleneyim diyorum ama, imkanı yok; dinlenemiyorum!
- Gecenin koynundan çıkıp gelen her gün, bana bir delilik getirmede, bir başka oyun yüz göstermede; ben, onun elinde bir oyunaçım! Ben, onun oyunlarına, getirdiklerine hayranım hayran!
- Beni, bir kadeh gibi bazan elden ele dolaştırır, kadeh gibi kanımı döker; bazan şarap gibi coşturur, köpürtür. Bazan da mest eder, yerlere yıkar!
- Bazan bana çok iğirir; bazan çeng gibi beni coşturur! Gecenin karanlıklarını üstüme çeker, beni örter ve gündüz gelince beni uyandırır!

860. Bedenimden başka, bedenimden daha fazla ölmüş bir ölü arama!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'îlün

(c. IV, 1829)

- Dün gece aşka; "Ey benim yakınım, ey benim dostum, ey benim sevgilim!" dedim. "Bir an bile yanımdan ayrılma; beni hiç yalnız bırakma!..
- Sen, benim iki gözümün nurusun; gözümünden uzak durma! Gönlümün ateşisin, alevisin; kıvılcımlarını eksiltme, başımdan yağdır!
- Sen, benim sevgilimsin, arkadaşısın; benim güzelimsin, benim latif güzelimsin! Sen, benim bağım bahçemsin!
- Bedenim, senin yüzünden yıkılmış, harap olmuş; gözüm, senin bulutun olmuş! Şu kararsız, zavallı gönlüm, senin güneşine bir zerre olmuş; onun ışığında titreyip duruyor!
- Bakalım; hadiselerle gebede olan şu gece bana ne doğuracak, karşıma nasıl bir hadise çıkaracak? Söyle bakalım; mahmurluğu olmayan şu mestliğim, beni nereye çekip götürecektir?
- Bakalım; Cenab-ı Hakk'a bu şükredişim, şu medh u senam, övüşüm acaba ne iş başaracak? Bakalım; şu feryadım, şu ağlayıp sızlayışım ne gibi bir tesir yapacak?"
- Dedi ki: "Ne mutlu sana ki, bizim gamımızla belin büküldü! Ey dünyada beni sevme işini kendine iş edinen! Senin işin, çok güzel bir iş!
- Benim için mest olmuşsun; benim yüzümden hor ve hakîr görülüyorsun! Ey benim aşk şarabıma gönlünü vermiş aşığım; kim yükümü çekerse, benim elimden meyve yer!
- Yürü! İş de senin, eğlence de senin; işret meclisini yeni baştan kur, düzene koy! Çünkü beni bekleyiş, beni özleyiş, sonunda insana bakış gücü verir, görüş gücü verir!"
- Dedim ki: "Ölüyü nasıl dirilttiğini bana gösterir misin? Ölü olan şu dirilt de, ibret olsun diye, bana göster!
- Bedenimden başka, bedenimden daha fazla ölmüş bir ölü arama! Sen, şu ölüyü hu(=o)nun nuru ile dirilt! Dirilt de, sevgiliye canını bağışlayan şu bedenim baştan başa can olsun!"
- Dedi ki: "Benim bu ölü diriltme gücümü defalarca görüp ibret almadın mı? Hala benim gücüme, kudretime inanmıyor musun?"
- Dedim ki: "Ey benim sahibim, efendim, padişahım! Gönül, senin yaratma gücünü çok gördü ama, senin lütfuna, senin şaşılacak işlerine gönül bir türlü doymuyor!"
- Derken, birden bire aşk geldi; beni tuttu, bir köşeye çekti. Bana bir afsun okudu. İşte bir av olarak gönlümün tuzağı, onun bana okuduğu bu afsundur!
- Gönül, böyle oldu ama, onun afsunu ile cana ne oldu, ne hale geldi; onu sorma, bundan hiç bahs etme; "Ne oldu?" deme! Manasız, boş sözler söylemeye kalkışma! Bu hususta fazla ileri gidersen, sen benim mahremim, sırdaşım değilsin!

861. Sensiz diri olan can, can sayılmaz!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'îlün

(c. IV, 1833)

- * Ey can neşesi, ey gönül huzuru özür dilemeye geldim! Ne olur, canımın günahını görmemezlikten gel; onu bağışla!..
- * Aklın da, gönlün de kilidini, ancak senin kadere razı olman, şikayet etmemen açar! Canın, seni dilemekten, seninle övünmekten başka bir isteği yoktur!
- * Benim gönül bahçem de, tarlam da senin ayrılığına dayanamadığı için yandı, kül oldu! Ey canın ilkbahar rüzgarı! Lutularda bulun, es; nefesinle onları dirilt, yeşert!
- Sen meşrik (doğu) olunca, gönlün önü de, arkası da aydınlanır! Sen dilberliğe başlayınca, her nefeste canlar sana feda olsun!

- Senin ışıkların gönül penceresinden içeri girip gönlü aydınlatınca, o aydınlık, akla göz verir, görüş verir de, bu halden can, her an ibret alır!
- Sevgilinin yolu ayrılık gamına düşünce zorlaşır! Allah yolunda cana dost olan, yine Allah'tır!
- Gayb aleminin güzellerinin güllere benzeyen yüzleri güzellere görününce, çimenlik olmaksızın, canın kucağı kırmızı güllerle dolar!
- "0, benim mağara arkadaşımıdır!" diye söylendim. "Şüphesiz, sen benim dostumsun! Kalk; vakit geçirmeden can mağarasına gel, içeri gir!"
- Gönül; "Benim hakkım!" dedi de, imtihan yurduna geldi. 0 anda darağacının dibi, "can"a sonsuz bir devlet oldu!
- Sen olmadan yeşeren bağın cezasını kış verir! Zaten sensiz diri olan can, can sayılmaz!

862. Bu deri, gam ateşinin tesiri ile, deriden yapılmış sofra gibi buruşuk bir hale gelir!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. IV, 1881)

- Hakk'ın merhameti, keremi her zavallı, fakir adamın evine, can kaynağından kazmasız küreksiz bir ümid arkı açar!
- Gönül! Yüzünü cana doğru çevirdi de; "Ey aşık, ey dertlere dalmış sevdalı!" dedi. "Evinde oturup durma; sevgilinin penceresinin önüne gel, ağla, yalvar! Ağlamayan çocuğa süt verilmez!"
- Ey sevdalı hoca, ey kar derdine düşmüş tacir! Ovalara doğru yönel, neşe bahçesine git; gamlıların gamına bakma!..
- Bu gönül, deriye benzer; gam ise ateş gibidir! Gam ateşinin tesiri ile, deriden yapılmış sofra gibi bir hale gelir.
- * Gönül gözün gam yüzünden toprakla dolarsa, nerden Tebriz'i bulacaksın nasıl Hz. Şemseddin'e ulaşacaksın?
- Daha fazla sabredemiyorum; artık sırrını açığa vuracağım! Çektiğim derdi, ne göğün sırtı çekebilir, ne de yeryüzünün sırtı!..
- Benim gönlüm gamlarla dolu; senin gönlünse, kayıtsız, gama karşı duygusuz! Senin yüzün, Çin güzellerinin yüzü gibi çok güzel; benim yüzümse, kırışıklarla dolu!
- Şu dünya ateşler içinde; neredeyse yanıp gidecek! Bilmem, benim gönlüm ne zamana kadar yanıp gidecek? Görelim, ne vakte kadar bu böyle sürecek?
- Dayanamıyorum; bin yıllık sırrı açığa vuracağım! İster gözünü kapa, ister aç, durumu seyret!
- Gökyüzünde dolaşıp duran ay, benim coşkunluğumu gördü de yolundan şeri döndü, benim yanıma geldi. "Kimseye söylemem!" dedi. "Ben, seni seviyorum, senin dostunum; hep seninle düşüp kalkmadayım!"
- Onu görünce gözlerim kamaştı; bir an yüzüne hayranlıkla baktım. "Ey güzel dilberim!" dedim. "Ey sudan yaratılmış ateşli güzel!"
- Ey benim güzelim! Onun cana canlar katan yüzü tıpkı bu yüz! Allah hakkı için söylüyorum; gönüller kapan çalgıcım bu mu? İşte bu!..
- Sevgilim! Senin aşkının yoluna döşenmişim; basıp geçmen için yerlere serilmişim! Yanıyorum; ne olur ateşime su serp! Ey dünyadaki gizli ay, ey Tebrizli Şemseddin!..

864. Sanki beden can tekkesi, düşünceler de sofulardır!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. IV, 1834)

- Ey benim bayram hilalim; bayrama bir görün de, bayram nedir, göster! Ey benim görünmeyen ay yüzlüm; bir görün de, göklerde dolaşan ayın kulağını çek! Kendini ona göster de; "Ay, böyle olur!" de!
- Ey benim varlığım, ey benim yokluğum; ey benim öfkem, razılığım; ey benim gerçekliğim, gösterişim; ey benim kilidim, anahtarım!
- Sen, benim aslımsın, mayamsın; benim mescidim, benim kilisemsin; benim cehennemim, benim cennetim, benim gencim, benim ihtiyarım!..
- " Arif şairlerden birisi;
- "Allahım! Bazan kiliseye gidip itikafa giriyorum, bazan mescide gidiyorum. Yani ben, ev ev Sen'i arıyorum!" demıştır.
- Sen bize cevri edersen, vefa olur, dert verirsen deva olur! Sana layık dilber nerede bulunur; ey benim can gözüm, ey benim görüşüm!
- Ezelde daha canlar meydanda yokken lütfun, cana can verdi! Herkesin dileği, isteği candır ama, benim isteğim de, dileğim de Sen'in!..
- Ey benim güzelim! Senin yüzün benim bayram ayıdır; saçın kadir gecemdir! Senin ırmağına girince bütün kirlerimden temizlenir, tertemiz bir insan olurum!

- Sanki beden can tekkesi, düşünceler de sofulardır! Hepsi halka olmuş zikrediyorlar! Benim gönlüm de, onların ortasında Bayezid-i Bestamî kesilmiş!
- Söylemeyeyim, susayım, herkese yüzümü ekşiteyim de, bana sen söyleyesin, karşımda sen olasın; ben, ancak senden faydalanayım!

865. Bağa, bahçeye, bahara söyle; güzellikleriyle övünmesinler!
Benim baharım gelince onlara güzelliği ben göstereceğim!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c.IV.1828)

- Sevgilim, deve imişim gibi, yine benim yularımı tutmuş çekiyor! Onun işi, sevdiğini çekip götürmek; benim işim de, yük taşımaktır!
- Beni, katarın öncüsü yapmış; o sarhoş develerin hepsini de benim katarıma katmış! Benim de yularımı tutmuş, çekip götürüyor!
- Ben, onun sarhoş devesiyim; onun yediği dikenine gönlümü vermişim, tapmadayım! O, bazan benim yularımı çeker götürür, bazan da üstüme biner!
- Sarhoş deve coşar köpürür, ne varsa kırar döker! Fakat hiç bir deve, benim duyduğum zevki duyamaz!
- Gerçekten de coşup köpürünce onun avucuna elimi korum; avucum avucuna değince kanım kaynar, tepemden dumanım tüter!
- İşi küçükler gibi görürüm; yükü büyükler gibi çekerim! Yük çekmeye başlayınca, sen, isimdeki güzelliği seyretil!
- Nergis gözleri benim kanımı içip mahmurluktan kurtulunca, onun sabrı karan, benim sabrımı kararımı alır göstürür!
- Onun yüzünün hayali, benim gözümün önüne kible; altına benzeyen sözleri de kulağıma küpe olmuştur!
- Bağa, bahçeye, bahara söyle; güzellikleriyle övünmesinler; benim baharım gelince, onlara güzelliği ben göstereceğim!
- Şarap içtiğin zaman şaraba de ki: "Başımda ne dönüp duruyorsun? Galiba, benim mahmurluk veren şarabımı sen kendi başında görmedin!"

866. Şu yeryüzünde dinlenen nağmeler, güzel sesler, gökyüzü nağmesinin çok zayıf kırıntısıdır!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c.IV, 1832)

- Belki bir taraftan ansızın hoş bir haber gelir diye kulağıma açtım; etrafı dikkatle dinliyorum! O hoş haberi, sessizce bekleyip duruyorum!
- Güzel sesleri, nağmeleri işitmeye alışmış olan kulak; zaman zaman hem yeryüzünden hem de göklerden güzel sesler duyar, hoş nağmeler işitir!
- Aslında, şu yeryüzünde dinlenen nağmeler, güzel sesler, gökyüzü nağmesinin çok zayıf kırıntısıdır! Ağızlardan çıkan beden nağmeleri de, ruh ve gönül nağmelerinin fer'idir, çok zayıf sesleridir!
- Gök gürlemesinin attığı naraya bak; ağaçlara nasıl tesir ediyor? Yağmur müjdesi olan o feryaddan sayısız çiçekler baş gösteriyor, neşe ile oynayıp duruyorlar; ağaçlarda meyveye gebe olan ne kadar tomurcuklar meydana geliyor?
- Yokluğa ses geliyor da, yokluk; "Peki!" diyor. "Mademki beni çağırıyorsun, ben, yokluktan varlık yönüne yemyeşil elbiseler giyerek neşeli bir halde ayak basıyorum!"
- Bitkilerin hepsi de "elest sesi"ni duydular da, koşmaya başladılar; yaratanın mesti oldular! Onlar yoktular, yokluktan geldiler! Gül de, lale de, söğüt de yokluk aleminden varlık alemine geldiler!

867. Baharımın nefesleri, gönlü gül bahçesine döndürdü!

Müfte'ilün, Mefa'ilün, Müfte'ilün, Mefa'ilün

(c. IV.1830)

- Ey benim gönül alan ay yüzlü güzelim! Sen benim dostum olduğun günden beri, gönlümün nuru, ağızımdan چراغ gibi ışıklar saçıyor!
- Senin güneşinin sıcaklığı ile gönül, zerre zerre inci oldu; şu ağır balçık bedenim de, baştan başa gönül kesildi!
- Senin canın ile benim canım ayrı değiller, birlikte yaşıyorlar! Ama sen, daha yakına gel, elini göğsümün üstüne koy!

- "Başımın üstüne düşen gölge, acaba kimindir?" diye şaşırıp kalırım da, senin lütfun seslenir! Der ki: "Kimin olacak; benim gölgem, benim gölgem!"
- Belalarla dolu olan dünya, senin yüzünden bana cennet oldu! Lutfun, öteki dünyayı nelerle dolduracak, bana ne ihsanlarda bulunacak, kim bilir?
- Sen, elini başımın üstüne koyunca elin, benim tacım olur; belime kuşandığım kemer de, senin saçlarındır!
- Aşk kesemi kaptı da, ona; "Hey! Ne yapıyorsun?" diye bağırdım. O, bana dedi ki: "Ne bağıırıyorsun? Hadsiz hesapsız nimetlerim senin gözünü doyumadı mı?"
- Benim yaprağım yoktu ama, yüreğim yaprak gibi titriyordu! O bana; "Korkma!" dedi. "Sen, benim emanımın haremine girdin!"
- Seni bağırma öyle bir basacağım ki, vardan da kurtulacaksın, yoktan da. Bütün gece benim çalgıcılanımı seyredecek, şarkılarımı dinleyeceksin!
- Seni birliğe ulaştırayım, ebedî olarak mest edeyim de, benim ölümsüz zevkime iyice inan!..
- Baharımın nefesleri, gönlü gül bahçesine döndürdü; erguvan renkli şarabında, yüzü gül bahçesine çevirir!

868. Aşık, bizim yaşadığımız şu dünyada değildir;o, başka bir dünyadadır!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. IV, 1861)

- Sarhoşların adeti, birbirleriyle dalaşmak, gürültü çıkarıp kavga etmektir; kötülüklere düşmektir!
- Aşığa gelince, aşık sarhoştan da beterdır! Zaten aşık, bizim yaşadığımız şu dünyada değildir; o, başka bir dünyadadır! Aşık olmak ne demektir; sana söyleyeyim: Aşk, altın madenine düşmektir!
- Aşk için altının ne değeri vardır? Aşık, sultanların sultanıdır; aşk, insanlık tacının baştan düşmesine engel olur!
- Derviş, eski püskü bir hırkaya bürünmüştür ama, koltuğunun altında inci vardır! O, derbederlikten neden sıkılsın?
- Gül bahçesinde bülbüle arkadaş olup el ele vermek, ruhanî dudu kuşları ile şekerler içine dalma zamanı geldi!
- Gönlüm bende değil; ben, onu sana vermişim! Senin yolunda düşmüş düşmüş yıkılmışım! Allah'a yemin ederim ki ben, düşecek başka bir yer bilmiyorum!
- Kadehi kırdıysam, beni mazur gör! Çünkü ben, senin güzelliğinle mest olmuşum; aklım başımda değil! Elimi tut da, tehlikelere düşmeme engel ol!

869. Hakk aşıkları, gayb dilberine hayran olmuş kalmışlardır!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ülü, Mefa'ilün

(c. IV, 1880)

- Gece perdesinin arkasındaki şu küçük zencilere benzeyenleri gör de, onlarla beraber can işreti sofrasına otur!
- Gece olduğu için halkın hepsi de uyumuş ama, aşıklar açılıp saçılmışlar birbirlerine aşk sırları söylemeye koyulmuşlar! Aşkolsun; bu hal, ne de hos bir hal!..
- Dostlar, Hakk aşıkları coşup köpürmüş; hepsi de candan, gönülden yanıp yakılmışlar! Hepsi de gayb dilberlerine karşı gönüllerini de, gözlerini de açmışlar, onun güzelliğine hayran olup kalmışlar!
- Senin aşkına kapıldığımdan beri, dünya aşkı bana haram oldu; senin »açların bana tuzak olalı, geceler bana mekan oldu!
- Gece zencisi mest oldu! Herşey şarap kadehi halini aldı! Şarap kadehi ile her varlığın mest bir hale gelişini, artık o zencinin gözünden seyret!

870. Sizden önce gelenler, nice akar sular, nice bahçeler terk edip gittiler!

Mef'ülü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. IV, 1872)

- Ey boş yere kendini gamlara kaptıran, elde edemediği dünya malı için üzülüp duran gafil! Kur'an'ı aç da; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!"-99 ayetini oku!
- Cins atı, süslü eğeri yüzünden öfkelenen, gönlünü hasedle, kinle dolduran, dertlere, gussalara düşen! Yürü git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- İçin bağırsaklarla, dolayısıyla pisliklerle dolu! Aslında sen, pislik içindesin; bir çeşit pisliksin! Kendini nefsanî arzularının, kinlerinin hevasına kaptırmışsın! Ey pisliklerle beraber yaşayan, pisliklere bulanmış gafil kişi! Git de; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!

- Ey davalarla, dünyaya ait isteklerle dolu şeyh; ey manadan mahrum, gösterişe kapılmış zavallı! Ey yokken var gibi görünen kişi! Yürü git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- Padişahlığına, beyliğine bakma; her gün bir parça ölüyorsun! Zaten günün gelince büsbütün öleceksin, bir yığın toprağın altına gireceksin! Onu düşün de, git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- O güzel yüz, o güzel gözler, o işveler, nazlar, o benlikler, o kendini herkesten üstün görmeler nerede kalmış?.. Bütün beden çürüyüp dağılmış; o güzel gözlerin oyuklarına toprak dolmuş!.. Aklını başına al da, git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- Yanağını güzellerin yanağına pek koyma, sonunu düşün; yanağın, yüzün çürümüş gitmiş, onu hayal et! Yürü git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- İstersen çok zengin ol, bağın bahçen olsun; isterse konağın, sarayın bulunsun; bunlar ölüme karşı nedir ki?.. Bunlara dayanabilir misin, bunlarla ölümlü yenebilir misin? Yürü git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- Nerede Firavun gibi, İskender gibi, Cengiz gibi memleketler alanlar, dünyayı ele geçirenler? Nerede binlerce insanın kanlarını döken zalimler? Onlar halka, insanlara ne hizmette bulundular? Aklını başına al da, git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!
- Ey insanların tabutlarını uzaktan görüp de ders almayan, hatta ölümü düşünmeyerek gülen zavallı; ey gözleri açılmayan gafil! Yürü git; "Sizden önce gelen insanlar nice akarsular, nice bahçeler terk edip gittiler!" ayetini oku!

Beyitlerin sonunda tekrar edilen cümlelerde, Duhan Süresi, 44/25. ayetten iktibas vardır.

871. O yüz, nasıl güzel bir yüzdür ki, geldi de, bağı bahçeyi süsledi!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c. IV, 1879)

- O yüz, nasıl güzel bir yüzdür ki, geldi de, bağı bahçeyi süsledi? Bu ne hoş bir kokudur ki, o koku burnumuza geldi de, bizi mest etti?
- Burası cennet evi mi, yoksa meyhane mahallesi mi? Ya Rabbi! Bu ne biçim ev, bu nasıl mahalle?..
- Gönülde, kırmızı şaraptan ibaret, kevser gibi bir ırmak akmada; gönül, sevgi ile dolmuş! Ya Rabbi! Bu ırmak, nasıl bir ırmak?
- Ey dost! Senin güzelliğini, sanatını, yaratma gücünü, kudretini anlamak için bütün dünyada çeşitli memleketlerde yüzlerce bilgin kafa yormuş, ölüp gitmiş de, Sen yine perde arkasından çıkmamışsın ve hep perde arkasındasın! Ey dost! Bu ne huydur?
- Zevke dalan canlar, aşka kapılmışlar da, ikiye ayrılmışlar! Bir kısmı senin aşkının tesiri ile şarap olmuş, bir kısmı da o şaraba testi kesilmişlerdir!

872. Sevgili; beni, kendi varlığımdan tamamıyla kurtar!

Mefulü, Mefa-ilün, Mefulü, Mefa'ilün

(c.IV, 1884)

- Sevgilim! Gel; o gümüş kollarla boynuma sarıl, göğsüme yaslan da, benim canım senin evin olsun!..
- Ey can; ben, mest oldum, elden çıktım! Ey dost! Gel; o la'l gibi dudaklarla benim mahmurluğumu dağıt!
- Ey sayıları pek az kalmış olan Hakk aşıklarının sakîsi; ey herkesi mest edip baştan çıkaran! Bu şarabı hangi küpten doldurdun? Ey zulmüne kul olduğum sevgili; beni, kendi varlığımdan tamamıyla kurtar!
- Mademki sen benimle berabersin, hem benim utanma perdemi yırt, hem de gönlümün kanını dök! Ne mutlu bana, ne mutlu bana!..
- Dosttan gelen sitem, sitem değildir! Mest olmuş kişinin suçu bağışlanır; boş yere beni kırma, beni üzme!..
- Ey benim canım! Güzelliğinin madeninden, kaynağından çık da, şu meydana salına salına gel; madende kaldıkça, altın bile parlamaz!
- Senin güzelliğin, madeninden çıkmış bir la'l; hangi aşıkla beraber olursa, o aşığın canı gama, gussaya düşmez! Can da, bedende iken hiç kimse kefeneye sarılmaz, mezara gömülmez!

873. Bir evde iki ev sahibi olursa, o ev yıkık yere döner!

Mefülü, Mefa-ilün, Mef'ulü, Mefa'ilün

(c.IV, 1883)

- O olmadan ne yürümeye, gitmeye, ne de ağız açıp söylemeye imkan vardır O'nsuz oturmak mümkün olmadığı gibi, yatıp uyumak da mümkün değildir!

- Ey Hakk kuyusunu çalan kişi! Sen, aşık olmadığın için aklın başında olduğundan ve her an baş çekip durduğundan, bu kapının açılmasına imkan yok tur!
- Baş çekmek, tamahtan ileri gelir! Dünya malına tamah eden kişi, altın ister servet için, yüksek mevkilere ulaşmak için olmayacak işler yapar; kan bile döker!
- Halbuki o tatlı yüzlü aşık, Hakk kapısının açılması için varını yoğunu, hatta canını bile ; gönül, kuş gibi şu penceresiz kubbeden uçar gider!
- "Şöyle olsaydı!" "Böyle olsaydı!" "Şu gerek!" "Bu gerek!" gibi sözler, gizli şirkten doğar! Fakat gerçek Hakk kulu, süsen gibi, bu vesveseden kurtulur!-

"İbrahim Hakkı Hazretleri ne güzel söylemiş:

"Deme, şu niçin şöyle
Yerindedir ol öyle
Bak, sonunu seyr eyle
Mevla görelim neyler
Neylerse giizel eyler."

- Ne gerekse 0 yapar, 0 meydana getirir! 0, tamamıyla inciler yağdırır! Yani 0 herşeyi iyi olan, doğru olan tatlı sakînin neleri vardır, neleri?..
- Bir evde iki ev sahibi olursa, o ev, yıkık yere döner! Ev sahibi O'dur; bense kulum! Ben, su gibi alttayım; 0, yağ gibi üsttedir!-

"Bir şair de; "Bir evde dü-zen olsa, düzen olmaz o evde." (Bir evde iki kadın olursa, o evde düzen olmaz.) demiştir."

874. Ben gittim, sevgilinin ayaklarına kapandım;
can da geldi, benim ayaklarıma kapandı!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Mefa'îlün, Mefa'îlün

(c. IV, 1858)

- * Gönlümün O'na karşı duyduğu derin sevgi yüzünden dayanamadım, gittim, sevgilinin ayaklarına kapandım! Benim bu halimi, bu neşemi gören can da, gizlice geldi, benim ayaklarıma kapandı!
- * Fakat bir gün olur da, aşktan haberi olmayan ham kişiler gibi, sevgiliye hizmette kusur edersem, gönlüm bana darılır da, canıma düşman kesilir, ayrılığı bana layık görür!
- * Seher zamanlarında canımın, sevgilinin ayakları altında toprak olmasını dua ettim de, duama, candan "Amin!" sesleri geldiğini duydum!
- * Bu gönül, o gizli güzele, manen nasıl yol buldu da ulaştı? Şu can, O'nun canıma canlar katan sevgilim olduğunu nasıl bir koku aldı da anladı?
- 0 bana bir kadeh can şarabı sundu! Ben, nazlandım da; "İstemem!" dedim! "'İstemem!' olmaz; hatırım için al!" dedi!
- 0 verdiği saf şarabı tattım; sonra bana bir de tortulu şarap verdi! Öyle bir tortulu, öyle bir yılanmış şarap ki, onu içince benim saflığım, olgunluğum kemale erdi!

875. Aşk denizi ne aşağıda yeryüzündedir, ne de gökyüzündedir; o, gönüldedir!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1954)

- Ey aşıklar! İçtiğiniz içkiler, sevgi şarapları, her zaman içinize sinsin; sizi rahatsız etmesin, ağzınızın tadını bozmasın! Size afiyetler olsun!
- Ey aşıklar; afiyetler olsun!" sesleri, arşa kadar yükseldi! Bu söz kervanı arşı aştı, ta ötelere ulaştı!
- Deniz kıyısından niçin bahsedeyim? Can denizinin kıyısı yoktur ki! Ey aşıklar; bu can denizi, mekandan da üstündür, mekansızlıktan da!
- Ey aşıklar! 0 nişansız, eşsiz, benzeri olmayan, o akıl almaz aziz varlığın eserleri karşısında bizler, bazan dalgalar gibi ayaktayız, bazan da yerlere kapanıp secdeler etmedeyiz!
- Ey aşıklar, ey candan geçenler! Birisi; "Siz kimsiniz?" diye sorarsa, hemen şu cevabı veriniz! Deyiniz ki; "Bizler, canın canına can olanlarız!"
- Ey aşıklar! Birisi dalgıç değilse, yüzmek bilmiyorsa üzülmesin! Çünkü, can denizi bağışlayıcıdır! Hem de aşıklara incileri bedava, parasız bağışlar!
- Ey aşıklar! "Şu şöyle olmalı imiş!" "Bu böyle olacaktı!" gibi sözler var ya bu sözler, halkı almış bir çukura sürüklemiştir! Biz, bu sözlerden de kurtulduk, bu düşüncelerden de!
- Gayb aleminin av yerinden; "Sen atmadın; attığın okları Allah attı!"-denmede! Ey aşıklar! 0 oklar, yaysız, kirişsiz olarak her zaman atılıp durmadadır!

"Enfai Süresi, 8/17. ayete işaret var."

- Ey aşıklar! Gönlümü kaybetmiştim! Onu arayıp bulmaktan ümidimi kestim; döndüm geldim! Bir de baktım ki o, sevgili ile uyumuş kalmış!
- Ey aşıklar! Kaybettiğim gönlü, sevgilinin yanında bulunca, ona dedim ki:
"Ne de güzel yatılacak yer seçmişsin!" Gönül, güldü de bana dedi ki: "Gül alan, elbette gülbahçesinden gül alır!"
- Ey aşıklar! Benim ayağımın altında gül vardır; onların ayakları altında da kil var! Fakat, bunu inkar edenlerin meclisinde bu hakikati nasıl söyleyebilirim?
- Ey aşıklar! Canımızın sevgilinin aşkı ile mest olduğu an, ne mutlu andır! Biz, o an öyle bir hale geliriz ki, iyiyi de, kötüyü de birbirinden ayırt edemeyiz!
- Ey aşıklar! Bu aşk denizi, eşi görülmemiş bir denizdir; buna akıl ermez! O, ne aşağıda yeryüzündedir, ne de yukarıda gökyüzündedir! İkisinden de ortasındadır; aslında gönüldedir! '
- Ey aşıklar! Şems-i Tebrizî hazretlerinin parıltıları şarktan belirince, yeryüzü de can deryası oldu, gökyüzü de!..

876. Şiirim, şiirin elbisesidir; fakat, şiirin içinde kim var

Fa'ilatün, Fa'ilatün. Failatün, Failatün

(c. IV,1949)

- Sen'i övdüğüm zaman söylediğim sözleri ölü bir müride söylesem, mürid dirilir, kefenini atıp kalkar!
- Halbuki, benim müridim ölmez! Çünkü o, lütuflar sahibi Hakk'ın sakîlerinin elinden ab-ı hayat içmiştir!
- Ey dirilere kurtuluş, ölülere can olan sevgili! Sen; içimde put yontarsın, dışımda put kırarsın!
- Rüzgar, Sen'in yüzünden perdeyi şöyle bir kaldırsa, gül, utancından erir, su olur! Ne yeşillik güzel kalır, ne de ben kalırım!
- Bir an için olsun, şaraba benzeyen dudaklarını açarsan, gül bahçesinde her yaseminin yaprağı mahmurluktan üç batman olur!
- Bir zaman gelir de, aşıklara dem sunar, gönül verirken, can, zahitlikten kurtulur; biz de, kendimizden geçer gideriz!
- Sen'in bir şeyini çalmadıysa, gönlü niçin asmışlar? Hırsızın sonu asılmaktır; başka çare yok!
- Her güzellik hırsız böyle asılsaydı, bütün alem, kadın erkek hırsız olmak sevdasına düşerdi!
- Bu çeşit asılmaktaki kerametlerin küçüğü, ab-ı hayat içmektir, ölümsüzlüğe ermektir!
- Mumdaki yanığın tadını zümrüdankaya tattırsaydın, ona pervane gibi kanatlar vermiş olurdun da, kendisini yakar yandırır!'
- Sanatındaki güzellik, bir an için puthaneye düştü de, bazan puta tapan, put oldu, bazan da put, puta tapan oldu!
- Hz. Ahmed'in medh ü senası haçın üstüne nakş edilince, puttan vahdet sırları apaçık duyuldu!
- Ey Hoten güzeli! Aşkın geldi, gönlün üstüne bindi de, dedi ki: "Böyle bir atı koşturdukça koşturmalı"
- Coşkunluğun, aklımı başımdan aldı; ben, fitnelere düştüm! Zaten akılsızın nasibi, fitnelere düşmektir; ona bu layıktır!
- Ben neredeyim, şiir nerede? Fakat, Türk'ün biri gelir de bana nefes ederse üfürürse, ona; "Hey; sen kimsin?" derim!
- Türk kim, Tacik kim, Rum kim, Zenci kim? Sen, mülk sahibisin; her gizliyi, her açığı çok iyi, inceden inceye bilirsin!
- Şiirim, şiirin elbisesidir; fakat, şiirin içinde kim var? Ya elbiseyi süsleyen huri, yahut da elbiseyi soyan şeytan!..
- Şeytanın şiirini başımızdan atalım, huriyi bağrımıza basalım!

877. Ben; susan, hareket etmeyen bir avuç topraktım;Sen beni var ettin!

Meffilü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. IV,1934)

- Ey aydın ışık; bizi bırakıp gitme! Gitme de, Sen'in ışığınla benim gibi manen olmuş binlerce ölü dirilsin!
- Sen'in ışığınla her dikenin gönlünden yüzlerce nergis, yüzlerce yasemin, yüzlerce süsen açılıp saçılsın!
- Her dal, binlerce meyve versin; her taze gül, binlerce gül bahçesi kesilsin!
- *Gecenin canına, ışık gibisin; yahut, her ışık saçan kandilin canına yağ gibisin!
- *Evin penceresinden güneş gibi içeri girersin; yahut, kapısı kapalı evin penceresi
- *Güneş, Sen'in yüzünden ateşler içinde kalmış; yahut ay, Sen'in için gökyüzüne harman sermiş!
- *Sen'den başka hiç kimse kış mevsiminden baharın intikamını alamaz!

- Bağ da, bahçe de, çayır çimen de Sen'in aşkınla coşmuş! Gül, Sen'in sevdana kapılmış da, yakasını, eteğini yırtmış!
- Pazardan geçtiğin gün, Sen'i gören her erkek, her kadın kendinden geçer, kendini bırakıp gider!
- Sen sabah şarabı olduğun gece, beden de, can da harap olur gider!
- "Sus!" dedin, emrine uyup susuyorum! Çünkü Sen, beni söyletmek istemiyorsun!
- Gönül rebabının kulağını bükersen, o zaman ben; "Ten, tenen, ten!" diye söylenmeye başlarım!
- Ben, zaten susan, hareket etmeyen bir avuç topraktım; Sen, beni var ederek mestettin!
- Ben, şu varlığı bırakayım, toprak olayım da, beni bir başka şekilde yarat, başka şekilde var et!
- Sus; söz de varlıktan doğar! "Susunuz!" emrine uy, dilsiz ol!

"Suresi, 7/204. ayete işaret var."

878. Her an, şu gökyüzünden ses gelmededir!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1948)

• Her an, şu gökkubbesinden ses gelmededir! Bu ses; "Biz, göğü kudretimizle yaptık; Biz, onu genişletmedeyiz!" ayetini okumadadır!

"Zariyat Suresi, 51/47. ayete işaret var."

• Toprak olacak, çürüyecek bu baş kulağı ile değil de, can kulağı ile bu sesi duyanlar, zaman zaman; "Tövbe ederler, ibadet ederler, hamd ederler, oruç tutarlar!"

"Tevbe Suresi, 9/112. ayete işaret var."

• Yüce dereceler sahibi Allah'tan bir merdiven elde edin! Çünkü: "Ruhlar da, melekler de O'na yükselirler!"

"Mearic Suresi, 70/4. ayete işaret var."

• Hayal marangozu, ne zaman göğe bir merdiven kurar; buna imkan var mı? Bu merdiven, ancak; "Her şey dönüp Biz'e gelir!" diye buyuranın elindedir!

"Enbiya Suresi, 21/93. ayete işaret var."

• Bu merdiveni, sabır ve şükür keseri ile yapmadıkça; "O'na, ancak sabredenler nail olur!" ayetini okumaya kalkışma!

"Kasas Suresi, 28/80. ayete işaret var."

• Bu keser, kimin elinde, onu gör de, ona hoşça teslim ol! Yoksa; "Biz üstünüz!" deyip de, keserle inada kalkışma!..

"Şuara Suresi, 26/44. ayete işaret var."

• Birkaç basamak yükselince, sağ taraf ehlinde, iyi insanlardan olursun fakat, damın üstüne çıkınca; "İleri gidenlerin de ilerisine geçersin!"

"Vakıa Suresi, 56/10. ayete işaret var."

• Ey sofı! Dünya tekkesinin sofusu isen, yüksel; "Gerçekten de biz, saf kuranlarız!" diyenlerin safına gir!

"Saffat Suresi, 37/165. ayete işaret var."

• Fakirlik, yoksulluk tamamlanıp son haddine varınca; "Allah'tan başka bir şey kalmaz!" sözüne kulak ver! Fıkıh ilmi ile uğraşıyorsan; "Onlar anlamalar!" kelamından kendini kurtar!

111 Saffat Suresi, 37/165. ayete işaret var.

112 Kasas Suresi, 28/88. ayete işaret var.

113 Enfal Suresi, 8/65. ayete işaret var.

* Nun harfi gibi rukuda isen, kalem gibi secdeye kapanmış isen; "Nun ve kaleme ve yazdıklarına yemin ederim ki!" ayetinde olduğu gibi, yazılanlara ulaş; onların manaları ile birleş!

"Kalem Suresi, 68/1. ayete işaret var."

* "Onlar görür!" vaktinden önce; "Yakında görür!" ayetinin gözü gibi ol! Dalkavukların önünde dalkavukluk edenin hali gibi, bu dayanma, bu sabır ne olur?

"Kehf Suresi, 18/53. ayete işaret var. "

• Sedir ağacı gibi kök sal da; "Onda hiç bir şüphe yok!" alemine dal! Böylece ölüm nefesinden, dalın, yaprağın titremesin!

"Bakara Suresi, 2/2. ayete işaret var. "

• Dikkat et de bak! 0 bahçe; "Üstünde dolaşan felaket yüzünden kavrulmuş, kararmış!" Onların düşünceleri de yanmış, bahçeleri de! Halbuki; "Onlar, uyuyakalmış!"

"Kalem Suresi, 68/19. ayete işaret var."

879. Yenyüzünün bütün sırları, ilkbahar mevsiminde kendini gösterir!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,1945)

- Başa hoşluk veren her şey, sevgilinin bir kokusudur; gönlü hayretlere düşüren her şey, sevgiliden gelen bir ışıktır!
- İlkbahar gelince toprakda ve topraktan baş kaldıran her şeyde gördüğün o coşkunluk nedendir, biliyor musun? Benim aşk meyhanecim, yeryüzüne bir yudum aşk şarabı döktü de, ondan!..
- Kimi duygusuz, donmuş görürsen, bil ki, bu dünyaya, bu dünya işine aşık olmuş, kendini ona vermiştir! Sen, onun işine bakma; sen, benim işime bak!
- Yeryüzünün bütün sırları, ilkbahar mevsiminde kendini gösterir, meydana çıkar! Benim baharım gelince de, benim sırlarım gönlüden baş kaldırır, yeşerir!
- Yeryüzünün gül bahçeleri, yeryüzü dikenleri ile örtülür! Halbuki, benim gül bahçem açılınca, benim dikenim kalmaz!
- Sonbaharda sararıp solanlara, hasta olanlara ilkbahar bir şerbet içirir; fakat benim ilkbaharım gelince, benim hastalığım başgösterir!
- Soğuk soğuk esen sonbahar rüzgarı nedir, bilir misin? Senin inkarının nefesidir! İlkbahar mevsiminde esen hoş kokulu tatlı rüzgar nedir? Benim imanım, ikrar nefesimdir!

880. Ney gibi beni feryada getiren Sen'sin!

Mefa'ilün, MeFa'ilün, Fe'ulün

(c.IV, 1914)

- Eğer beni istiyorsan, şarap kadehini bana sun; eğer beni istemiyorsan, eğer bana doymuş, benden bıkmış isen, işte ben gidiyorum; beni bırak!..
- Beni ney gibi feryada getiren Sen'sin; beni, çeng gibi akord et, seslendir!
- Bana; "Senin güzel sesin var; seslen, bir şeyler söyle!" diye, def gibi, silleler vurup duruyorsun!..
- Zaten ben, def gibi, senin elindeyim; yüzümü sana çevirmişim, kendimi sana teslim etmişim! Yüzümü kafa yerine koy, silleler vur; çekinme!..
- Ey ney; sen, gece gündüz neyzenin dudağı ile dost olmuşsun! Ne olur, o dudaktan bir öpücük de bize iste!..
- Sen, öpüşe düşkünsün; daima neyzeni öpüp duruyorsun! Bu yüzden de horlanıyorsun, küçük görülüyorsun! Ama sen; "Cömertlik et; bizi de öp!" desem, beni dinlemezsin!
- * Ey ney! Sen, yaralı bir kamış parçası idin; seni çalan dudakların efsunu ile .ekerle doldun! Ey şeker kamışı; haydi, şekerle dolduğun için şükret!
- * Ey ney! Güzel sesin var ama, bu şükür sayılmaz! Şeker gibi tatlı bir sesin var ya, sen, o sesle seslen, o sesle şükret!

881. Cismanî arzularının bağlarından kurtul da,
can padişahının emanına ulaş!

Mefülü, MeFa'ilün, Fe'ulün

(c. IV,1931)

- Akıl, aşkın elinden afyon yuttu ve bu yüzden delirdi!
- Bugün, delinin aşkı da, akılının akı da deli divane oldu!
- Denize aşık olan ırmak, denize doğru koşup onun kucağına düşünce, kendisi deniz oldu; ırmaklığı kalmadı!..
- Akıl kalktı, aşka gitti; onu, bir kan denizi olarak gördü! Onun içine girdi ve ortasına oturdu!
- Kan dalgaları, aklın başından aştı; onu her tarafından sarıp "cihetsizlik"e doğru götürmeye çalıştı!
- Sonunda akıl, kendisini tamamiyle kaybetti; aşkla gençleşip güzelleşti!
- Kendini kaybedince öyle bir yere ulaştı ki, orada ne yer var, ne de gök!
- İleri gitse ayağı yok; otursa ziyan edecek!
- Derken, ansızın o mahvoluş yanından (bî-çün: neliksiz, niteliksizlik) nur dünyasından
- Latîf nurlardan meydana gelmiş bir sancakla yüzbinlerce mızrak gördü anlara meftun oldu!
- Şaşkınlığa tutulmuş, yürüyemez hale gelmiş olan ayağı yürür oldu; o acaip alemde yola düştü, yürümeye başladı!

• "Belki oraya ayak basarım da, kendimden de kurtulurum, kendimden aşağı olanlardan da kurtulurum!" diye düşünüyordu!

• Derken, önüne iki vadi çıktı; birisi ateş dolu idi, öbürü ise güllük gülistanlıktı!

• "Ateşe atıl, ateşin içine gir de, gül bahçesinde neşelere, safalara dal!" diye hatiften bir ses geldi. O ses diyordu ki:

• "Dikkatli ol; eğer önündeki ateşe dalmaz da güllük vadisine dalarsan, kendini külhan ateşinin içinde bulursun!..

• Ateş vadisine dalarsan, Hz. İsa gibi, meleklerin kanatları üstünde göklere yükselirsin! Eğer şaşırır da gülistanı girersen, Karun gibi, yerin dibine gömülsün!

• Kaç; dünyaya ait cismanî arzularının bağlarından kurtul da, can padişahının emanına ulaş!"

• O padişah, Tebrizlilerin övündükleri Şemseddin'dir! Sen de onu öv; o, bütün övgülerin, medh ü senaların üstündedir!

"Hz. Mevlana bu gazelinde, Hakk aşığının hakikate varması için ateşten gömlek giymesi gerektiğini, çok hoş benzetmelerle açıklamaktadır. Şeyh Galib hazretleri de Hüsn ü Aşk adlı kitabında, Aşığın ateşten nehirleri geçmesi gerektiğini anlatır. Eşrefoğlu Rûmî hazretleri de; "Ol dost için ağuları / Şeker gibi yutmak gerek" diye buyuruyor. Fransız yazar Andre Gide de Dar Kapı adlı romanında, aşığın çok ızdırap çekmesi, çok sıkıntılara katlanması, çok dar kapılardan geçmesi gerektiği üzerinde duruyor ."

882. Küfürle iman, yumurtanın akı ile sarısına benzer!
Aralarında bir berzah vardır; birbirlerine karışmazlar!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,1940)

• Ey ermiş kişilerin canı! Ay, şevkinle oynuyor; Zühre yıldızı da aşkınla tef çalıyor! Kadınlar da, tefleri ile aşkımızı etrafa yayıyorlar!

• Benim aşkımla Sen'in güzelliğin, her mecliste söylenmedir, her meclise meze olmuştur! "Evvelce şöyle idi, şimdi böyle oldu!" diye, bizim aşkımız, bütün şehirde herkesin dilindedir!

• Gönüllerde, aşk okundan yüzbinlerce yara var fakat, ortada ne ok görülüyor, ne de yay!

• Aşığın kanı, gözyaşı oldu! O gözyaşından yeşillikler bitti ve bu yeşilliklere gül yüzün aksetti de, her taraf güllük gülistanlık oldu!

• Kış gibi soğuk ayrılık, yolları kesmişti, kaplamıştı da, bağın bahçenin çiçekleri bir zindanda hapsolup kalmışlardı!

• Baharın adaleti ile yollar emniyete kavuştu! Bu yüzden yeşillikler, ellerinde yalın kılıçlarla göründüler; goncalar da, mızrakları ellerinde olarak meydana çıktılar!

• Ey insanlar; kalkın, dışarı çıkın! Atlarınıza binin ve kırlara açılın; bağlara bahçelere gidin! Onlar; ötelere, çok uzak yollardan geldiler! Onları karşılamak, onlara; "Hoşgeldiniz!" demek adettir!

• O yeşillikler, yüklerini, denklemlerini bağladılar; yokluk ülkesinden kalktılar, deniz tarafından geldiler! Denizden gelirken güneşin yüzünden havaya çıktılar, göklere buse verdiler!

• Onlar; burç burç bütün gökleri dolaştılar, her yıldızdan yararlandılar, sermaye aldılar! Ve nihayet bize, şu toprak alemine bir çok armağanlarla geldiler!

• Su ile ateş, onlara, gökyüzünden her an yardım etmedir! Onlar, birkaç gün şu yeryüzünde misafir olarak kalırlar; sonra yine giderler! Bu hep böyledir; böyle gelir, böyle gider, böyle sürer!

• Onların sofraları, rüzgarın başındadır; kaseleri de seher rüzgarının elindedir! Onların yedikleri yemekler, o sofraya oturanlardan başkasından gizlidir! Çünkü, yemek kaplarının üstünde kapaklar vardır!

• Sofralar gelince herkes; "Tabaklarda ne var?" diye soruyorlar! Soranlara hal dili ile diyorlar ki:

• "Herkes bu sırlara mahrem olsaydı, tabaklar hiç örtülür müydü? Canın gıdası, can gibi gizlidir; beden gıdası ise, ekmek gibi meydandadır!

• Ekmeğin zevkini, ancak aç kimse bilir; tok olan, o zevki, hiç bilmez! Ekmekçi dükkanındaki ekmeklerden dükkanın ne haberi vardır?

• Ekmekçi aç olsaydı, ekmeği hiç satmazdı; seher rüzgarı gülün kıymetini bilseydi, onu saçıp dökmezdi!

• Sevgilinin kadrini bilmeyenin, onu elden çıkaranın zevki, aşkı yoktur; o, aşık değildir! O, gerçekten de değersiz, alçak bir kimsedir!

• Gizlemek, meydana çıkarmaya tam sebeptir; susmak, dilsiz gibi davranmak da, anlatışın ta kendisidir!

• Hayatta iken yaptıkların, her düşünce çocuğunun, senin ölümünden sonra mezarının etrafında; "Baba, baba!" diye dönüp dolaştıklarını görürsün!

• Güzel düşüncelerinden huriler, güzel dehanlılar doğar; çirkin düşüncelerinden ise koca şeytanlar meydana gelir!

• Mühendisin gizli düşüncesini, tasavvurunu seyrete; ondan köşk olmuş, saray meydana gelmiş! Ezeli takdirin sırrına bak; ondan bunca dünyalar var olmuş!

* Kendi sırrını, gizlediğin şeyi biliyorsun ama, o gizlideki gizleneni bilmiyorsun! Gizlenen, gönüle benzer; gizlediğin şey de, dil gibidir!

- Gizlediğin şey güzel bile olsa, emin olma! Emin olma ki, emin olmayanlar daima eman bulurlar!
- Selvinin baş kaldırıp yükselmesi, gülün gülmesi, bülbülün ötmesi, güzel, sıcak yüzlü meyveler hep sonbaharın soğuk rüzgarının nefesidir!
- Mutlu zamanlarımızda nice defalar betimiz benzimiz sararıp soldu! Gayb aleminden fırlayıp gelen nice oklar var!
- Lalenin yanakları parıl parıl parlıyor! Padişahın kızgınlığından gönlü yanmış başağın içi faydalarla dolu fakat, derin düşüncelere dalmış, boynu bükülmüş!
- Penbe gül, kırmızı gülün inadına bir dükkan açmış, renklerle süslenmiş ama, kokusu yok!
- Asmaların ayakları kaydı da, yere yüz koydular! Fakat sonunda; "Secde ederler!" hitabıyla koruklukları öldü, olgunlaştılar ve üzüm verir hale geldiler!

"Rahman Suresi, 55/6. ayete işaret edilmiştir."

• "Ey şaşırıp kalmış nergis! Aptal aptal bahçeye bakıp duruyorsun!" dedim. Dedi ki: "Ben herkesin kusurunu arıyorum; öyle bir haldeyim ki, dünyalara sığamıyorum!"

• "Ey süsen! Yazıklar olsun sana; dilini niçin çıkardın?" diye sordum. "Ya bizim gibi konuşma, dilini tut, yahut da durumu anlat!"

• Dedi ki: "Dilim söz söylemez ama, halimizi bildirir! İşin sonu iyi olmasaydı, hiç çimenler gelişir, yeşerir miydi?"

• Söğüt ağacına dedim ki: "Neden bodur bir halde yaya kaldın, boyun uzamadı?" Dedi ki: "Ben küçük kalmayı, gönlü alçaklığını akarsudan öğrendimde, ondan!"

• Kırmızı elmanın ekşi oluşu, bir bakıma, sevgiliyi hatırlatmaktadır! Çünkü, güzellerin somurtması, onları daha güzel bir hale getirmektedir, onları süslemektedir! "

• Ya şeftali ağacının dalları neden kısadır, alçaktır? Şeftali toplayanlara şeftalilerini kolayca vermek için değil mi? ,

• "Ey kavak ağacı!" dedim. "Şu uzayıp gitme ile, aleme rezil oluyorsun! Çünkü, ne çiçeğin var, ne de meyven!" "Sus!" dedi. "Aklını başına al, böyle ; söyleme!..

• Eğer benim çiçeğim, meyvem olsaydı, senin gibi kendimi beğenirdim, benliğe kapılırdım! Halbuki şimdi, kendimi görmeme imkan yok! Başımı kaldırmışım, yukarıdan bakıyorum ama ben, kendini görenleri, benliğe kapılanları seyrediv duruyorum!"

• Nar, ayvaya; "Benzin neder sarı?" diye soruyor. O da; "Senin içinde sakladığın inci taneleri yüzünden sarardım soldum!" diye cevap veriyor.

• Nar ona; "İçimde sakladığım incileri nasıl oldu da bildin?" diye sordu. Avva da dedi ki: "Kabına sığamıyorsun; gülüyorsun, nar tanelerini gösteriyorsun! Onun için bildim!

• Sen, daima gülüyorsun! ister gül, ister gülme; alem, cennettekilerin gönülleri gibi, senin yüzünden neşeli, senin yüzünden gülüyor!

• Fakat, şimşek gibi gülüş, bulut gibi ağlayışın sebebidir! Bulut ağlamasaydı, şimşek çıkmazdı, gülmezdi!"

• Toprağın yüzünü kara, fakat içini aydın gördüm! Anladım ki, su geldi de onun içini yıkadı, onu tertemiz bir hale soktu!

• Toprağın içi temizlenince, o da, temiz su ile dost oldu, onu bağrına bastı! Bu dostluk, bu sevgi yüzünden kara toprak, cennet bahçelerinde olduğu gibi, sayıya sığmaz dallar bitirdi, meyveler verdi!

• Şu hıyarlar, şu kavunlar, hac kervanlarında yaya kalmış hacılar gibi, yavaş yavaş ayaklarını sürüyerek yorgun argın geliyorlar!

• Kanlar için çöle bakarsan görürsün ki, emana kavuşmak için "Ol!" emrine uyuyor da, herşeyi; "Lebbeyk!" deyip yokluktan varlık alemine koşu koşu geliyor!

"Bakara Suresi, 2/117. ayete işaret var."

• Yukarıda; "Yaya kalmışlar!" dedim; bu da söz mü? Onlar; Ashab-ı Kehf gibi uykuda bile yol alıyorlar! Hani onlar yan üstüne yatmışlardı ama, ta ötelere, göklere kadar gitmişlerdi!

• Bu topluluğa, su kabağı da gelip katıldı, ipe tırmandı! Bu tırmanışı o nerede gördü, nereden bildi, kimden öğrendi? O çıkıp giden, uzayıp yükselen ipi ona verenden bildi, ondan öğrendi! .

• Şu yeşillikler, şu yasemenler, şu meyveler zaten bizim rızığımız; çöllerde, ovalarda bulunan o ot, o diken, o toprak onun rızık!..

• Herkesin rızık başka çeşit; o nasip, o meyve, o rızık başka topluluğun! Bizim onlardan tiksınmemiz, onların üstüne düşmeyişimiz, onları bizden koruyor!

• Yüzbinlerce karıncanın, yılanın, yüzbinlerce rızık yiyen canlıların her biri, payını aramadadır; her biri feryad edip durmadadır!

• Her ilaç, bir derdin dermanı; her şeyin bir işte neticesi var! Hani şifalı otlar var ya, hekimlik bilgisine sahip olanlardan başka hiç kimse onları bilmez, tanımaz!

- Ot vardır, bize zehirdir! Onlarca panzehir, bize göre dikendir fakat, deveye hurmadır!
 - * Cevizle bademin içi özdür, güzeldir; dışı kabuktur! Özler, tıpkı tavuk yumurtası gibi, kabukları içinde olgunlaşır!
 - * Hurma, dıştan hoştur ama, içi çekirdekli! Onun aksi ol, ey merhametli dost! İncir gibi için de güzel olsun, dışın da!
 - * Ağacın su çekişi kökten başlar! Cenab-ı Hakk'ın, canı merdivensiz olarak yücelere çekişi gibi, ta yukarılara, dalların ucuna kadar çeker götürür!
 - * Şu esip duran rüzgar, çiçek tozlarını ve meyvelerin tohumlarını erkeklerin organlarından alır, dallara, topraklara götürür! Böylece, dallar ile topraklar gebe kalır! Rüzgarlar, sanki erkek Arap atlarıdır; dallar da dişileri, asraklarıdır!
 - * Bahar mevsiminde kuşlar, sıcak yerlere göçerler! Serseri misafirler gibi şurada burada yuva yaparlar, bir müddet orada kalırlar!
 - * Kuşlar ötüşürken, binlerce sırlar söylerler; "Filan göçecek, filan onun yerini utacak!" derler!
 - * Şu hühdüder, Hz. Süleyman'dan mektup getirmişlerdir! Fakat, nerede kuş dilini bilen bir kişi ki, o mektupları terceme etsin!
 - * Leylek, bütün kuşların arifidir; "Leklek!" der dururlar! Onun ne dediğini biliyor musun? "Ey yardımı istenen Allah; mülk de Sen'indir, emir de »Sen'indir! Hamd ve sena, ancak Sana mahsustur!.."
 - * Ey can! Yaylaya çıkma zamanı geldi; kışık beden evini bırak! Türkmenlerin adetini, hiç olmazsa kuşlardan öğren!..
 - * Kuşlar gibi, kendine kendin gözcü ol! Allah'ı tesbih et; tesbihin, sana ordugah olur! Allah'ı tesbih et!
 - * Aşk, öyle bir güneştir ki, ancak aşıkların gönüllerini yakar yandırır! Ona, İkbahar, sonbahar yol bulamaz; ancak can sevgisi yol bulabilir!
 - * Mademki aşk bizi zamandan da, zeminden de çıkarıp götürmededir, o halde, emin olalım; yok olmayacağız! Onun lütfu ile, ihsanı ile, onun cömertliği ile biz, ölümsüzüz!
- "Faruk Nafiz merhumun şu mısraları da bize müjde veriyor:
- "O büyük Rabb ki, ufuklar boyu nimetlerini
Hüsn ü an, reng-i füsün, aşk-ı cünun mahşerini
Gayr-i kafi görerek sevdiği biz kullarına
Şimdiden va'd ediyor başka bir alem yarına"
- * Şu yeryüzünü de, şu zamanı da, içinde bir kuş yavrusu bulunan bir yumurta gibi düşün! Kuş, karanlık yerde mahbustur; kanadı kırıktır, hor ve hakir görülmektedir!
- Küfürle iman, yumurtanın akı ile sarısına benzer; aralarını ayıran bir berzah vardır! Bu sebeple, birbirlerine karışmazlar!
- "Rahman Suresi, 55/20. ayete işaret var."
- Anaç kuş, Allah'ın, lütuf ve keremi sonucu olarak, ona verdiği analık duygusu ile yumurtayı kanatları altına alınca yavru kuş, küfrü de, imanı da yok ederek yumurtadan "vahdet kuşu, birlik kuşu" olarak çıkar!
- " Bu son üç beyitte, "vahdet-birlik" konusu, yumurta örneği ile anlatılmaktadır. Yanlış anlaşılması için bazı marozatta bulunacağım: Önce; küfür nedir, iman nedir, onu arzedeğim. Küfür; Allah'ı inkar etmektir. İman ise, Allah'ın varlığına inanmaktır. Aslında, küfür de bir inançtır. Yani, küfrü benimseyen kafir dediğimiz kişi de, Allah'ı inkar etme inancını taşımaktadır. Allah'ın varlığına inanan "mümin" ile inanmayan "kafir", birbirine zıt düşen inanç sahipleridirler. Biz, bizim inancımızı taşımayanlara kafir diyoruz. Hristiyanlar, musevîler de, bizim dinimizde değillerdir ama, Allah'a onlar da inanmaktadırlar. Biz, onlara da kafir mi diyeceğiz?
- Mevlana, kafir dediğimiz kişinin son nefesinde imana gelebileceğini düşünerek hiç kimseye kafir dememektedir. Müslümanlık, Allah'ın en son gelen semavî dinidir; Peygamber Efendimiz de en son peygamber olduğu için bizden evvel gelen dinlerin hükmü kalmamıştır. Ama, bugün dünyada, müslümanlardan daha çok başka dinlerde olanlar var.
- Allah da, yalnız müslümanların Allahı değil; "Rabbü'l-alemin" yani, bütün alemlerin, herkesin Rabbi'dir. Tasavvufi inanca göre biz insanları inançlarına göre ayırıyoruz. Allah'ın nazarında bütün insanlar birdir; hepsi de O'nun kuludur. Herkes de, kendi inancını doğru bulmaktadır.
- Bugün dünyada mevcut çeşitli dinler ve mezhepler arasında müslümanlık, yukanda arzettiğim gibi, en son din olduğu için "hidayet yolu"dur. Diğer inançlar "dalalet-sapıklık yolu"dur. Aslında, "hidayet yolu" da, "dalalet yolu" da O'nun takdir ettiği bir yoldur. Hz. Mevlana; "Eğri yazı da, doğru yazı da Sen'in mektebinde yazılmıştır!" (Dîvan-ı Kebîr, c. VI, 2778) buyurmaktadır. Onun için, Ziya Paşa merhum da;
- "Birdir nazar-ı Hakk'da mecûs ile müselman. (Mecûsî ile müsلمان Allah'ın nazarında birdir!)" demiştir. Çünkü, ikisi de O'nun çizdiği yolda yürümektedir. İşte, Hz. Mevlana bu üç beyitte "vahdet-birlik" görüşünü bu misallerle açıklamıştır. Bu gazelden sonra gelen gazelin üçüncü beytini, lütfen dikkatle mutalaa buyurunuz.

883. Dünyanın bütün güzel yüzlüleri, bizden güzellik çaldı!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1947)

- Ay yüzlülerin olan sevgilim, hastalarının yanına geldi de dedi ki: 'Ey sapsarı yüzler, ey benim safran bahçem!
- Safran bahçemi sulayacağım; ab-ı hayatımla onları gül haline getireceğim !

• Zaten sarı renkler de, kırmızı renkler de, güller de, dikenler de, hepsi hepsi bizim emrimizde, bizim hükmümüzdedir! Bizim yazımızdan, bizim fermanımızdan başka bir şeye uymazlar!

* Dünyanın bütün güzel yüzlüleri, bizden güzellik çaldı; hepsi de zerre zerre bizim güzelliğimizi, bizim ihsanımızı gördü!

• Bu güzellikler, onlara belirli bir zaman için iğreti olarak verildi! 0 ay yüzlüler, zamanla sararıp solarlar; yüzleri, sonbahar yapraklarına döner! Hırsızların, bizden güzellik çalanların hali budur!"

884. Akıllının biri gelir de aşıklar arasına katılmak isterse, biz, ona yer vermeyiz!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV, 1955)

• Mest olmuş, kendilerinden geçmiş, akıllarını kaybetmiş kişilerin arasında bir akıllının bulunması, ne acınacak bir haldir! 0 kişiye ne yazıktır, ne yazıktır, ne yazıktır; ne yazık!

• Ey sakî! Sen, korkmadan şarap sun; herkese birbiri üstüne şarap sun da, dünyada akıllı bir tek kişi bile kalsın!

• Sevgili bana; "Sen gerçekten aşık isen, aklını kaybet, deli divane ol!" diyor! gerçekten de, delilerin içinde bir akıllının bulunması yersizdir, manasızdır!

• Akıllının biri gelir de biz aşıkların arasına katılmak isterse, ona yer vermeyiz, onu istemeyiz! Ama bir aşık gelince, onu elinden tutar, içeri alırız; ona; "Hoşgeldin!" deriz!

* Ayıp dedikleri şey neden meydana gelir? Bir şeyi neden ayıp görürsün? Usanmış, melûl olmuş akıldır! Susuz bir kişi, yağmur bulutunu ayıplar mı?

• Bir ham kişi tutar da seni bir bakırcıya götürürse, Yusuf ol, bir köle gibi satıl; zararı yok! Bir diken senin değerini bilmezse, sakın üzülme! Sen gül bahçesi ol da, o seni diken bilsin!

• Sen, Hz. İsa ol da, senin evin olmasın; ne zararı var! Sen, göz ol da, sana bir göz örtüsü kalmayacakmış; kalsın!

885. Seninle benim bir ayrılığımız yok ki; "sen" "ben" deyip duruyorsun!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. IV, 1930)

• Bugün sen mi daha güzelsin, ben mi daha güzelim? Sen; bensiz nasılsın, benimle beraber olunca nasılsın?

• Hayır, hayır! "Ben" "sen" deme; bunları bırak! Zaten sen ben ayrı değiliz ki! Seninle benim bir ayrılığımız yok ki; "sen" "ben" deyip duruyorsun!

"Mevlevî şairlerinden Esrar Dede merhum bir rubaîsinde şöyle buyuruyor:
"Ben, ben dediğim, ben dediğim sensin hep
Canım dediğim, ten dediğim sensin hep
Manend-i kudüm sîne-i kuban oldum
Tenna tenena ten dediğim sensin hep."

Fuzulî merhum da Leyla vü Mecnun'unda, Leyla, Mecnun'u sahrada bulduğu zaman Mecnun'un ağzından şunları söyler:

"Benden teberrî eyledin beni sen
Kime arz eyleyeyim seni ben
Bende olan aşıkarsensin
Ben hod yokum, ol ki var, sensin
Ger ben ben isem nesin sen ey yar
V'er sen sen isen, neyim men-i

• Sen, sensiz, ötelede, ta göğün üstünde idin; ben de, yıllar boyunca bensiz dim!

• Ben kabuktayım, kabuk gibiyim; sense özsün, özüm gibi tatsın, sudan ibaretsin! Ben nerdeyim, sen neredesin? Kabukla öz bir olur mu?

• Cömertliği ile meşhur Hatem-i Tay nekesliği bırakıp cömertlik kapısını açtı da, ondan sonra; "Benim, ben!" dedi!

• Ben, nekesliği de başışladım, cömertlikte ben, Hatem-i Tayî'den de ilerdeyim!

• Sen, güzel yüzlü, latif bir cansın; ben de, güzel yüze karşı ayna tutan bir kişiyim!

886. Ey neşeli dost; dilerim, yüzün her zaman gülsün!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe-ulün

(c. IV, 1923)

* Ey ay yüzlü, neşeli dost; dilerim, yüzün her zaman gülsün! » 0 ay, hiç kimseden doğmamıştır; doğduysa, şüphesiz gülerken doğmuştur!

- Ey Yusuf'ların Yusufu! Sen, adalet tahtına gülerek geçtin, oturdun!
- Daima kapalı bulunan o kapı, o aşk kapısı, senin yüzüne gülerek açıldı!
- Ey ab-ı hayat! Gelip yetiştin de, ateş de güldü, rüzgar da güldü, toprak da güldü!

887. Ey dost; sen bizden ayrılma da, belayı, gamı bizden ayır!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. IV, 1928)

- Ey dost; bizi azarlamayı bırak da, derdimize deva ara!
- Ey dost! Sen bizden ayrılma da, belayı, gamı bizden ayır; bizi onlardan kurtar!
- Düşünce, bir hırsız gibi geldi, gönle girdi! Sen şarap ver, mest et de, o hırsız defolup gitsin!
- Sen, gamlar içinde bulunduğun halde neşeli ol; vefasız olan, vefa nedir bilmeyen şu dünyada, sen vefalı ol!

888. Sen sus, söyleme; kendi kemalini aşk, kendisi söylesin!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. IV, 1926)

- Bedenin kazancı maldır, altındır; gönlün kazancı ise, dostluğu artırmaktır!
- Dostsuz, bağ bahçe zindan gibidir; dostla beraber olunca, insana, zindan bile gül bahçesi gibi görünür!
- "Şair Neşatî merhum; "Bağa sensiz varamam, çeşmime ateş görünür." .
- Dostluk lezzeti, zevki olmasaydı, ne erkek meydana gelirdi, ne de kadın!
- Dostluk bahçesinde yetişen diken, binlerce selviden, binlerce süsünden daha hoştur!
- Biz, iğneye ipliğe minnet etmeden, aşkımızı birbirine eklemiş ve dikmişiz!
- Alem evi karanlıksa, aşk, o eve tam altmış tane pencere açar!
- Eğer sen, oktan kılıçtan korkuyorsan, aşk zırhcısı sana zırh yapar!
- Sen sus, söyleme; kendi kemalini aşk, kendisi söylesin!

889. Bu dünyada çeşitli yollardan gelen zevkler,
kendini gizleyen yaratıcının kullarına bir lütfudur!

Fa'ilatün, Fa'ilaün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1937)

- Sende bulunan hoşluk, güzellik seni bırakıp gidince, sakın gam yeme, kederlenme! İyi bil ki, seni bırakıp giden şey, bir başka şekle bürünerek yine sana gelir!
- Bir çocuk, sütten hoşlanmaz mıydı? Sütten kesilince, o zevki, şerbetten, baldan alır!
- Bu zevk, bu hoşluk, yaratıcının kullarına birer lütfu ve ihsanı olup çeşitli şekillere bürünerek kendisini gösterir ve bu balçık alemde, kaptan kaba boşalır, bütün canlılara sunulur!
- Cömertliği, lütfu, ansızın yağmur halinde gelir, yağar; yerden çayırlar çimenler, çeşitli renkte ve kokuda çiçekler, güller, çeşitli şekilde ve tatta meyveler yetişir!
- O zevk; O'nun lütfu olarak bazan su yolu ile, bazan ekmek, et, kebab yolu ile, bazan güzel renkli, hoş kokulu, lezzetli, güzel meyvelerle kendini gösterir! Bazan cins atlardan, süslü eğerlerden gelir; bazan tatlı dilli, güzel yüzlü dostlardan gelir! Çeşitli yollardan gelen bu zevkler, hep kendini gizleyen büyük, işsiz yaratıcının kullarına ihsanıdır!
- Bütün bu perdelerin ardından, bir gün ansızın çıkagelir! Bir tecelli, seni senden alır, bütün putlar kırılır! O zaman, ne bu kalır, ne de o!
- * Uykuda iken can bedenden çıkıp gider, hayal alemine dalar! Beden, olduğu yerde kalır; sen, artık başka şekle bakma!
- Sen dersin ki: "Ben rüyada kendimi gördüm! Sanki bir selvi imişim; yüzüm bir lalelik, bedenim ise gül, yasemen!.."
- Fakat uyanınca, o selvi hayali geçer gider ve can, beden evine döner gelir! İşte bu hallerde, bilenlere, anlayanlara ibretler vardır!
- Bu hususta söylenecek çok şeyler var! Var ama; fitne çıkacağından korkuyorum, söyleyemiyorum!

890. Gönlün ellerini çözmek, gamın ve kederin ellerini bağlamak gerekiyor!

Mefulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c.IV, 1927)

- Tövbeyi bozmak, binlerce tövbe tuzağından kurtulmak zamanı geldi!
- Gönlün ve canın ellerini çözmek, gamın ve kederin ellerini bağlamak gerekiyor!
- Ruhun sevgilisini görmenin, O'nun la'l dudaklarını öpmenin tam zamanıdır!
- Ab-ı hayatla yıkanmanın, onunla bedeni kirlerden temizlemenin zamanı geldi!
- O'nun vuslatının kıyameti koptu; daha ne zamana kadar ümitlere kapılıp oturacaksın?
- Sevgili, bir bağı çözer, koparırsa dikkatle bak; o çözmede, o koparmada yüzlerce bağlama, yüzlerce uzlaştırmayı vardır!

891. Güneşi gördüğün zaman, sevgilinin yüzünü hatırla!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. IV, 1944)

- Güneşi gördüğün zaman, sevgilinin yüzünü hatırla; bulutları görünce de O'nun özlemi ile döktüğüm gözyaşlarını düşün!
- Benim gibi küçülmüş, erimiş yeni ayı görünce, canın hakkı için olsun, benim zayıf ve perişan halimi hatırla!
- Gökyüzüne bak; başı dönmüş göğü seyret de, bu başsız ayaksız dönüp duran aşığın halini düşün!
- Gecenin zenci ordusunun dünyayı işgal ederek onu karanlıklar içinde bıraktığını görünce, kafir ayrılık gecesinin ele geçirdiği esirleri hatırla!
- Gökyüzünde ateşler içinde yanan Nesr-i Tair yıldızını görünce, kolu kanadı yanmış gönül kuşunun yanışını hatırla!

892. İman ile küfr ses sese vermiş, bir perdeden,
aşk perdesinden şarkı söylüyorlar!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. IV, 1922)

- Ey can! Biz mi daha neşeliyiz, sen mi daha neşelisin; biz mi safız, tortulardan arınmışız, yoksa midenin gönlü mü?
 - Hepimiz kendi aşkıma düşmüşüz; kendimizi seviyoruz, başkasını sevemiyoruz! Bu yüzden, gönülden de olmuşuz; gönülsüz kalmışız! Hepimiz kendi yüzümüze, kendi güzelliğimize dalmışız, hayran olup gitmişiz
- "Mehmed Akif merhum bir beytinde; "Hepimiz kendimizin aşıkıyız / Sade ilanı çekilmez bu acaib aşkın" diye buyurur."
- Biz mi daha mest olmuşuz, içinde şarap bulunan kadeh mi; biz mi daha temiziz, gönül mü, can mı?
 - Bir bize bakın, bir de aşkın yüzüne bakın; hangimiz daha beğenilecek, şaşılacak haldeyiz; hangimiz daha bilgiliyiz?
 - İman, aşktır; onu görmediğimiz için biz, küfürdeyiz! Sen, şimdi küfre de bak, imana da!
- "Kafir"ın lügat manası, "hakikati göremeyen, hakikatin üstünü örten kişi"dir. Bu yüzden, tohumu toprağın içinde gizlediği için çiftçiye kafir derler. Mevlana'ya göre, aşkı anlamayan, inkar eden kişi de küfürdedir; yani kafirdir."
- İman ile küfür ses sese vermiş, bir perdeden, aşk perdesinden şarkı söylüyorlar!
- "Hz. Mevlana Dîvan-ı Kebîr'm bir başka yerinde de şöyle buyurur:
- "Sır gözü ile, gönül gözü ile mümine de bak, kafire de; bunların herbirinde, kendi inançlarına göre; 'Ya Rabbi!' sesinden, 'Ya Hayy!' feryadından başka bir şey yoktur!" (Dîvün-ı Kebîr, c. V, nr. 2578) Yunus Emre hazretleri de; "Aşk mezhebi dindir demedi mi?
- Anlayan, bilen bile bu sözü anlamazken; bilgisiz, anlayışsız olan bu sözü nasıl anlayacak?

893. Sen arada olmayarak yaptığın iş, iyi bil ki, Hakk'ın işidir!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c. IV, 1925)

- Canın, aklın, imanın düşmanı olan o güzel, yine oynayarak geldi!
- Yüzbinlerce gönül yağmalayan, yüzbinlerce dükkan yıkan...
- Yüzbinlerce fitne koparan, yüzbinlerce hayranını hayran eden sevgili geldi!
- Aşkın hem dadısı, hem de afeti; canın hem dostu, hem de düşmanı olan o dilber yine geldi!
- Geldi de; "Köyün haracını getir!" dedi! "Bu köyün haraç verecek hali yok bu köy, yıkık bir köy!" dedim!

- Dedim ki: "Senin tufanın, şehirleri bile kırdı geçirdi; koca bir tufana karşı yıkık bir köy ne yapabilir?"
- Dedi ki: "Yıkık yer, definenin gömülü bulunduğu yerdir!" Ey müslümanlar; orası, bizim yıkık yerimizdir!
- 0 yıkık yeri bana ver de, sen, dışarı çık! Beni kınama; yersiz ve manasız konuşma!
- * Orası, senin yüzünden öyle yıkılmış; sen oradan çıkıp gidence, padişahın adaleti ile orası mamur olur, onarılır!
- * Hile yapma; "Gittim!" diyerek kapının arkasında gizlenme!
- * Kendini ölü gibi gösterme ki, insan ruhu ile dirilesin!..
- * Dedi ki: "Benlikten kurtulduğun, kendin aradan çıkarak söylediğin söz, kur'an'ın esrarıdır!
- Sen arada olmayarak yaptığın iş, iyi bil ki, Hakk'ın yaptığı işi!
- * Gazelin geride kalan kısmını gizlice söyleyeceğim! Çünkü bu söz; hamların, anlayışı kıt kişilerin yanında söylenecek söz değildir!

894. Aşıklar, ney gibi feryad etmedeler; aşk da, sanki ney çalan kişi!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1936)

- Aşıklar, ney gibi feryad etmededir; aşk ise, sanki ney çalan kişi olmuş! Bakalım bu aşk, benim neyim ile neler söyleyecek?
- Ney meydanda, ney çalan gizli; neyim, onun dudaklarının şarabından mest olmuş!
- Ney çalan, bazan neyimi okşamada, bazan da onu ısırmadadır! Ah, şu güzel sesli ney - kıran(ney-zen)dan!
- Gökyüzü, bir hırka gibi sema' ediyor; fakat, hırkanın içindeki sofı görünmüyor! Ey müslümanlar! Bedensiz bir hırkanın oynadığını kim görmüştür?
- Hırka, beden ile oynar; beden de, canla oynar! Canın boynunu da, sevgilinin aşkı bir iple bağlamıştır!
- Ey mahmur gönül; "Şarabın bana hiç tesir etmedi, beni sarhoş etmedi!" diyorsun! İnsan, onun keskin şarabını içer de, kendinde kalabilir mi?

895. Çabuk gitmek, gül bahçesindeki gülün adetidir!

Mef'ulü, Mefa'ilün, Fe'ulün

(c.IV, 1920)

- Ey yürüyüşü canın yürüyüşüne benzeyen sevgili; geç geldin, çabuk gitme!
- Geç gelip çabuk gitmek, gül bahçesindeki gülün adetidir!
- Bana; "Nasılın?" diye sordun; nasıl olacağım? Kızgın kumun üstüne düşen balığın hali nasıl olur?
- Ey padişahım! Bir şehrin padişahı insafsız ve adaletsiz olursa, o şehir ne hale gelir? ben, o haldeyim!
- Ben, sensiz değilim! Fakat, sende bir gizli senlik var ya, ben senden onu istiyorum!

896. Ben, dünyada, gönlü sevgi ile dolu bir düşmanı hiç görmedim!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV, 1935)

- Görünüşte yabancı gibi duran, dıştan beni sevmiyormuş gibi duran dilber, içinden beni sever! 0, bana karşı duyduğu sevgiyi gönlünde gizler; dili acı söylese de, onun ağzı şekerlerle doludur!
- Gönülden bir dost, görünüşte yabancı olan, gönlü sevgi ile dolu böyle bir düşmanı ben, dünyada görmedim!
- Aşkından bahs edersem, sevgili bana kızar; kızarsa kızsın! Ben, vefasız aşık olmam; ondan asla yüz çevirmem!
- Dilberin huysuzluğu, acılığı, şarabın acılığına benzer! İnsanın mizacı ile uyur, insanı neşelendirir ama, ağza acı gelir!
- Onun karşısında ölmek, aşığa, şekerden tatlı gelir! Bunu, ölen bilir; sen, bu sözü dirilere söyleme!
- Aşkın huzurunda bu gazeli okuduğum gün, ne mutlu gündür; o gün, onun önünde yere kapanıp hemen can vermek isterim!
- Aşk, can kuşuna; "Kafese girmek ister misin?" diye sorar! Kuş da; "Kafesten bahs etme; onu kır gitsin! Ben, yalnız seni isterim!" der!

897. Yüzünden başka ne görürsem, gözümün nuru azalıyor!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV, 1946)

- Keşke benim canım, senden başkasını tanımasaydı; uyanık olan, manalar bilen canım, senden başka hiç bir şey bilmeseydi!
- Ne kimseyi reddetseydim, ne tereddüde düşseydim, ne de tereddütsüz "evet" deseydim; tehlikesiz, tuzaksız, çersiz çöpsüz kendi denizime dalıp gitseydim!
- Yüzünden başka ne görürsem, gözümün nuru azalıyor! Ey benim kirpiklerimin perdesi; kimseye yol vermeyin, yabancı bir hayali içeri sokmayın!
- Aşkın güzelliklerinden, canım inceldi, pek nazık bir hal aldı! Ondan başka her şeyden bıktım; ben, can da istemiyorum, gönül de istemiyorum! Nerede benimki, nerede o?
- Bir an bile olsa, benden yüzünü çevirme! Çevirme de, senin derdinden ateşlerle dolu gönlümün dumanı, gökyüzünü yakıp yandırmazın, ne var ne yoksa birbirine katmasın!
- Sustuğum zamanlar, senin gül bahçenden reyhanlar toplarım; feryada başlayınca, ah edince de, alem reyhanımın kokusu ile dolar!
- Sana karşı ben kim oluyorum? Adını koyduğün değersiz bir kölen! Fakat, sen benim neyimsin? Sen, benim sultanımsın, padişahımsın!
- Ey feryadımdan da, efganımdan da canıma daha yakın olan sevgili; feryadım da senden geliyor! Belki de, benim feryadım sensin!

898. Bu koku ile, baştan başa bütün dünya, zerre zerre mest oldu!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. IV, 1950)

- Bu hoş koku kimin kokusudur? Bu koku; güzelliği ile dünyayı süsleyen, güzelleştiren, cana canlar katan sevgilinin kokusudur! Bu koku, her şeyi diriltten ilkbaharın, o aşk bahçesinin, o gül fidanının kokusudur!
- "Peygamber Efendimiz, güzel kokuyu çok severdi. Bir hadîslerinde; "Bana dünyanızdan üç şey sevdirdi: Kadın, güzel koku, gözümün nuru namaz!" diye buyurdular. Güllerin, miraçtan dönerken yere dökülen mübarek ter damlalarından bittiğinden ve; "Kim benim kokumu duymak isterse, gül koklasın!" diye bir hadîsten bahsedenler de var. Veysel Karanî hazretlerinin kokusunu duyması da, bir güzel koku sayesinde. Keza Yusuf aleyhisselamın gömleğinin kokusu, babasının gözlerini açmadı mı?"
- Bu koku ile baştan başa bütün dünya, zerre zerre her şey mest oldu! Aslında, bu kadar güzel bir kokunun yeryüzünden gelmesine imkan yok! Bu koku; ötelerden, yücelerden, mana aleminden gelen bir kokudur!
- Göklerde bulunan yıldızlar, birbirlerine diyorlar ki: "Bu hoş kokulu, güneş gibi parlak yüzlü güzel kimdir?" Denizlerdeki balıklar da diyorlar ki:
- "Yeryüzünde neler oluyor? Bu gürültüler, bu kavgalar kimin için, hangi güzel yüzünden?"
- Sevgilinin yüzünün parlaklığı, yüzleri nurlandırıyor, güneş haline getiriyor! Yüzü güneş gibi parlak olan bu ay yüzlü dilber, güzelliği ile canı bile kıskandırıyor!
- Yüzyıllardan sonra, Hz. Yusufun güzelliği yine geldi; gözleri kamaştırıyor! Bu güzellik, hurilere bile şaşkınlık veriyor!
- Ey iki dünyanın emanı, ey iki alemin sığınağı, ey her zor işte elden tutan, yardım eden aziz varlık! En zor günlerde kurtuluşa da Sen kefilisin, Sen sağlarsın!..
- 0; gökyüzüne kargaşalıklarla, coşkunluklarla dolu yeni bir dönme şekli öğretti! Allah'ım! Bu ne biçim aşktır; nasıl görülmemiş, duyulmamış bir sevdadır?
- Ey güzel sesli aziz varlık; Sen'in güzel sesin, her gönüle ulaştı! Sen, şimdi, her gönüle şunu anlat; de ki: "Bütün bu haller, bu güzellikler, o mana denizinin incileridir!"

899. Allah'ım! Söyleyeyim desem, söze gelmiyorsun;
gizleyeyim desem, buna imkan yok!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1968)

- Ey benim güzelim! Ben, Sen'in aşkına kapılmış, havana uymuş bir aşığıyım! Sen'in aşkın, sanki bir denizdir; canım da, o denizde bulunan bir balıktır! Sen, bir an benden yüz çevirirsen, bir an Sen'i görmezsem, balığa benzeyen canım ölüp gider!
- Balıklar, sudan dışarda kalınca bir an bile yaşayamazlar, ölüp giderler! Aşıklar da, sevgililerinin ayrılığına sabredemezler!

- Balığın canı sudur; balık cansız, yani su olmadan yaşayabilir mi? Bir insan da, cana sabredemezse, canın canına nasıl sabredebilir?
 - Sen olmayınca bana, dünya da, ahiret de zindandır! Sen benden ayrıldığıın zaman, ab-ı hayat bile içsem beni diriltmez!
 - Şu dünya puthanesi, Sen'in yaptığıın resimlerle, yarattığıın şekillerle dolu! Fakat, hiç biri Sen'in yerini tutmuyor! Şekil nerede, nişan, iz nerede, şekilsiz, nişansız olan nerede?
 - Gönlümün kanının damlasını, adeta bir dünya haline getirdin! Öyle şaşırdım ki, damla ile dünyayı ayırt edemiyorum!
 - Ağzıma elinle sunduğun kadehi içince öyle mest oldum ki, kadeh ile ağzımı ayırt edemiyorum!
 - Ben kim oluyorum? Yeryüzünden göklere kadar her yer Hakk aşıkları ile dolu! Onlar, Sen'in şarabınla öyle mest olmuşlar ki, yerle göğü fark edemiyorlar!
 - Benim gibi yüzlerce çoban, koyunlarını kurda ısmarlamış! Kime ne diyeyim; "Koyunları ne yaptın diye kime sorayım; çoban nerede?
 - Söyleyeyim desem, söze gelmiyorsun; gizleyeyim desem, buna imkan yok! Muhakkak ki, çok büyük olduğun için ne dünyaya sığıyorsun, ne de giz alemine!
 - Ben, Hakk aşığı olduğum için şu dünyada gizliyi sezersem, tanırsam, bilirsem, durumu açığa vuramadığım için bana "aşk mümini" deme, "kafir" de!
- "Kafir; hakikati gizleyen, Hakk'ı inkar eden kişidir. "Gizliyi bildiğim, sezdiğim halde açığa vuramadığım için beni kafir say!" demek istiyor. Araplar, tohumu toprak altında gizlediği için çiftçiye "kafir" diyorlar."

900. Dün gece rüyamda yokluğu gördüm!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,2015)

- Dün gece rüyamda, yokluğu gördüm. Onun güzelliğinden şaşırdım kaldım; aklım başımdan gitti!
- Yokluğun güzelliğinden, kemalinden, olgunluğundan, lütfundan ötürü ta seher vaktine kadar kendime geledim!
- Yokluğun la'l madenine benzeyen renginden adeta ipekler, atlaslar giydim!
- Aşıkların heyheylerini çok duydum; "Afiyetler olsun, afiyetler olsun!" sesini çok işittim!
- Yokluktan sarhoş olmuş, kendilerinden geçmiş ve halka halinde oturmuş aşıklar gördüm! Derken, kulağıma bir yokluk halkasının takıldığını gördüm!
- Sonunda, yokluğun nurunda, bir takım acaip nakışlar, şekiller gördüm; yokluğun yüzünde de, canlar canı parlıyordu!
- Bu hali görünce çok duygulandım; canımdan yüzlerce coşkunluk coştı! Aşk denizi de dalgalanmaya, köpürmeye başladı!
- Göklerde, binlerce naralar duyuldu! Ben, böyle çavuşa kurban olayım!

901. Bir güzelin ayrılığından ötürü saçlarım ağardı, yüzüm buruştu!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,1973)

- Güzellikte Çin güzellerini geride bırakan, onların güzelliklerini unutturan bir güzelin ayrılığından ötürü, saçlarım ağardı, yüzüm buruştu!
- Can, tatlı dilli sevgilinin sözlerini kışkandığı için kulağa; "Onun sözlerini pek işitme, az duy!" demededir! Gönül de, onun güzelliğini kıskanır da, göze; "O güzele sık sık bakma, onun yüzünü az gör!" demektedir!
- "Gamın ayağını bağlayayım!" diye zevk elini uzattım! Ey müslümanlar! Böylece, benim zevkim de gam rengine boyandı!
- "Belki beni kurtarır!" ümidi ile bir taşla el attım. Fakat, o da, denize düşmüş, şuna buna el atmada, önüne gelene sarılmada!..
- Bugün, gönlün kapısının önünden geçiyordum. Kapıdan içeri baktım ve onu çok perişan bir halde gördüm; yüzü sapsarı idi, elbisesi yırtılmıştı; sağını solunu bilemez bir hale gelmişti!
- Ona; "Nasılın?" dedim. Hayhaylarla ağlamaya başladı. Dostundan ayrıldığıından ötürü feryadlar ediyordu.

902. Ben susuyorum; benim sırlarımı sana uyanık gönlüm söylesin!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,2014)

- Sevgilim sırrını bana söylemiyor; benim de dilim tutuluyor, ona bir şey söyleyemiyorum!

- Ondan özür diliyorum da, diyorum ki: "Ben susuyorum; sana sırlarımı, benim uyanık gönlüm söylesin!"
- Halbuki, bir başkası karşımıza çıkınca o, baştan başa dil oluyor; benim sırlarımı da, kendi sırlarını da söylüyor!
- Bu halde, benim vehimli gönlüm kötü bir zanna kapıldı, bir şüpheye düştü!
- 0, sırrımı ister söylesin, ister söylemesin; gerçek olan şu ki; ben, sevgilinin ayrılığına sabredemiyorum, dayanamıyorum!

903. Benim canım, senin canın; senin canın da benim canım!
Bir bedende iki canı kim görmüştür?

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 2012)

- Ey benim gönlümün huzuru, rahatı; ey benim gönlümü kıran, perişan eden aziz varlık! Ey hiç bir suçum yokken kendini benden çeken sevgili!
- Sen gittin, benden uzaklaştın ama, gönlümden dışarı çıkamadın, gönlümden uzaklaşamadın! Çünkü sen, bir mum gibisin; gönlüm, canım da senin fenerin!..
- Benim canım, senin canın; senin canın da benim canım! Hiç kimse iki bedende bir can görmüş müdür?
- Seninle buluşmak, benim hayatımdır; senden ayrılmak da ölümümdür! Bu iki durumda beni, eşsiz bir hale getirdin!
- Ab-ı hayatı çok aradım, bulamadım! Sonunda, Hızır (a.s.) bana dedi ki: "Onunla buluşmadıkça canlanamazsın! Bu sebeple, boş yere ab-ı hayatı arama!"
- Gam; senin gamına düşenin, senin gamınla gamların yanına sokulamaz! Gizlice sokulursa, onun boynunu kesmek gerek!
- Hallac-ı Mansur hazretleri; "Ey yaşı küçük, bedeni körpe, taze güzel!" diye başlayan şiirini senin için söylemiş!
- Senin güzelliğin ile mest olanlara, gam yaklaşamaz! Düşünce ile gam, halkındır!
- "Şeyh Galib; "Aşıқта keder neyler; gam, halk-ı cihanındır!" diye buyurmuştur."
- Kim nefsanî duygularına esir olmuş, tabiat kuyusunda kalmışsa, kurtulmak için ipe benzeyen pişmanlık düşüncesine sarılmaktan başka çaresi yoktur!
- Fakat, aşk kanadı ile uçabilirse, ip işe yaramaz! "Yakîn"e, tam inanca kavuşunca şüphe ve zandan tamamıyla kurtulur!
- Ey gönül; dilsizlerle dil birliği yap, onların dilleri ile dost ol da, dedikoduyu rehine ver, kurtul!

904. Etrafına halkın gözü ile bakma, kendi gönül gözün ile bak!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1972)

- Ey aşık! İki gözünü aç da. cennete akan şu dört ırmağı kendinde bul, kendinde gör: Su ırmağı, süt ırmağı, bal ırmağı, şarap ırmağı!
- Ey aşık! Kendine bak da, insanların işine karışma; "Şu şunu söylüyor, bu bunu söylüyor!" deyip durma!
- "Filan bana diken diyor, filan yasemin diye çağırıyor!" düşüncesine kapılmayan, her söze, herkese aldırmayan gül gibi can gözü açık insanın, ben kulu kölesiyim!
- "Filan sana kafir diyor, bir başkası da sana din adamı diyor!.." Bunlardan vazgeç, gözünü aç da, bundan sonra etrafına halkın gözü ile bakma!
- Allah, sana basiret gözü, gönül vermiş! Öyle bir göz vermiş ki, senin mahmur bakışlarına karşı Cebrail'in kanadı secdeye kapanır!
- Şekil ve suret aşıkları, "Bal bulurum!" ümidiyle ayran çanağına düşen sinek gibi şekle, surete, görünüşe kapılmışlardır!
- Ey Hakk aşığı; neşelen! Seni yükseltilen uçuracak kanatların olduktan sonra balçıktan sana ne gam var?
- Ey rahmetten kovulmuş olan Şeytan insan, Cebrail'in bile sana kul, köle almasını istiyorsan, benliği bırak; git, Hz. Adem'e secde et de...
- Kanlar içen, bir çok yolcunun ölümüne sebep olan gölün sendeki kabeden haberi olsaydı, her taraftan ırmaklar akar, gül bahçeleri yetiştirirdi!
- Ey kendine bakmayıp kendi kusurlarını görmeyip de, başka insanların iyisine kötüsüne bakıp kalan zavallı! Allah, senin yardımcın olsun!..

905. Sen, ayağını nereye basarsan, orada laleler, menekşeler, yaseminler biter!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 2006)

- Ey benim canım! Sen, nereye ayağını basarsan, orada laleler, menekşeler, yaseminler biter!
- Gül dalından bir gül koparsan da ona üfürsen, ya doğan olur, ya güvercin!
- Bir dağarcığın üstünde elini yıkasan, elinden dökülen sularla o dağarcık, altın bir put halini alır!
- Bir mezarın başında Fatiha okursan, o ölü uyanır, kefenini yırtıp kalkar!
- Eteğin bir dikene dolaşsa, diken, bir çeng haline girer de; "ten ten tene nen" diye nağmelere başlar!
- Ey Halil! Hangi putu kırdıysan, o put canlanır, akıllanır da bir insan olur!
- Gönül sahnesinden her an insanoğlu gibi biri doğup çıkar fakat, ortada ne erkek vardır, ne de kadın!
- Derken, onun yanından, arkasından adamcıklar dökülür ve yeryüzü onlarla dolar taşar!
- Bu şekilde, daha elli beyt söylemek isterdim ama, sen ağız açar konuşursun, diye ben, ağzımı kapadım!

906. İçine aşk ateşi düşen ağaç yanmaz!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c.IV.2005)

- Neden yabancılar gibi öyle uzakta oturdun? Gel, aşk delilerinin arasına gir!
- Neden utanıyorsun? Hem aşık olmak, hem de utanmak bir arada olur mu? Can nedir? Hem aşk hevesi, aşk zevki, hem de can korkusunu kim bir arada görmüştür?
- "Hz.Mevlana Dîvan-ı Kebîr'in bir başka beytinde şöyle buyurur"
- *0, bir can karşılığı bir öpücük veriyor; ne bedeva bir alış veriş! Git; can ver de bir öpücük satın al!
- Aşk evler yıkan, harap eden sevgili kalktı da, komşuların evine geldi!
- Şu deniz, aşık olduğu için coşup köpürüyor; göklerde dolaşan ay bile, aşkın önünde başını eğer!
- Ey uykuları bağlayan, bırakmayan sevgili! Gel de, bu gece vuslatınla uykumuzu nişansız, izsiz bir hale sok!
- Her padişahın kulları onu korurlar, bekçilik yaparlar! Bizim padişahımız ise kullarını korur, onları gözetir; onlara gözcülük, bekçilik yapar!
- Bizim padişahımız, uykuyu da bilmez, uyanıklığı da! 0, bize çok yakındır; o bizim canımızın, damarlarımızın içinde dolaşmaktadır!
- Bu gece bir güzel gördüm; elinde bir meşale vardı! Allah'ım; acaba o kimdir?
- Onun yüzünden uykum kaçtı; coşkunluksa arttıkça arttı! Hindistan'dan gelen fil, yine Hindistan'ı hatırladı!
- Allah aşkının ateşi, yüceldikçe yüceldi; Allah'ın kaza ve kader oku, yaydan fırladı!
- Gayb yeryüzüne ekilmiş tohum, topraktan başgösterdi, bir ağaç gibi boy attı, apaçık meydana çıktı!
- Şimşek çaktı, ağaca bir ateş düştü! Büyük, amansız bir şimşek, büyük, aman bilmez bir ateştir ama, bu ateş, başka türlü bir ateştir!
- İçine aşk ateşi düşen ağaç, yanmaz; o ateşle daha da güçlenir, yeşermeye başlar! Gül bahçesi de, şimşekten, aşk ateşinden açılıp saçılmaya başlar!
- Su, bu ağaçlara zararlıdır! Çünkü bu ağaçlar, ateşle yeşerir, boy atarlar!
- Fakat, sen meydanda iken, sen sen iken, benlikten kurtulmadığın için, ağaç gizlidir! Sen gizlenince, o meydana çıkar!
- Aşk bahçesinin parlaklığı da, güzelliği de Tebrizli Şems'tir; aşk ağaçlarını yetiştiren bahçıvan da odur!
- "Eğer sen aşkın açığı isen ve aşkı arıyorsan, keskin hançeri eline al, utanmanın boğazını kes!" (c. I.nr. 213)

907. Nice peygamber, vatan sevgisi uğrunda gözyaşı dökmüştür!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün ,Feilün

(c. IV,2000)

- Sevgilim! Senin ayrılık acılarına dayanamayarak ölmek, benim için zevktir, neşedir! Sensiz yaşamayı ben ne yapayım? Sen olmadıktan sonra ölüm, bana bal gibi tatlı, süt gibi lezzetli gelir!
- Sudan ayrı düşmüş olan balık, can verinceye kadar kupkuru kumun üstünde çırpınır durur; canı bedeninden ayrılınca, artık her şey bitmiştir!
- Acı su, denizde yaşayanlara ab-ı hayattır; kuru şeker yığını ise onlara mezardır, kefenden daha beterdır!

- "Cüz'ler"in asılları olan "küll'e doğru gitmeleri ve onda yok olmaları gerekmektedir! Bu, bir oyun değildir! Nice peygamber, vatan sevgisi uğrunda gözyaşı dökmüştür; peygamber olduğu halde, geldiği yeri, asıl vatanım özlemiştir!
- Yurdunu, doğduğu yeri bilmeyen çocuk, ister İstanbul'da olmuş, ister Yemen'de bulunmuş, o, dadı ister, süt anne ister!
- Yıldızların dolaştıkları yer gökyüzüdür; hayvan da, selvi gibi, yasemin gibi toprağa bağlıdır! Herkesin, herşeyin bir yurdu, bir vatanı vardır! Ey insanoğlu; senin vatanın neresidir?
- Kurbağanın canı sudandır, havadan değil; o havayı bilmez! Denizlerde yaşayanların hepsinin işi gücü budur!
- 133- Eski şairlerimizden birisi; "Ol mahîler ki derya içredir, deryayı bilmezler diye yazmıştır. Evet; denizde yaşayanlar, denizin ne olduğunu bilmezler!
- İlahî nur denizinde gizlenmiş olan ariflerin nefesleri nurdandır! Onlar, hep nuru teneffüs ederler; bilgisiz karanlığı yok ederler!
- 133- Eski şairlerimizden birisi; "Ol mahîler ki derya içredir, deryayı bilmezler diye yazmıştır. Evet; denizde yaşayanlar, denizin ne olduğunu bilmezler!
- Buraya gelince kalem kırıldı, kağıt da yırtıldı! Lütuf sahibi Rabb'in büyüklüğünü, kudretini anlayınca dağ bile paramparça olur!

908. Sen, canların canısın;aşık olmayan canları kır, yok et!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,2011)

- Sen, canların canısın; aşık olmayan canları kır, yok et! Asıl insan sensin; insan olmayanları, insan şeklindeki varlıkları ortadan kaldır!
- Sen, ölümsüz bir cevhersin! Gel, gözlere gir, gözlerde kal; senin gibi olmayanları taşlarla kır geçir!
- Ey mana güneşi! Hakk'ın göklerinde ilahî nurlar saç, gözleri kamaştırarak parla; gökyüzündeki yıldızları kır, birbirine geçir!
- Halkın gönüllerini, gaybı bilir bir hale getir; kendi ayıplarını değil de, başkalarının ayıplarını görenlerin gönüllerini kır!
- İz, eser; izi, eseri olmayana perdedir; izsizliği, esersizliği al; izi, eseri kır geçir!-
- "Aziz Hüdayî hazretleri bu hususta şöyle buyurmuştur:
- "Zuhuru perde olmuştur zuhura
Gözü olan delil ister mi nura"
- (Onun varlığı, kendi varlığına perde olmuştur! Gözü olan bir kimse, nuru görmek için bir delil, bir gösterici arar mı?)
- Karanlık geceyi gündüz gibi aydınlat; bekçilerin insafsızlığını kır geçir!
- Ey Tebrizli Şems! Sen, Hakk'ın bir güneşisin; can mumunu da, şamdanını la kır geçir!

909. Benim başımı şu merhametsiz, gaddar dünyaya bağlatma!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1999)

- Ey dost; gönlüme cefalar ederek onu avare, yersiz yurtsuz bırakma! Çaresiz kalmış canımı al; ciğerimi yakma!
- Sana gönüllerini vermiş gamlı, kederli aşıkların pek çoktur! Canın hakkı için, başın hakkı için, şu zavallı, gamlı gönlüme dokunma!
- Bana, çaresizliğime, zavallılığım acı; senden başka çaremi bulan biri varsa, beni bırak! Sen, çaremi bulmaya uğraşma!
- Gönül, senin ateş tapınağının karşısında bir şişedir! Benim sırça bir şişe gibi olan gönlüme karşı, gönlünü taş gibi sert ve merhametsiz hale sokma!
- Her an cefacı ayrılığın, bana ayrılığın nefeslerini veriyor!.. 0 nefesleri korkusuzca üfle ama, cefa etme!
- Boğum boğum bedenim bir beşiğe benziyor; gönlümse, o beşikte uyuyan çocuk! Çocuğu, hep beşikte bırakma; uyanınca onu kucağına al, göğsüne bastır!
- Güzel yüzünün güneşi nurunda, benim canımı bir toz zerresi gibi oynat; canımı, gece gibi her yıldızla bağlama!..
- Merhametsiz, gaddar dünyanın hileden iki yüz başı var. Benim başımı şu gaddar dünyaya bağlama!
- Şu bir günlük şarabının sonsuz bir mahmurluğu var; beni, bu hain meyhanecinin şarabına susatma!
- "Nasüt" alemindeki bu düzenbazlıklar hep senin "lahut" alemindendir; artık bu düzenbaz kafire yardım etme!

"Nasut alemi, insanın maddî ve beşerî yönü; lahut alemi ise, mutlak vücudun ilk mertebesidir. Bundan evvel mertebe yoktur. Hakîm Sena'î hazretleri bir beytinde şöyle buyurur:

"Can aleminde öyle gönüller vardır ki, orada verilen kararlar bu dünyada tatbik edilir-Yani, bu dünyada bu görülen her şey, ezelde lahut alemindeki takdire göredir. Allahım.! Artık, bu hileci kafir nefse yardım etme; bizi ezelin takdirine uydur!

910. Aşk, alnımıza eziyetler, mihnetler yazdı!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV.1991)

- Hepsi de yediler, içtiler, uyudular; yurt boş kaldı! Çayırarda, çimenlerde salına salına gezmenin, dolaşmanın tam zamanı geldi!
- Herkes içti ve gitti; biz, sağ olalım! Biz zaten zamanın gönlüyüz, canıyız; zamanın baş kumandaniyiz!
- *Sen ab-ı hayat olunca, ölümsüz kalmayan bulunur mu? Herkes ölümsüz olur! Sen sevimli, güzel bir put olunca, herkes putperest, puta tapan olur!
- Ask alnımıza eziyetler, mihnetler yazdı. Sevgi bize fitneler üstüne fitneler takdir etti.
- *Sonra, gönlümüze ferahlık geldi; cihanın hadiseleri ile gönlümüzü karmakarışık, perişan etmesinden kurtulduk! Dünya sevgisinin engellerinden yakasını sıyıran can, Hakk'ın lütuflar, ihsanlar gül bahçelerine doğru uçar gider!
- * Ey devem! Gel, buraya çök, ih! Burası çok güzel bir konak yeri; sulak, verimli, bolluk; tam deve yatağı!
- "Rızıklanırlar, rahat ederler!" Biz de o şarabı içelim, o mezeyi yiyelim! "Mak'ad-ı sıdk" (gerçeklik konağı), aşıklara konak oldu, yurt oldu!
- "Al-i İmran Surcsi, 3/169. ve Kamer Suresi, 54/55. ayetlere işaret edilmektedir."
- Elmanın eteğini tutalım, şeftaliye doğru çekelim; gonca gülden birkaç söz duyalım da, yasemine götürelim!
- Bana şarap sununca, edebe uymamı bekleme! Şeriat bile sarhoşu cezalandırmaz; sen de beni cezalandırma!
- Edepli olmak da, edepsiz olmak da elimde değil! Ne yapayım; mest olmuş deveci ipimi tutmuş, beni deve gibi çekip götürüyor!
- Bülbül aşık oldu da, gülden bir öpücük bekledi, gönlünden geçirdi! Ona; "Ne olur" dedi "Şeker kamışını kır da, benim gönlümü kırma!"
- Bülbül; "Öpücük vermezsen, bari bana aşk şarabı sun!" dedi. Gül; "Onu da vermeyeceğim!" dedi. "Haydi git; üzüntülere kapıl, hüznüme dal !.."
- Dal da yaprak da titriyor, benim gönlüm de titriyor; yaprağı rüzgar titretiyor, gönlümün titreyişi ise, Hoten güzelinin yüzünden!
- Gülün, lalenin yüzleri, bana, şu lekenin altında bir mumun gizli olduğunu haber veriyor!
- Aklını başına al, çalış çabala da bilgisizlik leğeni gönlünün üstünden kaldır! Kaldır da, can maşrıkından(doğusundan) parlak bir gün belirsin, ortalığı aydınlatsın!
- Ey Tebrizli Şems; sen, can maşrıkından doğ! Çünkü, senin güneşin candır; bütün dünya ise bedendir!

911. Dünyayı nurlarla doldurmak istiyorsan, yüzünden elini çek!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1960)

- Ey mana güneşi; doğ! Gönül evini bir kere daha nurlarla doldur, dostları sevindir, düşmanları kahret!
- Tepenin arkasından çık; feyizli nurunla adı taşları la'l yap! Bir kere daha kuru kuruğu oldur, üzüm haline getir!
- Ey güneş! Bağ bahçeyi, ovayı yaylayı, dağı bir kere daha yeşert, onlara yeşil elbiseler giydir; her tarafı hurilerle doldur!
- Ey aşıklar hekimi, ey göklerin çerağı; aşıkların elinden tut, hastaya çare bul!
- Böyle ay yüzlü bir sevgilinin bulutlar altında kalması insafa sığmaz! O ay yüzden, bir an içinde bulutu uzaklaştır!
- Dünyayı nurlarla doldurmak istiyorsan, yüzünden elini çek; dünyayı karanlıklar içinde bırakmak istiyorsan, yüzünü ört!

912. Gel de, benim gönlümden kelimesiz, sözsüz nükteler duy!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV,2010)

- Gel de, benim gönlümden kelimesiz, sözsüz nükteler duy; aklın almadığı, şaşırıp kaldığı, anlamaya sığmayan şeyleri anla!..

- Sen herkesi kör, alemi sersem mi sanıyorsun? İnsanların taş gibi duygusuz sandığın yüreklerinde öyle bir ateş vardır ki, sır perdesini tamamıyla yakar, yok eder!..
- Sır perdesi yanınca insan, Hızır(a.s.)'ın hikayelerindeki manayı da, ledün bilgisini de tamamıyla anlar!-
"Kehf Suresi, 18/65. ayete işaret var."
- Canın da, gönlün de içinde o eski ezeli aşktan güzel hayaller belirir, yeni şekiller meydana gelir!
- Sen; "Andolsun kuşluğa ki,.. " süresini okuyunca, güneşin ne halde olduğunu gör! "Hiç kimse ona eş olamaz!" ayetini okuyunca da, manevî altın madeni seyret!
- 138 Duha Suresi'ne işaret ediliyor.

913. Kaza ve kader yaylarından atılan oklara bedenini siper et;
bedenine ne kadar ok saplanırsa, o kadar kazanırsın!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV,1998)

- Cenab-ı Hakk'a yemin ederim ki, gül, o tatlı gülüşü senden öğrendi; dağ da kemer kuşanmayı senden öğrendi!
- Cenab-ı Hakk'a yemin ederim ki, benim gördüğümü gökyüzü de görmüştür! Eğer görmeseydi, başının üstünde dönüp durur muydu?
- Neye dedim ki: "Niçin böyle feryad edip duruyorsun?" Dedi ki: "Onun hoş nefesini içime çektim; bu yüzden, feryad etmem gerekmektedir, şarttır!"
- Gökyüzündeki hilale dedim ki: "Ey yeni ay! Neden böyle azalmada, küçülmede, eriyip gitmedesin?" Hilal bana dedi ki: "Semirmem, serpilmem için o bana ot veriyor!"
- Semirmenin faydası zayıf olmadan, erimeden görülmez; kazanç için çalışmak, harcamak içindir!-
- "Her şeyin zıddı ile değeri artar. Eski şairlerimizden birisi şöyle yazmış: "Olmayınca hasta, kadrin bilmez adem sıhhatin." (İnsan, hasta olmadan sağlığının değerini bilmez.)
- Pervanenin kanadı, uçarak gidip mumun alevini bulmaya yarar! Onu bulunca, kendini alevin içine atınca, artık ne kanat ister, ne de uçmak!..
- Varlıkların faydaları yoklukta görülür! Öyleyse, beladan şikayet etmek, ağlayıp inlemek yersizdir!
- Yeter, sus artık! Kaza ve kader yaylarından atılan bela oklarına bedenini siper et; bedenine ne kadar ok saplanırsa, ne kadar hırpalanırsan, o kadar kazanırsın, mutlu olursun!

914. Bütün çiçekler barış taraftan, barış istemede;
fakat kötü huylu diken kılıcını çekmiş, savaşa hazırlanmada!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilat

(c. IV, 1961)

- Ey ilkbahar; sen, bizim canımızsın! Bize yeniden can ver, canımızı tazele; bağları bahçeleri çiçeklerle doldur; tarlaları, ovaları gençleştir!
- Gül, güzelliği ile parıl parıl parlamada; kuş da, söz söylemeyi öğrenmiş fakat, seher rüzgarı esmediği için konuşmıyor! Haydi, ey seher rüzgarı, es! Es de, her şey tazelen sin, canlansın!
- Selvi ağacı süsene; "Dilini aç da bir şeyler söyle!" diyor. Sünbül de laleye; "Vefa göster, vefakarlığı tazele!" deyip duruyor.
- Çınarlar def çalmaya başladı; çamlar el çırpıyor; güvencinler; "Hu, hu!" diye naralar atmada ve; "Allah'ım; bizlere olan lütfunu ve ihsanını yenile!" diye yalvarmadalar!
- Pembe gül ayağa kalkmış, menekşe eğilmiş, asma yaprağı secdeye kapanmış! Bunları gör de, hepsini yeniden Hakk'ı tesbihe çağır!
- Bütün çiçekler barış taraftarı, barış istemedeler fakat, kötü huylu diken kılıcını çekmiş, savaşa hazırlanmada!..
- Gök gürleyerek diyor ki: "Bulut geldi, yeryüzüne miskler saçmaya başladı! Haydi, ey gül bahçesi! Gel, yüzünü, elini, ayaklarını yıka; baştanbaşa tazelen!"
- Nergis, bülbülün yanına geldi de; "Artık ötmeye, çilemeye başla; aşkı tazele, nağmeyi yenile!" diye gözünü kırıyor!
- Bülbül, nergisin göz kırpsını gördü ve sözlerini duydu da, gülün yanına gitti! "Canın sıkılmazsa, gönlü kırık şu zavallı aşığın nağmelerini dinlemek lütfunda bulun!" dedi.
- Yeşil elbiseler giyenler, yeşillere bürünenler bülbüle diyorlar ki: "Haydi öt; öt de, çiçekler gibi velilerin sırlarının sırlarını tazele!"
- Van gülü, Sakız gülü, bir de yasemin hep birden bülbüle; "Hayır!" diyorlar. "Sus; sus da, susmaktaki feyzi, kimyayı gör!"

915. Sözüme mest olmuş, gönlüm mest olmuş, hayalim mest olmuş;
hepsi de birbirine düşmüş!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1996)

- Sevgilim! Senin hayalin oynaya oynaya gönlüme gelince, güzelliğine dayanamam, mest olurum! O zaman ne hayaller ederim, daha ne hayaller ortaya çıkar, hiç sorma!
- Hayalin, ay gibi ortada döner durur; öbür hayallerin hepsi de, onun etrafında oynamaya başlarlar!
- Hayaller, mest olarak kendilerinden geçmiş bir halde oynarlarken, dalgınlığından ötürü, sana çarpan bir hayal senden nur alır da, güneş vurunca parıl parıl bir ayna gibi parlar, kendisine bakanların gözlerini kamaştırır.
- Sözüme, söylemek istediğim halde söyleyemediğim bir düşünce gibi ağızımdan gönlüme gider; sonra, belki de yüz kere gönlümden ağızıma gelen bir sıfat yüzünden mest olur!
- Sözüme mest olmuş, gönlüm mest olmuş, hayalim mest olmuş; hepsi de birbirine düşmüş, birbirine bakmadalar!
- Nice zamandır, hepsi de birbirlerine ağız sürmede, dostluk göstermedeler! Halbuki, beden, dostluğu çekemeyip feryad edince, onların hayalleri birbirine düşmede, birbirini kırıp geçirmedeler!
- Sanki onlar üzüm taneleri, gönlümse sıra sıkılacak tekne; sanki onlar suyu sıkılacak gül yaprağı, gönlümse onların attar dükkanı...

916. Lütfunla, can gibi oldum; kendimde gizlendim, kendimi kaybettim!

Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün, Müstef'ilün

(c. IV, 1805)

- Canımın içinde can gibi örtünerek, kendini gizleyerek akıp gitmedesin! Ey bağımın bahçemin aydınlığı; sen, benim salına salına yürüyen selvimsin!..
- Mademki gidiyorsun, ey canımın canı; bensiz gitme, bedensiz gitme! Ey gözümün nuru; gözümünden çıkma, ayrılma!..
- Başı dönmüş canıma güzellerin baktıkları gibi hoş bir bakışla bakarsan, öyle bir güç kazanırım ki, yedi kat göğü de yırtarım, yedi büyük denizi de aşarım!..
- Beni, başsız ayaksız bir hale getirdin; elimi ayağımı aldın! Beni uykudan, yemek yemeden, su içmeden kestir! Ey benim Yusuf-ı Kenanım; kapıdan gir, Yakub'un önüne gel!..
- Lütfunla, can gibi oldum; kendimden gizlendim, kendimi kaybettim! Ey varlığı benim gözlerimden silinen, gizlenen; ey benim varlığımda gizlenen sevgili!..
- Gül, senin yüzünden elbisesini yırttı; nergisin gözleri, senden mest oldu; dallar, senin lütfunla tomurcuklandı! Ey benim ucu bucağı bulunmayan bağım bahçem!..
- Bir an oluyor, beni dağa götürüyorsun; bir an oluyor, başa götürüyorsun; bir an da oluyor, gözlerim açılsın diye, beni ışığın dibine götürüyorsun!
- Ey canlardan da üstün can; ey bütün dünya madenlerinden değerli maden; ey güzeller güzeli; ey benim güzelim!..
- Mademki bizim asıl vatanımız, yurdumuz toprak değil, bırak da şu beden toprak altında gürüsün, dağılsın; korkum yok! Ben, gökleri bile düşünmüyorum ey vuslatı Zühal yıldızı ile buluşmak gibi olan aziz varlık!..
- Senin ay gibi parlak ve güzel yüzünü hatırlayınca, feryada figana başlıyorum! Her an padişahlar padişahının güzel kokusunu aldığım için, O'nun eserlerinde sanatını, yaratma gücünü gördüğüm için O'na karşı hayranlığım artıyor!
- Can senin güneşinden ayrı kalınca, havadaki zerrecikler gibi titrer durur! Ey benim dört temelimin temeli, ey benim dört erkanımın aslı esası; can senden niçin ayrı kalsın?
- Ey benim padişahım Selahaddin, ey yol gösterenim, ey benim temkinimden fariğ olan aziz varlık, ey olması mümkün olanlardan da üstün olanım!..

917. Rüzgar, sevgilinin saçlarının kokusundan mest oldu!

Fa'ilatün, Fa'ilatün, Fa'ilatün,

(c. IV, 1962)

- Kardeşim! Dün gece sevgilimi rüyamda gördüm. O, çeşmenin yanbaşımda Ağustos gülleri arasında uyuyakalmıştı.
- Huriler, ellerini kavuşturmuşlar, onun etrafında halka olmuşlardı. Bir yanda lale bahçesi, bir yanda da yasemin bahçesi vardı.
- Rüzgar hafif hafif esiyor, sevgilimin saçlarını okşuyordu. Onun saçlarının her bükümünden etrafa anber kokuları, misk kokuları yayılıyordu.

- Rüzgar o güzel kokulardan mest oldu da, ne yapacağını şaşırdı, sevgilinin yüzünden saçlarını dağıttı. Parlak bir mumun üstünden leğeni kaldırdığınız zaman etraf nasıl aydınlanırsa, tıpkı onun gibi, her taraf nura gark oldu.
- Bu rüyanın başlangıcında, rüyama; "Dur!" dedim; "Yavaşla! Sabret de, bir an için olsun, kendime geleyim! Sus, artık konuşma!"

918. Neşeyi ve mest olmayı, sonsuzluk sürahisinden al!

Fe'ilat, Fa'ilatün, Fe'ilat, Fa'ilatün

(c.IV, 1987)

- Yarım mest oldum; aman bana bir kadeh daha sun!.. Senin iyi bir arkadaşın varsa, artık iyiyi kötüyü terk et!..
- Cefadan kim ağlıyor? Kim çıplak? Sen, onlara bakma; sen, onun vasfı değilsin! Otur da kendi işine bak!
- Alemde her şey ilahî bir nizam içinde adilane bir şekilde işleyip durmadadır. Biz, hadiselerin hakikati ötesinde ne olduğunu bilemediğimiz için üzülürüz "Neden böyle oldu, neden şöyle oldu?" diye düşünmeye gerek yok. İbrahim Hakkî hazretleri:
- *Saraba doğru bak; çeng ve neyin feryadını dinle! Bir taraftan da ay yüzlülere servi boylulara bakıp neşelen!..
- *Ben çocuk değilim ki, kuru üzümü ve cevizi arzu edeyim! Sen, kuru üzümü ve cevizi al da sepete koy!
- *Ocuğ ayı gelince ne kadehten bahset, ne de testiden; bundan sonra neşeyi, mest olmayı sonsuzluk sürahisinden al!
- Sevgilinin semtinde otur; sema'da, düğünde, ziyafette bulun! Kimse seni görmesin; ağıyardan habersiz yaşa! Ahadiyyet şarabından iç, neşelen!..
- Can gelini mest olduğu için yokluğu bırakır da, varlık semtine gelirse, ona ikram edeceğin yemeği ilahî tabaktan ver; onun yüzünü akıl duvağı ile ört!
- Söz söylemekten bıktın, usandın! Çünkü, kimse senin sözlerine mahrem değildir! Haydi; söz aynasını hemen bir keçeğe sar!

919. Ben, sedefe benzerim; beni kırdıkları zaman gülerim! Rahata kavuşunca, üstünlüğe ulaşınca gülmek, ham kişilerin işidir!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c.IV, 1989)

"Deme şu niçin şöyle
Yerindedir ol öyle ı
Bak sonuna seyreyle
Görelim Mevla neyler
Neylerse güzel eyler

Hep işleri faiktir
Birbirine layıktır
Neylerse muvafıktır
Mevla görelim neyler
Neylerse güzel eyler"

diye buyurmuştur. Bunu da yanlış anlamayalım. Taş yürekli olmayacağız, yardım isteyenlerin yardımına koşacağız. Elimizden geleni yapacağız fakat, üzülmeyeceğiz. Hani şairin;

"Çalış gam-gînleri şad etmeye, şad olmak istersen
Sevindir kalb-i nasî gamdan azad olmak istersen"

dediği gibi."İnsanların hayırlısı, insanlara yardım edendir!" hadîsini de unutmayacağız.

- Bana kıvılcımlar gibi gülmeyi öğreten güzel, tatlı gülüşü ile dünyayı cennete çevirdi!
- Gerçi ben yokluktan hoş gönüllü ve gülerек doğdum ama, aşk, bana bir başka çeşit gülmeyi öğretti!
- "Herkese gamsız, mihnetsiz gülüşü göstereyim" diye padişah, bana güneş gibi gamsız gülmeyi öğretti!
- Ben, sedefe benzerim; beni kırdıkları zaman gülerim! Bir rahatlığa, bir üstünlüğe ulaşınca gülmek, ham kişilerin işidir! İnsan olan, kırılıp ezildiği zaman güler!
- Her sabahın, her seher vaktinin canı olan sevgili, bir gece odama geldi de, bana seherler gibi gülmeyi öğretti!
- Bulut gibi yüzüm ekşi ama, içimden gülüyorum! Yağmur yağarken gülmek, şimşegin adetidir!
- Eğer sen iyi insan isen, pek büyük bir kişi isen, git de eğreti padişahlığa, eğreti taç ve kemere, eğreti servete, mala mülke gülmeyi ölüm vaktinde ecelden öğren!
- Ey hoca! Eğer sen İsa huylu isen, şehvet duygularını gideremediği için üzülen, gamlanan erkek ve kadına; "Gülmeyi git de Hz. İsa'dan öğren!" de!

- Gonca gibi gizli gül; ağaçlar çiçek açtıkları zaman dallar üstünde gülen çiçekler gibi gülme!

920. Ruhlar, toprağa ve suya esir oldular! Sen,
şu balçık yurduna baskın yap da, esirleri kurtar!

Fe'ilat,Fa'ilatün,Fe'ilat,Fa'ilatün

(c.IV.1986)

- Sevgilim! Güzel ve şuh gözünle bir göz işareti et de, yıktığın bu gönlü bir bakışla tamir et!
- Şu beden kabrinin içinde gönül ve can, senin aşkının şehitleridir! Bu şehitlerin mezarına uğra, bir ziyarette bulun!..
- Sen, Yusuf gibi gülüşünle bütün Mısırlıların ellerinin kesilmesine sebep olmuşsun; bari yüzünü göster de, gönlü ve canı al, bir ticarete bulun!..
- Cefa etmeye söz verdin de, bunun için ayak sürüklüyorsun! N'olur, sözünü yerine getirme de, kefaret ver!
- "Böyle lütuflarda bulunmakla sizden ne kazancım, ne faydam olacak?" deme! Karşılığını beklemediğim lütfunun bir faydasından bize ver de, sen zararet!
- Safran gibi sararmış yüzleri, güller ve laleler gibi yap; üç-dört kan damlasından müjdelenmiş bir gönül yap!
- Devlet, senin kulun kölen olmuştur; o hiç bir emrinden dışarı çıkmaz! Ey padişah; bizimle o devletin arasında elçilik yap!
- Mademki senin hilm dağının önünde günahlar saman çöpü gibidirler, bizim dağ gibi olan günahlarımıza hakaretle, değer vermeyen bir bakışla bak!
- Bedenimiz, ana rahminde iki damla kandi; kudretinle, sanatınla güzel bir adam oldu! Kötü huylarımızı, pis sıfatlarımızı da yine öyle temiz sıfatlara çevir!
- Canlar, ruh aleminden geldiler, toprağa ve suya esir oldular! Sen, bu balçık yurduna bir baskın yap da, esirleri kurtar!

921. Allah'ın yeryüzündeki baharından başka bir baharı daha vardır ki,
orada ölüm yoktur; çiçekler solmaz!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, , Fe'ilün

(c. IV, 1990)

- Samandan ve ottan başka bir şey görmeyen hayvan canı, Allah'ın kudreti ile akıl, fikir gül bahçesine layık oldu!
 - Allah'ın yeryüzündeki bahar mevsiminden başka bir baharı daha vardır ki, orada ne ölü vardır, ne puta tapan vardır, ne de put!
 - 0 manevî ilkbaharın esen rüzgarından baykuşlar beyaz doğan olurlar; baharın nefesi ile dişi çaylak, arslandan daha iyi, daha yiğit bir hale gelir!
 - Herkes, herşey dirilir ve şükretmek için ağızlarını açarlar! Öpüşler bile, ağızlardan gelen zevk ve neşe kokusundan serhoş olurlar!
 - Seher rüzgarının destanlar anlatan eli, güzel kokulu şeylerin bulunduğu kabı çalkaladı da, etrafa anber kokulan yayıldı! 0 güzel kokular, çemen çocuklarına güzel şeyler öğretti!
 - Seher rüzgarının nefesi, Cebraîl (a.s.) gibidir; ağaçlar da Meryem'dir! 0 nefesin el oyununa bak ki, çiçek tozlarını dalların üstüne serper de, karı ile kocanın yaptıklarını yapar!
 - Bulut duvak altında güzeller bulunduğunu gördü de, Aden incileri, mücevherleri saçtı!
 - Kırmızı gül, neşesinden yenini yakasını yırttı! Hz. Yakub'a Yusufun gömleğini ulaştırma zamanı geldi!
 - Sevgilinin iki dudağı Yemen akiği gibi gülünce, Yemen tarafından Hz. Muhammed(s.a.v.)'e Rahman'ın kokusu geldi!-
- "Hz. Mevlana bu beyitte, Veysel Karanî hazretleri için söylenen şu mealdeki hadîs-i şerife işaret etmektedir: "Yemen tarafından Rahman'ın kokusunu duyuyorum!"
- Bilmiyorum, daha ne kadar böyle dağınık sözler söyleriz? Zamanın o güzelinin dağınık saçlarını görmedikçe gönlüm, bir türlü rahata kavuşmuyor!
 - Ey Şems-i Tebrîzî; gel, gönlüme güneş gibi ışık kılıcını vur! Kalkana benzeyen cana, ancak güneşin kılıcı nur verebilir!

922. Sevgilim! Gönül ve can, senin mest olmuş gözlerinin birer kölesidir!

Fe'ilat, Fa'ilatün, Fe'ilat, Fa'ilatün

(c.IV, 1985)

- Sevgilim; şarap getir de, mest olanların mahmurluklarını gider! Onların hepsi de, güzel yüzünün aşkı ile kararsızdırlar!

- Onlara, yıllanmış şarap getir; sabah şarabı ile güller açtır! Mest olanların şarabından gökler bile coştı!
- 0 canın kararını, o canın gülünü, lalezarını ver de, mest olanların ağızlarını, kucaklarını şekerle doldur!
- Şarap kadehini eline al, şeker gibi avucunu dudaklarına götür! Kerem et, rahmet suyundan serp de, mest olanların elem tozlarını bastır!
- Sevgilim! Gönül ve can, senin mest gözlerinin birer kölesidir! Sende bulunan o hoş şarapla mest olan ihtiyarlarını, cüz'î iradelerini ellerinden al!
- Lale renkli şarabın tadı onların damaklarına değince, mest olanların yüzlerinin, yanaklarının renginden gül bile utanır!
- Aşıklar meclisinin her tarafı şaraptan sakinleşince, mest olanların zülfikarının ucu, gamın boynunu vurur!
- Sevgilim! Sen, bizim gündüzümüzsün; gamımızı kederimizi yakansın! Mest olanların işlerinin güçlerinin yoluna girmesi, yücelmesi hep sendendir!
- Arslanların kulaklarından tut da, hepsini deve gibi katar et! Çünkü sen, Hakk arslanını tutansın; mest olanların yularları avucundadır!
- Akikten kadehin var, tam bir tadın var! Mest olanları avlamak için ne garip bir tuzağın var!
- Sen cansın; senin değerinin ölçsüz kalmaması için söz burada kesildi! Sen sakîleri imrendirirsin; mest olanlar seninle avunurlar!

923. Arş şarabı öyle bir şarap ki, bir kadehini ölünün avucuna koysan,
ölü dirilir, telkine cevap verir!

Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilatün, Fe'ilün

(c. IV, 1983)

- Allah'a yemin ederim ki, ne yağlı yemeklere meylim var, ne de ballı tatlıları canım istiyor! Altın dolu kesede de, altın kasede de gözüm yok!
- Bütün yeryüzündekileri zamanı gelince öldürüyorsun! Bu hali gören ay, gökyüzünden bağıyor! Diyordu ki: "Bu ne şaşılacak şey; bu ne kudret, bu ne temkin, bu ne cömertlik!.."
- Allah'a hamd olsun ki, bu ülkeye ulaştım! Aşkın, bana; "Oturma, yürü!" dedi. Meğer tamamıyla doğru imiş! İşte, dediği çıktı; yürüyorum!
- Beni ayakta görünce başı ile işaret etti de; "Otur, rahatına bak!" dedi. "Ne diliyorsan dile; o, eline geçecek, muradına erişeceksin!"
- Bütün varlıklar onun aşkı ile mest olmuşlar da, ona secde etmedeler! Kurt ile kuzu uzlaşmış; gönüllerde ne haset kalmış, ne de kin!..
- Öyle mest olmuşlar ki, köyün yolu ile evin yolunu ayırdedemiyorlar! Biz insan mıyız, yoksa kırmızı gül müyüz; farkında bile değiller!
- Herkes eline bir kadeh şarap almış; "Söyle ey şekerler gibi tatlı, güzel padişah! Ne yapayım; bunu içeyim mi, yoksa birisine mi bağışlayayım?" diyor!
- 0 da cevap verip diyor ki: "Sen içmene bak; neden bağışlamak istiyorsun? Hele sıra sana gelince, bağışlamanın yeri mi var?" Bunu duydum da içtim. Zaten ben, onun kuluyum; içmeyeyim de ne yapayım?
- Sen, bu arş şarabını iç! Bu öyle bir şarap ki, bir kadehini ölünün avucuna koysan, ölü dirilir, telkine cevap verir!

924. Dostlarla beraber, yağmur gibi, bağlara bahçelere yağalım!

Mefa'ilün, Mefa'ilün, Fe'ülün

(c. IV, 1913)

- Yarın, bütün dostlarla beraber bahçeye gidelim; ruhları ile anlaşılan, sevişen dostlarla beraber yağmur gibi bağlara bahçelere yağalım!
- Çağırdık, seslendik; "Duydum, duymadım!" demeyiniz! Yarın, bağa bahçeye gitme günüdür; aşıkları, dostlara hakkı geçenleri çağırdık!
- Şu bahar mevsiminde, bağlarda bahçelerde yüzbinlerce güzeller, yüzbinlerce yeşillik gelinleri, o güzellere gönül verenler, o gelinlerle gerdeğe girenler var!
- Onların hepsi de neşeli, hepsi de gülüyorlar, el çırpıyorlar; hepsi de aşk padişahı, hepsinin tacı tahtı var!
- Her ağacın altında bir ay yüzlü dilber var; ne kadar da güzel, ne kadar da hoş! Yasemin yanaklı güzeller, güzellikleri ile göz kamaştırıyorlar!
- 0 güzellerin bir kısmı, çayırlar çimenler, yeşillikler gibi yaya yürüyorlar; bir kısmı gül dalları gibi atlı!
- Ne yeşilliğin güle haset ettiğini görüyorsunuz, ne de sevgi şarabı ile mest mahmurluğunu görüyorsunuz!

925. Artık dünya evinden bıktım, usandım; ötelere gitmek zamanı geldi!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ulün

(c.IV, 1896)

- Bu kadar cefa etmek ve mazlumların kanlarına girmek sana yakışmaz!
- Benim, senin için yaşamam gerek; yoksa, bence can vermek kolaydır!
- Senin adını duyduğum günden beri uykusuz geçen geceleri saymaktan usandım!
- Senin gibi bir kerem ve ihsan sahibinden nasibimin ızdırap duymak, meyus olmak halinde görünmesi reva mıdır?
- Ey sahibim, ey efendim! Güzel yüzünü görmek ve gözünün önünde ölmekten daha şerefli, daha hoş bir şey olamaz!
- Mum gibi kanım ateşler içinde kaldı; gönülden cosmadayım; yanaklarım sarardı soldu!
- Artık bu dünya evinden bıktım, usandım; göklerin üstüne çıkmak, ötelere gitmek zamanı geldi!

926. Yokluk bir denizdir; Şu alemse, o denizde bir köpük!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. IV,1902)

- Ey hakikati göremeyen körlerin emîri! Ben sana; "Delileri azdırma, imansızları coşturma!" demiyor muyum? Mademki inanmıyorsun, sus, söyleme!
- Bana; "Görünmez alemde olanları göster!" diyorsun; yiğit, yürekli erlerin hayvanlarla ne ilgisi var?
- Uçsuz bucaksız denizde, vahdet denizinde gemi nedir, tahta nedir? Bu kerem deryasına karşı yakınlar kim olur, uzaklar kim olur?
- Aslında, yokluk bir denizdir; şu alemse, o denizde bir köpük! O, bir Süleyman'dır; insanlarsa karıncalar!
- Deniz coşunca köpük meydana gelir; o denizin büyüklüğü karşısında İran ile Turan, ancak iki köpüktür!
- Söyle; bu coşkunluk karşısında gayret ne işe yarar? Şu sabreden kişilerin sabrından kim bahsedebilir?
- Çirkinler, bu denize dalınca güzelleşirler; acılar, bu köpükle tatlılaşırlar!

927. Gönلümü sık sık hırpalama!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c.IV, 1899)

- Aşk uğrunda kanlar için gönلümü, sık sık hırpalama; bir defa da olsun, al git! Senin gamından yüzlerce parçaya ayrılan, param parça olan gönلümün her parçasını ayrı ayrı alma; parçaların hepsini bir araya getir de öyle al! Gönلümün bir parçasının bile başkasına gittiğini istemem!
- Bugün, ya benim canıma bir çare bul, yahut da bu çaresizin canını al gitsin!
- Dün bütün gece sabaha kadar; "Allah'ım!" diyordum: "O kan için zalimden benim intikamımı al!"
- O taş yürekli nasıl benim kanımı döküyorsa, Sen de o katı taştan benim kanımı al!"
- Gönلün eliyle, sana iki-üç tane mektup gönderdim; ona acı da, o zavallının, o avarenin elinden hiç olmazsa bir tanesini al, oku; halimi anla!..
- O mektuplardaki yazılarda, aşkın sureti ve şekilleri var; ibret olsun diye onları bir gözden geçir!

928. Akıl gelmiş; "Ben ilahî aşkla mest olanların kuluyum, kölesiyim!" diyor!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c.IV, 1900)

- Ey mest olanların münisi, yakın dostu; gel de, mest olanların düşüncelerini gör, sevdalarını seyret!
- Ey güzellerin emîri, gel! Gel de, mest olanların yüzlerini senin pek güzel olan, pek nurlu olan yüzünün ışığı ile seyret!
- Gelmeye tenezzül etmesen bile, köşkünün penceresinden başını çıkar da mest olanların kavgalarını, gürültülerini gör!
- Gel ey mest olanların uykularını bağlayan, uykunun onların yanına varmasına engel olan; gel de, ayrıca onların ayaklarındaki bağları gör!
- Hakk aşkı ile mest olanların feryatları, heyheyleyi, bütün gece ta sabaha kadar ötelere, gökyüzündekilere doğru yükselir durur!

- Gökyüzünde bulunanların hepsi de derler ki: "Biz de o sevgilinin aşkı ile harabız, gökyüzü de harab! Eyvahlar olsun böyle mest olanlara!"
- Melek de, insan da, devler de, periler de mest olanların reyleri, kararları gibi altüst olmuşuz!
- Su pazar yeri, şu dünya Hakk aşkı ile mest olanlara hiç yurt olabilir mi? Burada bütün ayıkların bile külahlarını kaptılar!
- *Dönüp duran gökyüzünü gördüm. Diyordu ki: "Ben, mest olanların helvasından bir lokmayım!"
- Ben, aşkın ağzından işittim. Diyordu ki: "Ben, mest olanların güzel sevgilisiyim!"
- "Oruç ayı geldi; artık, mest olanların cana canlar katan kadehini bulamazsın, göremezsın!" derlerse,
- Onlara de ki: "Mest olanların içtikleri şarap, üzüm şarabı değildir; o şarap, can denizindendir! İlahî aşkla mest olanların sakîsi, o şarabı ele, ağza sunmaz; cana, gönüle sunar!"
- Şu dünyada herşey, insanoğlunun aklının eseridir; bu yüzden herşey, insanoğlunun aklının kölesidir! İşin tuhaf tarafı şu ki; akıl da gelmiş; "Ben, ilahî aşkla mest olanların kuluyum, kölesiyim!" diyor!

929. Sen, bize ötelerin, o yüce alemin tertemiz şarabını sun!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. IV, 1912)

- Ey sakî; gel, bize şarabımızı sun! Sun da, o şarabın tesiri ile kazaları bizden def' et, onları uzaklaştır!
- Başımıza gelecek olan kaza ve kaderin yücelerden geri dönüp gitmesini istiyorsan, sen, bize ötelerin, o yüce alemin tertemiz şarabını sun'.
- Tozdan topraktan ibaret olan yeryüzü de ne oluyor; sunulan şarap yeri de döndürür, göğü de, denizi de!..
- Artık, şu küçücük, şu değersiz fanî sevdâyı düşünmüyorum! Gel de, verdiğin şarapla sevda denizlerini de döndürmeye başla!
- Eğer ben şarap kadehinin mahremi değilsem, beni yok say da, sunacağın şarapla var et!
- Mest oldukları için aşk yollarında eğri büğrü yürüyen gönülleri, şarapla, elsiz ayaksız yürüt gitsin!

930. Bütün varlıkların her birine, değerlerine göre, padişah mutfağından bir sofraya hazırlanmıştır!

Mefa'îlün, Mefa'îlün, Fe'ülün

(c. IV,1910)

- Dünyanın her cüz'ünü, her parçasını seyret; hepsi de hareket halindedir; bir yerden bir yere geçip gitmedeler! Şunu iyi bil ki; herşey, bir yolculuktan gelmiştir!
- Bil ki; herşey, rızık ümidi ile kendini yaratan padişahın önüne başını koymuştur!
- Bütün varlıklar, bunalmış, perişan bir halde yıldızlar gibi parlamak için güneşin ayağına düşmüşlerdir!
- Hepsi de; "Denizi bulurum!" ümidi ile seller gibi altüst olmuş, boşanarak, köpürerek, feryad ederek denize doğru akıp gitmedeler!
- Bütün varlıkların her birine, değerlerine göre, padişah mutfağından bir sofraya, bir nimet hazırlanmıştır!
- Onların, denizleri sömürüp içen, bir türlü kanmayan canlarına karşılık, şu dünya denizleri değersizdir!
- Tebrizli Şems'in gözlerine bak da; incilerle dolu başka bir denizi seyret.

Cilt 1'in Sonu

